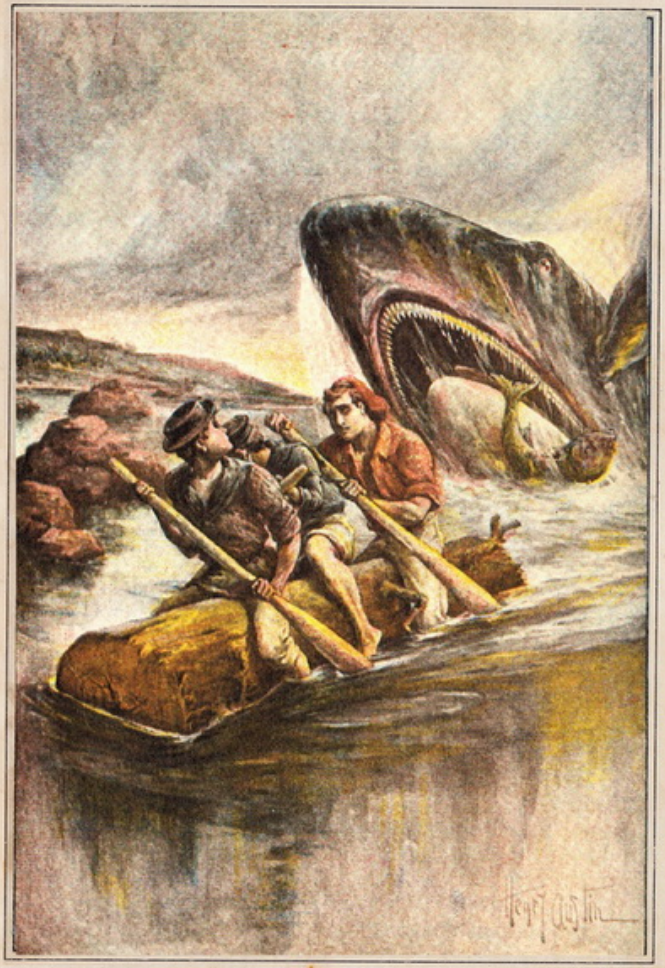
BALLANTYNE

MERCAN ADASI

Sosyal Yayınlar
Dünya Çocuk Klasikler

SOSYAL YAYINLAR

Dünya Klasikleri Çocuk ve Gençlik Dizisi : 7

MERCAN ADASI

R. M. Ballantyne / Çeviren : Müzehher Van-NÛ / Yayımlayan : Sosyal Yayınlar / Birinci basım : Haziran 1985 / Dizgi ve baskı : Gözlem Matbaacılık Koll. Şti. Tel. : 526 28 71

R. M. Ballantyne

MERCAN ADASI

Çeviren :
MÜZEHHER VÂ-NÛ

Sosyal Yayınlar
Divanyolu, Klodfarer Cad. No : 16/2
İSTANBUL Tel. : 526 33 14

ÖNSÖZ

Bu kitapta anlattığım olağanüstü serüvenleri yaşadığımda çocuk denecek yaşta bir oğlandım. Çocukça duygularımın anılarını hâlâ tüm gücüyle korurken bu kitabımı, değerli bilgiler edinebilirler, çok zevk duyabilirler, büyük ölçüde yararlanırlar ve sınırsız eğlenebilirler diye gerçekten umutlanarak özellikle erkek çocuklarına armağan ediyorum.

Bir şey daha ekleyeyim: Eğer dertli ve asık suratlı olmaktan hoşlanan bir çocuk ya da erkek varsa ve eğlendirici alanlara sevecenlikle bir yakınlık gösteremiyorsa, kendisine bu kitabı kapatıp bir kenara koymasını kesinlikle öneririm. Çünkü ben bunu, o tür bir insanı amaçlayarak yazmadım.

RALPH ROVER

BÖLÜM I

Başlangıç -Hayatımın başlangıcı ve karakterim- Yabancı ülkelerde serüven ve denizlere açılmak tutkum.

Avârelik eskidenberi ve bugün de bana egemen olan bir tutku, bana neşe veren ve beni yaşatan güneş ışığıdır. Çocukken ve büyüme çağımda, olgun bir yaşa geldikten sonra da hep avâre olmuşumdur. Yalnız kendi ülkemin küçük koyaklarında ve tepeciklerinde değil, olabildiğine geniş dünyamızı enine boyuna coşku ile dolaşan bir avâre oldum.

Fırtınanın uluduğu çılgın ve karanlık bir gecede, yüce Atlantik Okyanusu'nun köpüklü kucağında doğdum. Babam bir gemi kaptanıydı. Büyükbabam da kaptan. Büyükbabamın babasının da denizci olduğu biliniyor ama, onun babasının mesleği neydi kesinlikle bilen yok. Yalnız sevgili annem onun bir deniz asteğmeni olduğunu iddia eder dururdu. Ana tarafımdan da annemin büyükbabası Kraliyet Donanmasında amiralmiş. Herhalde biz geriye doğru baktığımızda saptadığımız kadarı ile atalarımızın yüce denizlerle sıkı sıkıya bağlı olduklarını biliyoruz. Gerçekten bizim ev halkının her iki kolunda da durum böyle. Babamın uzun yolculuklarında annem hep onun yanında imiş. Böylece yaşamının büyük bir bölümünü denizlerde geçirmiş.

Sanırım bana da avârelik böylece kalıtım yolu ile geldi. Ben doğduktan kısa bir süre sonra artık yaşlanmış olan babam denizcilikten uzaklaşıp İngiltere'nin Batı kıyısındaki bir balıkçı köyünde küçük bir ev satın aldı. Yaşamının sonbaharını, kendisine yıllar boyu vatan olmuş denizin kıyısında geçirmek üzere buraya yerleşti. Aradan uzun süre geçmeden, ben içimde var olan avârelik ruhunu açığa vurmaya başladım. Küçücük bacaklarımın güçlenmesi için bir zaman geçti. Derken yürüyecek yerde tombul dizlerimin derisini sürterek dolaşmayı yetersiz buldum. Böylece ayağa kalkıp adam gibi yürümek için çabaladım ama, tüm girişimlerim zorluca yere oturup birden şaşırmalarla sonuçlandı.

Bir gün annemin yokluğunu fırsat bilip kapının eşiğine kadar vardım; ve babamın küçücük evinin önündeki havuz olmuş çamurlu sulara yuvarlandım. Zavallı annemin beni, oracıkta çığrışan bir küme ördeğin ortasında çamurlu sulara uzanmış bulunca nasıl dehşete kapıldığını, sırılsıklam üst başımı nasıl çıkardığını, kirlenmiş küçücük vücudumu nasıl sevecenlikle yıkadığını tüm canlılığı ile anımsıyorum. Bundan sonra başıboş gezinmelerim sık sık yinelendi. Deniz kıyısında, daha da uzaklara gitmeye başladım. Deniz kıyısında, yakınlarda, uzaklarda, küçücük evimizi çevreleyen ormanlarda gezindim durdum. Babam beni kıyılarda dolaşan bir gemiye miço verip denizlere açılmamı onaylayıncaya dek rahatıma kavuşamadım.

Kendi ülkemin kıyılarındaki limanları dolaşırken birkaç yılım mutlu geçmişti. Küçük adım Ralph'dır. Arkadaşlarım adıma bir ad daha eklemişlerdir: Rover(*). Sürekli geziye çıkmak coşkusu içinde olduğumdan ötürü. Rover takma adımdır ama hiçbir zaman başka ad kullanmadım. Bu adıma o kadar alıştım ki, kendi adıma yanıt verir gibi doğallıkla yanıt verir oldum.

(*) Avâre demektir.

Kötü bir ad da değil. Bundan ötürü okuyucularıma kendimi Ralph Rover diye tanıtmakta bir sakınca görmüyorum. Denizci arkadaşlarım terbiyeli ve iyi huylu kişiler olduklarından dostça geçiniyorduk. Gerçi sık sık bana oyun yapıyorlar, takılıyorlardı ama, hainee değildi davranışları. Arada bir bana değgin: 'Ralph bir acaip, eski kafalı bir delikanlı' diye aralarında zaman zaman konuştuklarını duyuyordum. İtiraf edeyim, böyle konuşmaları beni şaşırtıyordu. Üzerinde uzun uzun düşünüyor, bana neden eski kafalılığı kondurduklarını bir türlü anlayamıyordum. Az konuşan bir insan olduğum doğrudur. Ancak benimle konuşulduğunda konuşurum. Bundan başka, yapılan şakaları da anlayamıyordum. Bana anlattıkları halde kavrayamıyordum. Bu kavrayış donukluğum beni çok üzüyordu. Ama yine de belli etmemeye çabalıyordum. Onların, inceliğini kavrayamadığım bir şakaya güldüklerini görünce, ben de anlamışım gibi gülümsüyor, hoşlanmış gibi görünmek istiyordum.

Kıyılarda dolaşan bu ticaret gemilerinde çalışırken, hemen hemen dünyanın dörtte birini dolaşmış pek çok denizci ile tanıştım. Onlar yabancı ülkelerdeki çılgın serüvenlerinden söz ederken itiraf edeyim, duyduğum heyecan yüreğime sığmıyordu. Yakalandıkları kudurmuş fırtınaları, atlattıkları korkunç tehlikeleri, karalarda ve denizlerde rastladıkları olağanüstü yaratıkları, ziyaret ettikleri ilginç yerleri ve insanları sayıp dökü-yorlardı. Ama bunların hiçbiri Güney Denizlerindeki Mercan Adaları kadar beni etkilemiyor, hayalimi büyülemiyordu. Bana oralarda Mercan denen binlerce ve binlerce böceğin oluşturduğu güzel ve verimli adalardan söz ediyorlardı. Oralarda yılın tüm ayları yaz gibi geçermiş. Ağaçlar her mevsim az rastlanan değerli meyvelerle yüklü imiş. Hava koşulları hemen her zaman elverişli imiş. Gelgelelim, oralarda kana susamış yaban adamları yaşarmış. Bu güzelim adalar dinin oralara iletilmesini beklemekteymiş. Bu heyecan uyandırı-

cı öyküler beni öyle etkilemişti ki, onbeş yaşıma geldiğimde Güney Denizlerine gitmeye karar verdim.

Başlangıçta annemi, babamı buna razı etmek pek kolay olmadı. Babama kendisi yalnız kıyı gemilerinde çalışmakla yetinseydi, bugün büyük bir kaptan niteliğini kazanmamış olacağını yineliyerek direndiğimde gerçeği gördü ve onayım verdi. Sevgili anneme gelince, babam karara vardıktan sonra o da isteğime karşı koyamadı. Ayrılacağımız gün: «Sevgili oğlum bize çabuk dön. Artık ihtiyarlıyoruz, önümüzde uzun yıllar kalmadı,» dedi.

Evden ayrılma olayını olduğu gibi ayrıntılarıyla anlatıp okuyucumun zamanını almak istemiyorum. Yalnız babamın beni, kendi ticaret gemisi Arrow ile Güney denizlerine yelken açmak üzere bulunan eski bir yardımcısı kaptanın emrine verdiğini söylemekle yetineceğim. Annem de beni kutsadıktan sonra bana bir İncil verdi. İncilden her gün bir yaprak okumamı, dua etmeyi unutmamamı öğütledi. Yaşlı gözlerimde yaşlarla dediklerini yapacağıma söz verdim.

Kısa zaman sonra da kendimi gemide buldum. Arrow büyük ve güzel bir gemiydi. Pasifik Denizi'ndeki adalara doğru yelken açtık.

BÖLÜM II

Evden ayrılışım -Denizler- Arkadaşlarım- Ulu denizlerde gördüğümüz olağanüstü görüntülere değin izlenimler. Korkunç bir fırtına ve müthiş bir deniz kazası.

Aydınlık, güzel ve ılık bir havada rüzgârla yelkenleri şişirip Güney'e yöneldik. Yelken iplerini çekerken ve çapayı alırken tayfaların söylediği koro yüreğimi sevinçle dolduruyordu. Kaptan bağırmış, denizciler onun buyruğuna uymak için koşmuşlardı. Soylu gemi, rüzgâra yatmıştı. Ayakta durmuş kıyının yavaş yavaş uzaklaşmasını seyrederken bütün bunların bir düş olduğu duygusuna kapılmıştım.

Şimdiyedek kısacık denizcilik mesleğimde gördüklerimden ayrı olarak dikkatime çarpan şey, sanki bundan böyle hiç gerek duymayacakmışız, sonsuzadek karaya veda etmişiz gibi demir alındıktan sonra çapanın gemiye sımsıkı bağlanması oldu.

Geniş omuzlu bir gemici, çapanın yerine yerleştirilmesi bittikten sonra da demirin çatalına eliyle bir tokat indirip: «İşte böyle, kızım, şimdi güzelce uyu bakalım. Artık uzun günler senden çamuru öpmeni istemiyeceğiz,» dedi.

Gerçek de buydu. 'Kızcağız' bundan sonra nice nice günler çamuru öpmedi. En sonunda öptüğünde de son öpüşü oldu.

Gemide çok sayıda g nç insan vardı. Ama bunların ancak ikisiyle özellikle bağdaştım. Jack Martin, uzun boylu, geniş omuzlu, dinç ve onsekiz yaşında yakışıklı bir gençti. Sağlıklı olduğu belliydi ve iyi eğitim görmüştü. Zeki ve içtendi. Arslan gibi de çevikti ama yumuşak huyluydu. Durgun ve sessizdi. Herkesin gözdesiydi ama bana ayrıca bir yakınlığı vardı. Öteki arkadaşım Peterkin Gay ise, ondört yaşlarında, küçük, tez canlı, komik ve tam anlamı ile yaramaz bir çocuktu. Yaramazlıkları zararlı türden olmadığından herkes onu çok severdi.

Aralarına katıldığım gün Jack omuzuma vurarak: «Merhaba arkadaş! Gel bakalım aşağıya da sana ranzanı göstereyim. Sen b nim yardımcım olacaksın. Sanırım aynı zamanda da iyi arkadaşım. Görünüşün hoşuma gitti,» demişti.

Hakkı da varmış. Biz üçümüz birbirimize gerçekten sımsıkı bağlanmıştık ki, sonra da kuduran dalgalara birlikte savrulduk.

Yolculuğumuzun ilk bölümü ile ilgili anlatacağım pek bir şey yok. Alışılagelmiş arasıra sert, arasıra durgun havalarda yol alıyorduk. Bu arada denizde yuvarlanan çok sayıda acaip balıklar gördük. Bir gün sığlıkta uçan balık görünce çok sevindim. Sudan fırlayıvermiş, otuz otuzbeş santim yüksekliğe köpükleri sıyırtarak uçmuştu. Bunları yunuslar izliyordu. Derken bir uçan balık korkusunun son aşamasında gemiye kadar yükselip armaya çarparak yere düştü. Kanatları öylesine inc ve gergindi ki, hiçbir zaman tam uçamayacağını, kuşlar gibi havalanamayacağını anladık. Ancak denizin yüzeyinde kayarcasına gidebilirlerdi. Jack ve ben akşam yemeğinde yedik balığı, çok lezzetliydi.

Güney Amerika'nın ucuna, Horn Burnu'na yaklaştığımızda hava soğudu ve fırtına çıktı. Denizciler de kuduruk rüzgârların ve korkunç burnun tehlikelerine değgin öyküler anlatmaya başladılar:

Biri: «Şimdiyedek dolanıp geçtiğim en belâlı burundur. İki kez çevresini dolandım. İkisinde de gemi az daha dalgalarla parçalanıyordu,» dedi.

Bir başkası: «Ben bir kez dolandım,» dedi. «Yelkenler yarılmış, ipler öylesine birbirine dolanmıştı ki, açılmıyordu. Hepten yok olmuş gibiydik.»

Üçüncüsü: «Ben beş kez dolandım burasım,» diye bağırdı. «Her yolculuk birbirinden beterdi. Müthişti fırtına.»

Peterkin de bir gözünü kırparak bağırdı: «Ben şimdiyedek hiç geçmemiştim buradan. Şimdi içim dışıma döndü.»

Yine de hava pek o kadar sertleşmeden aştık bölgeyi. Ondan sonra da birkaç hafta boyu Pasifik Denizinin üzerinde esen ılık tropik rüzgârının önünde rahatça yol aldık. Bir zaman hafif bir rüzgâra kapılıp keyifli keyifli sekiyorduk. Bir başka zaman ayna gibi dalgaların üzerinde durgunca yüzüyordu gemi. Derinlerde dolaşan acaip yaratıkları avlıyorduk. Ne var ki, tayfalar bu balıklarla pek az ilgileniyordu. Oysa acaip ve ilginçti. Bana olağanüstü yaratıklar gibi görünüyordu.

Sonunda Pasifik Denizi'nin Mercan Adaları arasına daldık. Yanından geçtiğimiz bir adayı ilk gördüğüm andaki sevincimi hiç unutmayacağım. Tertemiz, apak gözalıcıydı kıyıları. Yemyeşil palmiyeleri güneş ışığında pırıl pırıl ne de güzel görünüyordu.

Çoğu zaman biz üç arkadaş bunlardan birine çıkıp yerleşmenin bizi nasıl mutlu edeceğini düşlüyorduk. Umduğumuzdan da önce bu dileğimiz yerini buldu.

Bir gece tropikal bölgesine girdikten sonra, gemimizin üstüne bir fırtına patladı. Rüzgârın ilk çarpışı iki yelken direğimizi alıp götürdüğünden ancak pruva direğimiz yerinde kaldı. Bu kadarı yeter de artardı bile, tek direğe de bir yelken parçası bile çekmek yürekliliğini gösteremedik. Beş gün fırtına tüm öfkesiyle egemen oldu. Küçük bir bot dışında güvertede ne varsa süpürüp götürmüştü. Başdümenci dümendeki yerini ko-

ruyabilsin diye dümene bağlanmıştı. Artık kendimizi yok olmuşuz sayıyorduk. Rotamızdan çıktığımızdan kaptan nerede olduğumuzu bilmediğini söylemekteydi. En korktuğumuz olay bu Güney denizindeki sayısız mercan kayalarının arasına sürüklenmekti. Bu fırtınanın altıncı gününün sabahında karşıda kara gördük. Burası mercan kayaları ile kuşatılmış bir adaydı. Dalgalar hışımla kayalarda patlıyordu. Mercan kayaları ile kara arasındaki lagonda durgundu sular. Oraya girebilmek için daracık bir geçit vardı. Bu geçit yönünde dümen kırdıksa da, oraya ulaşmamıza vakit kalmadan dev gibi bir dalga geminin kıçında patladı, dümeni koparıp fırlattı. Artık kaderimiz rüzgârla dalgaların acıma oranına bağlıydı.

Kaptan, tayfalara: «Şimdi bu iş burada biter. İndirmek üzere kayığı hazırlayın. Yarım saate kalmaz kayalarda oluruz,» dedi.

Gemiciler, acılı bir sessizlikle buyruğa uydu ama böyle bir havada kayıkla kurtulabilme umudu olmadığını seziyorlardı.

Jack, Peterkin ve ben kıç güvertede durmuş sonumuzu beklerken Jack, sesinde bir ağırlıkla: «Haydi çocuklar, biz birbirimizden ayrılmayacağız. İnsanla dolu küçücük bir kayığın kıyıya hiçbir zaman ulaşamayacağını görüyorsunuz. Kuşkusuz devrilecek. Bundan ötürü kaderimi şu koca küreğe bağlamayı yeğlerim. Teleskopla görüyorum, gemi lagona giriş yerinde dalgaların patladığı kayalara çarpacaktır. Bize gelince, eğer biz dalgaların kırılacağı noktaya dek küreğe sarılmış olarak sürüklenebilirsek belki de karaya ulaşırız. Ne dersiniz, benimle gelecek misiniz?»

Bize her zaman güven aşıladığından onu izlemeyi sevinçle kabul ettik. Sesindeki üzgünlüğü algılamış, kurtulma umudumuzun pek olmadığını anlamıştım. Gerçekten de ak köpüklü dalgaların mercan kayalarının arasında kudurmuş gibi kaynayışına baktığımda, ölümle yaşam arasında ancak bir adım bulunduğunu

anladım. Yüreğim kararmıştı. O anda annem aklıma geldi. Bana ayrılırken söylediklerini anımsadım: «Sevgili oğlum, tehlike anlarında her zaman Tanrıyı düşün. Ancak o seni kurtarma gücündedir,» demişti.

Gemi şimdi çok yaklaşmıştı kayalıklara. Kayığın yanında duran tayfalara Kaptan emirler veriyordu ki, dağ gibi bir dalga üzerimize geldi. Biz üçümüz geminin pruvasına koştuk. Orada duran koca küreği yakalamak istedik. Ona ancak ulaşmıştık ki, dalga gökgürültüsü gibi güvertede patladı. Aynı anda gemi de kayalara bindirdi. Pruva direği yere yakın bir yerinden yana doğru devrilirken, kayıkla birlikte gemicileri de sürükledi götürdü. Küreğimiz çöküntülere karışmıştı. Jack, küreği kurtarmak için bir balta kaptı. Geminin debelenmesi yüzünden halat takımına vuramayıp baltayı küreğe indirdi. Hemen ardından gelen bir dalga kurtardı küreği. Hepimiz bir yerine yapıştık. Aynı anda da deli denizle savaşmaya koyulduk. Gördüğüm son nesne kayıktı. Sığlıkta kıvranan suların arasında dönüp duruyordu. Bütün gemiciler köpüklerin arasına savrulmuştu. Derken kendimden geçmişim.

Ayıldığım sırada koca bir kayanın korumasında, yumuşacık otların üstünde buldum kendimi. Peterkin yanı başıma diz çökmüştü. Sevecenlikle şakaklarımı yıkıyor, alnımdan akan kanları durdurmaya çabalıyordu.

BÖLÜM III

Mercan Adası -Karaya ayak bastıktan sonra aklımıza ilk gelen şeyler ve bunların sonuçları -Adada başka insanların yaşamadığı konusunda karara varışımız.

Baygınlıktan kurtulma anlatılması zor bir duygudur. Acaip ve kendine özgü bir duygu. Yarı uyanık, yarı uykuda bir durum ki, bitkinlikle karmaşmış. Buna karşın yine de tatsız bir duygu değil. Yavaş yavaş kendime gelirken, Peterkin iyi olup olmadığımı sorunca, gerektiğinden fazla uyuduğumu, tembelliğimden ötürü direk başına cezaya gönderileceğimi düşündüm. Acele ile fırlıyordum ki, o düşünce kafamdan siliniverdi. Hastalanmış olabileceğim aklıma geldi. Derken tatlı bir rüzgâr yanaklarımı yelpazeledi. Evimi babamın kulübeciğinin ardındaki bahçenin az rastlanır güzellikte çiçeklerini, iç bayıltıcı kokularıyla hanımellerini anımsadım. Sevgili anacığım, kapının önündeki parmaklıklı bölgedeki bu çiçeklere nasıl özenle bakardı. Bir anda kıyıda yarılan dalgalar bu tatlı düşüncelerimi aldı götürdü. Yeniden denize döndüm. Yunusları, uçan balıkları Horn Burnu'ndaki fırtınayı, camadanla küçültülmüş gabya yelkenini seyre daldım. Sığlıktaki dalgaların sesi aşama aşama yükseldi, daha belirli oldu. Anavatanımdan çok uzakta gemi kazasına uğradığımı sonunda algılayarak yavaşça gözlerimi açtığımda karşımda arkadaşım Jack'ı gördüm. Dertli gözleriyle yüzüme bakıyordu.

Sevecenlikle fısıldadı: «Sevgili dostum, konuş bizimle. Şimdi daha iyi misin?»

Gülümsedim ve gözlerimi ona kaldırarak: «Daha iyiyim,» dedim. «Ama siz ne demek istediniz? Ben çok iyiyim.»

«O halde neden numara yapıyor, bizi korkutuyorsun?» dedi Peterkin. Gözyaşları arasında gülümsüyordu. Zavallı küçük, benim gerçekten ölmek üzere olduğumu sanırmış.

Dirseğime dayanıp doğruldum. Elimi alnıma götürdüm. Alnım fena halde yarılmış, çok kan kaybetmiştim.

Jack, yavaş bir el hareketiyle beni arkası üstü yatmaya zorladı: «Yat bakalım arkadaş. Daha doğru dürüst toparlanmadın. Islat dudaklarını şu suyla. Serin ve kristal gibi duru. Şuradaki dereden getirdim. İç bakalım. Sonra da konuşma, tut çeneni,» dedi, yine konuşmaya niyetlendiğimi görünce. «Sana olup biteni anlatacağım ama sen, iyice dinleninceye kadar tek kelime konuşmayacaksın,» diye ekledi.

Peterkin: «Ralph'ın konuşmasını engellemesene, Jack,» dedi. Şimdi benim ölmeyeceğim kanısına varınca korkusundan sıyrılmış, beni rüzgârdan kurtarmak için kırılmış dallardan tepeme bir korunak yapmaya savaşmıştı. Gereksizdi bu çünkü yanına uzatıldığım kaya rüzgârın hızını kırıyordu. «Bırak konuşsun, Jack. Bir saat boyunca orada tıpkı Mısır mumyaları gibi kaskatı, asık suratla yattıktan sonra, konuştuğunu işitmek ölmemiş meğer diye insanı rahatlatıyor. Senin gibi arkadaş hiç görmedim, Ralph. Hep böyle muziplik yaparsın. Az kaldı tüm dişlerimi döküyordun. Nerdeyse boğacaktın da beni. Derken ölü numarasına giriştin. Ne hain adamsın sen!»

Peterkin böylece kendi üslubunda söylenip dururken benim tüm duyularım da durulaştı. Olanları kavramaya başladım: «Nerdeyse boğacakmışım seni öyle mi? Yeni ne demek istedin, Peterkin?»

«Ne demek mi istedim? Senin ana dilin İngilizce değil mi? Yoksa daha iyi belirtmek için anlamım Fransızca mı yineliyeyim? Anımsamıyor musun olanları?»

Onun sözünü keserek: «Dalgalara kapıldıktan sonrasını hiç anımsamıyorum,» dedim.

Jack: «Kes Peterkin, saçmalarınla Ralph'ı heyecanlandırıyorsun,» dedi. «Ben sana anlatayım arkadaş: Gemi kayalara bindirdikten sonraki durumu bilmiyorsun ya? Biz üçümüz kıyıdan denize atladık. İşte o sırada küreğin başına çarptığım ve alnının yarıldığını gördüm. Bu vuruş seni sersemletmişti. O haldeyken nerede olduğunu, ne yaptığını bilmeden Peterkin'in boğazına yapıştın. Bu sırada cansimidi gibi elinde tuttuğun teleskopu Peterkin'in ağzına doğru ittin.»

«Ağzıma doğru mu itti? Gırtlağıma doğru tıktı desene! Şu anda bile boğazımın dibinde, teleskopun pirinç kenarının izi besbelli duruyor öylece.»

«Hele hele, olabilir!» diye Jack, onun sözünü kesti. «Hernehalse, Peterkin'e yapışmıştın, dedim Ralph. Bir an onu gerçekten boğabileceğinden korktum. Ama gördüm ki, Peterkin, küreği sımsıkı tutuyor, ben de sizleri kıyıya ulaştırmak için can havliyle çabaladım. Şans da yardım etti de lagonun içinde durgun sulara varabildik.»

Merakla sordum: «Peki Kaptan?.. tayfalar?»

Jack, kafasını salladı.

«Kayıp mı oldular?»

«Umarım kaybolmuşlardır ama, kurtulma şansları pek yoktu. Gemi adanın tam burnuna bindirmişti. Hani denize savrulduğumuz yere. Kayık sulara indirildiği zaman bereket devrilmemişti. Epey su almasına karşın denizciler yine içine doluşmuştu. Ama kürekleri çıkarmalarına vakit kalmadan dalgalar onu, mercan kayalarının arasında lagona giriş yerinden yani boğazdan uzağa sürükledi. Biz karaya ulaştığımızda bizim bulunduğumuz yöne yaklaşmaya çabaladıklarını gördüm. Kayığın sekiz küreğinden ancak bir çifti ellerinde kalmıştı.

Rüzgâr tam karşıdan estiğinden yavaş yavaş ara açılıyordu. Sürükleniyorlardı. Derken yelken gibi bir battaniye açtıklarını gördüm. Bana kayığı götürebilecek boyutta değil gibi geldi. Yarım saat içinde gözden kayboldular.»

Üzülerek: «Zavallı arkadaşlarımız!» dedim.

Jack: «Ama şimdi düşündükçe umudum artıyor,» diye daha keyifli bir sesle konuşmasını sürdürdü. «Ben bu Güney Denizi adaları ile ilgili çok şey okudum. Bu denizin üstüne serpilmiş binlerce ada olduğunu biliyorum. Çok geçmeden bu adaların biriyle karşılaşacaklarından eminim...»

Peterkin: «Ben de eminim... Umarım...» diye ciddi ciddi söylendi. «Ama geminin enkazına ne oldu dersin Jack? Acaba param parça mı oldu gemi?»

Jack yanıtladı: «Hayır, parçalanmadı, denizin dibine indi. Önce de söylediğim gibi gemi adanın burnuna çarptı, pruvasını çöktürdü. Arkadan gelen dalga onu yine kaldırdı ve rüzgâr altına yüzdürdü. Kayıktaki zavallılar ona yetişmek için uğraştılarsa da, onlar yetişemeden çok önce suyla dolup dibe çöktü. Gemi battıktan sonradır ki, onların bu kez adaya yöneldiklerini gördüm.»

Jack susunca bir sessizlik oldu. Olağanüstü durumumuzun kafasında dönüp durduğundan kuşkum yoktu. Bana gelince, benim düşüncelerimin de pek parlak olduğunu iddia edemem. Jack'ın söylediğine göre bir adanın üzerindeydik. Adada insanlar yaşıyor mu, yaşamıyor mu? bilmiyorum. Eğer yerliler varsa, benim de Güney Denizi adalarına ilişkin duyduklarıma göre, diri diri kızartıp bizi yiyeceklerinden kesinlikle emindim. Eğer boş bir ada ise burası, açlıktan nasıl öleceğimizi kafamın içinde seyrediyordum. Gemi yalnız kayalara bindirmekle kalsaydı, batmasaydı hiç değilse kumanyasından yararlanırdık, yiyecek düşünmezdik. Gemide kendimize baraka yapacak el araçları da bulurduk.

Şimdi ise «Eyvah ki, eyvah! Mahvolduk!» Üzüntüm arasında bu son kelimeleri mırıldanmışım.

«Mahvolmak mı?» diye bağıran Jack'ın yüzünde içtenliğini yansıtan bir gülümseme belirdi. «Kurtulduk, demen gerekirdi. Düşüncelerin seni ters yola yöneltmiş ve yanlış bir sonuca varmışsın.»

Peterkin: «Ya benim nasıl bir sonuca vardığımı biliyor musun?» diye sordu. «Ben çok önemli bir karar vermiş bulunmaktayım, efendim. Birinci sınıf bir karar. Bizim başımıza gelen en iyi olay budur. Ve en parlak gelecek bu üç keskin ve şen delikanlının önünde uzanmaktadır. Kendi başımıza bir adaya sahip olmuşuz. Bir krallık adı bulacağız. Sonra da gidip bu adanın kara derili halkının hizmetine gireceğiz. Doğallıkla en yüksek aşamalara ulaşacağımıza kuşku yok. Yaban ülkelerde beyaz adamlar her zaman böyle yapagelmişlerdir. Sen kral olacaksın. Jack, Ralph başbakan, ben de...»

Jack, onun sözünü kesti: «Sen de kral soytarısı.»

«Hayır,» diye karşı çıktı Peterkin. «Ben hiçbir zaman ünvan almayacağım. Ben ancak hükümette büyük sorumluluğu olan bir işi belki kabul edebilirim. Anlıyorsun ya, Jack, çok yüksek aylık ve hiç iş yapmamaktan yanayım.»

«Peki, ya buranın yerli halkı yoksa?»

«O zaman güzel mi güzel bir villa yaparız kendimize. Çevresinde cana yakın bir bahçeye en göz alıcı tropik çiçeklerini dikeriz. Bir çiftlik kurarız. Bitkiler dikeriz. Ürünlerini alır, yer, uyur ve mutlu oluruz.»

Peterkin herşeyi alaya alıp böyle havaileştiğinde, Jack'ın her zaman yaptığı gibi yüzüne ciddi bir anlam verdiğini gördüm: «Gerçekte durumumuz pek parlak değil,» dedi. «Eğer burası boş bir ada ise yaban hayvanları gibi yaşamak zorunda kalacağız. Çünkü hiçbir el aracımız, bir çakımız bile yok.»

«Hayır, çakımız var,» diye Peterkin pantolonunun ceplerini karıştırıp küçük tek bıçaklı bir çakı çıkardı ki, bu bıçak da çentilmişti.

«İyi. Hiçbir şey olmamaktan yeğdir,» dedi Jack, yerinden kalkarak. «Bir şeyler yapacak yerde çeneyle vakit kaybediyoruz. Yürüyecek kadar iyi görünüyorsun, Ralph. Yoklayalım, ceplerimizde neler var. Sonra bir tepeye tırmanıp nasıl bir adaya düştüğümüzü inceleyelim. İyi ya da kötü, burası bir süre için bizim vatanımız olacak gibi görünüyor.»

BÖLÜM IV

Kişisel öteberimizi inceliyoruz ve bizi mutlu eden bir şey buluyoruz. Adamızın tarifi Jack arkadaşlarına kendisinin daha bilgili ve zeki olduğunu kanıtlıyor. Acaip keşifler ve doğal limonata.

Bir kayanın üstüne oturup kişisel mallarımızı gözden geçirmeye başladık. Kazadan kurtulduktan sonra arkadaşlarım kıyıya ulaştığımızda üst başlarının bir kısmını çıkartıp kurutmak üzere güneşe yaymışlardı. Rüzgâr hâlâ tüm öfkesiyle esiyordu ama gökyüzü aydınlıktı, tek bulut yoktu.

Jack ve Peterkin benim de üstümdekilerin büyük bir kısmını çıkartmış onları da kayalara sermişti. Hepsini toplayıp neyimiz var diye büyük bir dikkatle ceplerini aramaya koyulduk; ve bulduklarımızı önümüzdeki yassı bir taşın üstüne sıraladık. Şimdi düşüncelerimizi durumumuzu iyice değerlendirmek üstünde yoğunlaştırmıştık. Hiçbir şeyin dikkatten kaçmaması için, oldukça heyecanlı ceplerimizin içini dışına çeviriyorduk. Tüm bulduklarımızı bir araya topladığımızda, ele geçirebildiğimiz değerli mallarımız ancak şu aşağıya sıralayacaklarımdır:

Önce, küçük bir çakı. Ortasından kırılmış paslı tek bıçağı ile. Üstelik bıçağın kıyısında da iki üç çentik var. Peterkin, her zamanki şakacılığı ile, bu çentiklerden ötürü çakının aynı zamanda testere işini göreceğini, bu-

nun ele geçmiş büyük bir fırsat olduğunu bildirdi. İkincisi, eski bir gümüş Alman kalemi ama içinde kurşunu yok. Üçüncüsü beş buçuk, altı metre kadar kaytan. Dördüncüsü küçük boyda bir yelken iğnesi. Beşincisi gemi teleskopu. Hani şu gemi batmak üzereyken ellimde bulunan ve dalgaların arasındayken sımsıkı tuttuğum teleskop. Gerçekten de Jack, ben kendimden geçmiş kıyıda yatarken onu zorlukla avuçlarımdan kurtarabilmiş. Teleskopa neden böylesine yapışmış olduğumu anlayamıyorum. Boğulmak üzere olan adam saman çöpüne yapışır derler ya, herhalde öyle bir duygu ile olacak. Çünkü kazaya uğradığımızda elimde olduğunu bilmiyordum. İnce ucundaki cam parçalanmış olduğu için bu durumda bize yararlı olmayacağını bildiğimiz halde yine de elimizde bulunuşuna sevindik. Altıncısı, Jack'ın her zaman parmağında olan pirinç halka. Bunu neden hep parmağında taşıdığını anlayamamışımdır. Çünkü Jack, gösterişe meraklı değildir. Herhangi bir süs eşyasına da önem vermez görünür. Peterkin: «Arkada bıraktığı kızın bir anısı,» dedi. Ama Jack, ikimize de bu kızdan hiç söz etmediği için, bence Peterkin, ya numara yapıyor, ya yanılıyor. Bütün bu nesnelere ek olarak küçük bir parça da kavımız var. Sonra sırtımızdakiler. Onlar da şu:

Üçümüzün de sağlam yelken bezinden pantolonlarımız ve kalın gemici pabuçlarımız. Jack'ın kırmızı fanile kumaştan bir gömleği, bir mavi ceketi ve kırmızı bir bonesi yani gece başlığı. Yünden örülme bir çift çorabı ve bir keten mendili ki, tam ortasına İngiliz bayrağı ve çevresine Lord Nelson'un on altı portresi basılmış. Peterkin'in çizgili fanileden bir gömleği. Hep pantolonun üstüne çıkartır. Beline de kemer takar. Yani tünik havası verir. Kara hasırdan bir şapkası. Ceketini tam biz denize atlamadan önce çıkartıp attığından ceketi yok. Ama bu sorun değil. Adanın iklimi çok ılımlı. Öyle olduğunu da kanıtladı. Çünkü, Jack ve ben çoğu zaman ceketsiz dolaşmayı yeğliyoruz. Peterkin'in ayrıca bir

çift ak pamuk ipliğinden çorabı ve ak beneklerle donanmış bir mavi mendili var. Benim giysilerime gelince, fanileden mavi bir gömlek, mavi bir ceket, kara bir kasket ve bir çift yün örme çorap. Pantolon ve ayakkabılarımızın dışında tüm varlığımız bunlar. Başka hiçbir şeyimiz yok. Ama atlattığımız kazayı düşünüyoruz da, örneğin gece olabilirdi. Gemi geceleyin kocaman kayalara bindirebilirdi. Böyle beterini de düşününce halimize şükrediyoruz. O kadar çok şeye sahibiz ki... Gerçi itiraf edeyim, zaman zaman daha fazla bir şeylerimiz olmasını isterdik diye düşünmekteyiz.

Biz olanları inceleyip bu konuda konuşurken Jack, birden silkinip bağırdı: «Kürek... Küreği unuttuk!»

Peterkin: «Küreğin bize ne yararı olur ki?» dedi. «Binlerce kürek yapmak için adada yeteri kadar odun var.»

Jack yanıtladı: «Hey çocuk, küreğin ucundaki demir çemberi unutuyorsun. Bu demirin bize belki de çok yararı dokunabilir.»

«Doğru, haydi gidip küreği alalım,» dedim.

Bunun üzerine üçümüz de davranıp kıyıya indik. Ben kan kaybından hâlâ biraz yorgundum. Bundan ötürü onlar önden koştu ama, Jack benim durumumu farkedince, her zamanki gibi düşünceli ve iyi yürekli geri döndü bana yardım için. Ancak şimdi çevreme ilk kez alıcı gözle bakabildim. Beni baygın yatırdıkları yer, sık çalılarla örtülü imiş. Çevremi görmeyi engelliyormuş bu çalılar. Aradan çıkıp kumsala doğru üçümüz birlikte yürürken şuraya buraya göz attım. Yüreğim sevinçle doldu. Her yandaki güzel görüntü moralimi yükseltti. Fırtına birden durmuştu. Sanki yalnız gemimizi kayalara fırlatmak için öyle delice esmişti. İşini tamamladıktan sonra da yapacak şey kalmamıştı. Üzerinde bulunduğumuz ada engebeliydi. Tepeler vardı ve her yanı gözalıcı ağaçlar, fidanlar, fundalıklarla kaplıydı. O anda bunlardan hiçbirinin adını bilmiyordum. Yalnız tanıdığım hindistancevizi ağaçlarıydı. Evimden ayrıl-

madan önce resimlerini gördüğümden karşıma çıkınca hemen tanımıştım. Pırıl pırıl ak bir kumsal, yemyeşil kıyıları da çeviriyor. Kumların üzerinde denizin nazlı dalgacıkları. Bu beni çok şaşırttı. Çünkü vatanımda bir fırtına dindikten sonra deniz hemen yatışmaz. Uzun bir süre daha koca dalgalar kıyıları döğer. Ama bakışlarımı açık denize çevirince bunun nedenini anladım. Kıyıdan aşağı yukarı bir mil kadar uzaktan okyanusun yüce dalgaları yeşil bir duvar gibi yaklaşıyor ve uğuldayarak alçak bir mercan kayasına çarpıp dağılıyor. Köpükleri de ak bulutlar gibi havaya yükselip çevreye saçılıyordu. Bu serpintiler kimi zaman çok yükseklere çıkıyor, yeniden denize inerken o güzelim gökkuşağı renklerine bürünüyordu.

Sonradan gördük ki, bu mercan kayaları tüm adayı kuşatarak doğal bir dalgakıran meydana getirmişti. Bu dalgakıranın ötesindeki deniz, fırtınanın etkisiyle kabarmakta ve mercan kayalarına kudurmuşcasına saldırmaktadır. Adanın çevresinde halka oluşturan bu kayalarla ada arasındaki lagonun suları havuz suyu gibi durgundur.

Sayısız olağanüstü güzellikler karşısında yüreğim kıvançla kabarmıştı. Birdenbire bütün bunların yaratıcısını düşündüm. Şimdi bunları daha rahatlıkla anlatıyorum; onun güzel ve olağanüstü yapıtları ile çevrili olduğum halde söylemeye utanıyorum ama, o zamanlar yaratıcıyı pek az düşünürdüm. Yüzlerinden anladığıma göre arkadaşlarım da bu görkemli manzara karşısında, o açık denizlerdeki uzun yolculuktan sonra, gördüklerine hayran kalmışlardı. Hafif rüzgâr, temiz ve serin hava insana haz verecek kadar okşayıcı... Hele karadan esen rüzgâr anlatılamayacak kadar iç gıcıklayıcı güzel kokularla yüklü bir soluk gibi geliyor insana. Jack ve ben böylece çevremize bakıp dururken Peterkin'in «Hurra!» diye haykırmasıyla irkildik. Sesinin geldiği yöne, deniz kıyısına bakışlarımızı çevirdiğimizde, onun bir maymun gibi hoplayıp sıçradığını yere eği-

lip doğrularak kıyıda bulduğu bir şeyi bütün gücü ile çekip çıkarmaya çabaladığını gördük.

Jack: «Ne tuhaf çocuk bu!» diye beni kolumdan tutup ileriye doğru çekti. «Haydi acele edelim, neymiş görelim,» dedi.

Peterkin: «İşte arkadaşlar hurrra!.. Gelin, gelin... Tam aradığımız şey,» diye bağırıyordu. Biz yaklaşırken de yerde bulduğu şeyi tüm gücüyle çıkarmaya uğraşıyordu. «Birinci sınıf bir şey... Tam bilet!» diye seslendi.

Arkadaşım Peterkin'in dikkat çekici ve kendine özgü bazı kelimeleri kullanmak alışkanlığında olduğunu burada okuyucularıma kısaca belirtmek isterim. Açıkça itiraf edeyim ki, bunlardan kimisinin anlamını bilmez. Örneğin, «tam bilet» (herhalde büyük ikramiye anlamına). Ama belleğimin yardım ettiği oranda serüvenimle ilgili her şeyi gerçeğe bağlı kalarak anlatmayı görev bilmekteyim. Böylece arkadaşlarımın söylediği kelimeleri de, olabildiği kadarı ile aslına uygun olarak yazıyorum. Çok kez sormuşumdur Peterkin'e, «bilet» demekle neyi amaçladığını. Ancak kahkaha krizleriyle yanıtlamıştır sorumu. Yine de hangi durumlarda bu kelimeyi kullandığına dikkat ederek anlamışımdır ki, «tam bilet» az rastlanır iyi talihe değgin bir şeyi belirtmek üzere kullandığı bir deyimdir.

Yanına varınca Peterkin'in can havliyle asıldığı şeyin küreğe saplı balta olduğunu gördüm. Anımsanacaktır: Kazada, geminin pruvasındaki ipler arasındaki küreği çıkarmak için uğraşırken Jack, bu baltayı iplere indirmiş ve balta küreğe saplanmıştı. Kürekte öyle sımsıkı saplanmış kalmış olması bizim için gerçekten bir şans. İşte şimdi de Peterkin, tüm gücüyle asıldığı halde baltayı kürekten kurtaramıyor.

Jack: «Gerçekten büyük bir olay!» diye bağırdı ve baltayı kürekten çekti, kurtardı: «Ne şans bunu bulmak bizim için! Yüz bıçaktan daha değerli bizim için. Ağzı da sapsağlam ve keskin.»

«Sapının ne türlü sağlam olduğunu bana sor,» diye bağırdı Peterkin. «Onu kurtarayım derken nerdeyse kollarım da omuzlarımdan çıkacaktı. Bakın hele şuraya. Ne talihli imişiz. Küreğin ucunda da ayrıca demir var.» Konuşurken, aşınmaması için küreğin ağzına geçirilmiş demir kasnağı gösteriyordu.

Bu da şansımızı destekleyen bir buluştu. Jack yere diz çöküp çivilerini sökerek kürek ağzındaki demir çemberi kurtarmaya çalıştı, ama çivileri o kadar sağlam çakılmıştı ki, daha zorlansa baltanın ağzı körleşebilirdi. Daha elverişli bir zamanda, tahtayı yakarak demir kasnağı çıkarmak düşüncesi ile küreği de öteberimizi bırktığımız yere taşıdık. Baltayı da taşın üstüne bıraktık.

Jack: «Sanırım artık geminin battığı yere gidebiliriz,» dedi. «Dört-beşyüz metre kadar uzak. Bakalım gemiden kıyıya vurmuş bir şeyler var mı? Bulacağımızı ummuyorum ama yine de görmek yararlı. Buraya döndüğümüzde akşam yemeğimizi yemek ve yatacağımız yerleri hazırlamak zamanı gelmiş olur.»

Peterkin ve ben: «Anlaştık!» dedik. Gerçekten de Jack'ın her önerisine uyacaktık. Bizden büyük olması bir yana, ikimizden de daha güçlü ve uzun boyluydu. Üstelik de çok zeki bir arkadaştı. Sanırım kendinden yaşça çok büyük kişilere bile şef olur ,onları yönetebilirdi. Özellikle yüreklilik gerektiren girişimlerde.

Batmak üzere olan güneşin ışıkları altında pırıl pırıl parlayan kıyı boyunca gözlerim kamaşarak yürürken, şu ayaklarımızın dibinde alabildiğine üremiş yabani frenk üzümlerinden başka bir yiyeceğimiz olmadığı birdenbire Peterkin'in aklına geldi.

Acınacak bir bakışla: «Ne yapacağız Jack? Ola ki bunlar da zehirlidir,» dedi.

Jack kesin konuştu: «Korkma ben dikkat ettim. Aralarında birkaç değişik tür var ki, bizim memleketin dağlarındaki yabani frenk üzümlerine benzemiyor. Birkaç dakika önce de, bazı acayip kuşların bunları yediği-

ni gördüm. Kuşları öldürmeyen bizi de öldürmez. Hem buraya bak!» diye Jack bir hindistancevizi ağacını göstererek sözünü yürüttü. «Hamından olmuşuna dek her türlü hindistancevizi var burada.»

Peterkin, dikkatsizdir. Çevresinde onca bakacak şey varken kendi boyundan çok yüksekteki hindistancevizlerini görememişti. Ama benim genç arkadaşın kusuru ne olursa olsun, kabına ve içi içine sığmaz diye eleştirilemez. Hindistancevizleri işaret edilir edilmez, ağacın uzun gövdesine bir sincap gibi sarılıp tırmanmaya başladı. Birkaç dakika içinde de, koca bir erkek yumruğu büyüklüğünde üç hindistancevizi ile döndü.

Jack: «Onları dönüşümüze sakla, her şeyden önce niyetlendiğimiz işi bitirelim,» dedi.

«Oldu kaptan, sen işine bak,» diye yanıt veren Peterkin bir yandan hindistancevizlerini ceplerine tıkıştırıyordu. «Şu anda yemek pek istemiyorum ama, su olsa kana kana içerdim. Dere bulabilirim, gelgelelim buralarda izi yok. Hey Jack, söylesene bakayım, nasıl oluyor da sen böyle her şeyi biliyorsun? Şimdiyedek gördüğümüz altı ağacın adını saydın. Hani önce Güney bölgesinde dolaşmadığını söylemiştin?»

Jack gülümsedi: «Ben her şeyi bilmiyorum, burada kaldığımız sürece anlayacaksın. Ama bütün hayatımda gezi ve serüven kitaplarını çok okudum. Bundan ötürü belki senin bilmediğin bir çok şeyi öğrendim.»

«Yok Jack, ağız kalabalığına getiriyorsun. Eğer her bildiğini yalnız kitaplardan öğrendiğini söylersen, sana inancımı yitiririm,» diye Peterkin homurdanarak küçümsercesine onu süzdü. «Hem ben durmadan kitap yutan insanları çok görmüşümdür. Ama öğrendiklerini uygulamaya gelince maymundan daha başarılı olamadılar.»

Jack: «Yerden göğe haklısın ama ben de hiç kitap okumayan öyle insanlara rastladım ki, ancak gözleri ile gördükleri şeyleri bilirler. Üstelik de gördükleriyle ilgili pek az şey bilirler. Örneğin kimisi o türlü bilgisiz-

dir ki, hindistancevizinin, hindistancevizi ağacında yetiştiğini bile bilmez.» Peterkin'e attığı bu taşda öylesine gerçek payı vardı ki, ben de gülmekten kendimi alamadım.

Peterkin: «Belki de haklısın ama eğer insanın kendisinde bir birikim yoksa, ben yalnızca kitap okumakla yetinenlere metelik vermem.»

«Ben de» dedi Jack. «Gelgelelim bunun anlamı kitapları hiçe sayacaksın, ya da kitap okuduğumdan ötürü beni küçümseyeceksin demek değildir. Şimdi bir gemi yapmaya kalkıştığını düşün, benim sana bu konuda bir şeyler önermem yararlı olmaz mı?»

Peterkin güldü: «Kuşku mu var, elbette olur» dedi.

«Farzet ki sana bu konuda kelimelerle anlatacaklarımı, mektupla yazsam daha az mı yararı dokunur?»

«İyi... hayır... belki de hayır.»

«Düşün ki, bunları mektupla değil de bastırıp kitap halinde sana gönderdim, yine aynı şekilde yararlanmayacak mısın?»

«Amma da yaptın, Jack. Sen filozof musun nesin... Bu da her şeyden beterdir ha!» diye Peterkin, sözde ürkmüş gibi bakarak bağırdı.

Jack: «Anladık, göreceğiz bakalım,» diyerek bir hindistancevizi ağacının altında durdu. «Bir dakika önce susadığını söylüyordum. Öyleyse tırman şu ağaca da bir ceviz ama olmuşunu değil, hamlarından bir tane kopar. Şu yeşil görünenlerden...»

Peterkin şaşırmış gibi baktı, sonra Jack'ın şaka yapmadığını anlayınca isteğini yerine getirdi.

Jack: «Şimdi çakınla bir delik aç cevizde ve ağzına yapıştır, sevgili dostum,» dedi.

Peterkin söyleneni yaptığında biz ikimiz onun yüzündeki ifadenin nasıl değiştiğini görerek kahkahaları koyuverdik. Cevizi ağzına dayar dayamaz delikten geleni yutmak için başını arkaya eğmişti. Derken gözleri normalden iki misli büyüdü. Gırtlağı da büyük bir çaba gös-

teriyordu. Çok keyiflendiği yüzünde okunuyor, yalnız deliğe yapışmış ağzı bu ifadeyi paylaşmıyordu. Duygularını bize anlatmak için zorlukla sağ gözünü kırptı. Sonunda derin bir solukla durdu ve bağırdı: «Kevser dedikleri bu herhalde, kevser! Sen yüce bir kişisin, Jack. Hayatımda rastladığım en iyi adamsın. Hele şunu bir tat!» dedi ve bana dönüp cevizi ağzıma dayadı. Hemen içmeye başladım. O lezzetli nesne yol yol boğazımdan kayarken şaşırdım. Çok serin, biraz asitle karışmış, tadı limonatamsı bir içitti bu. Şimdiyedek bu kadar lezzetli ve can verici bir şey tatmamıştım. Cevizi Jack'a uzattım. O da tattıktan sonra: «Şimdi sen dinsiz iymansız Peterkin, hayatımda şu bizim dükkânlarda satılan hindistan cevizinden başkasını ne tatmış, ne görmüşümdür. Ancak yeşil hindistan cevizinin içinde böyle bir sıvı bulunduğunu bir kitapta okumuştum. Anladın ya, doğruymuş.»

Peterkin: «Kuzum söyle ne biçim bir içittir olgun hindistan cevizindeki?» dedi.

«İçindeki boşlukta bulunan özsuyu,» diye yanıtladı Jack. «Süte benzer bir tür içecek. Ama bunun kadar susuzluğu gidermiyor. Ben bunun gerçekten çok yararlı bir meyve olduğuna inanıyorum.»

«Yiyeceğin, içeceğin aynı ağaçta!» diye bağırdı Peterkin. «Yıkan denizde, yuvalan karada, hepsi bevada! Sevgili arkadaşlar yaşam boyu, keka! Burası eski bir cennet olmalı.» diye kafasındaki hasır şapkayı havaya fırlattı. Sevinçten delirmiş bir insan gibi kıyı boyunca koşmaya başladı.

Gerçi sonraları bu sevimli Adanın bir çok bakımdan pek de cennete benzemediğini öğrendik, ama bunları sırası gelince yazacağım.

Artık geminin çarpıp parçalandığı kayaların ucuna gelmiştik. Kayaların arasını dikkatle aradığımız halde hiçbir şey bulamadık. Buradaki kayalar, ta Adayı kuşatan mercan kayaları çemberine kadar uzanıyor, çembe-

rin sonunda iki uç birleşiyordu. Tam dönmek üzereydik ki, küçük koyda, nasılsa dikkatimizden kaçmış yüzen kara bir şey gördük. Koşup sudan çıkardık. Bu uzun, kalın deri bir çizmeydi. Memleketimizde balıkçıların giydiği türden. Bir kaç adım ötede de tekini bulduk ve bu çizmeyi kaptanımızın giydiğini hemen anımsadık. Fırtına süresinde bu çizmeler ayaklarında idi. Güvertemizi yıkayan dalgalardan ve serpintilerden bacaklarını korumak için giymişti. Onları görünce ilk aklıma gelen kaptanımızın ölümü oldu, boğulmuştu. Ama Jack kendi görüşünü ileri sürerek beni rahatlattı: Eğer Kaptan boğulmuş olsaydı çizmeleri ayaklarında olurdu. Cesedi de çizmeleri gibi karaya sürüklenirdi. Dalgaların arasındayken çizmelerini kendisinin çıkardığına kuşku yoktu.

Peterkin, hemen giydi çizmeleri ve Jack'ın dediği gibi ona çok kocaman geldi; hem pabuç, hem pantolon, hem yelek olurdu ona. Ben de denedim, bacaklarım çizmeye oturacak kadar uzundu, bana oluyordu ama, ayak kısmı büyüktü. Böylece onu Jack'a uzattık. İlle bana vermek istiyordu. Ama konçları ve ayakları ona tıpatıp uymuştu. Çizmeyi onun giymesi gerekirdi. Sonunda razı ettik. Şunu da belirteyim ki, çok ağır olduklarından Jack her zaman giyemedi onları.

Hava kararmaktaydı. Kamp yerimize döndük. Tepelere gitmeyi ertesi güne ertelemiştik. Daha gözgözü görürken bir yığın kuru dal topladık ve hiç birimizin adını bilmediği bir ağacın geniş yapraklarını koparttık. Bu malzeme ile geceyi altında geçirmek niyetiyle bir çeşit kaba çardak kurduk. Kaldı ki, buna da gerek yoktu. Adamızın havası o kadar hoş, öyle tatlıydı ki, tepemizde bir korunak olmadan da uyuyabilirdik. Yine de açıkta uyumaya pek alışık olmadığımızdan, barınaksız yatmayı pek istemedik. Çardağımız aynı zamanda gecenin nemini ve eğer yağarsa yağmuru da engelleyecekti. Yere yaprakları kuru otları da serdikten sonra yiyeceğimizi düşünmeye başladık.

Bu arada ateş yakmak olanağımız bulunmadığı ilk kez aklıma geldi.

«Çattık işte! Şimdi ne yapacağız?» dedi Peterkin.

İkimiz birden bakışlarımızı Jack'a çevirdik. Her zaman bir zorlukla karşılaşınca yaptığımız gibi.

Jack, hiç telaşlanmış görünmedi: «Kuşkusuz kıyıda yeteri kadar çakmak taşı vardı. Gelgelelim bir çelik parçası olmadan taş da işe yaramaz. Yine de deneyelim bakalım.» Konuşurken kıyının yolunu tutmuştu. Az sonra elinde iki çakmak taşıyla döndü. Bunlardan birini kavın üzerine koydu ve ötekini sürterek kıvılcım çıkarmak için uğraşmaya başladı. Ama pek zor bir uğraşıydı bu. İki çakmak taşının sürtünmesinden pek mini mini bir kıvılcım çıkıyordu. Sonra da kav parçası berbat bir halde ve kalın olduğundan bir türlü tutuşturmuyordu. Derken demir kasnakla deneye giriştik. O da ateş çıkarmıyordu. Baltanın ağzını denemek de başarılı olmadı. Bütün bu uğraşılar sırasında Peterkin, elleri ceplerinde, üzgün oturuyor, arkadaşımızı seyrediyordu. Her başarısızlık sonunda yüzü biraz daha asılıyordu. «Hey yarabbim!» dedi. «Yiyeceğimizi pişirmek bana vız gelir. Belki pişirmeye de gerek yok. Ama insanın akşam yemeğini karanlıkta yemesi tatsız bir şey. Öyle olağanüstü güzel bir gün geçirdik ki, günü iç örtücü biçimde karanlıkta noktalamak yazık. Hey... buldum buldum!» diye bağırarak fırladı. «Casus camı... Büyütgeç... Teleskopun sonundaki büyük cam.»

«Güneş olmadığını unutuyorsun!» dedim.

Peterkin sustu. Teleskopu birden anımsaması ona güneşin yokluğunu unutturmuştu.

Jack: «Hey çocuklar, şimdi nasıl yakacağımı buldum!» diye yerinden fırladı ve az öteki ağaçtan bir dal kesip yapraklarından temizledi dalı. «Bir gün bunu bizim evde yaptıklarını görmüştüm. Bana bir parçacık kaytan verin.» Kaytan ve kestiği dalla hemen bir yay yaptı. Derken kuru dalların birinden on santim kadar

bir parça koparttı, iki ucunu sivriltti. Buna yayın kaytanını doladı, ucuna da bir parça yonga geçirmişti. Bu ucu göğsüne dayadı. Öbür ucuna da bir parçacık kav yerleştirmişti. Bunu yaya hızlı hızlı sürtmeye koyuldu. Tıpkı bir demircinin matkapla delik açması gibi. Bir kaç saniye sonra kavın tütmeye başladığım gördük. Derken ateş aldı. Aradan bir çeyreklik bir zaman geçmişti ki, ateşin karşısında limonatalarımızı içiyor ve hindistan cevizimizi yiyorduk. Öyle bir ateşti ki bu kuzu bile çevirebilirdi. Kıvılcımlar, dumanlar, alevler, hurma ağaçlarının sarkan geniş dalları arasından havaya yükseliyor ve yapraklara bürünmüş çardağımıza hoş bir ısı yayılıyordu.

O gece yıldızlı gökyüzü nazlı nazlı hışırdayan yaprakların arasından uykumuzu gözledi ve dalgalar uzaktan uzağa mercan kayalarında gürleyerek bize ninni söyledi.

BÖLÜM V

Sabah ve durumla ilgili düşünüp taşınma -Denize girmekten çok zevk alıyoruz ve kendi dalış gücümüzü deneyip okyanusun dibindeki mercan ormanlarında büyüleyici gezintiler yapıyoruz. Derinliklerin su yüzeyine doğru gelişmiş harikaları.

Yeni bir günün pırıl pırıl sabahında uyanınca, yükselmekte olan güneşin göz kamaştırıcı ışıklarını yüzünüzde duymak çok neşelendirici bir şey. Fundalıkta kuşlar cıvıldıyor, az ötede dere mırıldıyor ve dalgaların çırpıntısı deniz kıyısı ile fısıldaşıyordu. Herhangi bir zamanda ve herhangi bir yerde bu görüntüler, bu sesler büyüleyicidir ama, böyle bir ortamda ilk kez uykudan uyanmanın hele böyle yepyeni ve romantik bir ortamda tadına doyulmuyor. Deniz kokusunu taşıyan tropik rüzgâr okşayıcıydı. Acaip yapraklar tepemde ve çevremde hışırdıyordu. Ve acaip kuşlar kanatlarını çırparak araştırma yapar gibi tepemizde dönüp duruyordu; sanki bölgelerine böyle dâvetsizce sokuluşumuzun nedenini araştırıyorlar, burada ne işimiz olduğunu soruyorlardı. Gemi kazasının ertesi günü, sabah gözlerimi açtığımda, kendimi böyle olağanüstü haz verici bir durumda buldum. Yapraklardan oluşan yatağımda sırt üstü yatarken, hindistan cevizi ağacının yaprakları arasından masmavi gökyüzünü gördüm. Atılmış pamuklar gibi ak bulutlar yavaş yavaş kayıp bir yerlere gidiyordu. Yüreğim

coşkulu bir sevinçle doldu taştı. Böyle bir duyguya ilk kez kapılmıştım. Dalıp gittiğim bir sırada, dün kendime gelince ilk kez denizin ve güçlü dalgaların mercan kayalarının üstünden aşarak lagonun durgun sularına saldırışını seyrederken olduğu gibi, bu güzelim dünyanın ulu ve kendinden verici yaratıcısına kaydı düşüncelerim.

Bu düşünceler de bana doğallıkla ayrılacağımız sırada sevgili anneme, her gün kutsal kitabımdan bir yaprak okuyacağıma değgin verdiğim sözü anımsattı. Kitabımı gemide unuttuğum aklıma gelince de içim burkuldu. Ama yine de verdiğim sözün bir bölümünü tutabileceğimi hesaplayarak kendimi avuttum: Yani dua edebilirdim ya. Bu kararla, uyuyan arkadaşlarımı tedirgin etmemek için yavaşça kalktım ve dua etmek üzere fundalığa gittim.

Döndüğümde onlar hâlâ uykudaydı. Durumumuzu düşünmek üzere yine yerime uzandım. Tam bu anda küçücük bir papağan, (Jack sonradan adını söyledi Paroquet imiş) dikkatimi çekti. Tam Peterkin'in tepesindeki ince bir dala konmuştu. Türlü parlak renklerle alacalanmış yeşil kanatlarını hayranlıkla seyrediyordum. Ben ona bakarken, kuş, başını çevirerek önce bir gözü ile sonra öteki gözü ile aşağıya doğru bakıyordu. Ben de onun baktığı yere dönünce, Peterkin'in ağzı alabildiğine açık öylece uyuduğunu gördüm. Bu olağanüstü kuş onun ağzına bakıyordu. Peterkin her zaman bende komedi türünün atomu bile bulunmadığını, hiç bir zaman şakadan anlamadığımı söyler. Belki şakadan pek anlamam, doğrudur; ancak bana anlatıldığında herkes gibi ben de tadına varırım. Ama yaratılışımda hiç şaka atomu bulunmadığı yanlıştır. Bu kuş bana olabildiği kadar komik görünüyordu. Örneğin incecik dalda bayılıverse, ya da pençesi kaysa, Peterkin'in ağzına düşecekti. Belki bunu da komik bulacaktı arkadaşım!

Papağan birden kafasını dikti ve Peterkin'in yüzüne doğru bir çığlık attı. Bu ses yerinden sıçrattı Peterkin'i ve şaşkınlıkla fırladı. Bu arada aptal kuş kanat çırparak

acele ile uçarken Peterkin doğrulup kuşa doğru yumruğunu salladı: «Seni canavar, seni!» Sonra esnedi, gözlerini uğuşturdu. Saatin kaç olduğunu sorunca bu soruya gülümsedim. Saatlerimizin denizin dibinde yattığını bundan ötürü kaç olduğunu söyleyemiyeceğimi ama güneş doğalı çok olmadığını bildirdim.

Peterkin, şimdi nerede bulunduğumuzu anımsamaya başlamıştı. Işıltılı göğe baktı, kokulu havayı ciğerlerine çekti ve gözleri sevinçle parlayarak yavaşça: «Hurra!» dedi, yine esnedi. Çevresine bakınırken bir aralıktan lagonu gördü. O anda bir elektrik şokuna uğramışcasına fırladı yerinden. Heyecanla bağırarak üstündekileri çıkarıp atınca kumsala koştu, atladı denize. Onun bağırışı Jack'ı da uyandırmıştı. Dirseğine dayanarak doğruldu. Durgun ve şaşkın çevresine bakındı. Peterkin'in denizde olduğunu görünce, durumu hemen kavradığı gülümsemesinden anlaşıldı. Heyecanlı anlarında duyduğu yepyeni bir güçle fırladı yerinden. Sırtındakileri atıp saçlarını şöyle bir salladı ve bir arslan gibi sıçrayınca kendini kumsalda buldu. Öyle bir atlayış atladı ki denize Peterkin duşun altında kalmış gibi oldu. Jack tam anlamıyla bir yüzücü ve dalıcıdır. Daldıktan sonra belki bir dakika görmedik onu. Derken sevinçle haykırarak kıyıdan epey uzakta başı gözüktü. Onları seyrederken ben de öyle heveslenmiştim ki, hemen soyunmuştum. Jack'ın güçlü sıçrayışını taklid ederek bir fırlayış fırladım ileriye, ama ben hantalımdır, ayağım bir köke takılınca kapaklandım yere. Sonra da denize koşarken bir taşa takılıp kaydım. Nerdeyse düşecektim. Peterkin çok eğleniyor, bu halime ağız dolusu gülüyordu. Bana: «Ağır araç!» diye sesleniyordu. Jack: «Gel bakalım, Ralph, sana yardım ederim,» dedi. Hernehalse, suya girdim mi bir kez gerisini idare ederim. Gerçekten ben de iyi yüzücü ve dahcıyımdır. Ama Jack'la ölçülemez. O, gördüğüm tüm İngiliz yüzücülerin üstündedir. Gerçi ben de Peterkin'le ölçülemem. Peterkin, dalma bir yana birazcık yüzme bilir.

Peterkin sığ sularda kendini oyalayıp kıyı boyunca koşarken Jack ve ben derin sulara açıldık. Dipten taş çıkarmak için sık sık dalıyorduk. Burada denizin dibini ilk gördüğüm andaki şaşkınlık ve sevincimi hiçbir zaman unutamayacağım. Daha önce de anlattığım gibi, kara ile mercan kayaları arasındaki sular, bir havuzun suları kadar durgundu. Rüzgâr esmediğinden duruydu da. Yukarıdan bakıldığında dip görünüyordu. Böylece, yirmi yirmi beş metre derinliği bile yüzeyden seyredebiliyorduk. Jack'la ben sığ sulara daldığımızda dipde kum taşları bulacağımızı sanıyorduk. Oysa dip bir sihirli bahçeydi. Böyle bir görüntü ile karşılaşacağımızı ummamıştık. Kayalara yakın yerlerde durgun suların dibi, her biçim, her büyüklükte ve her renkte mercanlarla örtülüydü. Kimi kocaman bir mantara benziyordu, kimi insan beynine. Kimine sap eklenmişti, kimine boyun. Çoğu dallı mercanlardı. Kimi tatlı bir pembe renkte kimi duru ak. Bunların arasında da alabildiğine, akla gelen her renkte deniz yosunları üremişti. Göze en hoş görünen biçimlerde. Bu bahçede mavi, sarı, yeşil çizgili renk renk sayısız balık vardı. Bu denizaltı bahçesinin çiçek tarhlarında geziniyor, yaklaşıldığında ürkmüyorlardı. Soluk almak için su yüzüne fırladığımızda Jack ve ben birbirimizin yakınına düşmüştük.

Jack, ıslak saçlarını silkeleyerek: «Hayatında bu kadar güzel bir şey gördün mü?» diye sordu.

Yanıtladım: «Hiç bir zaman. Bir peri ülkesidir sandım. Düş müdür, değil midir, pek inanamıyorum.»

«Düş mü?» diye bağırdı Jack. «Biliyor musun gerçekte düştür diye kendimi kandırmak istiyorum. Ama eğer düşse bir dalışla yine bu düşü sürdürmek niyetindeyim. Haydi bakalım arkadaş, dalalım.»

İkimiz birlikte daldık. Suyun altında yanyanaydık. Kendi ülkemin denizlerinde dipte bu kadar kalamadığımı anımsadım, şaşırdım. Herhalde bunun, suyun derecesiyle bağlantısı vardı. Burada deniz öylesine ılıktı ki, kendi ülkemizin denizinde olduğu gibi bunalmadan, bu-

rada iki üç saat kalabilirdik. Jack dibe indiğinde bir mercan kökü yakalamıştı. Kök boyunca elleri ve dizleriyle sürünerek kayaların arasına yosunların altına baktı. Bir kaç büyük istiridye çıkardığım gördüm. Bunları götürmek niyetindeymiş gibi avucunda sımsıkı tutunca, ben de bir kaç tane topladım. Jack, birden sırtı mavi ve sarı çizgili bir balığı yakalamaya kalkıştı, kuyruğuna uzanmıştı ama kaçtı balık. Bu sırada bana döndü. Gülümsemeye çalıştı. Ama ardından hemen yaylanarak su yüzüne fırladı ben de onu izledim. Baktım hem soluyor, hem öksürüyor. Sular geliyor ağzından. Bir kaç saniye sonra kendine geldi, ikimiz birlikte kıyıya yüzdük.

«Suyun altında gülmeye kalkıştım, Ralph!» dedi.

«Gördüm,» diye yanıtladım. «Az kaldı balığı da yakalayacaktın kuyruğundan. Eğer başarsaydın, dört başı tam bir kahvaltı ederdik.»

«Burada yeteri kadar kahvaltılık var,» diyerek karaya çıktığımızda istiridyeleri gösterdi. «Vay Peterkin sen de burada mısın? Ralph ile ben giyinirken sen de şu istiridyeleri aç bakalım. Hindistan cevizi ile iyi gideceğinden kuşkum yok. »

Peterkin giyinmişti. İstiridyeleri baltanın ağzıyla açarken: «Harika bir şey bu. Hiçbir şeyi bu kadar sevmem,» dedi.

«Aferin öyleyse,» diye yanıtladı Jack. «Bundan böyle seni formunda tutabileceğim, Peterkin reis. Sen de biliyorsun ya kedi kadar bile suya dalamadığını? Bundan böyle eğer uslu durmazsan, kahvaltıda istiridye yok sana.»

«Kahvaltımız dehşet. Pek keyiflendim, çok acıkmışım,» dedim.

«Al öyleyse. Kes sesini bununla Ralph.» diye Peterkin koca bir istiridyeyi uzattı. Sessizce yuttum istiridyeyi. Gerçekten çok lezzetliydi.

BÖLÜM VI

Adanın içlerine doğru gezinti ve bu arada değerli hem de ilginç pek çok şey keşfediyoruz. Büyük bir dehşete kapılıyoruz -Ekmek ağacı- Bazı meyve ağaçlarının olağanüstü özellikleri -Burada daha önce yaşayanlar olduğunu gösteren belirtiler.

Kahvaltıdan sonra ilk işimiz, neyimiz varsa kampımızın yakınında keşfettiğimiz bir mağaranm derinliklerine saklamak oldu. İleride burasını depo diye kullanacağımızı umuyorduk. Hemen oracıktaki sert bir ağaçtan kocaman iki sopa kestik. Birini Peterkin aldı, birini ben. Jack da balta ile silahlandı. Adamızı daha iyi görebilmek için iç tepelere doğru bir gezinti yapmak niyetinde olduğumuzdan bu tedbiri almıştık. Yol boyunca ne türlü tehlikelerle karşılaşacağmızı bilmiyorduk. Hazırlıklı olmamız gerekliydi.

Bu işler bitince ateşi dikkatle söndürerek yola koyulduk. Koyağa girişte, önce sözünü ettiğim küçük derenin başına gelenedek kıyı boyunca yürüdük. Bu noktada sırtımızı denize dönüp içerlere daldık. Karşılaştığımız görüntü çok yüceydi. İki yanımızda arazi yumuşak kıvrımlarla yükseliyordu. Böylece koyağın iki yanında bir buçuk kilometre kadar uzayan iki kıyı meydana gelmişti. Bu aklanlar da tıpkı ortadaki koyak gibi sık fundalıklarla örtülüydü. Üç kilometre kadar yürüdükten sonra karşımıza küçük bir dağ çıktı. Bu dağ koyağın bitiminde birdenbire yükseliyordu. Tepesinedek

ağaçlıktı. Yalnız sol omuzuna yakın bir bölge çıplak, kayalık ve yabandı. Dağın ötesini göremediğimizden etekteki dere boyunca yolu izledik. Böylece tepeye tırmanma olanağını bulacağınız kuşkusuzdu.

Jack, aramızda en akıllı ve en gözüpek olduğu için önden gidiyordu. Baltası omzundaydı. Peterkin kocaman sopasıyla onun adımlarını izlemekteydi. Bir tehlike ile karşılaşırsak beni savunacak durumda olmayı yeğlediğini söylüyordu. Ben olası bir tehlike düşüncesinden uzak arkadan yürüyordum. Çevremdeki olağanüstü güzelliklere ve acaipliklere dalmıştım. Bu arada sopamı aptalca geride bıraktığımı farkettim. Fundalar, ağaçlar çok sık olduğu halde ilerlememizi engelleyecek aşamada birbirine girmiş değildi. Aralarında dala çıka dere boyunu kolayca izliyebiliyorduk. Ama yine de tüm bitkilerin boyları, kalınlıkları ve yapraklar önümüzü görmemize olanak vermiyordu. Arada bir yerinden fırlamış bir kayanın üstüne çıkıyor, romantik doğayı seyrederek keyifleniyor, ayrıca dağın eteğinde ne kadar yol aldığımızı görebiliyorduk. Yürüyüş sırasında ben özellikle yerdeki bitkilerin renklerine vurulmuştum. Yerdeki frenküzümleri ve bitkilerin çoğu, kendi ülkemdekilere benzemiyordu. Uzun ve biçimli bir eğrelti otundan genzime pek hoş bir koku doldu. Çeşit çeşit çiçekler de vardı ama bunlar böyle bir iklimde görmeyi umduğum çiçekler değildi. Bu arada kanatları renk renk kuşlar bu sabah Peterkin'i kabaca uyandıran türden papağanlar da gördük.

Korkulacak hiçbir şeye rastlamadan dağın eteklerinedek yürüdük. Bir kez eteğe pek yakın bir yerden geçerken, geniş yapraklarıyla bakışlarımızdan saklanmış bir muz ağacı sıkışıklık ortasında karşımıza çıktı. Jack, bu engellerden sıyrılmaya çabalıyordu ki, birden tuhaf bir ses duyunca irkilip durduk. Yola çıktığımızdanberi kulağımıza gelen seslerden apayrı bir sesti bu. Bir yere paldır küldür vuruluyor gibi ya da bir tür gurultu gibi bir ses.

Peterkin birden durdu: «Vay vay vay!» diye sopasına iki eliyle sarıldı. «Nedir bu?»

İkimiz de yanıt vermedik. Jack, baltasını sağ eline aldı, sol eli ile geniş yaprakları iterek aralarından bakmaya çalıştı. «Hiçbir şey görmüyorum.» Ve kısa bir duraksamadan sonra ekledi. «Sanırım bu ses...»

Yine gurultu duyuldu. Bu kez daha yüksekten. Hepimiz gerileyip savunma pozu aldık. Ben sopamı unuttuğumdan ve bir yenisini edinecek kadar tedbirli olmadağımdan boksa hazırlanırcasına yumruklarımı sıkmıştım. İtiraf etmeliyim ki, içim pek rahat değildi. Arkadaşlarım da sonradan itiraf ettiklerine göre, o anda, şimdiyedek okudukları ya da duydukları yabani hayvanlara, işkencelerden sonra insanları diri diri kızartan yerlilere değin korkunç diye bilinen ne varsa akıllarından geçirmişler. Birden o acaip ses on kat yükselerek daha yabanlaştı. Sonra fundalıkta tüyler ürperten bir hareket ve canlıların kırılmasından meydana gelen ses, birbiri ardından sürdü gitti. Sanki dev gibi bir hayvan bize saldırmak için önünde ne varsa kırıp geçiyordu. Derken koca bir kaya, önündeki her şeyi alt üst ederek fundalıkta yuvarlandı. Ardından toz bulutu ve taş parçaları onu izledi. Fundaları ve fidanları da birlikte sürükliyerek bizim bulunduğumuz noktanın pek yakınından geçmişti.

Peterkin, alnındaki terleri silerken: «Oh, hepsi bu mu?» diye bağırdı. «Ben düşünmüştüm ki, tüm Pasifik Adalarındaki yabanlar, insan ve de hayvan tümü bizi dünyadan silmek gibi ulu bir amaçla birleşmişler dört nala üstümüze geliyorlar. Meğer sadece dağın kıyısından teker meker yuvarlanan bir taşmış!»

Jack: «Eğer aynı taş içimizden birine çarpsaydı, senin dediklerini yerine getirecekti, Peterkin,» dedi.

Haklıydı Jack. Kazadan kurtulduğumuza şükrettim. Düştüğü yeri inceleyince gördük ki, kaya sarp bir uçurumun hemen ağzına yuvarlanıp orada durmuş. İrili ufaklı taşlar hâlâ yuvarlanmaktaydı. Küçük taş parça-

ları da çevreye saçılmıştı. O seslere bunların neden olduğu anlaşılıyordu. Eğer biz, başka bir neden aramayacak kadar birden paniğe kapılmasaydık, durumu hemen anlayacaktık.

Yeniden yola koyulduk. Bundan sonra adanın ortalarına yapacağımız gezilerde bu tehlikeli uçurumun bulunduğu bölgeye yaklaşmaya karar verdik.

Az sonra dağın eteğine varmıştık, tırmanmaya hazırlandık. Jack, burada bizi mutlu eden bir keşifte bulundu: İlk bakışta dikkati çekecek kadar güzel bir ağaçtı bu. Jack bunun ekmek ağacı olduğunu söyledi.

Peterkin ağaca şöyle bir göz atıp sordu: «Bu mu ekmek ağacı?»

«Evet, bu.»

«İşte şaştım buna. Şimdiyedek adını hiç duymamıştım!»

Jack: «O halde düşündüğüm kadar ünlü değilmiş,» diyerek Peterkin'in kasketini gözlerinin üstüne kadar indirdi. «Dinle cahil, alık oğlum! Şimdi dinle de öğren.»

Peterkin, kasketini düzeltti ve Jack anlatırken o da benim kadar ilgi ile dinlemeye koyuldu. Jack bu ağacın Güney adalarının en değerli ağacı olduğunu anlatıyordu. Yılda iki kimi zaman da üç kez meyve verirmiş. Ve bu meyve görünüşte buğdaydan yapılma ekmeğe çok benzermiş. Adada yaşayanların başlıca yiyeceğini oluştururmuş.

«Demek öyle ha? Bu güzelim Adada her şeyi elimizin altında hazır buluyoruz. Limonata ceviz kabuğunun içinde hazır, ekmeğimiz ağaçta büyümekte...» diye söylendi Peterkin. Her zaman yaptığı gibi işi şakaya dökmüştü. Yine de tuhaf ama tam gerçeği de dile getirmişti.

Jack, yeniden anlatmaya başladı: «Bunun dışında ekmek ağacı gerçekten çok önemli bir ürün. Sakız da verir ki, yerliler bunu kanolarında zift yerine kullanırlar. Genç dalların gövdelerindeki kabuklar bez yapmakta işe yarar. Odunu dayanıklı ve rengi güzeldir. Kerestesi ile evlerini kurarlar. Anladınız ya, çocuklar, rahatı-

mızı sağlamak için burada malzeme eksikliği duymayacağız. İş ki bunlardan yararlanacak zekayı gösterebilelim.»

Peterkin sordu: «Ama bundan eminsin değil mi?»

«Elbette eminim. İlk okuduğumda bu anlattıklarımla özellikle ilgilenmiştim. Kitapta yazılanları çok iyi anımsıyorum. Yazık ki daha başka ağaçlara değğin yazılanları unutmuştum. Eminim onları bugün görmüşüzdür. Keşke tanıyabilseydik! Anlıyorsun ya, Peterkin, henüz pek bir şeyler biliyor sayılmam.»

Peterkin, uzun boylu arkadaşının omzunu okşarken ciddi ve onun efendisi imiş gibi bir tavır takınmıştı: «Aldırma Jack, aldırma,» dedi. «Yaşına göre yine çok şey biliyorsun. Zeki bir çocuksun. Umut verici genç bir adamsın. Eğer başladığın yolda yürürsen, sen efendi... mükemmel bir...»

Söylevi burada kesildi. Jack topuğuna bir çelme takmış, onu yığın halindeki çalıların üstüne düşürmüştü. Peterkin yattığı yeri pek rahat bulduğundan kımıldamadı. Jack'la ben ekmek ağacını seyrederken o güneşe karşı yatıyordu.

Ağacın yemyeşil, geniş ve bol yaprakları bizi etkilemişti. Her bir yaprak otuz beş, kırk santim uzunlukta. Kenarları derin derin çentik ve defne ağacınınki gibi kaygan ve parlaktı. Meyvesi pek boldu. Ortalama bir kavun büyüklüğünde, kabuğu kalın ve pütürüklü, renkleri de çeşit çeşit. Açık bezelye yeşilinden, kahverengi ve parlak sarıya dek. Jack, sarıların olgun meyveler olduğunu söyledi. sonradan anladık ki, adadaki tüm meyve ağaçları yaprak dökmez türdendi. Dilediğimizde çiçeğini ve de olgun meyvesini aynı ağaçtan toplayabilecektik. Memleketimizdeki ağaçlardan böyle olağanüstü bir başkalık bizi çok şaşırtıyordu. Ağacın kabuğu da sert ve açık renkti. Gövdesinin yarıçapı da yetmiş santim dolayında. Boyu da onbeş metre kadar. Yüksekte yaprakları bulunmadığından tepesi bir başka güzellikte, biraz alıngan görünüyordu. Meyveler dallarından ikişer üçer,

salkım gibi sarkmaktaydı. Dağın tepesine tırmanmak için sabırsızlandığımızdan o sırada meyveleri toplamaktan kendimizi alıkoyduk.

Karşımıza çıkıveren böyle bir nimet bizi alabildiğine keyiflendirmişti. Hiç zahmet çekmeden hızlı adımlarla tepenin sarp yönünden tırmandık. Doruğa varınca da yepyeni ve eğer olasılığı varsa daha yüce bir görüntü belirdi karşımızda. Burası Adanın en yüksek noktası değildi. Arkada daha yüksek bir tepe vardı ki, aramızda geniş bir koyak bulunuyordu. Burası da ilk gördüğümüz koyak gibi ormanlıktı. Koyu yeşil ağaçlar. Kimi kocaman sık yapraklı, kiminin yaprakları ise hafif tüyler gibi. Çoğu çiçek açmıştı. Gökkuşağı renklerine bürünmüştü. Bu durum koyağa koca bir çiçek bahçesiymiş görüntüsünü veriyordu. Ağaçların arasında sarı meyveleriyle donanmış ekmek ağaçlarını da seçtik. Kuşkusuz hindistan cevizi ağaçları pek boldu. Gözlerimizi doyurduktan sonra tepeden aşağı indik. Koyağı geçip ikinci tepeye tırmanmaya başladık. Doruğun yakınınadek ormanlıktı. Tepe çıplaktı ve yer yer kayalar parçalanmıştı.

Bu tırmanış sırasında, çok ilginç bulduğumuz bir şeyle karşılaştık! Bu, balta ile kesildiği ilk bakışta anlaşılan bir ağaç kütüğüydü. Demek bu güzelim Adaya ilk gelenler bizler değildik. Bizden önce insanlar çalışmış burada. Bu Adada yerlilerin bulunması olasılığı yine aklımıza geldi. Gerçi şu anadek burada yaşanıldığını ortaya koyan bir ize rastlamamıştık. Kütüğü yeniden gözden geçirince farkettik ki, bu şimdi burada yaşanıldığını gösteren bir kanıt olamazdı. Çünkü ağacın kesilmesi üzerinden yıllar geçtiğini, üzeri yosunlarla kaplı kütük ortaya koyuyordu. Bir yanında da mantarlar bitmişti. Hiç kuşku götürmez, yıllar önce kesilmişti bu ağaç.

Peterkin: «Belki yıllar önce bir gemi odun almak için bu adaya gelmiştir, yalnız bir ağaç kesmişlerdir, o kadar,» dedi.

Bu varsayımı pek yatkın bulmadık. Böyle bir durumda gemi halkı küçük çaptaki ağaçları keserdi, hem

de kıyıya yakın olanlardan. Bu koca ağaç ise dağın tepesindeydi. Gerçekte, görünen en koca ağaç. Ötekiler yeni yetişmiş ormandı.

Jack: «Anlıyamıyorum!» diye baltası ile kütüğün üzerini kazımaya başladı. «Yalnız sanıyorum ki, yaban adamları gelip bu ağacı kesmiştir... Ama, durum hele bir bir şey var burada.» Konuşurken kütüğün üstündeki yosunları kazıyordu. Az sonra çıplak kalınca kütük üzerinde izler belirdi. Yazı izleriydi bunlar. Belki bir adın baş harfleri. Kuşku yok, izler pek belirliydi ama harflerin biçimlerinden ne oldukları anlaşılamıyordu. Jack, bunların J ve S harfleri olduğunu söyledi. Yine de emin olamıyorduk. Kütüğe gelişigüzel kazıldıkları belliydi. Uzun süre açık havada kalmak o kadar etkilemişti ki, ne olduklarını çıkaramıyorduk. Bu buluş bizi şaşkına çevirmişti. Harflerin ne olduğunu kestirmeye çalışarak uzun süre orada kaldıksa da bir sonuca varamadık. Gün de ilerlediğinden hemen hızla yürüyüp dağın tepesine ulaştık.

İşte şimdi Adanın en yüksek noktasında bulunuyoruz. Buradan bakıldığında çevremizde bir harita serilmiş gibi. Ayaklarımızın altında kendi krallığımızı görüyoruz. Her zaman düşünürüm ki, birinin bir şeyi tümü ile kavrayamadan o şeyi iyice anlaması olanaksızdır. Bundan ötürü Mercan Adamızı kısaca anlatıncaya kadar okuyucularımdan sabırlı olmalarını diliyorum. Şöyle ki:

Adayı iki dağ oluşturuyordu. Biri yaklaşık üçyüz metre kadar yükseklikte, öteki yediyüz metreyi aşkın diyelim. Bunların arasında az önce anlattığım zengin ve güzel koyak var. Bu koyak adayı bir baştan bir başa kesmekte. Ortaları daha yüksek deniz kıyısına yaklaşırken daha meyilleniyor. Büyük dağ gemimizin battığı noktadan çok uzakta. Yavaş yavaş denize doğru alçalıyor. Gerçi bir bakışta düzenli bir şekilde denize doğru yokuş gibi dümdüz alçalıyor gözüküyorsa da, daha dikkatli bakıldığında arada küçük derecikleri, sık or-

manlı bölgeleri ve koyakları ve de yer yer yalçın kayalıkları ile engebeli bir arazi olduğu anlaşılıyor. Bu arada ötede beride keskin uçurumlar, uçurumlara dökülen dereler var. Bunlar dolana dolana dağın meylini pırıltılı bir şerit gibi izliyor, ara sıra geniş yapraklı ekmek ağaçlarının, hindistan cevizi ağaçlarının arasından görünüyor ve zaman zaman da ormanların dibinde yitiyordu. Bu dağın dibindeki yeşil ova ya da otlak birden kıyıda son bulmaktaydı. Adanın öte yanında ise ilk çıktığımız küçük dağ vardı. Eteğinde birbirinden ayrı üç koyak. Biz bunların birinden tırmanmıştık. Önce sözünü ettiğim küçük dere, iki yanını ayırıyordu. Bu küçük koyaklarda akar sular yoktu ama, sık bitkilerle kaplıydı. Adanın çapı onaltı, onyedi kilometre kadardı. Nerdeyse helezon biçimindeydi denebilir. Çevresi ise kırksekiz kilometre dolayında görünüyordu. Eğer sayısız koylar ve girinti çıkıntılar hesaba katılırsa belki biraz daha fazla eder. Tüm adanın çevresini ak kumlardan bir kuşak sarmıştı. Bu kumlar mercan kayalarıyla aradaki lagonun okşayıcı çırpıntılarıyla yıkanıyordu. Ayrıca mercan kayalarının tüm adayı kemer gibi sardığını da gördük. Ama şurada burada kayaların kıyıya uzaklığı değişikti. Kimi yerlerde bir buçuk kilometrelik bir ara, kimi yerlerde bir kaç yüz metre. Ortalama uzaklık sekiz dokuz yüz metre kadardı. Kayalar pek alçak olduğundan bir çok yerde dalgalar tepelerinde kırılıyordu. Bu dalgaların sesi en durgun havalarda bile duyulmaktaydı. Çünkü Ulu Pasifikte hiç durulmayan alttan alta sürekli bir dalgalanma vardır. Deniz üzerindeyken bu pek az farkedilse bile sonunda dalgaların kocamanlığı, kıyıya çarpınca anlaşılır. Daha önce de söylediğim gibi lagondaki sular durgundu. Mercan kayalarından açık denize üç geçit vardı. İkisi birbirlerine karşı yönlerde, adayı bir baştan bir başa kestiğini söylediğim koyağın her iki bitim yerinde; öteki de bizim koyakta, «Kaza Koyağı» diye adlandırdığımız yerde. Bu geçitlerin her birinin ağzında mercan kayaları, yemyeşil bitkilerle kaplı, üzerinde bir

iki hindistan cevizi ağacı bulunan küçük adalar halinde yükseliyordu. Bu küçücük adaların durumu çok acaipti. Sanki kanalı belirlemek üzere kapı ağızlarına sığlığa oturtulmuşlardı. Kazaya uğradığımız gün kaptanımız bu kanallardan birine yönelmişti. Eğer dümen kırılmasaydı adaya ulaşacaktı da. Lagonun içinde bir çok güzel, alçacık mercan adası da vardı. Tam bizim kamp yerinin karşısında. Ve hemen bunların ötesinde açık denizde ayrıca bir düzine kadar mercan adası dikkati çekmekteydi. Birbirine yarım milden on mile kadar çeşitli uzaklıkta. Ayırd edebildiğimiz kadarıyla bunlar bizim adadan daha küçüktü; ve oturulmadığı belliydi. Hemen denizin üzerine fırlayıvermiş alçak adalardı bunlar. Ama yine de hindistan cevizi ağaçları dikkati çekiyordu.

Dağın tepesinde oturduğumuz sırada bütün bunları daha başka ayrıntıları da kafamıza not ettik. Görüntüye iyice doyduktan sonra dönmeye hazırlandık. Burada yine bir insan varlığını ortaya koyacak kanıtlar çıktı karşımıza: Sırıklar, sanki bir ev kurulmak için hazırlanmış harç artıkları. Balta ile köşelendirilmiş odun parçaları... Gerçi hepsi yıpranmış, çürümüştü. Yıllardır el sürülmediği dikkate çarpıyordu. Bu buluşlarla yüklü olarak kampımıza döndük. Yolda dört ayaklı bir hayvanın izine de rastladık ama eskiden mi kalmış, yoksa yakında mı bırakılmış hiç birimiz kestiremedik. Bu izler adada hayvan eti bulabilme umudumuzu desteklediğinden, akşam yemeğine mideleri hazırlamış olarak gezintimizden mutlu yuvamıza döndük.

Peterkin'in güdümü ile aramızda epey çene çaldıktan sonra Adada bizlerden başka kimsenin yaşamadığı kanısında birleşip yattık.

BÖLÜM VII

Jack'ın hüneri -Balık avlamakta karşılaştığımız güçlük ve buna bağlı olarak bir metot buluyoruz ki bize soğuk banyo yaptırıyor- Köpek balığı ile dehşet verici karşılaşma.

Geçen bölümde anlattığım gezintiden sonra günlerce kamp yerinden uzaklaşmadık. Geleceğe yönelik planlar yapmak ve yaşadığımız bölgeyi daha rahat bir duruma sokmakla vakit geçirdik.

Bu bir anlamdaki hareketsizliğin çeşitli nedenleri vardı. Örneğin, çevremizdeki doğa olağanüstü güzeldi. Gereksinme duyduğumuz şeyleri çevremizde kolayca bulabiliyorduk. Yaşadığımız kadar kendi ülkemizden, arkadaşlarımızdan uzakta burada yerleşip kalmayı da düşünmüyorduk. Bundan ötürü sürekli oturabileceğimiz bir mesken kurmak için tüm gücümüzle hazırlığa girişmiş de, bunun bir bakıma kendi alıştığımız dünyaya veda etmek anlamına geleceğini düşünerek bu duygularımızı dile getirmeden bundan kaçındık; bir süre için hazırlıktan vaz geçtik. Kaldı ki adada yerli halkın bulunup bulunmadığını da hâlâ kesinlikle bilmiyorduk. Umudumuz pek az da olsa bir geminin bizi buradan kurtarabileceğini düşünerek oyalanıyorduk. Günler birbiri ardından akıp gitti, ne yaban insanlar göründü, ne gemi. Artık kurtuluş umudumuzu hepten bir yana bırakıp kendimize barakamsı bir şey yapmak için canla başla çalışmaya koyulduk.

O arada kuşkusuz büsbütün tembelleşmemiştik. Hindistan cevizi pişirmeyi denedik başaramadık. Bir ara neyimiz varsa toparlayıp mağaraya göç edelim dedik, bu değişiklik hiç hoşumuza gitmediğinden yeniden çardağımıza dönmekten kıvanç duyduk. Sık sık denize giriyor ve uzun uzun konuşuyorduk. Daha doğrusu arkadaşlarım konuşuyor, ben dinliyordum. Yararlı sayılacak şeyler arasında içimizde en becerikli ve çalışkan arkadaşımız Jack, demir kasnaktan çok güzel bir bıçak yaptı. Balta ile kasnağı iyice döğmüş yassıltmıştı, sonra da kaba bir sap uydurup kaytanımızla demir kısma iyice bağlamıştı. Bıçağın ağzını kefeki taşıyla törpüledi. Bu iş de bitince daha özenli bir sap yapıp on santim kadar uzun bıçağa kendi mendilinden yırttığı şeritle sıkı sıkıya bağladı. Mendili yırttığında Peterkin, Lord Nelson'un burnu gitti diye söylendi ama, kaytan balık oltası yapmak için elimizde kalmıştı. Bir ucuna istiridye bağladı Peterkin. Sığ sularda istiridyeyi yutmak için balık yanaşınca Peterkin yakalayacaktı. Ama kısaydı olta, kayığımız da yoktu. Sığlıktaki balıklar ise ufacıktı.

Bir gün Peterkin, asık suratla, olta elinde kıyıdan geldi: «Size bildireyim ki bundan böyle ben bu rezil şeyle balık tutarım diye şarlatanlık yapmayacağım. Beni sırtına bindir, birlikte açılalım Jack. Derin sularda avlanayım.»

Jack: «A çocuk bu işi kendine bu kadar dert ettiğini ben ne bileyim? Söyleseydin şimdiyedek çoktan çaresine bakardım,» diye önünde bir tahta parçasına daldı. Bir şeyler bulmayı ya da yaratmayı tasarladığında hep böyle dalardı. Sonra hemen başını kaldırarak sordu: «Bir kayık yapmaya ne dersin?»

«Çok zaman alır,» dedi Peterkin. «Ben o kadar bekleyemem sıkılırım. Hemen avlanmak istiyorum.»

Jack, yeniden düşünceye daldı ve sonra: «Hah buldum!» diye bağırdı. «Büyük bir ağacı devirelim, gövdesini denize götürürüz. Avlanmak istediğinde yüzersin kütüğe kadar, üstüne çıkarsın.»

«Küçük bir sal daha iyi olmaz mı?» dedim.

«Elbette daha iyi olur ancak kalasları birbirine bağlamak için ipimiz yok. Belki bundan sonra ip yerine kullanılacak bir şey buluruz. Şimdilik ağaç kütüğünü deneyelim.»

Hemen davrandık. İşimize yarayacak ağacın yakında, kıyıda olduğunu biliyorduk. Ağacın yanına vardığımızda Jack, ceketini çıkarttı bir çeyrek kadar hiç durmadan güçlü kollarıyla balta salladı, ağacı kesmeye, yontmaya çabaladı. O dinlenmek üzere oturunca ben, benim ardımdan Peterkin canla başla saldırıya geçti. Sıra yine Jack'a geldiğinde, yaradana sığınıp baltayı birbiri ardından indirince kesilen ağaç büyük bir gürültü ile devrildi.

Peterkin: «Yaşasın! Şimdi tepesini keselim,» diye bağırdı.

Jack, yeniden başladı balta sallamaya ve kalın ucundan iki iki buçuk metre kadar gövdeyi kesti. Bu iş bitince de, sağlam dallardan üç tane kısa sopa kesti ki, bunları kalın yönünün çapı altmış santimi aşkın koca kütüğü denize yuvarlamakta destek olarak kullanacaktık, yoksa yerinden kımıldatmamıza olanak yoktu. Bu sopaları altına sokup yavaş yavaş yuvarlayarak kütüğü denize indirdik. Üç sopaya da kaba kürek, ya da padıl diyelim, padıl biçimi vermek için uğraştık. Şimdi iş kütüğün üstüne binmeye kalmıştı. Binmek çok kolaydı ama denize yuvarlanmadan üstünde tutunabilmek çok zordu. Islanmaya aldırdığımız yoktu ancak kuru üst başla avlanmayı yeğliyorduk. Elbette iki yandan sarkıttığımız bacaklarımız ıslanacaktı; bunu göze almıştık pantolonumuzun paçaları kolayca kuruyabilirdi. Yarım saat kadar deneme yaptıktan sonra kütüğün üstünde dengemizi korumayı oldukça öğrendik. Peterkin padlını bıraktı, oltasını ucundaki istiridye ile suya saldı:

«Şimdi dikkat et, Jack, yosunsuz bir yer bulalım. Oldu işte... Yavaşla şimdi.» diye söyleniyordu. «Bak he-

le, kırk santim kadar altımızda bir yaramazın yaklaştığını görüyorum. Ama ne balık!... Yazık... Kaçtı...»

Jack, padlı ile kütüğü biraz ileri götürürken sordu: «Kaptı mı yemi?»

«Kaptı, ağzına aldı da... ben oltayı çekerken bırakıp kaçtı.»

Jack, Peterkin'in dertli konuşmasına güldü: «Bir daha sefere bırak iyice yutsun.»

Gözleri heyecanla parlayarak Peterkin bağırdı: «İşte yine... dikkat et, oğlum. Şimdi tamam. Hayır: Evet! Vay alçak yutmayacak.»

Jack: «O zaman sen de ağzındayken balığı yukarı çekmeğe çalış, yavaşça yap,» dedi.

Zavallı Peterkin, derin derin içini çekti. Yüzünde umutsuzluk ifadesi belirmişti, denediği ve başaramadığı belli oluyordu.

Jack, okşayıcı bir sesle: «Aldırma delikanlı, az ileride yemini başka birine peşkeş çekersin,» dedi. Ve Padlına asıldı. Ama bulunduğumuz noktadan ancak kımıldamıştık ki, kafası koca, bedeni küçük bir balık kayaların altından fırlayıp oltanın ucundaki yemi bir anda yuttu.

Peterkin, oltayı çekerken: «Gerçekten yakaladım bu kez,» diye bağırdı. «Kuyruğunadek gitti yem... Vay vay, ne de kocaman!»

Balık çırpınarak yüzeye çıkarken görmek için eğildiğinde kütüğün dengesi bozuldu. Peterkin balığın boynunu sımsıkı tutuyordu. O anda üçümüz bir suya battık. Üçümüzde yüzeye çıktığımızda kahkahalarla gülüyorduk ama sudan çıkmış sıçana dönmüştük. Kütüğe sakınarak oturduk. Peterkin bu arada, biz birbirimize girdiğimiz sırada kaçmasına ramak kalan balığı oltadan kurtardı. Balık bu kadar emeğe değecek gibi değildi ama, son iki üç gündür tuttuğu çurçurlardan daha

iyiydi. Balığı kütüğün üstünde önümüze koyup yeniden yem takıp oltayı saldık suya.

Avlanmayı sürdürmeye karar vermiştik ki, bir kaç metre ötede denizdeki kıpırtı dikkatimizi çekti. Peterkin o noktada büyük bir balık yakalama şansımız olduğunu söyleyerek kütüğü oraya yöneltmemizi istedi. Ama Jack, onun bu isteğine uyacak yerde şimdiyedek ondan hiç işitmediğim boğuk bir sesle bağırdı:

«Oltayı çek, Peterkin ve çabuk sarıl padıllara köpek balığı!»

Bunu duyunca nasıl olağanüstü bir korkuya kapıldığımızı anlatmaya gerek yok. Çünkü bacaklarımız denize sarkıyordu. Bacaklarımızı yukarı toplamayı göze almazdık, kütük devrilebilirdi. Peterkin oltayı hemen çekip padıllara asıldı. Kıyıya yönelmek için elimizden geleni yaptık. Ama epeyce uzaktaydık. Önce belirttiğim gibi kütük çok ağır olduğundan suda pek yavaş ilerliyordu. Artık çevremizde dönüp duran köpek balığını açıkça görüyorduk. Keskin kanatları yüzeyde belirmekteydi. Canlı ve düzensiz hareketlerinden Jack, onun bize saldırmak için hazırlandığını anlıyarak kendimizi kurtarmak için padıllara asılmaktan başka çare olmadığını söyledi. Kendi bize örnek oluyordu. Birden bağırdı: «Bakın işte, geliyor!» Bir an için canavarın altımıza daldığını ve yarı döndüğünü gördük. Ama üçümüzde padıllarla denizde öyle bir patırtı yaratıyorduk ki, bir an korkup uzaklaştıktan sonra yine döndü ve çevremizde halkalar çizmeye başladı.

Jack: «Balığı ona at!» diye boğuk boğuk bağırdı. «Bu arada eğer onu bir kaç dakika oyalayabilirsek kıyıya varabiliriz.»

Peterkin bu emre uymak için bir an durduktan sonra, yine bütün gücü ile sarıldı padıllara. Balık suya düştüğü anda canavarın dibe daldığını gördük. Bir saniye geçti geçmedi, ak göğsü yine yüzeyde belirdi. Köpek

balıkları avlanacaklarında yana dönerler. Çünkü ağızları her balığın olduğu gibi kafalarının sivri uçlarında değildir, çenelerinin altındadır. Burnunu sudan çıkardığında iki sıra sivri dişle silahlanmış geniş çenesini gördük. Ölü balığın ardından denize daldığında gözden kaybolmuştu ama, Jack onun balıkla yetineceğinde aldanmıştı. İşte yine bize dönmüştü. Tez hareketleri hemen saldıracakmış izlenimini uyandırdığından korkuyla allak bullak olduk.

Jak, birden bağırdı: «Padılları kaldırın. Bize arkadan saldıracağını anlıyorum. İkiniz de kütüğün dengesini korumak için elden geleni yapın. Canavarı gözleyin ama arkanıza bakmayın. Hareketsiz durun, tek kütük devrilmesin.»

Peterkin ve ben hemen buyruğa uyduk. Onun yürekliliğine ve aklına güvendiğimizden ve bize tehlikeden kurtulma şansı hiç değilse umudu verdiğinden, her dediğini yerine getirmekten kıvanç duyuyorduk. Böylece sessiz ve hareketsiz kaldığımız bir kaç saniye bana bir kaç dakika kadar uzun göründü. Bu arada onun buyruğunun aksine yine de arkama şöyle bir bakmaktan kendimi alamadım. Jack, padlını havaya kaldırmış, bir heykel gibi donmuş oturuyordu. Dudakları birbirine yapışmış, çatılmış kaşlarının altından suyun derinliklerine öfkeyle bakıyordu. O arada korkuyla titreyerek köpek balığını da gördüm. Kütüğün hemen altındaydı. Jack'ın ayaklarına saldıracak gibiydi. Bağırmaktan kendimi güçlükle alıkoydum. O anda köpek balığı davrandı ve o anda Jack, bacaklarını sudan çekerek kütüğün üstüne aldı. Kütüğün yanından geçerken canavarın burnu kütüğe sürtündü. Çirkin ve korkunç ağzı açılınca Jack, padlı onun ağzına tıkarak gırtlağına doğru itti. Böyle bir zorlu hareketi yapabilmek için ayağa kalkmıştı. Kütük döndü ve biz bir kez daha sulara döküldük. Ve bir anda köpüklerin arasından başımızı kaldırdık.

Jack bağırdı: «Haydi şimdi bütiün gücümüzle kıyıya... Peterkin, tut beni yakamdan, canla başla tep suları...»

Peterkin, onun bu emrine de uydu. Öylesine güçlü ve hızlı yüzüyordu ki Jack, suları ikiye bölüyordu. Ben de tüm ağırlıktan kurtulmuş olduğumdan ona paralel yüzüyordum. Artık kıyıya yaklaşmıştık, sığlığa varmamıza bir kaç dakika yetti. Sonunda karada güvenceye kavuşmuştuk. Son aşamada bitkindik ve serüvenimizden de az korkmuş değildik.

BÖLÜM VIII

Deniz dibinin güzellikleri Peterkin'i dalması için kışkırtıyor -Nasıl dalıyor- Daha fazla güçlüklerin üstesinden geliyor- «Su-altı Bahçesi» -Diplerin acaip yaratıkları- Küçük Havuz -Son aşamada mum gereksinmesi ve mum fındığı ağacını bulmamız- Peterkin'in ilk çıktığı yolculuğun olağanüstü öyküsü- Bir ağacın üzerinde kumaş geliştiğini görüyoruz- Bir plân yapıp savunma ve saldırı silâhları hazırlıyoruz- Tüyler ürperten bir çığlık.

Adaya ayak bastığımızdan beri köpek balığı ile karşılaşma atlattığımız en büyük tehlikeydi. Bizi çok etkilemişti bu olay. Özellikle daha önceleri hiçbir şeyden habersiz yüzdüğümüz sıralarda böyle bir tehlikeye uğrayabilirdik diye düşündükçe... Artık yine sığ sularda balık avlamak zorunda kalmıştık. Sal yapmayı başarıncaya dek bu iş böyle sürecekti. Canımızı en çok sıkan, sabahları yüzerken açılamamaktı, sığlıkta oyalanıyorduk. Kısacası Jack ile ben en büyük eğlencemizden yoksun kalmıştık. Lagona dalamıyor, dipteki o güzelim mercan ormanlarında dolaşamıyorduk. Bu gezintiye gönül bağlamıştık. Mercanların nasıl oluştuğunu görmek, kırmızı, yeşil deniz yosunu ormanlarının arasında dolaşan o sayısız güzelim balıkların —ki, bunların sık sık dolandığı yerleri

tanımıştık— sıçramasını, zıplamasını seyretmek. Bu arada uzman dalıcılar da olmuştuk. Yine daldığımızda, Jack ciğerlere zarar verdiğini söylediğinden, suyun dibinde hiçbir zaman uzun süre kalmamaya özen gösteriyorduk. Eğlence bir yana kalsın, ciğerlerimizi hırpalayabilirdik. Bu düşünceyle dalabildiğimiz sürece suyun altında kalmıyor, temiz hava almak için sık sık yüzeye çıkıyor, sonra yine dalıyorduk. Kimi zaman Jack'ın şakacılığı tuttuğunda, denizin dibindeki yassı mercanlardan birinin üstüne kocaman bir üç ayaklı iskemlede oturur gibi oturur, suyun altında beni güldürmek istercesine maskaralık yapardı. Başlangıçta gafil avladığımda neredeyse başarıyordu bu işi. Ben kahkahaları koyuvermek için yüzeye fırlıyordum. Sonraları amacını anladığımda tatsız duruma düşeceğimi, gülmemem gerektiğini hesaplayarak kendimi tutmakta zorluk çekmedim. Çoğu zaman Peterkin'in bizimle birlikte eğlenmek için nasıl can attığını düşünür, üzülürdüm. O da, kimi zaman, bizimle birlikte olamadığına ne kadar dertlendiğini itiraftan kaçınmazdı. Zavallı arkadaşımızı sevindirmek için elimden geldiğince deniz dibinde gördüğümüz olağanüstü görüntüleri uzun uzun anlatırdım. Gelgelelim, anlattıklarım onu eğlendirecek yerde merakını büsbütün kamçılardı. Bir gün bizimle birlikte dalması için ona baskı yaptık. Gerektiğinde son derece gözüpek olduğu halde, suda çok tedirgindi. Onu güçlükle kandırdık. Yardım edilmeden dalamayacaktı. Derin suda onu bir metre kadar aşağı çektiğimiz zaman çırpınmaya ve zorlu tekmeler atmaya başladı. Çaresiz kendi haline bıraktık. Mantar gibi çıkınca yüzeye hızla soludu ve sanki gürledi. Sonra olabildiği kadar hızlı kıyıya doğru kaçtı.

Yukarıda sözünü ettiğim kazadan sonra artık bu eğlencemiz sona ermişti. Jack da ben de için için buna çok dertleniyorduk. Bu zevkten yoksun kalışımıza Peterkin'in de dertlendiğini bize acıdığını anlıyordum. Bu sorun ortaya atıldığında artık şaka yapmaktan, bizi alaya almaktan kaçınıyordu. İnsan zorluklarla karşılaştığında

üstesinden gelmek için genellikle yeni yöntemler bulmaya yönelir. Bundan ötürü daha üstün nitelikte buluşlar olur. İşte karşılaştığımız bu zorluk bizi kayaların arasında bir göl aramak düşüncesine yöneltti. Öyle bir göl ki, sular dibe dalabileceğimiz oranda derin olsun; ve kayalarla öylesine kuşatılmış bulunsun ki, köpek balıklarının bize ulaşmasını engellesin. İşte sonradan umudumuzun çok üstünde, deniz ortasında bir göl bulduk. Kampımızdan on dakika kadar uzaktaydı. Küçük derin bir koy ya da doğal bir havuz gibiydi. Giriş hem o kadar dar, hem öyle sığlıktı ki, köpek balığı gibi iri bir balık şöyle dursun, daha ufacıkları bile giremezdi.

«Sualtı Bahçemiz» diye adlandırdığımız bu gölde mercan oluşumları, lagonda olduğundan çok daha ilginç ve denizaltı bitkileri çok daha gözalıcıydı, canlı renklerdeydi. Suları da öylesine duruydu ki, dipteki ufacık bir nesne yüzeyden görünüyordu. Ayrıca, en derin yerinde, gölün üstüne doğru eğilmiş kaya kitlesinin tepesi bir raf gibiydi. O noktadan rahatça dalabilirdik. Peterkin de burada oturabilir, yalnız kendisine anlattığım doğa harikalarını seyretmekle kalmaz, kendi deyimi ile Jack'ın ve benim «iki kocaman Akdeniz canavarı» gibi bitkilerin arasında süründüğümüzü görebilirdi.

Denizin dibindeki bu gezintilerimiz sırasında burada yaşayan yaratıkların huy ve alışkanlıklarını incelemek ve şimdiyedek aklımıza bile gelmeyen olağanüstü şeyler görmek fırsatını bulduk. Örneğin birçok şey arasında mercan böceklerinin davranışlarını izledik. Jack'ın anlattığına bakılırsa, Pasifik Denizindeki adaların mimarları kimilerinin fikrine göre bu böceklermiş. Üzerine fırlatıldığımız bu adayı kuşatan mercan kayalarını böceklerin meydana getirdiğini düşündükçe ve binlerce ve binlerce hücre yapmadaki sürekli faaliyetlerini inceledikçe, başlangıçta bu varsayım bana da yatkın göründü. Ama sonraları adanın dağlarına bakıp düşündüğümde ve Güney Denizindeki bunlardan çok daha yüksek dağları aklıma getirdiğimde bu varsayımın gerçeğe uyduğundan

kuşkulanmaya başladım, ileride daha da kuşkulanacaktım.

Deniz analarının, yıldız balıklarının, yengeçlerin görünüşleri ve alışkanlıkları beni çok sarmıştı. Sualtı bahçemizde onları yalnızca seyretmek beni doyurmuyordu. Onların yakınında, mercan kayalarında havuzumsu büyük bir delik açıp içini tuzlu suyla doldurdum. Deniz incirlerinin, kestanelerinin çeşitli örneklerini daha yakından seyredebilmek, alışkanlıklarını daha yakından görmek istiyordum. Büyütgeçimiz şimdi benim açımdan bir hazineydi. Dipte yaşayan bu yaratıkları onunla daha irileşmiş, daha net görüyordum, biçimlerini hareketlerini inceliyebiliyordum.

Oturmak için kendimize daha rahat bir yer sağladıktan sonra, uzun zamandır kafamızda oluşan, örneğin adanın çevresini dolaşmak gibi bir projeyi artık gündeme getirmiştik. En başta bize yararlı olabilecek daha başka ürünlerin bulunup bulunmadığından emin olmak istiyorduk. İkincisi, şimdi kamp kurduğumuz yerden sürekli oturmak için daha elverişli bir yer var mıdır, öğrenmek istiyordum. Kamp yerimizden memnun olmadığımız için değil, aksine çardağımızda ve çevremizde de yurdumuzda imişiz gibi rahattık. Ama daha iyi bir yer bulursak oradan neden yararlanmıyacaktık? Bunu öğrenmemiz iyi olurdu herhalde.

Bu konu üzerinde uzun uzun durduk. Jack, böyle bir geziye çıkmadan savunma silahlarıyla iyice donanmamız gerektiğini ileri sürdü. Çünkü amacımız yalnız kıyı çevresince dolanmak değildi. Kampa dönmeden önce koyaklara da çıkacaktık. «Tehlike» kelimesini kullanmak istemiyordu ama, Adada belki de var olan birçok şeyle karşılaşabileceğimizi söylüyordu.

«Sürekli hindistan cevizi ve istiridyeye dayalı bir yemek rejimi olmaz» diyordu. «Elbetteki kendi çaplarında harika yiyecekler bunlar, ama ben ara sıra hayvansal gıda da almanın bize yararlı olacağı kanısındayım. Ağaçlar arasında sayısız kuşlar vardır çeşit çeşit. Bunlardan

kiminin tadı pek nefistir sanırım... Sanırım onları avlamak için de bir yayla ok yapmak başta geliyor.»

Peterkin: «Birinci sınıf bir plân!» diye bağırdı. «Sen yayı yaparsın Jack, ben de ok yapmayı denerim. Gerçek şu ki, artık kuşlara taş atmaktan usandım. Buraya çıktığımız gün başladım, şimdiyedek tek kuş vuramadım».

«Bir gün kuş yerine incik kemiğime taş attığını unutuyorsundur,» dedim.

«Haklısın. Sen de öyle bir şamata koparmıştın ki...» dedi Peterkin. «Hem de benim nişan aldığım saygısız papağandan enaz üç metre ötedeydin. Anlarsın ya, ne korkunç nişancıyım».

Jack'a dedim ki: «Ama Jack, sen yarına kadar üç yay yapamazsın. Geziye çıkmayı aklımıza koyduğumuza göre zaman geçirmek yazık olur. Diyelim ki, sen kendine yay ve oku yaptın, bizler de sopalarımızı alsak olmaz mı?»

«Doğru Ralph, gün çok ilerledi. Karanlık çökmeden bir yay bile yapabilir miyim, bilmiyorum. Ama güneş battıktan sonra da ateşin ışığında çalışabilirim.»

O zamana dek güneş batınca yatmayı alışkanlık haline getirmiştik. Çünkü geceleri yapacak bir işimiz yoktu. Zaten günlük uğraşılar genellikle yeteri kadar yorucuydu. Balık avlamaktan tut, çardağımızı daha düzgün bir hale sokmak için uğraşı. Sonra denize dalmak, ormanlarda başıboş dolaşmak. Böylece akşam olur olmaz yatmak çoğu zaman işimize geliyordu. Gelgelelim, şimdi de gece çalışmak istiyoruz, mum ışığı gerekli.

Peterkin sordu: «Şöyle parlak bir ateş yaksak sana yeteri kadar ışık vermez mi?»

«Vermesine verir de artar bile,» dedi Jack. «Ama bu sıcakta yeterin de ötesinde öyle bir ısı yayar ki...»

Peterkin: «Doğru bunu unuttum. Kavurur bizi,» dedi.

«Ama nasıl olsa sen her zaman kavuruyorsun bizi, onun için pek farketmez,» dedi Jack ve duraladı. «Ben uzun süredir bu konuyu düşünmekteyim. Bu adalarda

yetişen belli bir fındık ağacı vardır ki adı da kandil fındığı ağacıdır. Nedeni de yerlilerin kandil yerine kullanmalarıdır fındıkları. Bununla ilgili her şeyi biliyorum, yanmaya nasıl hazırlandığım da...»

«Öyleyse neden uygulamıyorsun?» diye onun sözünü kesti Peterkin. «Bizi şimdiyedek neden karanlıkta koydun? Sen hain bir bilim adamısın!»

Jack yanıtladı: «Çünkü o ağacı burada hiç görmedim. Görsem de fındıktan ayırt edebilir miyim, emin değilim. Anlayın işte, tarifini anımsayamıyorum.

Peterkin, derin derin iç çekti: «Tıpkı benim gibisin. Ben de tarif edilen bir şeyi yarım saat bile aklımda tutamıyorum. Anımsamaya çabalasam bile. Benim gemi ile ilk yola çıkışıma böyle tarif edileni aklımda tutamamam neden olmuştur. Ya da unutmam. Korkunç bir yolculuktu o. Yol boyunca kaptanla çatışmıştık. Sonunda yüzerek vatanıma dönmüştüm.»

«Haydi oradan, beni bile buna inandıramazsın,» dedim.

«Belki inandıramam ama doğru söylüyorum,» diye yanıtladı Peterkin, sözünden kuşku duyduğum için sözde gücenmiş bir tavır takındı.

Jack'ın yüzünde gönül alıcı bir gülümseme belirdi: «Anlat şu iş nasıl oldu?» dedi.

«Pekâlâ anlatayım da öğrenin,» diye başladı Peterkin. «Denize açılmadan bir gün önceydi. Kendimi bir hokey maçına kaptırmıştım. Aralarından ayrılmadan son kez eski okul arkadaşlarımla oynayayım» demiştim. «O zamanlar Ralph'den daha toydum». Düşünceli ve üzgün bakışlarını denize daldırdı. «Oyunun tam ortasında amcam çıkageldi. Kalkmak üzere bir gemide bana miçoluk bulmuş, üstümü başımı da düzmüştü. Beni bir kenara çekti. Bir yere çağrıldığını bu nedenle istediği halde beni gemiye kadar geçiremiyeceğini söyledi: «Gerçi kaptan seni bekliyor. Bundan ötürü pek sorun çıkmaz ama, bineceğin gemiyi kendin arayıp bulacağına göre adını ve tarifini iyice aklında tutmalısın, anladın

mı oğlum?» dedi. Elbette dinlemiştim onu ama korkarım can kulağı ile dinlemediğimden dediklerini pek anlamamıştım. Çünkü aklım oyundaydı. Bizim tarafın kaybettiğini görüyordum. Sabırsızlanmaya başlamıştım. Amcam geminin tarifini bitirir bitirmez bana allahaısmarladık dedi. Ben fırlayıp oyuna katıldım. Kafamda üç gemi direği, kıç küpeştesi yeşil boyalı, kıçında Herkül'ün elinde sopa ile yaldızlı bir figürü karmakarıştı. Ertesi gün herkesle vedalaştığımda süngüm iyice düşüktü. Hele kız arkadaşlarımın yürek parçalayan gözyaşları yok mu... Neyse, limana varıp binlerce gemi arasında kendi bineceğim gemiyi bulmam gerekiyordu. Yol boyunca koştum. Rıhtıma vardığımda öyle çok direk gördüm, öyle bir kargaşanın ortasına düştüm ki, kafamda her şey büsbütün allak bullak oldu. Kendi kendime, 'oğlum Peterkin, şu anda sen içinden çıkılmaz bir durumdasın', dedim. Tam o sırada üç direkli bir gemi görür gibi oldum. Kalkmak üzereydi. Hemen kendimi attım tekneye. Sonra direklerden ikisinin başka bir geminin direkleri ve kafa figürünün de üçüncü bir gemide bulunduğunu gördüm. Hemen sıçradım rıhtıma. Sonunda dikkatim bir gemiye çelindi. Beni bineceğim gemi olduğuna inandıran şey büyük ve güzel oluşuydu. O anda demir alıyordu. Küpeştesi yeşil boyalı. Üç direkli. Evet mutlaka bu olmalı. İşte yaldızlı Herkül kafası da var. Kuşkusuz o. Gerçi elinde ucu tokmaklı sopa yerine üç çatallı bir değnek tutuyor. Ama amcam bunda yanılmış olabilir. Hem belki de Herkül arada bir silahını değiştiriyordur. Geminin güvertesinden 'alarga' diye bir haykırış duyuldu. Kalabalığın arasından deli gibi koşarken: 'Durun! Durun!' diye seslendim. Geminin iplerine yapışmış adamlar duraladı. Bu durum çileden çıkarttı kaptanı. Kendisini uğurlamaya gelen bazı arkadaşlarının önünde böyle buyruğuna karşı çıkılması yutulur gibi değildi. Bu kadarcık bir gecikme bile bana yetti. Koşup bir sıçradım, tamam. İpler çekilmiş, romorkör islim koyuvermişti. Gemi hareket etmişti. Kaptan bana doğ-

ru yürüdü: 'Sen nereden çıktın, afacan? Burada ne arıyorsun?' dedi. Kasketime dokunup selâm verdim: 'Aman efendim ben geminizdeki yeni miçonuzum'. 'Yeni miço mu?' diye vurguladı. 'Benim yeni miçom yok. Gemicilerimin hepsi burada. Bana oyun, öyle mi? Seni utanmaz seni! Kaçaksın, öyle değil mi?' Küfürler savurarak güvertede dört dönmeye başladı. Anlarsınız ya, küçücük oğlanı kıyıya çıkartmak için, gemiyi durdurup sandal indirmek yarım saat gecikme demekti. Bu durum kaptanı kudurtuyordu. Bundan başka limanın dışında yelkenler de şişmişti. Romorkün yanaşması, beni içine bindirmek hiç de kolay iş değildi. Mendireğin burnundan geçiyorduk. O noktada kayıklarda da rıhtıma varmak için kürekler işliyordu. Kaptan yanıma yaklaştı: 'Sen kaçıyorsun, değil mi rezil oğlan!' diyerek kulağıma bir yumruk indirdi.

Öfkeyle: 'Hayır kaçak değilim,' dedim. Yumruk okkalıydı.

'Hele de bakayım, yüzmek bilir misin?'

'Bilirim,' dedim.

'Öyleyse yüz bakalım' diyerek beni pantolonumdan ve ensemden kavrayarak küpeştenin üstünden denize fırlattı. Mendireğin sonundaki kayıklarda kürek çekenler bunu görünce kürekleri geriye doğru çekmeye başladılarsa da mendireğin burnuna doğru yüzdüğümü görünce beni kendi halime bıraktılar. Anladın ya, Ralph, kendi vatanımın topraklarına ilk dönüşüm böyle yüzerek oldu.»

Jack gülerek Peterkin'in omzunu okşadı:

«Şimdi sen bize şu kandil fındığı ağacından söz et, onu anlatıyordun,» dedim.

«Doğru,» dedi Jack. «Ama korkarım pek bir şey anımsamıyorum. Sanırım fındıklar ceviz iriliğinde. Ağacın ak yapraklı olduğu da aklıma geliyor. Pek de emin değilim».

«Yapma!.. Dur!.. Hey...» diye söylendi Peterkin. «Ben bugün senin tarifine uyan bir ağaç gördüm.»

«Sahi mi?» diye bağırdı Jack. «Buradan uzakta mı?»

«Yok canım, bir kilometre ötede bile değil.»

Jack baltasına yapıştı: «Haydi götür beni oraya.»

Birkaç dakika sonra üçümüz ormanın içinde ilerliyorduk. Peterkin önden gidiyordu. Az sonra söz konusu ağacın önüne vardık. Jack inceledi ağacı ve bu ağacın kandil ağacı olduğuna karar verdi. Yaprakları çok güzel ve gümüş rengindeydi. Çevresindeki yemyeşil ağaçlarla çelişki halinde. Ceplerimizi hemen fındıklarla alabildiğine doldurduk.

Sonra Jack dedi ki:

«Haydi Peterkin, şimdi şu hindistancevizi ağacına tırman bakalım ve bana en uzun dallarından birini kes.»

Peterkin bu isteği yerine getirdi ama biraz zorlukla. Çünkü şimdiyedek hindistancevizlerini hep daha genç ağaçlardan topluyordu. Bu kadar yüksek bir ağaca tırmanmaya alışmamıştı. Yaprakları ya da dalları çok genişti, büyüklüğü ve dayanıklılığı bizi şaşırttı. Biraz uzaktan bakıldığında hindistancevizi ağacı yüksek ve gövdesi dümdüz görünür. Tepesindekilerden başka gövdede dalları yoktur. Tepesinde ise püsküllü imiş izlenimini veren yaprakları dikkati çeker. Bu yapraklar yumuşak kuştüyleri gibi rüzgârda dalgalanır. Ama bu yapraklardan ya da dallardan birini ayağımızın dibinde gördüğümüzde bu sarkan şeylerin çok güçlü saplar olduğunu anladık. Aşağı yukarı beşbuçuk altı metre uzunluktaydı. Sapın her yanında, karşılıklı ve değişik hizalarda uçları diken diken sivri yaprakcıkları vardı. Bize en olağanüstü gelen yönü de, dalın ağaçtan kesilen kalın ucunu saran beze benzer nesne oldu. Peterkin, dalı ağaçtan ayırmak için çok zora girdiğini anlattı. Bu bez gibi şeyle iyice sarılmıştı ağaca. Öteki dallar da hep böyleymiş. Gövdeye bu bezle sarılmış olması geniş yaprakların güçlü rüzgârlara karşı durabilmesini sağlıyormuş. Bu maddeye bez derken kesinlikle abartmıyorum. Gerçekten Güney denizlerindeki olaylı mesleğim sırasında, herhangi bir yanıyla abartmamaya ya da aldatmamaya son aşa-

mada özen gösterdim. Bu bez, diyebilirim ki, kaba dokunmuş kahverengi pamuklu bir kumaşa benziyordu. Ek yeri yani lifi tam ortada idi. Bu ana liften de kabarmış domuz kılı uzunluğunda başka lifler sarkmaktaydı. Bu lifler iki kat, çok uzun ve sertti. Bir kat öbür katı eğrilemesine dolanıyordu. Hepsi birbirine ipincecik lifler ve zamk türünden bir madde ile yapışmıştı. Bunu incelerken insan eliyle örülmüş olmadığına inanmakta zorluk çektik. Bu acayip bezi özenle dalın üstünden sıyırıp büyük bir ödül sayarak yurdumuza taşıdık.

Jack, ufak yapraklardan birini aldı. Tam ortadaki belkemiğini meydana getiren liften ayırmıştı. Acele ile kampımıza döndük. Küçük bir ateş yaktık. Jack fındıkları hafifçe kızarttı sonra kabuklarını soydu ve bunlara birer delik açmak istedi. Elimizde bu işe yarayacak tek araç yazmayan kalemdi. Sivri ucunu kullandı. Sonra bunları yaprağın belkemiğini oluşturan lifin üzerine üst üste sıraladı ve en üstteki fındığı yaktı. Fındık öylesine duru ve tatlı bir ışıkla yanıyordu ki, birden mutlu olduk. Hele Peterkin, yerinden fırlayınca ateşin çevresinde dansederek sevincini sergiledi.

Jack kandilimizi söndürürken: «Şimdi çocuklar, kaybedecek vaktimiz yok. Bir saate kalmaz güneş batar. Ben hemen yayımı yapmak için genç bir dal keseceğim. Siz de kendinize ucu topuzlu birer sopa yapmak üzere sağlam dallar bulun. Hava kardıktan sonra bunları kullanılır hale getirmeye çabalarız,» dedi.

Baltasını omuzlayınca uzaklaştı. Peterkin de onu izlemişti. Ben de bu arada yeni bulduğumuz hindistancevizinden bezi elime aldım ve yapısını incelemeye koyuldum. Öylesine dalmıştım ki, onlar döndüğünde beni bıraktıkları durumda buldular.

Peterkin, kahkahayla gülerek bağırdı: «Sana söylemiştim, Ralph, sen hiçbir zaman değişemezsin. Al sana da bir sopa getirdim. Döndüğümüzde seni beze dalmış düşünür bulacağımdan emindim. Bundan ötürü kendime keserken sana da bir sopa kestim,» dedi.

«Teşekkür ederim,» dedim. «Tembelliğimden ötürü, hakkettiğim gibi beni azarlayacak yerde bana iyilik yapıyorsun.»

Peterkin yanıtladı: «Ya, istersen pataklayayım... Ama yine de yararı olmaz. Çünkü sen tam anlamıyla bir katırsın!»

Artık hava kararıyordu. Çardağımızın içinde kandilimizi yakıp birbirine geçmiş iki dalın ortasına oturttuk. Kendimiz de yapraklardan yapılma yataklarımıza oturup çalışmaya koyulduk. Jack, getirdiği ağacı baltasıyla yontarken: «Ben yayı kendi kullanmama elverecek biçimde yapacağım,» dedi. «Bir zamanlar iyi ok atardım. Dur hele siz ne yapıyorsunuz?» diye Peterkin'e bakarak ekledi.

Peterkin, getirdiği uzun sırığın bir ucunu çardağa sokmuş ucuna bir demir halkayı yerleştirmeye uğraşıyordu. «Ben mızraklı suvari alayına yazıldım,» diye yanıtladı. «Anlasana, Jack, pek gelişmemiş kaslarımdan ötürü ucu topuzlu sopayı biraz hantal bir araç buluyorum. Kendimi olduğumdan daha başarılı göstermek için mızrak kullanacağım.»

«Pekâlâ. Eğer aracın uzunluğu gücünü ortaya koyacaksa kuşkusuz yenilmez olacaksın,» dedi Jack.

Peterkin'in kestiği sırık dört metreye yakındı. Çok sağlam ama hafifti. Güçlü ve genç bir ağaçtı. İşe yarar bir silâh olabilmesi için yalnız bir ucunun incelmesi gerekiyordu.

«Çok iyi bir fikir,» dedim.

Peterkin, mızrağı göstererek: «Hangisi? Bu mu?» diye sordu.

«Evet,» dedim.

«Eğer kuşun taşlığına saplamak niyetinde isen bunu zor yaparsın, arkadaş,» diye yanıtladı.

«Ben yalnız bunu yapmak fikrini onaylıyorum,» diye güldüm. «Şimdi bunun üzerinde düşünürken ben de planımı değiştireceğim. Aslını ararsan ben de sopadan yana değilim. Şu hindistancevizi bezinden bir sapan ya-

pacağın. Davud'un Filistin Devi Goliath'ı (*) nasıl öldürdüğünü okuduktan sonra, sapana merak sarmış bir kez ustalaştığımı da düşünmüştüm,» dedim.

Ve sapanımı yapmaya koyuldum. Uzun süre hiç konuşmadan çalıştık. Sonunda Peterkin başını kaldırdı: «Jack, ben derim ki... hani... kusura bakma ama şu mızrağın biçimsiz kafasını bağlamak için senin mendilden bir sıyırtmalığa gereksinme duyuyorum. Nasıl olsa yırtmıştık, bundan ötürü zarara girmezsin.»

Jack, onun bu isteğini yerine getirmek için mendiline davranınca Peterkin hemen onun koluna yapışıp hareketini engelledi:

«Hey arkadaş, nazikçe yapmalı bu işi. Eğer gerekmiyorsa acımasız olmayacaksın. Yapabilirsen Lord Nelson'un ağzını yırtmamaya özen göstererek sıyırt bezi. Zaten hindistancevizi bezinden yığınla mendil de var.»

Zavallı Peterkin! Şimdi nasıl hoş duygularla onun bu hareketini ve sözlerini anımsayıp buraya geçiriyorum.

İşte uğraşılarımıza böyle hepten kendimizi verdiğimiz bir sırada uzaklardan gelen son derece acayip ve korkunç çığlıkla irkildik. Deniz yönünden duyuluyor gibiydi. Ama öyle uzaktan geliyordu ki, yönünü belirleyebilmek kesinlikle olanaksızdı. Çardaktan dışarı uğrayıp kıyıya koştuk. Dinlemek için dikkat kesildik. Gecenin içinde ses bu kez daha yüksek perdeden, daha belirli ve daha uzun süre duyuldu. İrkiltici bir haykırıştı, bir bakıma eşek anırmasına benziyordu. Ay yükselmişti adayı ve lagonun ötelerini olduğu gibi seçebiliyor, bu haykırışa ışık tutacak bir şey göremiyorduk. Sesin geldiği yönden sert bir rüzgâr esiyordu. Biz daha kıyıdayken dindi.

Farkında olmadan üçümüz birbirimize sokulmuştuk.

(*) Filistinli Davut Peygamber, bir savaşta, dev gibi düşman hükümdar Calut'u (Goliath) sapan taşıyla öldürmüştür, diye bir söylence vardır.

«Ben daha önce de iki kez bu gizemli sesi işittim,» dedi Jack. «Ama böylesine yüksek perdeden değil. Öyle zayıftı ki, belki de düşledim sandım. Bundan ötürü de sizleri korkutmamak için söz etmedim.»

Uzun süre daha dinledik, ses yinelenmedi. Çardağımıza dönüp işimize koyulduk.

«Çok acaip bu iş!» dedi Peterkin ciddi ciddi. «Hortlağa inanır mısın, Ralph?»

«Hayır inanmam. Yine de itiraf edeyim, demin işittiğimiz acaip ses biraz iç rahatımı bozdu.»

«Ya sen ne diyorsun, Jack?» diye sordu Peterkin.

«Ne hortlağa inanırım, ne de rahatım kaçtı,» dedi Jack. «Ben hiç hortlak görmediğim gibi görenle de karşılaşmadım. Ben genellikle akıl almaz gibi görünen anlaşılmaz ve acaip şeylerin, hemen her zaman açıklığa kavuştuğuna tanık olmuşumdur. Yakından incelediğimde de bunların pek sade şeyler olduğunu anlamışımdır. Elbette şu anda demin duyduğumuz sesin niteliğini kestiremiyorum ama, eminim çok geçmeden öğreneceğim. Eğer bir hortlak ise, işte o zaman...»

«Yersin onu!» diye bağırdı Peterkin.

«Evet, yerim!.. Dönelim asıl konumuza: benim yayım ve iki okum tamamlandı. Sizin işiniz de bitti ise en iyisi hemen yatalım.»

Bu arada Peterkin de mızrağı inceltmiş ve sonuna demir ucu, ustaca bağlamıştı. Ben de sapanımı yapmıştım. İpleri kat kat hindistancevizinin soyulmuş liflerinden oluşuyordu. Jack da çok sağlam bir yay yapmıştı. Aşağı yukarı bir buçuk metre dolayında, iki de oku vardı. Kuşların düşürdüğü kocaman tüylerden de yararlanmıştı, oka onları takmıştı. Okların ucuna sivri demirler gerekmekteydi. Ucu iyice sivriltildiğinde havada gerektiği gibi uçarmış. Bunu önce hiç duymamıştım.

«Ucunun çengeli de olmasa, kuş tüyleri yeterlidir. Ama demir ucu olup da kuş tüyleri olmayan bir ok hiç işe yaramaz,» dedi.

Yayın bağı bizim kaytandandı. Uzun gelen kaytanı kesmeye kıyamadığından, yayın çevresine dolamıştı. Gerçi ertesi gün yola koyulmak için hazırlanmıştık ama daha önce silahlarımızla biraz alışkanlık kazanmayı gerekli bulduk. Bu nedenle ertesi günü çalışmalarla geçirdik. Pek yerinde hareket etmişiz. Çünkü denemelerimiz sırasında silahların kusurlarını gördük, kendimizin de onları ustaca kullanamadığımızı anladık. Önce Jack, yayının aşırı sert olduğunu farkederek inceltti. Mızrak pek ağırdı, onun da inceltilmesi gerekti. Ama kısaltılmasına Peterkin razı olmadı. Benim sapan kusursuzdu ama yazık ki, uzun zaman kullanmadığımdan alışkanlığımı kaybetmiştim. İlk attığım taş Peterkin'in şapkasını başından uçurdu. Onun da ikinci bir Calut olmasına ramak kaldı. Hernehalse, bütün günü canla başla çalışarak sona erdirdiğimizde eski alışkanlığımızı birazcık kazanmıştık. Hiç değilse Jack ve ben. Peterkin'e gelince hindistancevizini şavullayıp nişan aldığında her beş atıştan birinde isabet ettirdi.

Ben böyle kısa zamandaki başarımızı Jack'in tükenmez gücüne borçlu olduğumuzu düşünürken mutluydum. Başkan seçtiğimize göre kendisine boyun eğmek zorunda olduğumuzu yineliyerek bizim akşamadek çalışmamızı sağlamıştı. Peterkin, orada burada dolaşarak yanından geçtiği her şeye mızrakla nişan almak sevdasındaydı. Jack buna izin vermedi. Ancak dinlenmek istediği zamanlar dışında, onun, yukarıda bir yere yerleştirdiği hindistancevizine mızrak sallamasına izin verdi. Gülüyorduk Jack'a ama, bu tür çalışmanın da yararlı olduğunu anlamıştık. Çok yorgun olmamıza karşın yine de yatmadan önce silahlarımızı onardık. Böylece ertesi sabah yola koyulmak üzere hazır olduk.

BÖLÜM IX

Ada çevresinde geziye hazırlanış -Bu konuda akla yakın fikirler- Gizemli görüntüler ve şaşırtıcı olaylar.

Günün ilk ışıkları yüce Pasifik'in tam ortasına vurmuştu ki, Jack ayağa fırladı. Önce kulağına seslenerek Peterkin'i uyandırdı. Sonra denize koşup alışıla gelmiş dalışını yaptı. Bu sabah, her sabah yaptığımız gibi Sualtı Bahçemize, zaman kazanmak için inmedik. Tam çardağımıza karşı sığ sularda yıkanıp serinledik. Yine hiç zaman kaybetmeden kahvaltı edip bir saatten az bir zaman içinde bütün yol hazırlığımızı tamamladık.

Jack, günlük kılığına ek olarak hindistancevizi bezini gövdesine kuşak gibi dolamış, baltasını arasına sokmuştu. Bana da kuşak bağlamamı, ucu topuzlu bir sopayı arasma sokmamı önermişti. Bir yaban hayvanıyla burun buruna gelirsek, sapanın bana yararı olmayacağını anlattı ki, haklıydı. Peterkin'e gelince, upuzun mızrağının korkunç olduğunu da eklemeliyim. Onu omzunda taşımasına karşın kalın sopasını da almasını engelliyemedik. «Mızrak yakın mesafede beş para etmez,» diyordu. Benim görüşüme göre, onun deyimi ile ucu yumruk gibi sopa da beş para etmezdi. Jack'ın sözünü ettiği «Dev Katili» adlı resimli kitapta bu ucu yumruk gibi sopanın resmini gördüğümü anımsıyorum. Çok ağır bir silah olduğundan bir yere indirirken iki elle sımsıkı tut-

mak gerekir. Yine de söz geçiremediğimizden Peterkin bohçasını da aldı.

Her nereye gitsek hindistancevizi bulacağımıza o kadar emindik ki yanımıza azık almadık. Peterkin'in dediği gibi, hindistancevizi bize hem et, hem içit, hem mendil veriyordu! Olur a, belki ateş gerekir diye de tedbirli davranıp büyütgeçi de cebime koydum.

Çok güzel bir sabahtı. Durgun ve rahatlatıcı bir sabah. Arada bir kulağımıza gelen sesler alt perdeden sesler. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum, yani sesler, evrenin, toprağın, denizin, gökyüzünün dinginliğini zedelemiyordu. Çevremizdeki doğanın ne kadar rahat olduğunu bize anlatmaya yardımcı oluyordu daha çok. Bu tür sesler genellikle hüzün vericidir ama bana neşeli imiş gibi geliyordu. Ayna gibi suların üstünde yüzen ya da gökte kanat çırpan deniz kuşlarının o yakınmalı çığırışları, sonra fundalıklarda minicik kuşların cıvıltıları, denizin kıyıyı okşarken mırıldanışı, ya da uzakta mercan kayalarında kırılan dalgaların uğultusu... İşte bütün bu sesler!

Kumsal boyunca üçümüz yanyana yürürken yüreklerimiz sevinçle doluydu. Ben derinden derine öyle bir coşku içindeydim ki bu beni şaşırtıyordu. Mutluluğun yarattığı bir düşler âlemindeydim. Şu sonuca vardım ki, hem dış dünyanın, hem de insanın kendi iç dünyasının bir barışıklık ve dinginlik içinde bulunması erişilebilecek en büyük mutluluktur. Şimdiyedek çok kez heyecanlı, güçlü bir hareket içinde bulunduğum, eğlendiğim zamanlar olmuştur ama, şimdi olduğu gibi, böyle derinden derine zevk verici bir dalışla mutluluğu böyle ta yüreğimde duymamışımdır. Peterkin'e bakıyordum, onun da mutluluğunu alabildiğine dışarı vurması benim düşüncelerimi destekliyordu. Gerçi her zaman yaptığı gibi mutluluğunu dansederek ya da bir sevinç çığlığı atarak meydana vurmuyordu; yüzünde sevinçli bir gülümseyiş vardı ve gözleri ışıldayarak Jack ile benim aramda yürüyordu. Okuyucular, o anda bütün bun-

ları buraya yazdığım gibi duru ve düzenli bir üslupla düşündüğümü sanmasınlar. O sırada bu düşünceler karmakarışık ve belirsiz bir düzenle kafamdan geçmekteydi. Çünkü çok gençtim ve derin düşüncelere kendimi kaptıracak aşamada değildim. Yukarıda sözünü ettiğim barışıklığın, en azından dörtbaşı tam barışıklığın bu dünyada bulunmayacağını, ancak bir insanın böyle bir mutluluğa kendini bütünüyle bir başka felsefeye verdiğinde elde edebileceğini sonradan öğrendim.

Peterkin kumsalda aramızda yürümekteydi diye yazdım ya, Adamızda iki tür yürüyüş üslubumuz vardı: Ormanda gezinirken tek sıra üzerinde yürürdük. Bu uygulama ile daha kolay ilerlerdik. Biri ötekinin ayak izlerine basardı. Jack hep önden gider, Peterkin onun ardından, arkadan da ben yürürdüm. Adanın çevresini kesintisiz kuşatan pırıltılı ak kumsalda yürürken de üçümüz yanyana giderdik. Bunu daha toplumsal, her bakımdan daha zevk verici bulurduk. Jack, en uzunumuz olduğundan denize yakın giderdi. Peterkin aramızda olurdu. Bu düzenle üçümüz aramızda daha rahat konuşabilirdik. Peterkin hem Jack ile hem benimle daha kolay konuşurdu. Eğer Jack ile ben aramızda konuşacak olursak Peterkin'in başı üzerinden birbirimizi görerek konuşurduk. Peterkin, bu düzene değinerek, eğer kendisi de bizim kadar uzun olsaydı, yine bu sıra ile mi yürürdük diye sorardı. Jack da her soruşunda onu, nasıl olsa söylediklerimiz bir kulağından girip ötekinden çıkıyor, bundan ötürü bizim kadar uzun olsa da, kafası yine konuşmamıza engel olmayacaktı diye yanıtlardı.

Artık epey yol almıştık. Bir kilometre kadar uzaklaşınca çardağımız görünmez oldu. Bir süre hiç konuşmadan canlı adımlarla yürüdük. Dikkatimiz âvareleşmişti. Ama yine de, ne ormanda, ne kıyıda, ne de denizdeki ilgi çekici nesneleri gözden kaçırıyorduk. Bir yanı bizim koyağımızı -önce belirttiğim gibi buraya Kaza Koyağı adını takmıştık- oluşturan kıyıyı geçtikten sonra karşımıza olağanüstü güzellikleriyle tropikal bitkile-

ri kaplamış ikinci bir koyak çıktı. Burasını daha önce dağın tepesinden seyretmiştik. Yakından bakıldığında çok daha güzel bir yer olduğunu gördük. Şimdi bu koyağı dolaşmak üzere harekete geçerken, Peterkin birden bizi durdurdu ve kıyı boyunda daha ötelerde gerçekten dikkat çekici bir görüntüyü işaret etti.

«Nedir şu ileride görünen?» dedi. Mızrağım omzundan indirdi. Aşağı yukarı bir kilometre ötedeki, soru konusu olan şeyden yakın bir tehlike bekliyordu.

Biz konuşurken, kayaların arasında islim ya da su serpintileri gibi bir şey metrelerce yükseldi, yükseldi, sonra gözden silindi. Eğer denize yakın bir yerde olsaydı böylesine şaşırmazdık. Çünkü kıyının bu noktasında mercan kayaları karaya çok yaklaşmış, sanki bitişmiş olduğundan, orada çatlayan dalgaların köpükleridir derdik. Arada lagon yoktu. Okyanusun azgın dalgaları adanın kayalarını dövüyordu. Gördüğümüz ak dikit ise belki elli metre içerdeydi ve orada kayalar çok yalçındı. Kumsaldan denize doğru yayılmıştı. Şaşkınlığımızı ancak belirtebilmiştik ki, bir iki saniye için, bir başka dikit birincinin göründüğü bölgeye yakın bir yerden yükseldi ve hemen yokoldu. Böylece düzensiz aralarla bu görüntü bir belirip bir gözden siliniyordu. Artık onun sudan bir dikit ya da su serpintileri olduğu kanısına varmıştık. Ama bu ne tür bir doğa olayı idi, anlayamadık. Yaklaşıp görmek istedik.

Az sonra vardık oraya. Karşımızda sarp kayalar, uçurumlar belirdi. Su serpintileri her yeri iyice ıslatmıştı. Basacak kuru yer bulmak için epey gürültü kopardık. Yerde şurada burada çukurlar vardı. Suyun yeniden fışkırmasını merakla beklerken, pek yakınımızda derinden derine bir uğultu duyduk. Hızlanarak arttı bu uğultu; ve ıslık gibi sesler geldi. Bir an geçmemişti ki, kayaların arasından havaya bir su fışkırtısı yükseldi. Sıkışık bir yerden zorlanmış gibi sular fışkırmış, havada saçılmıştı. Jack'la benim ayakta dikildiğim yerin

öylesine yakınında geçti ki bu olay, hani nerdeyse bizi sırılsıklam edecekti. Kenara doğru sıçradık. Ama o anda serpintiler üzerimize indi ve ikimiz tepeden tırnağa ıslandık.

Daha uzakta duran Peterkin'in payına birkaç damla düşmüştü. Arkadaşımız bizim acıklı durumumuza kahkahalarla gülüyordu.

Heyecanla bağırdı: «Dikkat edin, bir daha geliyor!» Bu cümle ağzından çıkar çıkmaz, başka bir delikten yine sular fışkırarak bizi yine ıslattı.

Şimdi Peterkin, çığlıklar halinde kahkahalar atıyordu. Derken eğlencesi yarıda kaldı. Durduğu yerin hemen yanında bir uğultu duyuldu. «Bakalım bu kez sular nereden fışkıracak?» dedi merakla çevresine bakınarak kaçmaya hazırlanıyordu. Birden bir ıslık ya da hızlı bir soluyuş. Peterkin'in bacakları arasından tüm öfkesiyle havaya fışkıran sular, ayaklarını yerden kesti; serpintilerin kucağında havaya kalktı, sonra yere çalınıverdi. Öyle sert düşmüştü ki, kemiklerinin kırılmış olmasından korktuk. Heyecanla yardımına koştuk. Bereket versin, karmakarışık bitki kümesinin üstüne düşmüş, acınacak bir halde orada serili yatıyordu.

Şimdi gülmek sırası bize gelmişti. Ama henüz bir yerinin incinmediğinden emin değildik. Hem de suyun nereden fışkıracağını bilemiyorduk. Hemen onun ayağa kalkmasına yardım ederek netameli bölgeden çabucak uzaklaştık.

Burada, kayalardan fışkıran suyun çok güçlü olduğunu yineliyorum. Peterkin'in ayaklarını gerçekten yerden kesmiş, onu bir yana fırlatmıştı. Olayla irkildiğim ve de serpintiler görüş açımı kestiğinden, onu havaya ne yüksekliğe kaldırdığını kesinlikle söyleyemem.

Peterkin, dertli dertli söylendi: «Şimdi ne yapacağız?»

Jack: «Ateş yakın arkadaşlar, kurunalım,» diye yanıtladı.

Ormana doğru hızlanırken bir ağacın kuru dalını yakaladım: «Malzeme hazır burada,» dedim.

Bu aksilikten belki bir saat sonra sırtımızdakiler kurumuştu. Onlar ateşin karşısında asılı dururken biz-ler de kıyıya yürüdük. Çok geçmeden olayın niteliğini de anladık: Kayaların arasından bu acaip su fışkırması, büyük bir dalganın kıyıya saldırısından hemen sonra meydana geliyordu, kesinlikle önce değil. Ayrıca dalganın da çok kocaman bir dalga olması gerekiyordu. Olayı böylece saptayınca şu sonuca vardık: Kayaların altında bir yeraltı kanalı bulunuyordu ve hafif dalgalarla sular buraya itilmekteydi. Arkadan gelen yüce dalga da kanala saldırıyor ve çıkacak yer olmadığından kanaldaki suları zorlayarak kayaların arasından dışarı havaya püskürtüyordu. Herhalde bu görülmedik su dikitlerine değgin başka bir açıklama aklımıza gelmediğinden, bulduğumuz açıklama şekli de pek sade ve akla yakın olduğundan kabullendik.

Tam kıyıdan ayrılacağımız sırada, Jack: «Hey Ralph! Nedir o sudaki, köpekbalığı mı?» diye seslenince, denize sarkmış gibi duran bir kayanın üstüne tırmandım ve eğildim, sulara baktım. Altta belli belirsiz soluk yeşilimsi bir şey vardı. Ben bakarken kımıldar gibi göründü.

«Bir tür balığa benziyor,» dedim.

Jack bağırdı: «Haydi Peterkin mızrağını getir, senin silaha bir görev düşüyor burada.»

O yeşilimsi şeye ulaşmak için çabaladıksa da mızrak kısa geldi.

Peterkin, alaycı: «Anladınız ya şimdi? Bana mızrağımın hep çok uzun olduğunu söylersiniz,» dedi.

Jack, açık yeşilimsi kımıltıya mızrağı bütün gücüyle fırlattı. Tam isabet sandımsa da meğer ıska geçmiş ki, mızrağın sapı su yüzeyine çıktı. Çekip aldık mızrağı

ama o kımıltı su altında hâlâ bulunduğu yerde duruyor ve yavaşça kuyruğunu kımıldatıyordu.

«Çok tuhaf bir şey!» dedi Jack.

Gerçekten tuhaftı, hepimiz üst üste mızrağı attığımız halde ne onu vurabiliyor ne de yerinden oynatabiliyorduk. Çaresiz olayın çözümünü bulamadan oradan uzaklaştık ve yolumuza koyulduk. Sudaki acaip görüntü kafamı iyice karıştırmıştı. Uzun süre düşündüm durdum. Daha uygun bir zaman yeniden incelemeye karar vererek kendimi yatıştırdım.

BÖLÜM X

Çok sayıda olağanüstü güzel kökler ve meyveler buluyoruz -Mercan Adasının olanakları yavaş yavaş beliriyor- Banyan ağacı -Doğal kalaslarla payandalanan başka bir ağaç -Ördek gibi su kuşları buluyoruz- Çok dikkate değer bir keşif ve hepten kendine özgü cinayet- Bu kara parçasının nimetlerinden yararlanıyoruz.

İncelediğimizde küçük koyak çok verimli olduğunu kanıtladı. Kendi koyağımızdaki ağaçların burada da bulunduğunu gördük. Bundan başka iki ayrı türden ağaca da rastladık. Bu arada acaip bir sebze dikkatimizi çekti ki, Jack, kitaplarda okuduğuna göre bunun, Güney adaları yerlilerinin yediği taro adındaki sebze olabileceğini söyledi. Ayrıca tatlı patates ve ayrıca yam (*) görünüşte patatese benzeyen kök bir sebze vardı. Bütün bunlar yeni yiyeceklerdi bizim için. Yaşamamız açısından gerekli her şeyin bulunduğu böyle bir Adaya düştüğümüzden ötürü yine kendimizi çok şanslı saydık. Uzun süre sonra bizim Adanın bu denizlerdeki binlerce adadan bir ayrıcalığı olmadığını öğrenecektik. Bir çoğu bundan daha zengin, daha verimliydi gerçekte. Ama,

(*) Hint patatesi.

şu anda talihimize şükretmemizi engellemezdi bu. Akşam yemek üzere ceplerimizi bu köklerle doldurduk. Sayısız güzel kuşlar vardı bu koyakta. Ayrıca dört ayaklı bir hayvanın izleri dikkatimizi çekti. Bu arada güneş ufka kaymaya başlamıştı. Kıyıya döndük. Su fışkırtan kayaları dolanıp ondan sonraki koyağa geçtik. Bu, önce anlattığım adayı bir baştan bir başa kesen koyaktı. Şimdiyedek gördüğümüz koyakların en büyüğü ve en güzeliydi. Burada akla gelebilen her biçimde, her boyda, her renkte çeşit çeşit ağaç vardı. Bunlardan çoğunu başka bölgelerde görmemiştik. Burada dereler daha büyüktü. Toprak da öteki koyaktakilerden daha zengindi. Alabildiğine gelişmiş ağaçlar ve bitkilerle kaplıydı. Kimi ağaçların yaprakları daha koyu yeşil ve cilâlı gibiydi. Kimi de parlak yeşil ve pırıl pırıl. Çeşit çeşit sıcak renklerde türlü ağaçlar. Kiminin sararmış yaprakları açık yeşil ağaçlarınki ile çelişiyor. Alabildiğine bir bolluk. Bunların arasında geniş ve koyu renk geniş tepesiyle ekmek ağacını seçtik. Meyveleri altın gibi görünüyordu. Gümüş renkli yapraklarıyla kandilfındığı ağaçları da vardı. Çama çok benzeyen çeşit çeşit ağaçlar!.. Şurada burada küme küme!.. Ve tek başına bir ağaç, hindistancevizi ağacı hepsine tepeden bakmaktaydı. Yaymış dallarını ve zarif tüyleri tüm ağaçların üstünde dalgalanıyor. Sanki hepsinden üstün bir ırkta. Bu heybetli dev, bu muhteşem ormana gözcülük ediyor. Büyüleyici bir görüntü. İnsanlar yararlansın diye böyle yerler yarattığı için Tanrıya şükrettim.

Dile getiremediğimiz bir hayranlıkla çevremizi seyrederken, Jack, şaşırdığını ortaya koyan bir ünlemle az ötemizdeki bir şeyi işaret etti:

«İşte bu banyan ağacı,» dedi.

Oraya yürürken Peterkin sordu: «Neymiş banyan ağacı?»

«Şimdi göreceksin çok acaip bir ağaçtır,» diye yanıtladı Jack. «Eğer doğru anımsıyorsam buralarda 'aoa'

derler. Akla sığmayacak bir özelliği vardır. Bu da hiç kuşkusuz en kocamanlarından biri.»

«Biri mi?» diye sordu Peterkin. «Burada banyan ağacı yığınla var. Ne de kötü dilbilgin! Düşünme yeteneğini de yitiriyor musun nedir?»

Jack, yanıtladı: «Burada tek bir banyan ağacı var. Dikkatle inceleyin, göreceksiniz.»

Elbette inceledik ve tek bir ağacın gerçekte bir orman yarattığım gördük. Gövdesi açık renkti ve parlak bir görüntüsü vardı. Ufak yaprakları mızrak gibi ve açık bezelye renginde. Ama en olağanüstü yanı dallarının gövdeden yatay biçimde ayrılmış olması. Bu dallardan aşağıya lifler sarkmış. Bu lifler toprağa değdiğinde kök salıyor ve kendisi yeni ağaç oluyor. Bunların kimisi çok kocaman ve sağlam. İlk bakışta yavruları anadan ayırdetmek çok zor. Lifler irili ufaklı ve biri gelişme çağında. Sözünü ettiğim ana kollardan küçük lifler aşağıya toprağa inmekte ve bunlar da köklenecek. Şimdilik incecik kahverengi iplikler hâlâ topraktan yüksekte. Rüzgârın ilişmesiyle sallanıyorlar. Kısacası bize öyle geldi ki eğer yer sağlayabilse bu tek ağaç sonunda tüm adaya egemen olacaktır.

Az sonra bir başka dikkate değer ağaçla da karşılaştık. Kendine özgü gelişimi vardı ve bu ağaç ileride bize çok yararlı olacaktı. Üstünde durmaya değer muhteşem bir kestane ağacıydı bu. Bilimsel adını Jack bilmiyordu. Meyveleri pıtrak gibi. Biraz toplayıp ceplerimizi doldurduk. Ama en acaip yeri gövdesiydi. Dört beş metre kadar hiç dalsız yükseliyordu. Kalın da değildi gövde. Aksine ağacın büyüklüğüne oranla narindi. Ama bu gövdeyi oluşturmak için dört ya da beş kat tuhaf bir çıkıntı meydana gelmişti. Okuyucunun anlayabilmesi için şöyle tarif etmeye çalışayım: Beş beşbuçuk santim kalınlığında ve aşağı yukarı bir metre eninde beş kalas düşünün. Bu kalaslar kenarlarından birbirine iyice yapışık olmak üzere ağacın çevresini yerden başlayarak dalların çıktığı bölgeye kadar ağacın gövdesini

sarmış ve gövde ile birleşmişti. Kısacası, gövdeye doğal bir destek olmuştu. Çünkü bu destek olmasa, gövde o gölgelik yapan koca ağır tepeyi taşıyamazdı. Bu kestane ağaçlarından ormanda çok gördük. Her boydan vardı. Dere kenarlarında bulunuyordu daha çok.

Bu türden başka bir küçük ağacı incelerken, Jack, baltasıyla kalastan bir parça kesti. Sağlamdı odunu ama kolay kesiliyordu. Derken baltayı bütün gücüyle, yukarıdan aşağıya doğru çaprazlamasına bir vurunca gövdeye yakın yerinden kalası ayırdı. Şimdi içi rahatlamıştı. Bundan böyle bu ağaçtan dilediğimiz kalınlıkta bu büyüklükte hazır kereste elde edebilecektik. Bu gerçekten büyük bir buluştu. Belki şimdiye kadar bulduklarımızın en önemlisi.

Kamp kurmak üzere yeniden kıyıya döndük. Çünkü ormandaki sinekler çok rahatsız ediciydi. Yolda ilerlerken çevremizde ötüşerek dönen kuşlara hayran kaldık. Aralarında bir tür çok güzel papağan da gördük; gövdesi yeşil, kafası mavi ve göğsü kırmızıydı. Birkaç kumru, sürü sürü güvercin. Hepsinin renkleri bir başka türlü canlı. Parlak yeşilden tut kızıla kadar renk cümbüşü. Bütün gün bunlardan birini avlamak için sapana ve oka başvurmuş ama hiç avlayamamıştık. Spor keyfini düşünmüyorduk, yenmeye elverişli midir, bizi ilgilendiren bu konuydu. İki kez pek yakından ıska geçmiştik. Sonunda ortalarına bir taş uçurup birini öldürmek başarısına eriştim. Az sonra tepemizde yüksek perdeden ıslığımsı bir sesle irkildik. Başımızı kaldırdığımızda yaban ördeklerinin sürüler halinde kıyıya yöneldiklerini gördük. Seyrederken nereye konacaklarını da öğrenmek istiyor, onları izliyorduk. Masmavi bir göle doğru bizi alıp götürdüler. Yemyeşil ağaçların kucağında, yüzseksen, ikiyüz metre uzunlukta bir göldü. Duru yüzeyinin aynasına yapraklar, ağaç gövdeleri yansımıştı. Gölün üstü kim bilir kaç tür yaban ördeğiyle kaplıydı. Sudan başını uzatmış sazların ve geniş yapraklı su bitkilerinin arasında besleniyorlardı. Bu arada sayı-

sız sutavuğu türünden kuşlar kıyıda dolanıyordu. Biz görünür görünmez hepsi telâşlı telâşlı uçtu. Gölün kıyısında yürürken suyun altında şimdiyedek hiç görmediğimiz balıklar dikkatimizi çekti.

Kıyıya dönerken Jack ve ben belki göldeki yaban ördeklerinden birini avlayabiliriz düşüncesiyle Peterkin'e gidip kamp yerinde ateş yakmasını söyledik ve az sonra dönmeyi vaadederek ondan ayrıldık. Yarım saat kadar canla başla ördekleri aradıksa da bulamadık, tüm çabalarımız boşa gitmişti. Bu arada birden karşıma çıkan garip bir şeye bakışlarım takıldı ve duraladım.

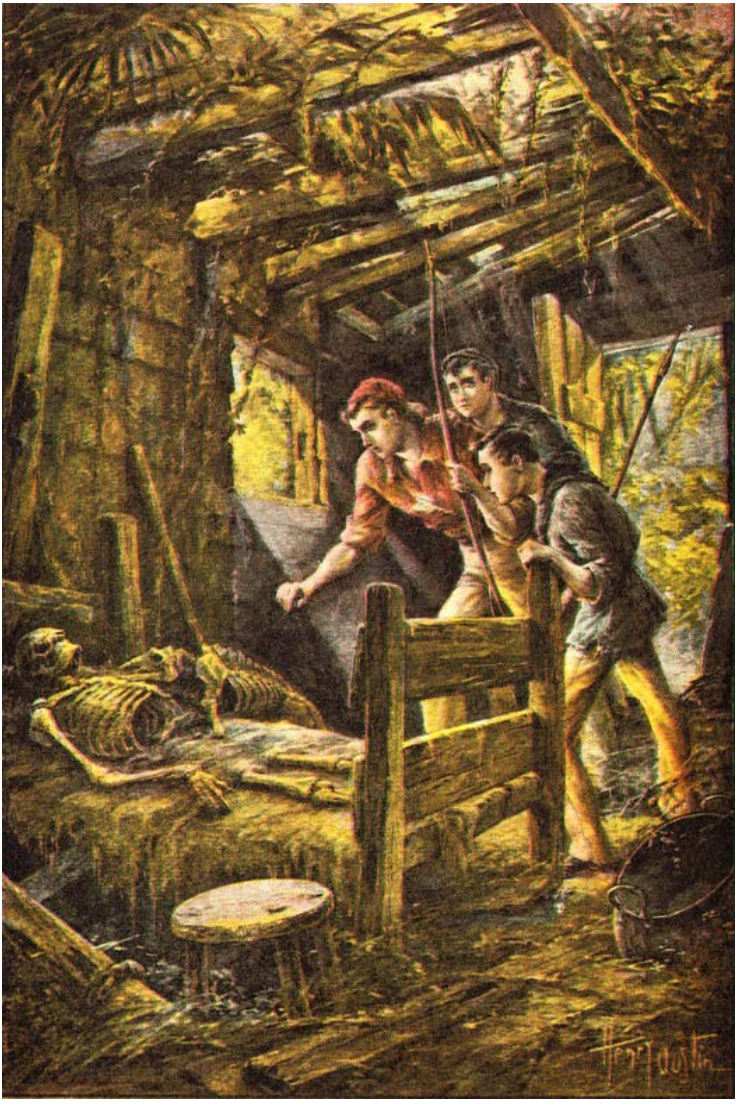
Tam karşımızda, hemen sekiz on metre ötede öyle ihtişamlı bir ağaç vardı ki, hiç kuşkusuz şimdiyedek rastladığımız ağaçların en kocamanıydı. Kökünün çapı en azından bir buçuk metre. Gri renkteydi gövdesi hiç pürüzsüz. Tepede yaygın dalları hafif yeşilimsi yapraklarla donanmış. Aralarında salkım halinde sarı meyveleri dikkate çarpıyor. Meyve yükünün altında ağırlaşmış, eğilmiş dallar. Erik türünden bir meyve bu. Armut biçiminde, sarı İngiliz eriğinden daha büyük. Ağacın altı dökülmüş yemişlerle kaplanmış. Bu yemişlerin ortasında da, irili ufaklı en azından yirmi domuz akla gelebilen her pozda yan gelmiş uyuyor. Yemiş ziyafetiyle tıka basa doydukları ortada.

Jack ve ben kahkahalarla gülmekten kendimizi zor alıkoyduk.

Jack, fısıldadı: «Tam sırası Ralph, sapana bir taş yerleştir,» dedi. «Koca bir taş olsun. Şı sırtı bize dönük yatan arkadaşa bir şavulla. Ben de şu küçük domuz yavrusunda yayımı deneyeyim.»

«Önce uyandırmamız gerekmez mi? Uyurken öldürmek zulüm olur.»

«Eğer spor için avlamak isteseydim elbette uyandırırdım, Ralph. Ama biz domuz yemek istiyoruz. Bundan ötürü de uyandırmayacağız, kaldı ki öldürebileceğimizden de emin değilim. Haydi salla bir taş!»

Bu paparayı yedikten sonra öyle bir nişan aldım ki taş domuzun sırtında tok bir ses çıkardı, sanki bir davula tokmak inmiş gibi. Gelgelelim, hayvanı ayağa kaldırmaktan öte bir işe yaramadı. Şaşkınlıkla korkunç bir ses çıkardı domuz ve uzaklaştı. Aynı anda Jack'in yayı da vınlamış, ok küçük domuzu kulağından yere çivilemişti.

Jack: «İşte ıska geçtim,» dedi; ve baltasını kapıp ileri atıldığı sırada domuz yavrusu o yaralı domuz sesiyle tiz perdeden bağırarak oku yerden kurtardı, koşup fundalıkların arasında silindi ama, ta uzaklardan onun hâlâ viyakladığını duyuyorduk.

Jack, burnunun ucunu oğuşturarak: «Ne de kışkırtıcı bir durum,» dedi.

Ben de çenemi okşayarak yanıtladım: «Gerçekten öyle!»

«Ne yapalım, haydi artık Peterkin'in yanına dönelim, geç oluyor,» dedi. Ormanın içinde kıyıya doğru hızlı hızlı yürüdük.

Kamp yerine vardığımızda ateş yanmıştı, alevleniyordu. Kamp için hazırlıklar da yapılmış ama Peterkin hiçbir yerde yok. Şaşırdık. Jack, onun su getirmeye gitmiş olabileceğini söyledi. Geldiğimizi bildirmek için de haykırdı ve bir taşın üstüne oturdu. Ben de o arada baltayı aldım, odunları parçalamak niyetindeydim. Ancak davranmıştım ki, uzaklardan yaman bir çığlık işittik ve sonra bu sesi domuzların bağrışmaları izledi. Derken Peterkin'in avazı çıktığı kadar bağırdığını duyduk.

«Sanırım Peterkin domuzlara rastladı,» dedim.

Jack, kendi kendine söylenir gibi: «Grek Grek'e rastladı ve derken savaş haykırışı...»

O anda Peterkin, uzaktan bir kez daha:

«Yaşasın!» diye bağırdı.

Sesin geldiği yöne döner dönmez de Peterkin'i gördük. Kıyı boyunca geliyordu. Mızrağının ucunda domuz yavrusu takılıydı.

Yaklaştığında Jack onun omzunu okşadı: «Aferin sana, oğlum! İçimizde en iyi avcı sensin.»

Peterkin, hayvanı mızrağın ucundan indirirken: «Bak buraya, Jcak, şu deliği tanıdın mı?» diye domuz yavrusunun kulağım işaret etti. Sonra ekledi: «Ayrıca şu oku da görmüşlüğün var mı?»

Jack: «Pekâlâ... ben yine de...» diye bir şeyler mırıldanırken Peterkin onun sözünü kesti:

«Kuşkusuz tanıdın bunları. Ama şimdilik açıklama yapma. Yemeğimizi yiyelim. Çok acıktım. Şaka değil hani, koca bir domuz sürüsüne saldırmak... Hem de büyükanneleri başlarmdayken. Hem de tüyleri diken diken kabarmış, kabilesinin önündeyken...»

Artık yemek hazırlığına koyulduk. Alev alev yanan ateşin karşısında düz bir kayanın üstüne tüm yiyeceklerimizi serdik. Gerçek bir sergiydi bu, bir gösteri. En önde domuz yavrusu geliyordu. Sonra taro kökü, yam ve tatlı patates sıralanmıştı. Altı erik ve en sonda güvercin. Bunlara Peterkin bir parça da şekerkamışı eklemişti. Bizim yanımızdan ayrıldıktan az sonra küçük bir tarlada bulmuş. «Tarla aşağı yukarı dört köşeydi. Bu tarlayı biri meydana getirmişti kanısına vardım,» diyordu.

Jack: «Olabilir,» diye yanıtladı. «Rastladığımız belirtileri düşündükçe, burada vaktiyle bazı insanların yaşadığını sezinler gibi oluyorum.»

Domuzu nasıl pişireceğimize karar vermemiz pek kolay olmadı. Hiçbirimiz daha önce böyle bir hayvanı parçalamamıştık. Neresinden başlayacağımızı bilmiyorduk. Ayrıca bıçağımızı da unuttuğumuzdan elimizde baltadan başka kesecek bir şey yoktu.

Sonunda Jack harekete geçti: «Çeneyle vakit kaybetmeyelim, çocuklar. Tut şu hayvanı, butlarını da şu kütüğün üstüne yatır, evet öyle...» Baltayı bir indirişte butun birini kalçadan doğru büyük bir parça halinde ayırdı. «Şimdi sıra ötekinde, tamam öyle!» Böylece gövdeden ayrılan iki butun orasını burasını kemikten ayır-

madan derin derin kesti. Hepsini sivri uçlu bir sopaya geçirdikten sonra kızarmaları için ateşin karşısına koydu. O arada güvercin de ikiye bölünerek yassılaştırılmış, deniz suyunda içi temizce yıkanmıştı. Ona da domuza uygulanan işlem uygulandı. Bunlar pişe dursun, ateşin altındaki küllerin ve kumların arasında bir delik açtık. Pişmeleri için sebzelerimizi içine yerleştirip üzerlerini örttük. Taro kökü ovaldi. Otuz, otuzbeş santim boyunda on oniki santim kalınlıktaydı. Üstü benekli griydi. Kabuğu kalın. Tadı da İrlanda patatesinin tadını andırmakta, çok lezzetli. Yam'ın ise kalın kahverengiydi kabuğu. Yuvarlakça, tatlımsı ve güzel kokuluydu. Patates de öyle. Tatlı ve olabildiği kadar lezzetli. Hele erikler... Domuz ve güvercini de çok lezzetli bulduk. Kuşkusuz günlerdenberi yediğimiz en güzel, en lüks yemekti. Jack, gemide yediğimiz yemeklerden de çok daha üstün olduğunu hesaba katmamızı istedi. Peterkin, bu Adada daha uzun süre kalacak olursak oburlaşacağımızı, güzel yemeklere ve içkilere düşkün yaratıklar olup çıkacağımızı söyledi. Jack bundan korkmadığını belirtti. Çünkü şimdiden kendisine olacakların olduğunu açıkladı. Karnımızı tıkabasa doldurup üstüne de erikleri yedikten sonra tepemizden sarkmış mercan kayalarının altında yığın yığın dalların üstüne serilip yattık.

BÖLÜM XI

Oburluğun etkileri ve bu konuda düşünceler -Soğuk su ile yıkanmak üzerine alçak gönüllüce öneirler- İrkiltici çığlık açıklanıyor -Penguen denen acaip kuşlar- Hindistan cezivi ağacının özellikleri- Mercan adalarının oluşumuna değgin sorular -Gizemli ayak izleri- Acaip keşifler ve içörtücü görüntüler.

Ertesi sabah uyandığımızda güneş epeyce yükselmişti. Bundan ötürü ağır bir akşam yemeğinin sabah uyanmayı güçleştirdiği kanısına vardım. Yine de kendimizi çok daha diri ve kahvaltıya hazır bulduk. Ama elbette, her şeyden önce alıştığımız üzere ilk önce denize daldık. Bu bizi çok canlandırdı.

Benim sevgili vatanımdaki insanların su gibi hoş ve çekici bir nesneden neden yeteri kadar yararlanmadıklarını ilerki yıllarda çok düşünmüşümdür. Kuşkusuz burada soğuk su ile yıkanmayı amaçlıyorum. Elbette bizim Mercan Adası'nda yaptığımız gibi, kışın denize, ya da gidip nehirlere girmenin pek kolay olmadığını bilmekteyim. Buna karşın yine kendi denemelerime dayanarak söylüyorum, içine girilebilecek büyüklükte herhangi bir yıkanma yeri ile bir sünger bu hizmeti

pekâlâ görür. Sabahları denize girip çıktıktan sonra, temizlenmenin verdiği zevkle hem güçlenir, hem de son aşamada canlanırım. Yıkanmaya o kadar alışığımdır ki, İngiltere'de iken de her sabah banyoda yıkanınca mutlu olur, yıkanmayı kahvaltıya yeğlerdim. Her sabah yıkanma alışkanlığında olup olmadıklarını sorduğum için okuyucularım beni bağışlasın. Eğer yanıt «Hayır» ise, kendilerine hemen bu alışkanlığı edinmelerini önereceğim. Yabancı iklimlerde uzun yıllar sürüp giden heyecan verici serüvenli yaşantımdan son yıllarda uzaklaştıktan sonra, soğuk su tedavisi diye bir tedavinin uygulanmaya başladığını öğrendim. Bu tedavinin niteliğini bilmediğimden ona değgin olumlu olumsuz fikrimi açıklamayacağım. Belki çok iyi bir yöntemdir, bilemem. Belki de bunun daha pek çok bakımdan yararları vardır. Bilmiyorum; yalnız şundan eminim ki, daha böyle küçük ölçüde pek çok iyi şeyler vardır. Serüvenli mesleğim süresinde soğuk suyla yıkanmaktan çok zevk almışımdır. Bu da beni şöyle düşünmeye yöneltir: İnsanın azıcık bir şeyle kendisini memnun etmesinden, mutlu olmak için bazı tehlikeleri göze alması daha yerindedir. Birçok deneyimden edindiğim sonuç budur. Bunları okuyucularıma büyük bir çekingenlik ve derin bir alçakgönüllülükle anlatıyorum. Çünkü biliyorum ki, kendileri açısından neyin uygun olup olmadığını belirlemekte kendi hüküm verme yeteneklerine olan inançlarını belki sarsmışımdır. Bundan ötürü özür dilemekteyim.

Ancak bir kilometreden fazla yürüdükten sonra güçlü bir çabayı izleyen o kızışmayı hissetmeye başladık. Bir sapaktan kıvrılınca, karşıda adamızın yepyeni ve çok güzel bir bölgesi belirdi. Tam o anda birkaç gece önce bizi irkilten o çığlıkları yeniden duyduksa da bu kez o kadar korkmadık. Çünkü o zaman geceydi, şimdi ise gündüz. Nedenini bilmem ama her zaman karanlıkta saldırgan olan korkuların gün ışığında yatıştığını anlamışımdır.

Sesi işitir işitmez Peterkin, içgüdüsüyle elindeki mızrağı ileri doğru fırlatıverdi: «Şimdi bu ne ola ki?» diye sordu Jack'a bakarak ekledi: «Söyleyeyim ben... Bu son hafta olduğu gibi bizim hep böyle korku ve şaşkınlıktan soluğumuz kesilecekse, bu Adadan ne kadar çabuk uzaklaşırsak o kadar hayrımızadır. Bununla birlikte o yiyecekler?.. Patatesler, limonatalar, domuzlar ve erikler...»

Peterkin'in konuşmasını öncekinden daha üst perdeden bir çığlık izledi.

Jack: «Şu adaların birinden geliyor,» dedi.

Peterkin yanıtladı: «Öyleyse bu bir eşek hortlağının anırışıdır. Şimdiyedek hiç böyle bir ses işitmemiştim.»

Bakışlarımızı karşıdaki takım adalara çevirdik ve en büyüğünde, kıyıda hareket halinde birtakım acaip nesneler gördük.

Peterkin bağırdı: «Asker bunlar... Hiç kuşkusuz asker!» Büyük bir şaşkınlıkla bakıyordu.

Gerçekte ben de Peterkin'e hak vermiştim. Onları uzaktan görüyorduk. Bir alay askere benziyorlardı. Ceketleri mavi, pantolonları aktı. Kareler oluşturarak yanyana ve arka arkaya sıraya girmişlerdi, hep birlikte öne arkaya ve birbirlerine karşı yürüyorlardı. Biz bu görüntüye dalmışken, denizden doğru o korkunç çığlık yeniden duyuldu. Peterkin, bu askerlerin yerli halkı kıyıma gönderilmiş olabileceğini ileri sürdü. Jack bu sözlere güldü:

«Arkadaş ne diyorsun sen... Bunlar penguen,» dedi.

Peterkin: «Penguen mi?» diye yineledi.

«Elbette penguen. Kocaman deniz kuşları. Kayığımızla ziyaretlerine gittiğimizde göreceksin. Kampımıza döner dönmez bir kayık yapmaya karar verdim.»

«Olur iş değil,» dedi Peterkin. «Bizim korkunç çığlıklar atan hortlaklar ve bizim kıyıcı askerler, penguen ordusuna dönüştü! Bizim Adamız da düşe dönüşmeden

önce, hemen yola koyulup çevresindeki turu tamamlayalım.»

Yürüdüğümüz sırada ben bu karşımıza yeni çıkan sahneye dalmıştım. Kuşların dikkat çekici özellikleri gözlerimin önünden gitmiyordu. Jack, bu konuya sudan bir açıklamada bulunmuştu. Onları yakından incelemek üzere kayık yapımına bir an önce başlamak için sabırsızlanıyordum. Gerçi bu düşünceler kafamdan yavaş yavaş uzaklaştı. Geçtiğimiz arazinin özellikleri ilgimi çekmişti.

İkinci geceyi de ilk geceye benzeyen bir ortamda geçirdik. Aşağı yukarı adanın üçte ikisini görmüştük. Ertesi gece çardağımızda uyuyacağımızı umuyorduk. Bu ikinci günkü gezimizde neler gördük, neler konuştuk burada ayrıntılarına girecek değilim. Daha başka önemli bir şeyler bulmadığımızı söylemekle yetineyim. Dolaştığımız kıyılar, içinde yürüdüğümüz ormanların değişik bölümleri şimdiyedek gördüğümüz yerlere benziyordu. Gerçi bir ya da iki gözlemimiz anlatmaya değer: Kocaman bol yemişler veren ağaçların yalnız koyakta bulunduğunu, ancak kimilerinin toprağı zengin dere kıyılarında da yetiştiğini gördük. Hindistancevizi ağacı ise hemen her yerde vardı. Yalnız tepelerde değil, deniz kıyısında, önce de anlattığım gibi mercan kayalarının üstünde bile yetişiyordu. Mercan kayalarındaki toprak diyebilirsek eğer, çünkü kırılmış deniz kabukları ile gevşek kumlar kaplamıştı bu kayaları. İşte bu yararlı ağaç, böylece denizin hemen burnunun dibinde de gelişiyor, birçok noktada çatlayan dalgalar köklerini yalıyordu. Böyle kumlukta büyüyenlerin meyveleri de, koyakta büyüyenlerinki kadar bol, lezzetli ve güçlendirici idi.

Bu arada dikkatimi çeken bir başka olayı da anlatayım: Bir kez çıktığımız yüksek dağın tepesine bu kez başka bir açıdan tırmanmıştık. Yerler kırılmış deniz kabukları, mercan kırıntılarıyla örtülüydü. Jack da, ben de bu mercan adalarının vaktiyle denizin altında bulun-

duğunu, ya da denizin adanın üstünde olduğunu düşündük. Bir başka anlatışla, deniz kabukları, mercan oluşumu kırıntıları dağın tepesine tırmanaamyacağına göre, dağın tepesi denizle aynı düzeydeyken bunlar oluşmuştu. Çok düşündük bu doğa olayını ve şu soruyu sorduk: «Bu adayı şimdi denize göre bu yüksekliğe çıkartan olay ne olabilir?» Ama bu soruya inandırıcı bir yanıt bulamadık. Jack, bir yanardağın patlamasıyla adanın bu yüksekliğe ulaşmış olabileceğini söylüyordu. Peterkin, ise kendi kendine bir sıçrama ile bu yüksekliğine çıktığını ileri sürüyordu. Önceleri dikkatimizden kaçmış bir noktayı da bu kez farkettik: Adayı oluşturan sert kayalar, kıyıda, üzerinde küçücük mercan böceklerinin çalıştığı mercan kayalarından hepten ayrıydı. Gerçi aynı malzemeden oluşmuş gibi görünüyordu ama özü kireç taşıydı. Buna karşın mercan kayaları içinde böceklerin yaşadığı minicik hücrelerden meydana gelmişti. Adadaki kayalarsa sert ve som kayalardı. Üzerlerinde hücrecikler gözükmüyordu. Bu konuya öylesine dalmıştık ki, Peterkin, iyi dalıcılar olduğumuz halde, bu sorunda nerdeyse boğulacağımızı söyledi. Yine de onun hoş şakaları, bu ve buna benzer konularda kafamıza notlar almamızı ve gözlemlerimiz üzerinde tartışmalarımızı engelleyemedi.

Ormanda pek çok domuz sürüsüne rastladıksa da yedeğimiz çok olduğundan avlamadık. Sonra o bölgede yer yer bir başka küçük hayvanın izleri de dikkatimize çarptı. Büyük bir ilgiyle inceledik ama bir yargıya varamadık. Peterkin, minicik bir yavru domuzun izleri olabileceğini ileri sürdü. Jack ve ben aynı kanıda değildik. Bu sorun iyice merakımızı kamçılamıştı. Sonradan çevrede yer yer dağınık bir halde yine aynı izleri gördük. Sanki bu izleri bırakan hayvan gelişi güzel dolanıyordu bu bölgede, belirli bir amacı olmadan. Üçüncü gün, öğleden önce aynı izler sayısız denecek kadar çok karşımıza çıktı. Belirli bir noktada ormana doğru sapıyordu. Düzensiz, yarı bozulmuş izlerdi. Çalıların arasın-

da siliniyordu. Güçlükle bir yana ittik bu çalıları ve nasıl bir hayvanın karşımıza çıkacağını merakla düşünüyorduk. İzler yeniden görününce peşinden gidecek, eğer olabilirse bu gizi çözecektik. Peterkin, alaycı bir sesle konuşup duruyordu. Bu gizemli durumun da tıpkı ötekiler gibi sade bir biçimde kendiliğinden aydınlamvereceğini, işin içinde bir gizem bulunmadığının kanıtlanacağını söylüyordu.

Şimdi silik izler, aynı bir hayvanın bırakabileceği izlerden daha kocamandı. Belki de başka bir hayvan bu izleri bırakmış, küçük de onların üzerinde yürümüştü. Ama her yanda tırmanmış bitkiler, devrilmiş fundalar yolumuzu kesiyordu. İlerlemekte zorluk çekiyorduk. Birden açık bir alana girdiğimizde alt perdeden bir ses işittik. Ne görelim? Yolumuzun tam üstünde kapkara bir yaratık durmakta.

Jack: «Bir yaban kedisi!» diye haykırarak yayına bir oku takınca fırlatıverdi. Çok aceleci davranmış, ok hayvanı ıskalayıp bir metre kadar ötede toprağa saplanmıştı. Hayvanın kaçmayıp aksine oka doğru yürüdüğünü onu kokladığını hayretle gördük.

Jack: «Bu karşılaştığım en komik yaban kedisi!» dedi.

Peterkin: «Sanırım evcilleşmiş bir yaban kedisi,» diye yanıtlayarak mızrağını hizaya getirdi.

Elimi omzuna koydum: «Dur sanırım bu zavallı hayvan kör. Bak yürürken dallara çarpıyor. Hem de çok ihtiyar olmalı » Hemen yaklaştım.

Peterkin bir kahkaha attı: «Hele düşün. Belki de doğaüstü bir yaban kedisidir.»

Kedi kör değilmiş ama sağırmış. Hemen arkasına varıncaya dek adımlarımı duymadı. Sonra sıçradı ve sırtını kabartıp kuyruğunu kaldırdı. Tüyleri olduğu gibi havaya kalkmıştı. Boğuk boğuk miyavladı ve pusfladı.

Peterkin: «Zavallı yaratık!» diye eğildi kedinin başını okşadı: «Zavallı pisi ...Oh pisi pisi... Pisi pisi...»

Yakınındaki bu sesi işitebilen kedinin tüm öfkesi yatıştı. Peterkin'e sokuldu ve okşanmasına izin verdi. Sesinin çıkabildiği kadar mırıl mırıl mırıldanıyordu. Çok sevindiğini belirterek başını Peterkin'in dizlerine sürüyordu.

Peterkin, onu kucağına alırken söylendi: «Ben ne kadar kedi değilsem, bu da bir yaban kedisi değil! Aksine çok evcilleşmiş bir hayvancık. Zavallı pisi... Sevimli pisi...»

Peterkin'in yanına sokulmuştuk. Bu hale hiç şaşmış değildik ve doğrusunu söylemek gerekirse hayvanın aşırı sevinci bizi çok duygulandırmıştı. Bu kez kedi kafasını Peterkin'in yanağına sürdü, çenesini yaladı. Mırıldanarak başını onun boynuna sakladı. Şimdiye kadar böyle yüksek perdeden bir kedi mırıltısı işitmemiştim. Hayvan öylesine heyecanlanmıştı ki, sanki bir solukta hem mırıldanıyor, hem miyavlıyordu. Bu sevinç gösterisi bizi zavallı hayvanın daha önce insana alışık olduğu düşüncesine yöneltti. Ya bir kaza sonucunda burada kalmış ya da yıllar önce bu adaya kasıtlı bırakılmış kanısına vardık. Şimdi de yeniden insanla karşılaşınca böyle sevinçten deliye dönmüştü. Kediyi okşayarak bunları konuşurken, Jack ortasında bulunduğumuz alanı gözden geçiriyordu.

«Hele dikkat edin, burası insan eliyle açılmış bir alan. Buraya balta girmiş. Şu ağaç kütüklerine bakın,» dedi.

Alıcı gözle çevreyi incelediğimizde, şurada burada kesilmiş ve yerde kalmış ağaç kütüklerini gördük. Kökler, kırılmış dallar yerlerdeydi. Üzerlerinin yosunla kaplı oluşu yıllardır bu durumda kaldıklarını açıklıyordu. Gerçi ne patikada, ne çalıların arasında insan izleri görünüyordu ama her yerde kedinin pata izleri vardı. Bu izlerin uzandığı yere kadar gitmeye karar verdik. Peterkin, kediyi yere bıraktı ise de zavallı o kadar bitkindi öyle acı acı miyavladı ki, çaresiz yine kucağına aldı ve hemen uyudu kedi.

Yedi sekiz metre ötede kesilmiş daha çok ağaç gördük. Patika sağa sapıyor ve derenin kıyısını daracık bir yol halinde izliyordu. Bir noktada karşımıza kaba saba yapılmış bir köprü çıkıverdi. Her iki kıyıda da taşları yere dökülmüş üzerleri yosunla örtülmüştü. Şaşkın bir sessizlik ve bir bekleyiş duygusuyla ilerledik. Birkaç metre ötede, ekmek ağaçlarının korumasında küçücük bir kulübe belirdi. Bu beklenmedik görüntünün bizi ne kadar etkilediğini, o andaki duygularımızı okuyucularıma aktarmam olanaksızdır. Bir süre öylece şaşkın sessizliğimizle bakakaldık. Çevremizdeki iç örtücü durgunluğun baskısındaydık. İlk konuştuğumuzda, sanki doğaüstü, görünmez, korkunç bir şeylerle kuşatılmışız gibi, sesimiz fısıltı halinde çıktı. Her zaman çabuk çabuk ve canlı konuşan Peterkin'in sesi bile boğuktu. Bu tek başına, sessiz, iç örtücü garip ve boş kulübenin çevresinde öyle boğucu bir hava vardı ki, bir insanın oturabileceği bir yere hiç benzemiyordu. Çok eskimiş, harap olmuştu. Öylece bırakılmıştı. Bu görüntü ağır bir bulut gibi üzerimize çöktü. Ada turuna başladığımızdan bu yana bizi kucaklayan o günlük güneşlik sevinçli havamız birden bulutlandı.

Kulübe çok sade ve ilkel yapılmıştı. Boyu dört metre var yok, genişliği ise üç metre dolayında. Yüksekliği de iki, iki buçuk metre kadar. Tek penceresi belki vaktiyle çerçeveli imiş, şimdi bir delik gibi kalmıştı. Kapısı ise iyice alçak ve kaba yontulmamış tahtalardan yapılma. Damı enli hindistancevizi yaprakları ile ve başka bitkilerle örtülü. Her yanı ha çöktü, ha çökecek. Yosunlarla da kaplı. Tahtalar delik deşik. Dam nerdeyse inecek. Belli ki, şimdiyedek çökmemesini, sık sarmaşıkların tırmanışı, yıllardır kesilmeden uzayan birbirine geçmiş dallar önlemiş. Ekmek ağaçlarının ve başka ağaçların ısıdan ve ışıktan koruyan kucağına sinmiş öylece, koyu bir gölgeliğe boğulmuş. Bu gizemli yere yaklaşmak gücünü buluncayadek aramızda hep fısıldaştık. Sonunda yüreklendik ama yine de irkilerek yaklaştık.

Önce Jack, pencereden bakmak yürekliliğini gösterdi. Ama söylediğim gibi ağaçların gölgelemesiyle yarı karanlığa gömülmüş kulübenin içindeki ayrıntıları seçmesi olanaksızdı. Böylece mandalı kaldırıp kapıyı ittik. Demirden yapılma mandal ve rezeler paslanmıştı. Kulübenin baskı altına alan sessizliği bizi çok etkilemişti ama, gördüğümüz şey ne şaşırttı ne korkuttu. İçeride eşya adına üç ayaklı bir iskemle ve bir demir tencere vardı sadece. Pas tencereyi de kemirmişti. Kapıdan uzaktaki köşede, tahta bir kerevette tozlarla örtülü iki iskelet yatmaktaydı. Yüreklerimiz ağzımızda incelemek için yaklaştık. Biri insan öteki bir köpek iskeleti. Köpek iyice sokulmuş insana, başı onun göğsünde kalmıştı. Karşımıza çıkan bu tablo ile öylesine duygulanmıştık ki, bu acıklı sonucu seyrederken gözyaşlarımızı zor tutuyorduk. Bir süre sonra bütün bu gördüklerimizi konuşmaya ve çevreyi incelemeye koyulduk. Burada bu yalnızlık ortasında sadık köpeği dışında yasını tutacak kimsesi olmayan bu adamın adı ve geçmişi ile ilgili bazı belgeler bulabiliriz umuduyla, çevreyi tüm dikkatimizle araştırdık ise de hiçbir iz bulamadık. Ne bir kitap vardı ne de bir kâğıt parçası. Bulduklarımız üstbaş olduğu anlaşılan çürümüş paçavralar ve de bir baltaydı. Bunlarda da hiçbir işaret yoktu. Öylece çürümüşlerdi ki, bırakıldıkları yerde o izlenimi bırakıyorlardı.

Bu buluşumuz, daha önce Adada dolaştığımız sırada rastladığmız izlerin, insan eliyle bırakıldığı belli izlerin, örneğin, ağaç kütüğüne kazılmış harflerin, sekerkamışı tarlasının öyküsünü açıklamış oluyordu. Yıllarca burada yaşadıktan sonra bizim kaderimizin de bu zavallı âvarenin kaderi gibi olabileceğini düşünerek yüreğimiz büsbütün karardı. Eğer adaya bir gemi uğramaz, ya da başka adalardaki halk, yerliler gelip bizi kurtarmazsa yıllar yılı bu Adada kalabilirdik. Bu zavallının böyle ıssız bir yerde bulunuşunun nedenini açıklayacak herhangi bir iz ele geçiremeyince onun buraya nasıl bir kaderle geldiğini düşünmeye koyulduk. Ben

bir gemi kazası sonucu burada kaldığını düşünüyordum. Gemi kazaya uğrayınca herkes boğulmuş bu adamcağız kedisi ve köpeği ile kıyıya çıkmış olabilirdi. Jack ise onun kedisi ve köpeğiyle gemiden kaçtığım ileri sürüyordu. Aynı zamanda kedi ile köpek arasındaki olağanüstü karakter ayrılığını tartışıyorduk. Şurada iskeletini gördüğümüz köpek, sevgili dostu efendisinin yanında, başını onun göğsüne saklayıp ölmüştü. Kedi ise kendi yaşamına bağlı kalıp kulübenin dışında ormanlarda dolaşarak yalnızlık içinde ihtiyarlamayı yeğlemişti. Yine de onun sevilmeye ne kadar gereksinme duyduğunu, bize ilk rastladığında nasıl heyecanlandığını unutamıyorduk. Ama sevgi köpeğin yaradılışında vardı. Olabildiği kadar kendinden verebilen bir yaratıktı. İşte efendisi öldükten sonra yaşamı anlamsız bulmuş, ölmek istediğinde de sahibine sokularak başım onun göğsüne saklayıp oracıkta ölmüştü.

Bu düşüncelerle kafamız dolu kulübedeki her şeyi incelerken Peterkin seslendi: «Jack baksana, şurada bize yararlı olabilecek bir şey buldum.»

Jack acele ona yaklaştı: «Neymiş bulduğun?»

Peterkin: «Eski bir silâh,» diye yanıtladı ve bir köşede yığılan odunların, süprüntülerin arasında bulup çıkardığı silâhı gösterdi.

Jack silâhı gözden geçirdi: «Eğer birazcık barutumuz olsaydı, gerçekten işe yarardı,» dedi. «Bu durumda okumuz, sapanımız bize daha yararlı.»

Peterkin, söylendi: «Doğru. Bu yanını unuttumdu. Yine de götürelim silâhı. Güneş battıktan sonra ateş yakmak için kav tutuşturmaya yardımcı olur.»

Bir saat kadar burada oyalandık, ilgimizi çekecek başka bir şey bulamadığımızdan, gitmeye karar verdik. Peterkin, üç ayaklı iskemlenin üstünde bırakıldığı yerde uykuya dalan kediyi kucakladı ve davrandık. Kulübeden ayrılırken Jack, kapıyı tutan payandanın birini bir tekme ile devirdi. Öylesine çürümüştü ki tahta kırılıverdi. Kulübenin çökmeye hazır olduğunu anlattı bize.

Böylece kulübeyi çökertip iskeletlerin üzerini bir yığın halinde örtmek fikri aklımıza geldi. Jack, kapıyı tutan direğe de baltayı indirince tümüyle çöküp buraya tek başına sığınmış zavallı adamın iskeleti ile köpeğinin iskeleti üzerine bir mezar oldu. Demir tencereyi, silahı ve eski baltayı da alarak oradan uzaklaştık. Bunlar ileride belki işimize yarardı.

Günün arta kalan bölümünde yolumuza devam ettik. Büyük koyağın öbür ucunu da görmüş olduk ki, burası da tıpkı öteki bölgelere benziyordu. Bu arada çardağımıza varıncayadek eski neşemizi bulamadığımızı da ayrıca belirteyim. Akşam üstü geç vakit dönebildik asıl kampımıza. Her şey üç gün önce bıraktığımız durumdaydı.

BÖLÜM XII

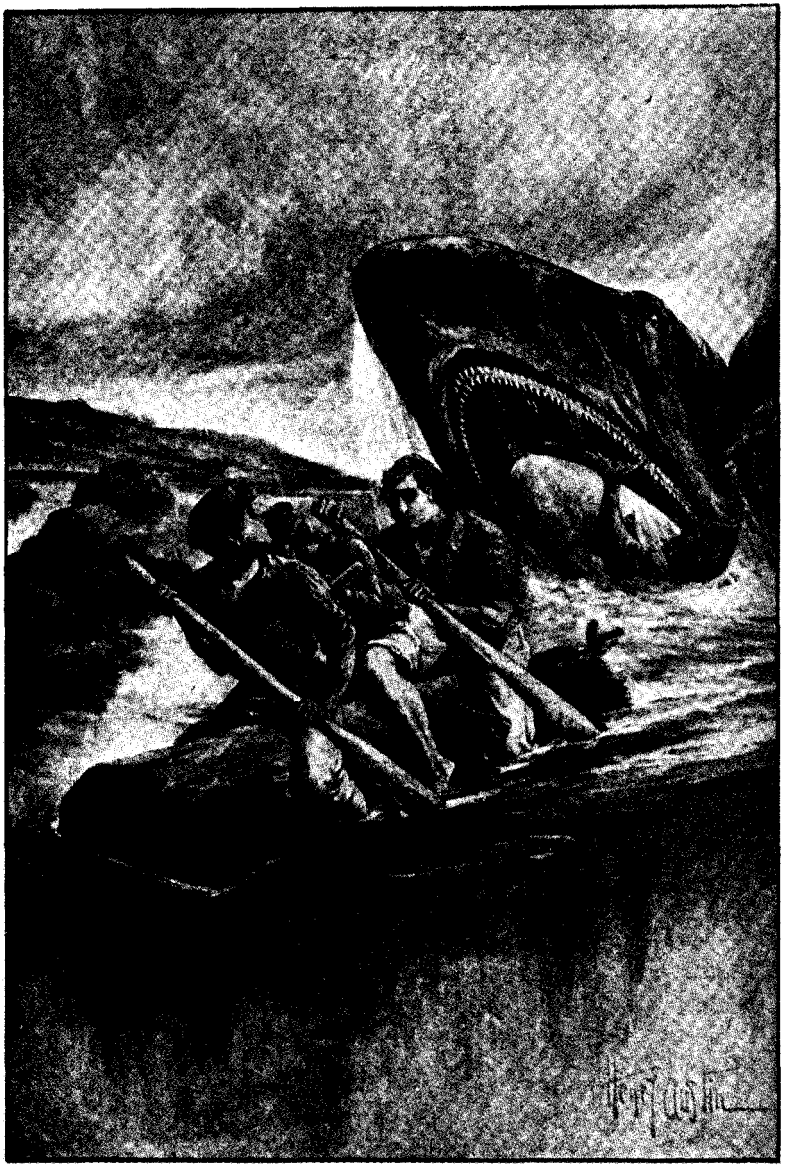
Küçük Havuzda tatsız bir olay -Jack'ın yeteneği ve Peterkin'in münasebetsizliği- Yengecin şaşkınlık uyandıran hareketi -Denizlerden uzakta yaşayanlara iyi dilekler Jack küçük bir kayık yapmağa başlıyor.

Dinlenme hem bedene, hem kafaya rahatlık verir. Yaşantımın türlü iniş çıkışları arasında edindiğim deneyimler sonucu şu kanıya varmışımdır ki, belirli aralarla gerçek anlamda dinlenmek insanın ayakta sağlam kalabilmesi için gereklidir. Bu dinlenmeyi gerektiren süreler insanların mizacına göre değişir; ve dinlenme biçimleri de değişik olur. Örneğin kafasıyla çalışan bir insan için bedensel çalışma bir dinlenmedir. Bedeniyle çalışan bir insan için ise, derin bir uyku dinlenmedir. Süngüsü düşük, yorgun ve dertli bir insanı sevinç ve dinginlik dinlendirir. Yok, daha ötesini düşünüyorum da, neşeli ve sorumsuz olana, zevke kanasıya doymak da sürüp gidemez, keder bile bir tür dinlenme olur. Belki de burada dinlenme yerine kurtarıcı olur, dersem daha yerindedir. Ama doğru yoldan çıkmış kötü insanlara dinlenme diye bir şey olamaz. Çünkü ben dinlenme derken, yalnız ruhsal dinlenmeyi değil, ruhsal dinlenmenin ötesinde bir şeyi, beden ve zihnin birlikte dinlenmesine değiniyorum.

Yukarıda söylediğim gibi Ada turunu tamamlayıp yurdumuza döndüğümüzde dinlenmeye gerçekten çok gereksinme duyuyorduk. Bu dinleniş bize çok tatlı geldi. Gerçek uzun bir yolculuk sayılmazdı ama, zorlu bir yürüyüştü. Bundan ötürü biraz mecalsiz kalmıştık. Karşılaştığımız şaşırtıcı olaylar, sık sık alarma geçmemiz, derin düşüncelere dalmamız, hem bedensel hem kafaca yorulmamıza neden olmuştu. Dönüp de gece çardağımızın altına girince, uzanır uzanmaz derin bir rahatlığa ulaştık. Bunu kesinlikle söyleyebilirim. Çünkü Jack, sonradan bu gerçeği itiraf etti. Peterkin yiğitliğe toz kondurmak istemeyerek inkâra kalkışmıştı ama, başı yere değer değmez yüksek perdeden horlamaya koyulduğunu duymuştuk. İşte bütün bir geceyi ve ertesi günü, belki de yerlerimizde pek kımıldamadan uykuda geçirdik. Gözlerimizi açtığımızda gün batmak üzereydi. Öyle pelteleşmiştik ki, bir lokma bir şey yemek için zor doğrulduk. Peterkin, esnemeleri arasında, akşam çayı içilecek sırada sabah kahvaltısı ettiğimizi söyledi. Hemen de yattı. Ertesi gün, öğle üzeri uyanabildik.

Artık kendimize gelebilmiş, zinde uyanmıştık. Ama günü saymayı unuttuğumuzdan ötürü çok telâşa kapıldık. Gerçekten bu konuda çok titiz davranıyorduk. Kendimizi bu adada bulduğumuzdan beri, arada tatil gününü kaçırmamak için, geçen günlerin hesabını tutmaktaydık. Çünkü tatil günü çalışmamaya, dinlenmeye kesin kararlıydık. Gün konusunu konuşurken acaba kaç saat uyumuş olacağımızı düşünerek eğlendik ve böylece rahatladık.

Sonra yıkanmak ve benim küçük mercan havuzuna yerleştirdiğim yaratıkların ne havada olduklarını görmek için hemen Sualtı Bahçemize koştuk. Bahçemiz çok büyüleyici, sular da çok duruydu. Davet ediciydi. Jack ve ben hemen derinlere daldık. Mercan ormanlarında sıçradık, hopladık. Bu arada Peterkin suyun yüzünde debeleniyordu. Altından geçerken bize tekme atıyordu. Giyindikten sonra ben hemen küçük havuzuma

gittim. Durumunu görünce de hem şaşırdım, hem üzüldüm. Hemen bütün hayvanlar ölmüş ve su kokmuştu. Buna çok canım sıkıldı. Nedenini düşünmeye daldım.

Peterkin yanıma geldi: «Arkadaş ne bakıyorsun öyle aval aval?» dedi. «Başka nasıl olabilirdi ki?.. Pasifik Okyanusu'nda yaşamaya alışmış yaratıkları al böyle bir deliğe tık. Burada uzun ömürlü olmalarını bekleyemezdin ya?»

«Gerçekten, Peterkin, haklısın. Söylediklerinde doğru payı var,» dedim ve ekledim. «Yine de düşünüyorum da, biraz da yanlış değerlendirdiğini anlıyorum olayı. Eğer buraya minicik birkaç yaratık koysaydım, bu havuzdaki su miktarına dayanacaklardı. Okyanusta milyonlar ve milyonlarca balık var. »

Peterkin elini sallayarak seslendi: «Jack buraya bak. Kuzu kuzu gel buraya. Ralph, pek bilimsel konuşmaya başladı. Yardımıma koş. Çünkü bunun dedikleriyle ben başedemez oldum.»

Jack, uzun saçlarını bir hindistancevizi bezine kurulayarak yaklaştı:

«Ne oluyor?» diye sordu.

Düşündüklerimi ona yineledim; ve benimle aynı fikirde olması beni mutlu etti: «Yapman gereken başlangıçta havuzuna pek az balık koymandır. Bakarsın dayanıyorlar, yenilerini eklersin içine.» Mercan havuzunun kenarlarını işaret etti. Su düzeyinden iki parmak yukarısında tuz tabakası görünüyordu. «Kafanı biraz işlet, Ralph. Bak su öylesine buharlaşmış ki, geriye kalan da içinde yaşanmayacak oranda tuzlu olmuş. Arada bir üstüne su eklemelisin bunun. Yani deniz suyu oranında tuzlu kalabilmesi için.»

«Doğru. Bu hiç aklıma gelmemişti,» dedim.

Jack, sözünü yürüttü: «Şimdi düşünüyorum da, havuzunu düzenlerken en sağlıklı yol, suyu denizinkine uygun tutmandır. Hem daha arı, daha elverişli olur. En iyisi, küçücük bir pasifik yap. Aksi halde nasıl başarılı olursun, bilemem.»

Arkadaşımın önerisini kafamda tartarak: «Doğru söylüyorsun ama, korkarım bu epeyce zorlu bir iş.»

«Yok canım, o kadar da değil.» Saçım kuruladığı bezi bir top yaparak demindenberi kendisine sırıtan ve gözkırpan Peterkin'in suratına fırlattı. «O kadar da zor değil,» diye yineledi. «Dinle! Denizde belirli bir ölçüde tuz var. Sen de havuzcuğu deniz suyuyla doldur. Bir kenarına da suyun düzeyini işaretle bir kıyısından. Baktın birazı buharlaşmış, o işarete varıncayadek dereden tazele suyu. Tuz buharlaşmayacağına göre, o zaman havuzdaki su kıvamını bulur. Sonra denizde yığınla yosun var. Git bir parça yosun getir, onu da at içine. Kuşkusuz yosunlar canlı olmalı. Küçücük taşlara yapışmış olmalı. Ya da kaya üstündekilerden bir parça kazır alırsın. Eğer istersen suyun içine bir parça kum ve çakıl da koy. Böylece havuzun tamamlanır.»

Peterkin, havuzla ilgili bu tamamlayıcı önerileri büyük bir ciddiyetle ve dikkatle dinledi: «Hayır, tamamlanmaz, tam başarılı olması için önce içine dalacak üç küçük adam da yapmalısın,» dedi. «Korkarım bu biraz zor iş. Çünkü ikisinin düşünen adam olması gerekir. Vay vay vay! Bak buraya Ralph, senin yengeçlerden biri burada bi iş kıvırıyor. Şimdiyedek yengeçlerin yapmadığı bir numara yapıyor. Sanırım yatağına girmeden önce sırtındaki ceketi çıkartıyor.»

Hemen havuzcuğa eğildik. Arkadaşlarının ölümünden sonra hâlâ yaşamını sürdüren yengeçin hareketleri kuşkusuz çok hoşumuza gitmişti. İngiltere kıyılarının hemen her yerinde koştuğu görülen yengeçlerden biriydi bu. Sırtının uzunluğuna yarılıp vücudunun alt bölümünden ayrıldığını gördük. Böylece açılan yarıktan durmaksızın kımıldayan, kıvranan yumuşak et gibi bir şey çıktı. Sonra bu lokma gibi et büyüye büyüye salkım salkım yengeç bacağı haline geldi. Bu oluşum belki bir saniye sürmüştü. Sırtındaki delikten parmakların ucu göründü. Bacaklar açıldı, vücut onu izledi; ve yengeç kıskaçlarının ucuna kadar tümüyle dışarı çıktı. Kabuk ar-

dında kalmıştı. Biz bakarken bir yengeç yerine tam iki yengeç görüyorduk.

Peterkin, derin bir soluklа: «İşte oldu!» dedi. «Bir adamın derisinden fırlayıp iskelet halinde oturup serinlediğini duymuştum ama, bir yengeçi aynı şeyi yaparken göreceğimi hiç ummazdım.»

Doğrusunu söylemek gerekirse bu gösteri bizi çok afallatmıştı. Hele böyle yengeçin içinden çıktığı kabuktan daha büyük olduğunu görünce büsbütün afalladık. Üstelik de çok yumuşaktı. Ama ertesi sabah baktık ki, derisi tam bir kabuk halinde katılaşmış. Sonunda yengeçlerin bu düzenle büyüdüklerini kavradık. Oysa bu olağanüstü eylemine tanık olmadan önce, onların kabuklarıyla birlikte gelliştiklerini sanırdık. Şimdi Jack'ın havuzumla ilgili önerilerini inceden inceye düşünmeye koyulmuştum. Düşündükçe de projeyi pek sağlam ve uygulamaya değer buluyordum. Hemen kararımı verip sonunda da başarı sağladım. Çünkü, az bir deney bana öğretti ki, hayvanlarla birlikte deniz yosunlarını suyun içine yerleştirdikten sonra havuza ayrıca bakım gerekmektedir. Hem de havuzun suyunu yenilemek ya da deniz suyu ile değiştirmek yersizdir. Yalnız buharlaştığı oranda dereden taze su ekliyordum, o kadar. Eğer deniz bulunmayan bir yere gitmem gerekir de küçük havuzumu götürürsem, benim küçük deniz balıklarım, duraklamaksızın gelişmeyi ve üremeyi sürdüreceklerdir sonucuna vardım. Bu düşünceler yüreğimde büyük bir isteğin kabarmasına neden oldu: Tüm dünyada deniz kıyısından uzakta yaşayan insanlar, benim olağanüstü havuzcuğumu öğrenseler ve elde edebilecekleri malzemeyi içine yerleştirseler, onlar da denizler dolusu bu gizemli yaratıkların yaşamlarını, alışkanlıklarını yakından seyredebilirler ve derinliklerdeki harikaları kendi gözleriyle görürlerdi.

Bu olaydan günlerce sonra Jack ve Peterkin, acaip kestane ağacının hazır kerestelerinden küçük bir kayık yapmak için uğraşıp dururlarken ben, zamanımın bü-

yük bir bölümünü büyütgeçim elimde, havuzumun içindeki olağanüstü yaratıkların sürekli eylemlerini seyretmekle geçiriyordum. Şurada kayalara yapışmış kırmızı, sarı ve yeşil pelte damlaları halinde minicik deniz analarını görüyordum. Karmakarışık kollarının ucunda o yana bu yana gidip geliyorlar. Hele ufacık bir balık ya da ancak büyütgeçle görülebilen yaratıklar yanlarından geçmeye görsün, varlıklarından habersiz değmeye görsün, hemen onları yakalıyorlar, kurbanlarını kat kat kollarıyla sarıp mideye indiriyorlar. Burada yine minicik mercan böceklerinin koca kayalarıyla Pasifik adalarını nasıl oluşturduklarını ve onları alabildiğine kocaman mercan kayalarıyla kuşatmak için nasıl kesintisiz bir çaba harcadıklarını gördüm. Bu olabildiği kadar küçük yaratıkların ne kadar güzel olduğunu, ince ipeklerden bir çember ortasında deliklerinden nasıl çıktıklarını ve bir mantar oyuncak biçimini aldıklarını gördüm. Yine burada, kaya diplerine yapışan küçücük midyelerin sırtlarında bir delik açarak buradan sürekli bir minicik el çıkarttıklarını gördüm. Kuşkusuz bu ellerle yiyeceklerini ağızlarına götürüyorlardı. Yine burada öyle yengeçler gördüm ki, kabukları gövdelerinin yalnız ön kısmındaydı. Dikkate değer ve yumuşak kuyruklarında kabuk yoktu. Kuyruğunu savunmak için yengeç başka yaratıkların kabuklarının içine sokar. Büyüdükçe kuyrukları kabuk değiştirir. Bu yaratıkların arasında en ilginci, hastalandığı zaman güçleneniydi. Öylesine güçleniyordu ki, midesini ve dişlerini vücudundan söküp atıyor ve birkaç ay içinde hem yeni dişler, hem mide yaratıyordu kendi vücudunda! İşte bütün bunları büyütgeçle seyrederken havuzumun içindeki dünyada gördüm. Burada daha fazlasını anlatmaya, ayrıntılara girmeye kaçınıyorum. Çünkü Adada kaldığımız sürede anlatmak istediğim daha çok serüven geçti başımızdan.

BÖLÜM XIII

Su fışkırtan kayalarda dikkate değer keşifler. Yeşil Canavarın gizemi açıklandı. Jack'ın boğulmuş olması düşüncesiyle anlatılması olanaksız bir dehşete kapılıyoruz. Elmas Mağarası.

Ada turumuzdan döndükten üç hafta sonraydı. Bir sabah Peterkin Jack'a seslendi: «Haydi bugün eğlenelim. Başka yolda uğraşılar bulalım, değişik bir şeyler yapalım. Ben durmadan pata küta bir yerleri çakmaktan usandım. Küçük kayığımızı yapmak Nuh'un gemisini yapmak kadar zor. Örneğin dağ tepesinde yürüyüş yapalım. Ya da yaban ördekleri avlıyalım. Ya da domuzlara saldıralım. Ben yamyassı bir şey oldum. Köpüğü kaçmış biraya döndüm. Tavada pişmiş hamura benzedim. Yani senin anlıyacağın, beni hoplatacak, eskiden olduğu gibi yerimden havalara fırlatacak bir şeyler yapmak istiyorum. Ne dersin buna?»

Jack, kayığa doğru yürümek üzereyken elinden baltasını attı: «Pekâlâ, madem ki öyle istiyorsun, Su Fışkırtan kayalara gitmeyi öneririm. Hani fıskiye seni nasıl havaya fırlatıp yere çalmıştı. Belki bu kez seni daha yükseklere fırlatır, kim bilir. Eğer şöyle akla uygun, ortalama bir şeyler bekliyorsan...»

Peterkin, ciddi ciddi: «Jack arkadaş, sen artık iyice numara yapmaktan hoşlanır oldun. Hiç onaylamı-

yorum bu huyunu. Eğer vazgeçmezsen, korkarım arkadaşlığımız sona erecek, ayrılacağız seninle!» dedi.

Jack gülümsedi: «Öyleyse sen söyle, dilediğin nedir?»

«Dilemek mi? Ben bir şey dilemiyorum. Ben bir şeyler yapmak istiyorum.»

Ben konuşmalarım kestim: «Ada turuna çıktığımızda o fışkırtının olduğu yerde, suda gördüğümüz o acayip şey neydi, öğrenememiştik. Onu anımsadım. Belki de o bölgeye uzansak iyi olur,» dedim.

Peterkin söylendi: «Haydi sen de! Ben onun ne olduğunu biliyorum.»

«Söyle öyleyse nedir?» diye sordum.

«Acaip bir şey kuşkusuz,» dedi, elini salladı. Sonra oturduğu yerden kalkıp kemerini bağladı, koca sopasını arasına soktu.

Jack, yayını, oklarını almaya giderken: «Haydi o zaman gidiyoruz Su Fışkırtan Kayalara,» dedi. «Sen mızrağım al, Peterkin, bakarsın yararlı olur.»

Bu sorunu incelemeye karar verince, deniz kıyısında acele yola koyulduk. Önceden de söylediğim gibi gideceğimiz yer bizim çardaktan pek uzakta değildi. Oraya varınca hemen kayaların suya eğilmiş kıyısına çıkıp aşağıya baktık. O soluk yeşil şeyin hâlâ olduğu yerde kıpırdadığı apaçık görülüyordu. Suyun altında kuyruğunu sallayıp duruyordu.

Jack: «Şaşılacak şey!» dedi.

Ben de ekledim: «Çok gizemli bir nesne!»

Peterkin: «Her şeyin üstüne tüy dikiyor,» dedi, sonra ekledi: «Sen davranma hele Jack!» dedi. «Geçen sefer bu işi beceremedin. Her ne ise o yaratığa son girişiminde de mızrağı saplayamadın. Bırak bu kez ben deneyim. Eğer yüreği olan bir yaratıksa, mızrağı yüreğinin tam ortasına yerleştireceğim. Eğer yoksa, mızrağı başka bir yere, yüreğinin olması gereken noktaya saplayacağım.»

Jack güldü: «Haydi öyleyse savur bakalım. Görelim oğlum!»

Peterkin hemen mızrağını aldı, yukarı kaldırıp dengesini buldurduktan sonra denizin ortasına fırlatıverdi. Mızrak yeşilliğin tam ortasına saplanmış, yarıp geçmişti ama, hemen su yüzüne çıktı. Tertemiz, hiç kirlenmemiş bir halde. Gizemli kuyruk da hep aynı yerde hiçbir şey olmamış gibi sallanıp duruyordu.

Peterkin, ciddi ciddi söylendi: «Bunun yüreği olmayan canavar türünden olduğu ankaşıldı. İşim kalmadı benim bununla!»

Jack: «Bunun fosforlu bir ışık olduğuna kesinlikle emin oldum. Ama hep aynı yerde durması beni şaşırtıyor,» dedi.

Ben de afallamıştım. Jack'ın dedikleri bana da yatkın geliyordu. Bu bir fosforlu ışık olmalıydı. Denizlerde dolaşırken çok görmüştük bu tür parlak ışıkları: «Bir köpek balığı olmadığı kesin. Dalmamızda bir engel yok,» dedim.

Jack: «Doğru,» diyerek hemen soyunmaya başladı. «Ben dalayım, Ralph. Senden daha iyi dalarım. Haydi yolumun üstünden çekil, Peterkin,» dedi. İleriye doğru bir adım attı, ellerini başının üstünde kavuşturup kayaların üstünden eğildi, daldı denize. Bir kaç saniye çevreye saçılan sular onu görmemizi engelledi. Derken duruldu sular, Jack'ı o yeşilliğin epey ötesinde yüzerken gördük. Birden ışığın altında belirdi ve birden görüntüsü silindi. Onun soluk almak üzere her an su yüzüne çıkmasını bekliyerek kaybolduğu noktadan meraklı bakışlarımızı ayıramıyorduk. Belki bir dakika bekledik. İki dakika geçti. Derken bir korku dalgası yüreğimi kapladı. Biliyordum, Jack, suyun altında hiçbir zaman bir dakikadan fazla kalmazdı. Bu kadar kaldığı da nadirdi.

Gittikçe artan bir kaygı ile sesim titreyerek: «Peterkin, ona bir şey oldu, nerdeyse üç dakika geçti,» dedim.

Peterkin yanıtlamadı. Hâlâ onun daldığı noktaya korku ile karışık bir merakla bakıyordu. Yüzü sapsarıydı. Birden ayağa fırladı ve ellerini uğuşturarak aklını yitirmişcesine oradan oraya koşmaya başladı. Bir yandan bağırıyordu: «Jack! Jack! Öldü Jack! Herhalde köpek balığı olmalıydı o nesne... Sonsuzadek yok oldu, Jack!»

Sonraki beş dakika içinde ne yaptığımı bilmiyorum. Duygularımın yoğunluğu aklımı başımdan almıştı. Ancak Peterkin omuzlarımdan tutup yüzüme delice bakarak avaz avaz haykırınca kendimi toparladım: «Ralph, belki de sadece bayılmıştır, Ralph! Dal sen de Ralph!»

O uyarıncaya kadar bunun aklıma gelmeyişi gariptir. Bir anda kendimi kayaların ucunda buldum. Sırtımdakileri atmak için vakit kaybetmeden tam dalgaların saçıldığı noktadan atlayacaktım ki, birden yeşil şeyin ortasından doğru kara bir şey ortaya çıktı. Bir an sonra Jack'ın başı suyun yüzünde belirdi. Saçlarının sularını savururken yaban gibi bağırdı, her dalıştan sonra böyle yapardı.

Onu ilk bakışta karşımızda sapasağlam görünce, tıpkı gözden yittiği anda olduğu gibi şaşırmıştık. En azından on dakikaya yakın suyun altında kalmıştı. Belki de daha uzun süre. Böyle bir şey yapabileceğini aklımız almıyordu. Bir insanın bu kadar soluksuz kaldıktan sonra hâlâ ayakta ve aklı başında olacağına inanmak çok zordu. Bundan ötürü boş inançların verdiği korkuya yakın bir korku ile elimi uzatıp onun yalçın kayalardan tırmanmasına yardım ettim. Peterkin, bu tür duyguların etkisinde değildi. Jack'ı kayalara ulaşmış oturur ve göğsü derin soluklarla kabarıp inerken görünce, kollarını onun boynuna doladı ve gözyaşlarını koyuverdi: «Jack, Jack! Neden bu kadar kaldın orada?» dedi. Bir kaç saniye sonra da oturacak ve Jack'ın anlattıklarını dinleyecek kadar durulmuştu. Ama yine de, arkadaşımızın kurtuluşundan duyduğu sevinci, iki-

de bir bana dönüp göz kırparak anlatmaktan kendini alamıyordu. Göz kırparak diyorum ya, ağlamaktan şişmiş gözlerini kırpmayı başaramıyor, her seferinde yüzü aptalca bir ifade ile geriliyordu. Kısacası bana anlatmak istediği duygularını gerektiği gibi anlatamamaktaydı. Ama ben yine zavallının bu girişimleriyle neyi amaçladığını kavrıyor, ona göz kırptığını anladığımı belirtmek için gülümsüyordum.

Onu dinleyecek kadar serin kanlılığımıza kavuştuğumuz zaman Jack:

«O yeşil şey köpek balığı filân değilmiş,» dedi. «Kayaların altındaki bir mağaradan sızan bir ışık çizgisiymiş. Dalar dalmaz farkettim. Işık şimdi üstünde oturduğumuz şu kayanın altından geliyordu. Oraya doğru kulaç attım, önümde açık bir yer gördüm ki, içerisi aydınlıktı. Bir an için acaba girsem mi diye aklımdan geçti. Hemen de kararımı verdim. Daldım aralıktan. Anlıyorsun ya, Peterkin, size bunları anlattığım kadar bir süre bile geçmedi. Ancak bir kaç saniye. Ciğerlerimde ancak dönüp delikten çıkmama ve su yüzünü bulmama yetecek kadar bir hava kaldığını farkediyordum. Tam dönmek üzereydim, öyle bir yerde birazcık bunaldığımı hissettim. O anda da tam üstümde zayıf bir ışık görür gibi oldum. Yukarı fırladığımda başımı suyun üstünde buldum. Bu beni çok rahatlattı. Geldiğim yerden dönmek üzere ciğerlerime yetecek kadar hava çekebileceğimi hesapladım. O anda aklıma geldi ki, dışarıya çıkış yolunu bulamayabilirim. Altıma baktım, içim rahatladı. Yeşil ışık alttaki mağaradan akıyordu. Yukarıdan aktığını gördüğümüz gibi. Yalnız orada daha parlaktı.

«Önce hiçbir şey göremedim, gözlerim kamaşmıştı ışıktan. Çevrem ise sanki kapkaranlıktı. Ama sonra gözlerim alışmaya başladı. Büyük bir mağarada bulunduğumu anladım. İki yanımda kayalardan iki duvar vardı. Tavan da görünüyordu. Tavanda çok güzel parlak bir şeylerin bulunduğunu farkettim. Ama mağara-

nın daha öteleri karanlığa boğulmuştu. Büyük bir hayranlıkla çevreme bakınırken, sizlerin boğulduğumu düşünebileceğiniz aklımdan geçti. Hemen suyun yüzüne fırladım. İşte buradayım.»

Jack, bu şaşılası mağaraya ilişkin olarak gördüklerini anlatıp noktaladığı anda ben de dalıp mağarayı görmeden rahat edemiyeceğimi anladım. Daldım da. Ama Jack'ın dediği gibi içerisi çok karanlıktı, pek bir şeyler göremedim. Döndüğümde uzun uzun konuştuk bu konuda.

Peterkin'in yüzünde acıklı bir ifade belirmişti. Sordum:

«Derdin nedir senin?»

«Derdim mi?... Öyle ya, ikiniz açısından her şey yolunda. Konuşup durun denizkızları gibi mağaranın harikalarını. Siz ikiniz deli yunuslar gibi altta eğlenirken, ben sonradan bunları sadece dinlemekle yetineceğim, değil mi? Gerçekten çok acı bir durum!»

Jack: «Senin durumuna inan ki çok üzülüyorum, Peterkin, ama bu noktada sana yardım etmemiz olanak dışı. Ah, bir dalmayı öğrenebilsen!» dedi.

Peterkin, dertli bir sesle yanıtladı:

«Aynı şekilde uçmayı da öğrenebilsen, diyebilirsiniz.»

«Bir kez hareketsiz kalmaya razı olsan, on saniyede seni dibe indiririz,» dedim.

«Ya, öyle mi? Düşünün ki bir salamandra(*) size, dese ki, siz yalnız uslu durun, bir kaç saniyede alev alev yanan ateşin ortasından geçireceğim sizi, ne yanıt verirsiniz?»

İkimiz de başımızı salladık, güldük. Hiçbir şey Peterkin'i dibe dalmaya razı edemezdi, bu ortadaydı. Ama bizler de bu mağarayı incelemeden rahatlayamayacak-

(*) Kertenkele türünden bu yaratık, eski bir inanışa göre, derisi soyuk ve ıslak olduğundan ateşte yaşarmış. (Çevirmen)

tık. Bir süre tartıştıktan sonra Jack ve ben dalarken bir meşale götürüp mağarada yakmaya karar verdik. Bunu yapmak hiç de kolay bir iş değildi; sonunda şu yoldan başarı sağlıyabildik: İlk önce çabuk alev alabilecek, Jack'ın adını bilmediği belirli bir ağacın kabuğundan meşale olabilecek bir parça çıkardık. Bunu boy boy böldük. Yine adını bilmediği başka bir ağaçtan, Jack, bir tür sakız elde etti. Meşale yapmak için böldüğümüz çubukları büküp birbirine yapıştırdık. Bunlar hazır olunca da, su altında kalacağı kısa sürede ıslanmaması için kat kat hindistan cevizi bezine sardık. Sonra, güneş battıktan sonra ateş yakabilmek için üstüne titrediğimiz kavdan, minicik bir parça koparttık. Biraz kuru ot ve biraz da kıymık parçalarını, önce anlattığım küçücük yayla birlikte delik açmak için kullandığımız, içinde kalemi olmayan mahfazayı da hep birlikte yine hindistan cevizi bezleriyle bir çıkın yaptık. Her şey tamamlandığında, dipte ne tür kayalara bacaklarımızı sürteceğimizi bilmediğimizden, pantolonumuz dışında üstümüzde ne varsa çıkartıp bir kenara bıraktık.

Jack'ın elinde meşale olacak çıkın, benim elimde onu tutuşturmaya yarayacak nesnelerin bulunduğu çıkın, kayanın kıyısına yürüdük.

Jack: «Bizi sakın merak etme, Peterkin. Aşağıda bir süre kalırız herhalde», dedi. «Ama en çok yarım saat. Mağaranın içi ne kadar ilginç olursa olsun seni fazla üzmeyiz,» diye ekledi.

Yüzünde derin ama yapmacıklı törensel bir ifade ile Peterkin bize yaklaştı: «Elveda!» dedi. Jack'ın ve benim ellerimizi sıktıktan sonra ayrıca yanaklarımızı öptü: «Elveda!» diye yineledi. «Fundalıkların dibinde şöyle uzanıp yorgun vücudumu dinlendireceğim. Gemisi kazaya uğramış zavallı bir öksüz çocuğun nasıl yüzüstü bırakıldığı konusu başta olmak üzere şu dünyamızdaki değişimleri derin derin düşüneceğim,» dedi. Elini salladı, dertli ve kırgın bakarak sırtını döndü yürüdü ve kendini yere attı. Öylesine bir numara yapmıştı ki, eğer yine bana göz kırpmasa söylediklerini ciddiye ala-

caktım. İkimiz de güldük onun bu haline ve kayanın üzerinden ikimiz birlikte balıklama suya atladık.

Sualtı mağarasının içine varmamız zor olmadı. Dalgaların arasından çıkarak ellerimizle çıkıntıları başımızın üstünde tutarken ayaklarımızın hareketiyle bir süre ilerledik. Gözlerimizin karanlığa alışması için bir süre yüzmüştük. Çevremizi görebilecek duruma gelince, raf gibi bir kayaya esenlikle ulaşıp oturduk üstüne. Pantolonlarımızı sıkıp suyunu akıttıktan sonra, koşulların elverdiği oranda kuruladık kendimizi. Sonra meşaleyi yakmaya sıra geldi. Bunda da zorluk çekmedik, birkaç dakikada başardık yakmayı. Çevre aydınlanır aydınlanmaz gözlerimizin önüne serilen harikalarla dilimiz tutuldu. Mağaranın tam üstümüze gelen bölümü, yani tavanı üç metre kadar yüksekti. Ötelerde daha da yükseliyor sonra karanlıkta görünmez oluyordu. Mağara mercanlardan oluşmuşa benziyordu. Ve yine mercandan som dikitler vardı. Bir çok yerlerinden olabildiğine kocaman buzlar -bize öyle göründü- sarkmaktaydı. Bunlar buzdan değil, kireç taşındandı. Sanki her biri ucunadek bir eriyik içinde yüzermiş izlenimi veriyor, uçta katılaşıyor. Alttaki kayalara damlalar düşüyordu. Bunlar da üstteki sivri uçlara değmek ister gibi küçük kozalak biçimini alıyordu. Bir kısmı değmişti bile tavandan sarkanlara. Böylece dikitlerin nasıl oluşmuş olduğunu anladık. İlk bakışta bunlar, tavanı tutmak üzere sanki bir mimar tarafından yapılmış gibi gelmişti. Daha ilerlere gidince, tabanın da dikitlerdeki aynı maddeden meydana geldiğini gördük. Su hafif dalgalanmalar oluyormuş gibi kımıl kımıl acaip bir görüntü meydana getiriyordu. Duvarların her iki yanında başka mağaralara yollar açılmışcasına delikler vardı. Ama oralarını bu kez inceleyemedik. Tavan, sanki soylu bir katedralin tavanıymış gibi kafes kafes örülmüştü yer yer. Duvarlar da tavan gibi, meşalemizin ışığında yanıyor, değerli taşlarla kaplı imişcesine pırıltıları ışığı yansıtıyordu. Epey ilerledikse de mağaranın sonu-

na varamadık. Meşalemiz sönmek üzere olduğundan ilerlediğimizden daha hızlı geriye dönmeye başladık. Tavandan dışarıya ışık sızabilecek herhangi bir delik dikkatimizi çekmedi; mağaraya giriş yerinde koskocaman bir mercan kitlesi, mağaranın ağzındaki ışığı yakalayıp içeri yansıtıyordu. Böylece, dikkatimizi ilk çeken şu açık yeşil nesnenin nasıl meydana geldiğini kavrar gibi olduk. Bu kayaların yansıtma gücü mağaranın ilk bölümüne de ölgün bir ışık yayıyordu.

Geçide dalmadan önce, elimizde bitmek üzere olan meşalenin geriye kalan küçük parçasını söndürerek kuru bir yere bıraktık. İleride mağaraya dalarken meşalemiz ıslanırsa onu kullanabileceğimizi düşünmüştük. Işık söndükten sonra gözlerimiz yine karanlığa alışanadek bekledik. Buradaki keskin sessizliğe ve çevremizdeki koyu karanlığa değinmeden edemedik. Meşale ışığında ışıldayan sayısız taşları düşündükçe, doğanın böyle harika yapıtlarını, ancak böyle bizim gibi rastgele gelen ziyaretçiler dışında yeraltında gözlerden sakınmasını garip buldum. İleride, Güney Denizi'ndeki adaların pek çoğunda böyle şimdi anlattığımdan çok daha büyük ve çok daha güzel nice mağaralar bulunduğunu gördüm.

Jack: «Haydi, Ralph, hazır mısın?» diye alçak sesle sordu ve sesi kubbede yankılandı.

«Evet, hazırım.»

«Gel öyleyse...» ve kayanın kıyısından suya atladı. Dar girişi suyun altında geçtik. Birkaç dakika sonra üstteki kayalarda soluyor ve Peterkin'in kutlamalarını dinliyorduk.

BÖLÜM XIV

Gel-git'lerin garip özelliği -Hem de alaca karanlığın- Peterkin'in kılçık bir domuzla kucaklaşmak ve de koca bir domuzu öldürmek türünden dikkate değer hareketi- Şaka üzerine akla yakın eleştiriler -Sevgi üzerine de.

Temiz havayı ciğerlerimize çekmek ve güneş ışığının tadına varmak gerçekten bizi rahatlatmıştı. «Elmas Mağarası» diye adlandırdığımız yerde ancak yarım saat kaldığımız halde bize çok uzun süre kalmışız gibi geliyordu. Giyindiğimiz ve kampımızın yolunu tuttuğumuz sırada, zavallı Peterkin'in merakını gidermeye çalışarak ona gördüklerimizi aktarıyorduk. Peterkin de dalma yeteneği olmayışına içtenlikle üzülüyordu.

Ama çaresi yok. Elimizden geldiğince onu avutmaya çabaladık. Eğer denizde gelgit daha büyük ölçülerde olsaydı, sular alçaldığında onun bizimle birlikte dalmasını belki sağlayabilirdik. Ama deniz belirli zamanlarda ancak altmış yetmiş santim kabarıp çekildiğinden bu olanaksızdı.

Gelgit'in bu özelliği biz Adaya yerleştikten nice sonra dikkatimizi çekmişti. Daha nice nice acaipliklerin epey zaman geçtikten sonra farkına varmıştık. Örneğin deniz belli aralarla yükselip alçalıyordu. Yani bu durum alışageldiğimiz, bizim memleketimizde ve dünyanın başka bir çok yerlerinde olduğu gibi aydaki de-

değişikliklerle ilgili değildi. Her gün ve gece tam saat onikide deniz yükseliyor ve akşam sabah saat altıda çekiliyordu. Bu kendine özgü olayda tam bir inançla konuşabiliyordum, çünkü kafamıza özellikle not etmiştik bunu. Ancak itiraf etmeliyim ki, gece saat oniki olduğunu belgelere dayanarak bilmiyorduk ama gerçekten doğru olarak kestirdiğimize eminim. Gündüzleri ise onikiyi kesinlikle biliyorduk; güneşin gökyüzünün en yüksek noktasına ulaştığını, belirli bir yere çıkarak, tam güneşin geçeceği noktaya bakan bir kayanın sivri tepesini gözleyerek anlıyorduk. Güneş o hizaya geldiğinde saatin onikiyi bulduğu bir gerçekti. O zamandan beri öğrenmişimdir ki, bu gözlem sorunu, insan mizacının üzüntü verici, ortak bir kusurudur. Yüzlerce insan gözlerinin önünden her gün nice olağanüstü güzel şeylerin gelip geçtiğini fark bile etmez. Bundan ötürü, bu insanlara en iyi duygularımı iletirken, kendimin uzun süredir alışkanlık haline getirdiğim bir yolu öneririm: Örneğin, doğal olarak isteyeyim ya da istemeyeyim, çevremde olup biten her şeye karşı dikkatimi zorlamak ve bir dereceye kadar onlarla ilgilenmek alışkanlığını edinmişimdir. Aynı şeyi yapmalarını önemle üstünde durarak ve büyük bir alçakgönüllülükle okuyucularıma öneririm. Bir şeye karşı kayıtsız kalmanın genellikle o şeye bakmasını bilmemekten kaynaklandığını anlamışımdır.

Bu gelgit konusunu uzun uzun ve ciddi ciddi konuştuk. Jack, o kendine özgü filozofça tavrıyla bize, bu gelgitin dünyamıza bir çok açıdan yararlı olduğunu anlattı. Özellikle kıyılara sürekli yığılan pislikleri temizleme açısından. Peterkin, bu açıdan denizin çok titiz olduğunu söyledi. Zavallı Peterkin, bir konu ne kadar önemli olursa olsun, şaka fırsatını hiç kaçırmazdı. Başlangıçta, tatlı bir söyleşinin akışını, onun böyle sık sık kesme eğilimini hiç hoş bulmazdık. Genelde böyle bir eğilime ne kadar karşı olduğumuzu anlatamam ama, sonunda onun bu tür çıkışlarına öylesine alıştık ki, bunu eğlenmek için

bir neden saymaya başladık. (İşte alışkanlığın gücü buradadır.) Yaradılıştan mizaha eğilimi olduğu için doğal olarak bunu yapıyordu. Bundan ötürü, zamanla onun böyle birden bir şaka ile en ciddi bir söyleşinin arasına girmesini biz de çok doğal ve neşelendirici buluyorduk. Ama Peterkin'i yanlış tanıtmamalıyım. Çoğu zaman onun bizim bilmediğimiz bir şeyleri bildiğini farkederek şaşırıyorduk. Şunu belirteyim ki, deneyler sonucu bellediklerini hiç bir zaman unutmamıştır. Bütün bunları göz önünde bulundurarak öğrendim ki, aslında birbirine karşıt ve orantısız gibi görünen şeyler, bir araya geldiğinde hoş bir bütün oluşturmaktadır. Örneğin Adamızdaki bir üç insan bir çok açıdan birbirimize tam aykırı olduğumuz halde, bir arada birimizle çok uyumlu bir üçlü oluşturmaktaydık. Acaba dünyada şimdiyedek böyle bir üçlü var olmuş mudur, diye sorarım. Bu sevimli Mercan Adasında hiç bir falsolu not çıkartmadan, birlikte bir senfoni çalmıştık. Şimdi kanım şu ki, bunu, üçümüzün de aynı tonda birleşmesine, yani sevgide birleşmemize borçluyum. Evet, Adada bulunduğumuz sürede birbirimizi büyük bir coşkuyla sevmiştik ve hâlâ sevmekteyiz.

Bu konuyu ortaya atmışken, daha doğrusu gelgit'den bu konuya atlamışken şimdi yine doğa ile ilgili olağanüstü garip bir duruma da değineyim: Bu Adada alacakaranlık hiç olmuyordu. İngiltere'de uzun süreli gurup vaktini anımsıyorduk. Kimileri bu alacakaranlığı günün en hoş saatleri sayardı. Gerçi ben her zaman güneşin doğuşunu bekleyegelmişimdir. Buraya ilk yerleştiğimizde, günün yorgunluğundan sonra, hafif akşam rüzgârının tadını çıkartmak için, sivri bir kayanın tepesine ya da yüksek bir yerlere çıkıp otururduk. Güneş ufka dalar dalmaz hemen karanlık çökerdi. Bundan ötürü avlanırken hep güneşi gözlememiz gerekirdi. Aksi halde, birden ormanda karanlıkta kalmak vardı ki, hiç hoş bir şey değildi. Gökyüzü yıldızların ışığı ile donan-

mışken, tepemizde ağ gibi birbirine girerek ormanı gölgeye boğmuş ağaç dallarının arasından bu ışık sızmazdı.

Ama konuya dönelim: Su Fışkırtan Kayalar bölgesindeki «Elmas Mağrası»nda gördüklerimizi anlata anlata çardağımızın bulunduğu yere ilerlerken karadan esen rüzgâr kulağımıza bir homurtu, bir domuz homurtusu ulaştırdı.

Peterkin, irkildi ve gerileyerek mızrağını indirdi: «Birinci İkramiye» diye bağırdı.

Jack: «Hişt Peterkin, bunlar bizim dostlarımız,» dedi. «Sana da dostluklarını bildirmek üzere ziyarette bulunmaya geliyorlar. Çünkü onları ilk kez Adanın bu yönünde görmüştük.»

Peterkin, ormana dalmak için hazırlanırken: «Haydi gelin!» dedi. Jack ve ben sabırsızlanmasına gülümseyerek onu izledik.

Yine bir homurtu ve arka arkaya altı kez yaygara... Eskisinden daha güçlü ve koyaktan doğru gelmekte. Bu sırada biz Kaza Koyu ile Su Fışkırtan Kayalıklar arasında küçük koyağın tam karşısında bulunuyorduk.

Jack, boğuk bir fısıltı ile: «Ben derim ki, Peterkin...» diye söze başladı.

«Eeee, ne dersin?»

«Hele biraz bekle, derim, dostum. Bu homurtucular yamaçta. Eğer sen Raph ile birlikte şuradaki kayanın rüzgâr altına girersen, ben arkadan dolanıp onları dar geçite sürerim. Böylece senin aralarından en iyisini seçmek şansın olur. Yağlıca genç bir domuzu şavullamaya dikkat et, Peterkin.» Jack, fundalıklara doğru fırladı.

«Şavullamaz olur muyum!» diyerek Peterkin dudaklarını yalarken ikimiz sarp kayanın yanında vaziyetimizi aldık. «Yüreğim genç domuzlara karşı sevecenlikle titriyor. Midem desem daha doğru ya...»

«İşte geliyorlar!» diye bağırdım.

Jack'ın korkunç bir haykırışı tüm sürünün yokuş aşağı çığrışarak koşmasına yetmişti. Artık Peterkin daha fazla sabır edemiyerek domuzlar ortaya çıkmadan on-

ları daha iyi görebilmek için bir kaç adımda çok dik ve otlarla örtülü bir tümseğe tırmandı. Kafası tepede ancak görünmüştü ki, sürüden ayrılmış iki küçük domuz büyük bir acele ile tepeye koştu. Biri Peterkin'in hemen kulağını sıyırıp geçti. Öteki yokuş yukarı kaçışını dizginleyemediğinden Peterkin'in sonradan dediği gibi «yumruk vururcasına» birden bağırarak onun kucağına atıldı. Öyle hızla ve çarparcasına atılmıştı ki, ikisi birden tümsekten aşağı tepetaklak yuvarlandılar. Küçük domuz düşer düşmez hemen toparlanıp kalktı. Kuyruğunu sallayarak, çığlıklar koparark kaçmaya başladı. Hemen sapanımla koca bir taş gönderdim ardından. Bereket versin iyi nişan almışım. Kulağının arkasına rastlayınca taş, yere düşüverdi hayvan.

«Harika bir atıştı Ralph! Tam sana layık bir atıştı!» diye bağırdı Peterkin. Onun ayağa kalktığını ve hiç bir şey olmadığını görünce hem şaşırdım, hem sevindim. Yalnız üstü başı karmaşmıştı o kadar. Deli gibi boğaza doğru fırladı. Çığlıklarından domuzların yaklaşmakta olduğu anlaşılıyordu. Ben başka domuz öldürmemeye karar verdim. Çünkü Peterkin de avlarsa ,iki domuz bizim gereksinmemizi fazla fazla karşılayacaktı. Birden hepsi ileri atıldı. İki toparlakçası önde... İri kıyım yaşlı bir domuz, arkasında sürüsü ile onları izledi.

«Haydi Peterkin, işte şurada tam bize göre bir besili var. Salla mızrağını,» dedim.

Peterkin kımıldamadı. Onun zarar görmeden geçmesine izin verdi. Hayretle yüzüne baktığımda dudaklarının birbirine yapışmış ve kaşlarının çatılmış olduğunu gördüm. Sanki, azgın bir düşmanla döğüşe hazırlanmıştı.

Telâşla: «Ne oluyorsun?» dedim.

İndirip mızrağını ileri doğru atıldı. Kanımı damarlarımda donduran bir haykırışla mızrağı kart domuzun kalbine sapladı.

Ona yaklaşırken: «Ah, Peterkin, sen ne yaptın?» dedim.

«Ne mi yaptım? Büyük analarının anasını öldürdüm.» Mızrağa saplanan hayvana, korkuyla baktı.

Jack, yaklaşırken: «Heeey, ne oluyor burada?» dedi. «Nedir bu, Peterkin? Anlaşılan okkalı pirzola seviyorsun. Eğer bu domuzu yemeğe niyetlendinse çenelerinin gücünü deneyecektir, uyarırım seni! Hangi akıla uydun da öldürdün bunu?»

Peterkin: «Gerçek şu ki, ayakkabı lazım bana,» dedi.

«Ayakkabının ihtiyar domuzla ilişkisi nedir?» diye gülümsedim.

«Şimdi ayağımda olanlarla elbette ilişkisi yok ama, gelecekteki ayakkabılarım için çok var. Senin küçük domuzu öyle kolaylıkla öldürdüğünü görünce aynı büyüklükten ikincisini öldürmeyi yararsız buldum. Ne zamandanberi ayakkabı yapmak için şöyle bir deri ya da sağlam başka bir şey gerektiğini düşünüp duruyordum. İşte bu ihtiyar nine gözüme öyle dayanaklı göründü ki, birden onu zımbalamaya karar verdim. Gördün, becerdim de...»

Jack: «Becerdiğine kuşkum yok,» dedi. Mızraklanmış hayvanı inceledi.

Şimdi avları kendi bölgemize nasıl götüreceğimizi düşünmeye koyulmuştuk. Mesafe kısaydı ama domuz ağırdı. Sonunda plânımızı yaptık: Hayvanın dört bacağını bağlayıp mızrağı arasından geçirdik. Jack bir ucunu yakalayıp omzuna aldı, mızrağın öbür ucunu da ben omzuma yerleştirdim. Peterkin küçük domuzu taşıdı.

İşte böylece, Peterkin'in deyimiyle, soylu avımızın büyük zaferiyle şımarmış olarak çardağımıza döndük. Sonradan yemeğimizi yerken de o hep böyle parlak kelimelerle konuşuyordu. O gece yapraktan yataklarımızda olabildiği kadar kıvançlı yatmamız için bütün nedenler vardı.

BÖLÜM XV

Olağanüstü kayık yapımı -Peterkin ahçılık yapmağa özeniyor ve açıkça başarısız oluyor -Kayık yapımı bitti- Kedi ile acayip bir tartışma ve başka sorunlar.

Jack günlerce kendini kayığın yapımına verdi. Kayık da artık biçimlenmeye başlamıştı. Bu işe koyulurken sahip olduğumuz araçlarla başarılı olmanın ne kadar zor olduğunu biliyordu: bir balta, bir parçacık demir kasnak, bir yelken iğnesi ve bir kırık çakı. Ama Jack bunlarla iş görebildi. Zorluklara yenilecek insan değildi. Yapacağı şeyin doğruluğuna inanmışsa bütün engellerin üstesinden gelirdi. Ama eğer yapmaya niyetlendiği iş doğru mu değil mi diye duraksıyorsa, küçük bir kız gibi utangaç, ikilem arasında bocalar dururdu. Bundan ötürü de ona ayrıca değer verirdim.

Kayık başlı başına bir merak unsuru olduğundan nasıl yapıldığını burada kısaca anlatmazsam eksiklik olur.

Kestane ağacının gövdesini koruyan olağanüstü kereste bloklarından daha önce söz etmiştim. İşte bu ağaç bize gerekli en önemli malzemeyi sağladı. İşe koyulmadan Jack, kayığın burnundan başlayıp kıçınadek omurgasını oluşturacak iki ucu eğilmeye elverişli sağlam bir ağaç dalı arıyordu. Böyle bir dalı bulmak elbette kolay değildi ama sonunda ele geçirebildi. Küçük bir ağacı köküyle sökmüştü. Bir dalı tam aradığı açıda ve kökten başlıyarak üç üçbuçuk metre uzunluktaydı. İki de güçlü kökü vardı ki, bunlar kayığın yassı kıçını yapma-

ya elverişliydi. Bunu bir yere koyduktan sonra üç tane köklü dal buldu ki bunlar eşit aralıklarla omurganın üç güçlü kaburgasını oluşturmak üzere tam omurgaya uyuyordu. Artık odunları köşelendirmek, biçimlendirmek ve omurgada oturacağı yivleri açmak işten değildi. Çünkü Jack balta kullanımında iyice uzmanlaşmıştı. Ama bu kaburgaları omurgaya çakmak ise apayrı bir işti. Büyük delikler açmak için aracımız olmadıktan başka çakacak çivimiz de yoktu. İşte bu noktada epeyce şaşaladık. Sonunda Jack, bu işi yapmaya elverişli aracı buldu. Bizim demir kasnaktan arta kalanı döğe döğe bir parmak kalınlığında bir çubuk yaptı. Bu iş için bizim baltamızdan ve adanın öbür ucunda zavallı adamın kulübesinde bulduğumuz paslı baltadan yararlanmıştı. Demir çubuk kıpkızıl oluncayadek kızdırıldıktan sonra, bununla kerestelerde yavaş yavaş delik açmaya başladı. Isıyı daha çok korusun diye çubuğun bir ucunu da mumla tıkamıştı. Gerçi çok yavaş ilerliyordu bu iş ama bizim de yapmamız gerekli başka bir işimiz yoktu. Her keresteye birbirinden üçbuçuk dört santim uzaklıkta iki delik açılıyordu. Omurgayı onların hizasına da dibedek delmek gerekmiyordu. Bunlara «demir ağacından» sağlam tahta çiviler uydurmuştuk. Yerlerine iyice çakıldığında demirle çakılmış gibi pek oldu. Yine çok sağlam borda küpeştesi de buna benzer uygulama ile yerine oturtuldu. Kaldı ki, hindistan cevizi ağacının kabuğundan çıkardığımız lifleri iyice büküp ip haline getirerek bunları hem kayığın burnuna, hem kıçtaki direğe hem de kaburgalara sımsıkı bağlamıştık. Lifler çok sağlam olduğundan bir kaçı bir araya getirilip büküldüğünde kopmaz bir urgan haline geliyordu. Önce değişik boydaki lifleri bir araya getirip bağladığımızda salkım saçak olduğundan düğüm yapmakta zorluk çıktı. Sonra bunların her birini uç uça getirip dikkatle bükünce, dilediğimiz kalınlık ve uzunlukta sağlam ipler elde ettik. Elbette bu iş bizim çok zamanımızı aldı ve çok çabaya maloldu. Biz yoruldukça Jack bize güç vermeyi biliyor-

du. İşte sonunda istediğimiz kayık iskeletini meydana getirdik. Kestane ağacından kestiğimiz tahtaların kalınlığı iki buçuk santim kadardı. Şimdi bunları düzeltmeye sıra gelmişti ama balta bu işte kullanılacak araç değildir. Yine başka çaremiz olmadığından düzeltebildiğimiz oranda kabaca düzelttik. Beş kereste her iki yanı örtmeye yeterliydi. Bu kalaslar çok kolay eğildikleri halde, benzer kolaylıkla bükülmediklerinden kayığımız yuvarlakça, fıçıya benzer bir biçimde oldu. Çivimiz bulunmadığından, bilinen bir kayık biçimini bir yana bırakıp verebildiğimiz biçimde kendimize göre bir kayık yaptık. Kalasların kenarlarını birbirinin üstüne bindirip sözünü ettiğim iplerle birbirlerine sıkıca bağladık; aynı üslupla buruna, kıça ve omurgaya da sıkıca bağladık. Her düğüm birbirinden on, on beş santim ara ile yapılmıştı. Şöyle ki: Üste gelen keresteye üç delik, alttakine de aynı hizada yine üç delik açmıştık. Bunların her birinden ipi geçirip bağladığımızda üç kat ve olabildiği kadar sağlam düğümler oldu. Ayrıca kerestenin kenarına hindistan cevizi liflerini tıkamıştık, bunlar ıslanıp şişince kayığımızın su almayacağını umuyorduk. Bunu güvenceye almak için, tedbirlerimize ek olarak ekmek ağacından çok miktarda sakız toplayıp bizim demir tencerede kaynattıktan sonra kayığın içini bununla sıvadık ve daha sıcakken bunun da üstüne hindistan cevizi liflerini yayarak kayığın içinde bir kat daha meydana getirmiş olduk. Böylece kayık su geçirmez kalın bir tabaka ile örtülmüştü; dışı ise suda şişmeye bırakılmıştı. Bu arada artık içinin su almayacağını umuyorduk ki, düşkırıklığına da uğramadık.

Jack bu işlerle uğraşırken biz ona yardım ediyor, yardımımız gerekmediği zamanlarda da, çardağımızın yakınındaki koyağın ağzında bulunan bataklık bölgeye sık sık ördek avlamaya gidiyorduk. Burada her türden yaban ördeği sürüleri vardı. Bazıları bizim memleketin yaban ördeklerine o kadar benzerdi ki, bunların o ördekler olduğunu düşünürdüm. Ava çıkarken hem sapanı,

hem de yayla oku alırdık. Genellikle avımız başarılı olurdu ama itiraf edeyim Peterkin benden daha iyi avcıydı. Bu nedenle akşam yemeklerimizde çok çeşit bulunurdu. Kimi zaman yemek çeşitlerimiz o kadar çoğalırdı ki, hangisini yiyeceğimizi şaşırırdık.

Bu arada zavallı ihtiyar kedicikten de söz edeyim: Kediyi kendi yaşam bölgemize getirmiştik. Yemeklerimizden ona da büyük bir pay ayırıyorduk. Öyle iyi bakılıyordu ki, hele Peterkin ayrıca özen gösteriyordu, çok geçmeden iyileşti, güçlendi, gözleri daha iyi görmeye, kulakları daha iyi işitmeye başladı.

Çardağımızın giriş yerinde duran, kazaya uğradığımız gün kurumaları için üstümüzdekileri serdiğimiz o koca ve yassı kaya bize masa görevi yapmaktaydı. Bu kayanın üstü kutsanmış Mercan Adası'nda ele geçirdiğimiz bol yiyecek stoklarıyla dolardı. Kimi zaman bu masada, ekmek ağacının kızartılmış meyvesini de içermek üzere bir ziyafet sofrasına otururduk. Domuz kızartmasından tutun, ördek kızartması, haşlanmış ve kızartılmış yam, hindistan cevizi ve de tatlı patates önümüzde. Yemeğin üstüne erik ve bu Adada bulunan bir çeşit elma ve bir çeşit muzu yerdik. Plantain denen bu muz çok kocaman bir meyvedir, tadı pek hoştur. Kimi iki üç dallı fundalarda, kimi de üç dört metre uzunluğunda ağaçlarda yetişir. Açık yeşil renkteki yaprakları enli ve kocamandır. Bu lüks yemeğin sonunda, bastırmak için hindistan cevizi limonatası içerdik genellikle.

Peterkin, zaman zaman yeni yemek çeşitleri bulurdu ki, bunlara «devşirme yemekler» adını takmıştı. Birbirini hiç tutmayan şeylerin birleşmesinden ortaya çıkan bu yemekler tiksinti uyandırdığından bir daha böyle başından büyük işlere kalkışmayacağını, bu başarısızlığının da Jack'ın sık sık yinelediği «azmin elinden bir şey kurtulmaz,» meselini yalanladığını söylerdi. İyi bir ahçı olmak hevesindeydi ama, bu amacına ne yoldan ulaşacağını bilmiyordu.

Bir gün yine yemeklerle donatılmış masamızın başında otururken Jack, kıyıdan yaklaşarak baltasını attı ve bağırdı:

«Çocuklar, sonunda kayığımız bitti. Artık tek işimiz kaldı, iki çift kürek yapmak. Sonra dilediğimiz zaman kayığımızı denize indirebiliriz.»

Bu haber bizleri çok sevindirdi. Gerçi kayığın bitmek üzere olduğunu biliyorduk ama, yine de iki üç hafta var sanıyorduk. Jack, bize bu sürprizi yapmak için canını dişine takmıştı.

Peterkin bağırdı: «Sevgili dostum, sen gerçekten güvenilir adamsındır. O bir yana ama, bitmek üzere olduğunu bize neden söylemedindi? Yarın keyifli keyifli yelken açarız değil mi?»

Jack: «Çok konuşma da bana şuradan bir parça domuz eti ver,» dedi.

Peterkin baltayı kaptı: «Elbette veririm, arkadaş. Ama söyle neresinden vereyim? Buttan mı, koldan mı, yoksa göğüsten bir parça mı?»

«Lûtfen but ver,» diye yanıtladı Jack. «Sokumdan da biraz eklersek iyi olur.»

Peterkin: «Hoşnutlukla hizmetinizdeyim,» dedi. Baltayı bırakıp demirden yapılma bıçağı aldı. Jack'ın istediği yerlerden eti kesti. «İştihanı böyle toptan ortaya sermen beni ne kadar mutlu etti, oğlum!... Hele bu domuz söz konusu olduğunda, yavaş yavaş azalıp perankeye inme şansı hiç yok. Ralph, sen neden gülmüyorsun?» diye birden bana dönerek sert bir bakışla sordu.

«Gülmek mi?... Neye gülecekmişim ki?» dedim.

Jack ve Peterkin, bu sorumu aşırı kahkahalarla yanıtlamayınca, yine bir şakayı ıska geçtim düşüncesine kapıldığımdan, neyse o şaka bana da anlatmalarını diledim. Onlar daha beter kahkahaları arka arkaya yine salıverince de gülümsedim. Ve koca muzdan bir dilim aldım.

Peterkin, Jack'a sordu: «Ama şey... yarın yelken açmaktan söz ediyordum. Yarın denize açılamaz mıyız?»

Jack: «Hayır,» dedi. «Yarın denize açılamayız ama umarım biraz kürek çekebiliriz. Bugün öğleden sonra var gücümle kürekler için uğraşacağım. Eğer güneş batımına dek biteremezsek, kandil fındıklarımızı yakar, yatıncaya kadar çalışırız.»

«Olur,» dedi Peterkin, sonra kediye bir parça et attı. Keyfinden mırıl mırıl eti yerken kedi «Eğer elimden gelirse sana yardım ederim,» dedi.

Jack: «Sonradan,» diye yanıtladı. «Hindistan cevizi bezinden bir yelken yapmalıyız, direğe çekmeliyiz. Ancak daha sonra öteki adaları ve dostumuz penguenlerin adasını ziyaret edebiliriz.»

Böyle yakın bir zamanda, öteki adaları gidip görebilmek olasılığı, o caanım denizde yelken açabilmek olasılığı bizi öyle sevindiriyordu ki, yemekten sonra hemen kürek yapımına sarıldık. Jack baltası ile ormana dalıp kürek yapımına yatkın odunları kesip kabaca biçimlendirdi. Ben çakı ile küreklerin üzerini yontmaya, düzeltmeye koyuldum. Peterkin de çardakta kalarak kürekleri kayığa bağlıyacak lifleri dürüp bükmeye daldı. Canımızı dişimize takarak öyle bir hızlı çalışmıştık ki, güneş ufka girerken Jackla birlikte dört kürekle yerimize döndük. Çardağımıza yaklaşırken bir ses bizi duralattı. Bu kuşkusuz, bizi pek şaşırtmamış olsa da korkutmuştu, diyebilirim. Gerçi Peterkin konuşmayı severdi ama, şimdiyedek onu kendi kendine konuşurken bulmamıştık. Dikkat kesilerek dinledik. Biriyle söyleşide gibi konuşuyordu. Jack, sesimi çıkarmamamı işaret etti. Ayaklarımızın ucuna basa basa yürüdük. Çardağa usulca baktık.

Gördüklerimiz hiç de eğlendirici değildi. Masa yerine kullandığımız kayanın üstünde kara kedi uslu uslu oturuyor, bakınıyordu. Onun karşısındaki bir kütüğün üstüne de Peterkin ata biner gibi oturmuştu. Burnunu kedinin yüzüne iyice yaklaştırmış ona dikkatle bakmaktaydı. Elleri de diz kapaklarının altında bağlı pantolonun ceplerinde.

Başını bir yana hafifçe eğerek: «Kedi, seni seviyorum,» diyordu.

Bunu sevecenlikle ilân ettikten sonra, yanıt beklermiş gibi sustu. Kedi oralı olmadı.

Peterkin, birden bağırdı: «Beni işitiyor musun? Seni seviyorum, diyorum. Sen beni sevmiyor musun?» Yüreğe dokunan bu yalvarışı, kedi miyavlayarak yanıtladı.

«Hah, işte oldu. Sen bir sevimli maskarasın! Neden hemen yanıt vermedin?» diye uzandı Peterkin, kedinin burnunu öptü.

«İşte böyle, seni seviyorum,» diye ekledi. «Sevmesem söyler miyim sanıyorsun, kara külhanbey! Seni seviyorum, çünkü seni korumak, sana bakmak zorundayım. Ölmemen için dikkatli olmak zorundayım.»

Kedi bir kez miyavladı.

Peterkin: «Oldu işte,» diye konuşmasını sürdürdü. «Doğru söylediğinden kuşkulanmıyorum. Ama sözümü kesmeye hakkın yok, efendi! Ben diyeceklerimi bitirinceyedek çeneni tut! Anladın ya, kedi seni seviyorum. Çünkü sen ilk gördüğünde bana geldin. Hiç de korkmuşa benzemiyordun. Aksine, benden hoşlanmış gibiydin. Üstelik de seni öldürüp öldürmeyeceğimi bilmiyordun. Anlaşılıyor, sen yürekli, kahraman bir kedisin. Çok da sevimlisin, ihtiyar delikanlı! Seni bundan ötürü seviyorum. Seviyorum ya...»

Yine bir kaç saniyelik bir sessizlik. Bu arada kedi donmuş gibi duruyordu. Peterkin, derin düşünüyormuş gibi ayaklarına daldı; sonra birden başını kaldırdı: «İşte böyle kedicik, şimdi sen ne düşünüyorsun? Söyle bakalım. Konuşmayacak mısın? De bakalım, şu iki azman hain, bizi bu kadar zaman yemeğe bekletmeye utanmıyorlar mı?»

Bu arada kedi kalkıp sırtını kabarttı ve hafifce gerindikten sonra Peterkin'in yüzünü yaladı.

«Hah oldu işte dostum! Sen çok zeki bir arkadaşsın. Yahu, gerçekten şu yaban yaratık beni anladı!» dedi ve

yüzüne bir gülümseyiş yayıldı. Biraz geri çekilip kediyi süzdü.

İşte bu noktada Jack artık kendini tutamayarak gürültülü bir kahkaha kopardı. Kedi öfkeyle puflayıp kaçtı. Peterkin ayağa fırladı ve bağırdı:

«Yazıklar olsun sana, Jack! Nerdeyse yüreğimi dışarı uğratacaktın!»

Gülerek çardağa giren Jack yanıtladı: «Olabilir. Ama seni de kediyi de daha fazla aç bırakmak niyetinde değilim. Umarım ikiniz de beni bağışlarsınız.»

Peterkin gülerek konuyu geçiştirmeye çabaladı. Ortaya çıktığımızda kıpkırmızı kesilişi dikkatimden kaçmamıştı. Sonradan bu konuya değinmekten kaçındı. Bizi çok dürtüklediği halde biz de değinmekten kaçındık.

Yemekten sonra, küçük kayığımızla serüvenlerimizi, uzak denizlerde yapacağımız gezileri düşümüzde görmek için hemen yattık.

BÖLÜM XVI

Kayık denize indirildi -Mercan kayalarını ziyaretimiz- Kocaman dalga hiç bir zaman alta gitmez -Mercan böcekleri- Atollerin oluşumu- Kayık denize açılıyor -Balık iğneleri yapmakta pek hünerli olamıyoruz- gördüğümüz bazı balıklar -Aman bir balina- Tepeden inen küçük balık- Su fışkırmaları.

Parlak, durgun ve güzel bir günün başlangıcıydı. Küçük kayığımızı ilk kez suya indirip kıpırtısız lagondan çıkmak üzere kürreklerimize asıldık. Rüzgârın bir soluğu bile derinliklerin yüzeyini kıpırdatmıyordu. Koyu mavi gökte leke halinde bir bulut bile yoktu. Bu durgun sabahta sessizliği bozacak hiçbir akortsuz ses duyulmuyordu. Gerçi doğanın uyumunda erimiş nice tatlı, kulağa hoş gelen sesler eksik değildi. Güneş Pasifik'in kucağında yükseliyor, dağların tepelerine kızıl bir renk yayılıyordu. Deniz bir ayna parçası gibi parlamaktaydı. Uzaklarda boylu boyunca derin kabarışlar Okyanus'un yaşadığını işaretti. Göz alıcı yosunlar ve ışıltılı mercanlar, biz kürek çekerken, bu saydam suların derinlerinde az bulunur değerli taşlar gibi göz alıyordu. Ah, öyle bir görüntü ki, insanın iç dünyasının derinlikleriyle uyum sağlamada. Eğer kalbi varsa insanın, bu olağanüstü, muhteşem evrenin ulu yaratıcısına minnet ve şükranla dolup taşar.

Başlangıçta sevincimizin verdiği güçle şu yöne bu yöne kürek çektik durduk. Sonra içimizdeki dalgalanma-

lar yatışınca, çevremize bakınmaya ve nereye gideceğimizi düşünmeye koyulduk.

Peterkin: «Ben oyumu mercan kayalıklarına gitmek üzere kullanıyorum,» diye bağırdı.

«Ben, lagonun içindeki yakın adalara gidelim,» dedim.

Jack yanıtladı: «Ben de ikisine birden oy veriyorum.»

Önce de söylediğim gibi dört kürek yapmıştık, kayığımız o kadar küçüktü ki, iki kürek yeterliydi. Kullandığımız kürekler kazaya uğrarsa diye öteki ikisi yedekteydi. Bundan ötürü iki kişi kürek çekiyor, üçüncüsü de bir küreği dümen gibi kullanarak kayığa yön veriyordu. Ve ara sıra kürek çekenlerden birinin yerini alıyordu.

Önce küçük adalardan birine çıkıp da her yanını dolaştıksa da ilgi çekecek pek fazla bir şey bulmadık. Sonra daha büyükçe, üstünde bir kaç hindistan cevizi ağacı bulunan bir adaya yanaştık. O sabah hiçbir şey yemediğimizden kahvaltı için bir kaç hindistan cevizi koparttık. Sonra da, açık denize yönelip mercan kayalarına yanaştık.

Bu bizim bakımımızdan gerçekten görülmeye değer, yeni bir şeydi. Uzun süredir kıyıda yaşadığımızdan ve lagonun içinde büyük dalgalar olmadığından, açık deniz dalgalarının ne olduğunu hani nerdeyse unutmuşuz. Ama şimdi uzaklardan, yuvarlanarak gelen köpüklü, görkemli dalgalara bakarken, yüreklerimizde uykuya dalmış denizcilik coşkusu birdenbire kabardı. Ayaklarımızın dibinde gökgürültüsü gibi patlayan koskocaman tek dalgaların kayalara çarparak dağılışına bakarken, ardımızdaki Mercan Adasını unuttuk; çardağımızı, güzel kokulu ormanların rahatlık verici dinginliğini unuttuk; son bir kaç ay içinde olup biten her şeyi unuttuk. Fırtınalardan, okşayıcı hafif rüzgârlardan ve açık denizlerin atılgan dalgalarından başka hiçbir şeyi anımsamadık.

Sık sık değindiğim o ardı arkası gelmeyen koskoca dalgalar, düşleyebildiğimiz her şeyden çok daha yüce bir şeydi. Metrelerce yükseklere kalkıyor ve ta uzaklardan

mercan kayalarına nasıl yaklaştığı görülüyordu. Yavaş yavaş ve görkemle yaklaştı; yaklaşırken de daha büyüyor ve hızı artıyordu. Duru sulardan anıtsal bir kemer halini alınca, güneş ışığında pırıl pırıl yandı. Derken arkadan onun üzerine karşı durulamaz bir başka dalga onurlu bir yücelikle yaklaşıp öncekinin üst kesimini oksarcasına yaladı ve Okyanusun kalbi suların karmaşasında kırılmışcasına öyle bir gürleme ile patladı ki, köpüklerle giyinen mercan kayaları bu güçlü saldırıyla titredi.

Bu ulu görüntüye uzun süre hayranlıkla baktık kaldık. Kendimizi oradan zorlukla koparabildik. Önceden de değindiğim gibi, mercan kayalarının üstünde bu yer yer dalga kırılışları serpintilerin ancak bir kısmını lagona aşırıyordu. Ama bir çok yerde mercan kayaları dalgaların hızla çarpışına göğüs verecek oranda geniş ve yüksekti. Birçok yerde ise kayalar yemyeşil bitkilerle örtülmüştü. Bunlar bize, geleceğin oluşmakta olan adalarıymış gibi göründü. Böylece kayaların üstüne bakarken bu denizlerdeki küçük adaların ne yolda oluştuğunu kavradık.

Bir bölgede kayaların üstünü yıkayan dalga serpintilerini ve bu arada milyonlarca küçücük eylemci, çalışkan yaratıkların bu canlı adayı büyütmeyi nasıl sürdürdüklerini de gördük. Bir başka yerde, dalgaların ulaşıp üstünü hepten yıkamasına elvermiyecek yüksekliğe erişmiş bir yerde, tüm mercan böcekleri ölmüştü. Bundan da anladık ki, mercan böcekleri ancak suyun değdiği yerde, suyun içinde çalışmaktadır. Buradakiler, doğanın kendilerine verdiği kutsal görevi tamamlamışlar ve artık ölmüşlerdi. Yine bir başka yerde, denizin sürekli yalaması sonucu ölmüş bir mercan kayasına rastladık ki, parça parça bölünmüş, kum haline gelip dağılıyordu. Buraya denizkuşları konmaktaydı. Küçücük deniz yosunlarını, rastgele tahta parçacıklarını sular kapıp getirmişti; bu arada rüzgârın taşıdığı bitki tohumlarından bir kaçı da yemyeşil yapraklar halinde topraktan fışkırmıştı. Bunlar da öldüğünde, Okyanusun bu zümrütleri daha da

büyüyecek ve verimliliği artacaktı. Başka yerlerde bu adalar gittikçe yayılmaktaydı. Üzerlerine birkaç hindistan cevizi ağacının gölgesi düşmüştü. Bunlar gerçekten kumda yetişiyorlar ve durmadan deniz sularıyla yıkanıyorlardı. Önce belirttiğim gibi, meyvelerini çok seviyorduk yine de; hem serinletmesi hem tadı açısından.

Bu kez yine Jack ve ben bu mercan adalarının gelişimi üzerinde uzun uzun kafa yorduk. Alçak olanlarının nasıl oluştuğunu artık anlamıştık, ama büyük adalar bizi düşündürüyordu. Nasıl oluştuklarına bir türlü karar veremiyorduk.

Gün boyunca küçük kayığımızla dolaşıp merakımızı giderdikten ve hoşça vakit geçirdikten sonra, biraz yorgun, biraz aç, çardağımıza döndük.

Jack: «Kayığımız kendini kanıtladığına göre, şimdi hemen bir direk ve yelken yapacağız,» dedi.

Peterkin bağırdı: «Yapacağız elbette.» Su düzeyinin en fazla yükseleceği yere, daha yukarıya kayığı hep birlikte alıyorduk. Peterkin: «Kandillerimizi de yakıp hemen bu gece işe başlarız. Yaşadık; arkadaşlar, haydi gayret.., asılın.»

Sürüklerken kayığı, omurgasının epeyce zedelenmiş olduğunu gördük. Bu noktada kumlar kırık mercan kayalarıyla karışmıştı. Kayığın bir kaç yerinde tahta parçaları kopmuş, yerinden oynamıştı.

Jack: «Bak hele, olmadı bu iş!» diye söylendi. «Böyle giderse omurga yakında iyice yıpranır.»

Bunun nasıl önlenebileceğini düşündürken: «Evet, öyle olacak,» dedim ama, yaradılışımda bu işlere hiç yatkınlığım olmadığından, omurganın altına bir demir tabakası çakmaktan gayri bir çare aklıma gelmedi. Gerçi demirimiz de hiç yok. Bundan ötürü ne yapılır bilemedim. «Bana öyle geliyor ki, Jack, omurganın böyle hırpalanmasını önlemek olanaksız,» dedim.

Peterkin: «Olanaksız mı?» diye bağırdı yine. «Ralph, sen yanılıyorsun arkadaş. Bunu önlemekten daha kolay bir şey yok.»

Şaşırarak sordum: «Nasıl yani?»

Peterkin yanıtladı: «Nasıl olacak? Kayığı hiç kullanmayız, olur biter.»

Jack, kürekleri yüklenirken: «Sen kapat şu saygısız çeneni!» dedi. «Haydi gelin benimle. Size iş göstereceğim. İlk önce gidip hindistancevizi lifleri toplayacaksınız; ve hemen dikiş ipliği yapmaya başlayacaksınız. Sonra...»

Peterkin, onun sözünü kesti: «Rica ederim, kaptan, benim işlerim zaten başımdan aşkın. Benim küçük yaşta bir arkadaşım her akşam yemeğinden sonra böyle demeyi alışkanlık haline getirmişti.»

«Pekâlâ,» dedi Jack. «Ralph'la birlikte hindistancevizi bezleri toplayacak ve biçim vereceksiniz ki, yelken yapalım. Ben de direk ve ipleri sağlayacağım, haydi bakalım işe!»

Üç gün öyle bir çalıştık ki, küçük kayığımızın direği, yelkeni ve gerekli halatları tamamlandı. Hindistan cevizi bezinden uzunlamasına kestiğimiz parçaları birbirine ekledik. Yelkenimiz göze pek hoş görünmüyordu. Ama yelken bezi iğnemizle sıkıca diktiğimizden çok sağlamdı, önemli olan da buydu. Bu arada Jack da omurgaya ikinci bir omurga ekliyerek bu zorluğun da üstesinden gelmişti. Asıl omurgaya aynı boydan sağlam bir ağaçtan, on ya da oniki santimetre kalınlığında ikinci bir kat eklemişti. Dipteki bu kalınlık kayığı hem daha sağlamlaştırmış, hem rüzgâra daha dayanıklı kılmıştı. Çünkü denizde hep aynı yönden, uzun süre hiç ara vermeden esen alize rüzgârının büyük önemi vardı. Bu ikinci omurga ağaç çivilerle sıkıca yerleştirilmişti. Artık kayığın dibi, sürtüp kazınsa, yerinden kalksa bile kolayca yenileyebilecektik. Onarmak için kayığımızı baştan aşağı sökmek gerekmiyecek düşüncesiyle içimiz rahat onu suya indirdik. Peterkin: «SöküImesini düşündükçe iliklerinin donduğunu» söyledi.

Direk de yelken de kusursuzdu. Lagonda büyük bir zevkle dolaşıp uzaktan seyrettik. Derin sularda mercanların, yosunların arasında hoplayıp sıçrayan balıklar bi-

zi saatlerce oyaladı. Peterkin olta, Jack da olta iğneleriyle uğraşmıştı. İğnelerin bazıları iyi, bazıları da olabildiği kadar kötüydü. Demir ağacından yapılanlar hem sert, hem kalın ve kocaman olduklarından işe yarardı ama, ona göre pek balık yoktu burada. Balık kafalarının kemiklerinden yaptığı olta iğneleri de başarılı oldu ise de, özellikle iş gören çengel, Jack'ın pirinç yüzüğünden yapılandı. Gerçi bu iğneyi yapıncaya dek çok zahmet çekmişti. Önce baltayla yüzüğü kırıp sonra bir çengel biçiminde kıvırmıştı. Ama kancanın ucunu biçime sokmak saatlerini aldı: Kırık çakı ile törpüledi, sonra ucunu sivriltmek için kefeki taşıyla saatler saati sürttü sürttü ve sonunda ortaya koydu.

İşte bu pirinç kancanın ucunda günlerce denizden kayığımıza aktarılan balık çeşitlerini bir bir anlatmak çok zaman alır ve yorucu olur. Sevdiğini bildiğimizden balık avlamak görevini Peterkin'e vermiştik. Bu arada Jack ve ben onu gözlemekten ve mercan ormanlarından çıkıp oltanın ucundaki yeme yaklaşan balıkları seyretmekten çok hoşlanıyorduk. Balıkların arasında görüp yakalamadığımız yunus türünden bir balık, kılıç balığı, balinalar ve köpek balıkları vardı. Yunus türü balıklar, bu lagona sürülerle ve sık sık gelirdi. Atılganca havaya sıçramaları, suların içinde yuvarlanarak dört dönmeleri bizi çok eğlendirirdi. Kılıç balıkları ise olağanüstü yaratıklardı. Bazılarının boyu neredeyse üç metreye yakındı diyebilirim. İki metre dolayında fildişine benzeyen bir kılıç burunlarından ileri doğru fırlamıştı. Çoğu zaman başka balıklara saldırdıklarını görürdük. Kuşku yok, fildişine benzeyen kılıçları ile bazılarını öldürürlerdi. Jack, bir kez bu kılıç balıklarının bir gemiye saldırdığına değgin anlatılanları anımsamıştı. Akla pek uygun olmayan bir işti bu ama, genellikle balinalara saldırmak alışkanlığında olduklarından belki de gemiyi balina sanmışlardı. Kılıç balığı gemiye öyle bir saldırış saldırmıştı ki, kılıcı kalın tahtalara saplanmış gemi li-

mana vardıktan nice sonra tahtalara saplı kılıcı bulunmuş.

Köpek balıkları seyrek görünüyordu. Bir kez daha, ne olduğumuzu anlamadan kendimizi sularda bulmak istemediğimiz için, köpek balığı yaklaşırsa alarm vermek üzere birimiz kayıkta hep gözcülük ederdik. Balinalara gelince, hiçbir zaman lagona girmezlerdi. Ancak mercan kayalarının ötesinde havaya su fışkırttıklarını görürdük. Bir ara o azman canavarlardan birini hemen yanı başımda hissedince, nasıl şaşırdığımı hiç unutmayacağım. Bir sabah mercan kayalarının bölgesinde küçük kayığımızla dolaşıyorduk. Yerimize dönmek için kayığımızı çevirmek üzereydik ki, birden hızla bir suyun fışkırdığını işiterek çevremize bakındık. Bizden yüz metre kadar ötede, su fışkırmasının denizden gelerek havaya saçıldığını gördük. Derken azman yaratığın kanatları, yassı kuyruğu gözden silindi. Bir kez daha görünecek mi diye bekledik. Deniz birden ayaklarımızın dibinde yarılır gibi oldu. Upuzun bir fıskıye, öfkeli bir soluma ile karışarak havaya yükseldi. Derken bir kaşalotun koca kafası önümüzde dikildi. Öylesine kocamandı ki, küçük kayığımızı üçümüzle birlikte yutabilirdi. Sonra koca bir gemi batar gibi yeniden daldı denize. Kuyruğunu sulara vuruşu top patlaması gibi yankılandı.

Sürülerle uçan balık da gördükse de yakalayamadık. Suyun dışına uçarak hiçbir zaman çıkmıyorlardı. Yalnız can düşmanları yunuslarca izlendiklerinde kendilerini kurtarmak için uçmayı göze alıyorlardı. Tüm bu anlattığım balıklar bir yana, bizi en çok şaşırtan, bir sağnaktan sonra sığlıkta gördüğümüz balıklar oldu. Bunlar hiç özelliği olmayan sıradan ufacık balıklardı. Acaip olan sağnakla birlikte yer yer havuz haline gelmiş sığlığa inmeleriydi. Bunun başka açıklaması yoktu. Çünkü sağnaktan önce, şimdi balıkların bulundukları havuzcuklar kupkuruydu. Ancak sağnaktan sonra balıklarla dolmuştu. Bu konuda Jack'ın ileri sürdüğü bir görüş bana çok olası geldi: De-

nizde çoğu kez hortumlar görülürdü. Hortum bir su kitlesinin havada dönüşüdür. Denizden keskin ve sivri uclu bir dikey halinde yükselir; ve epeyce yükseldikten sonra gökyüzünden dil gibi uzanan bulutlara rastlar. İkisi birleştiğinde bir kum saati gibi görünür. Su dikiti denizin üstünde kimi zaman yavaş yavaş, kimi zaman hızla katılır rüzgârın önüne; kimi zaman da bulutlaradek yükselir; ve birden patlar, parçalanır ve tufan halinde yere iner. Bu doğa olayı, denizlerin üstünde oluştuğu gibi karada da oluşur ve çok zarar verir. Kimi zaman da hafiften geçer gider. Jack'ın varsayımına göre bu küçük balıklar, hortumla gökyüzüne çekilmiş ve sağnakla yere iniyordu. Bu olguyu olası görmekle birlikte bir türlü emin olamıyorduk.

Bu zevkli kayık gezintilerimiz ve balık avlarımız sırasında, pek çok yılan balığı yakalıyorduk. Bizim demir tencerede de tadına doyulmaz çorba oluyordu. Bundan başka irisinden ufaklarına kadar bulduğumuz karideslerle yemek çeşitlerimiz zenginleşiyordu. Gerçekten bir hafta geçmiyordu ki, kara ve denizde şu türden ya da bu türden de yeni bir şeyler bulmayalım.

BÖLÜM XVII

Koca bir dalga ve sonuçları -Kayık yitti ve bulundu- Peterkin'in uğradığı müthiş kaza -Kayıkla yolculuk için hazırladığımız kumanya- Penguen Adasını ziyaret ediyoruz ve son derece şaşırıyoruz. Penguenlerle ilgili izlenimler.

Küçük kayığımızın yapımı bittikten kısa bir süre sonra, bir gün Su Fışkırtan Kayalıklar'da oturmuş, Penguen Adasına yapacağımız geziyi konuşuyorduk. Peterkin: «Benim gibi aptal bir delikanlı için, penguenleri kendi hallerine bırakıp buradan ayrılmamak yeğdir,» dedi. «Ama siz düşünürlerin anlayışına uymaz bu. O kuşların yaşantılarına, alışkanlıklarına değgin bir an önce bilgi edinmeden, rahatlayamazsınız. Bundan ötürü ne kadar çabuk davransak o kadar iyi olur.»

«Çok haklısın. Onları yakından incelemek için can atıyorum,» dedim.

Jack, araya girdi: «Sanırım, kediye bakmak için senin burada kalman gerekli Peterkin. Çünkü eminim, bizim yokluğumuzda domuzlar, öyle gelişi güzel avladığın büyük ninelerinin öcünü almak istiyeceklerdir.»

Peterkin: «Burada kalmak mı?» diye bağırdı. «Sevgili dostlar, ben yanınızda olmazsam ya yolunuzu kaybedersiniz, ya da başınıza bir iş gelir. Bundan hiç kuşkum yok.»

Jack, ciddi ciddi yanıtladı: «Orası öyle, ben bunu düşünmemişim. Çaresiz sen de geleceksin. Kayığımızda da fazla safraya gerek var. Hem bütün bu dediklerin o kadar ağır basıyor ki, Peterkin, sen gelirsen taşların ağırlığına da gerek kalmayacak.»

Biz böyle çene çalarken dikkat çekici bir olay oldu: Pek bilinmeyen bir olay olduğu için buraya geçireceğim:

Söylediğim gibi biz konuşurken ufukla denizin birleştiği yerde alçak bir bulut ya da bir sis seddi belirmişti. Bulutlu olmasına karşın yine de güzel bir gündü. Tatlı bir rüzgâr esiyordu. Deniz de herzamanki gibiydi yani sert değildi. Dalgalar mercan kayalarına çarparken fazla yükselmiyordu. Biz ufuktakini önce gökgürültüsü ile yüklü bir bulut sanmıştık. Son zamanlarda sık sık havalar bozup şimşek ve gök gürültüsü eksik olmadığından yine bir fırtınanın yaklaştığını sanmıştık. Ama ufuktaki o kara çizgi gökyüzünde dağılmaksızın yavaş yavaş yaklaşır gibi görünüyordu. Bir fırtına bulutu olsaydı yayılması gerekirdi. Giderek daha da yaklaştı yaklaştı ve birden açıktaki adalara doğru hızlandığını farkettik; o bölgeye ulaşıncaya kadar hiçbir ses duyulmadı. Derken adaları geçti biz hiç kaygısız seyrediyorduk ki, birden köpük gibi ak bir bulut kuşattı adaları ve havaya dalga serpintileri saçıldı. O anda buna paralel olarak yüksekten bir uğultu işittik. Bu ses bizi uyardı ve yaklaşan olayın dağ gibi bir dalga olduğunu kestirmekte gecikmedik diyeceğim ama bize yaklaşıncaya dek ne mene ulu bir dalga olduğunu anlıyamadık. Ancak lagonun çevresindeki mercan kayalarına ulaşınca nasıl olağanüstü irilikte bir dalga olduğunu kavrayabildik ve korkuyla alt üst olarak ayağa fırladık. Hemen uçurumun en yüksek noktasına tırmandık. Anlatılması olanaksız bir dehşete kapılmıştık.

Önce de belirtmiştim: Tam karşımızdaki mercan kayaları Su Fışkırtan Kayalardı. Kıyıya pek yakın ve bizim çardağın karşısına düşüyordu. Denizden ise hatırı sayılır uzaklıktaydı. Bölgenin topografyasına uygun olarak

dalga Su Fışkırtan Kayalar'ın dibine saldırmadan önce, mercan kayalarının son noktasına erişti. Mercan kayasına değdiği anda ilk kez onun korkunç heybetine değgin bir fikir edinebildik. Kayanın üstünde her yerinde birden patlamıştı. Öyle bir gürleyişle gürledi ki bana gökgürültüsünden baskın geldi. Bu gürleme bir kaç saniye sürdü. Bu arada, dalgalar, üstüne tünediğimiz uçuruma doğru yavaş yavaş yükseliyordu. Ak köpüklerle kuşanmış tepesi karşımızda ilk göründüğünde büyük bir tehlike içinde bulunduğumuzu farkederek kaçmak üzere döndük, ama çok gecikmiştik. Dev dalga kocaman som kayaları sarsarak saldırdı. Aynı anda su fışkırtan deliklerde öyle güçlü su hortumları yükseldi ki, dar deliklerden fışkırırken çığlıklar koparttı. Bize suların saldırısı ile dünyamız patlayacakmış gibi geldi. Bu şokun etkisiyle donmuş kalmıştık. İliklerimize kadar ıslanmış, su serpintileri dolan gözlerimiz çevreyi görmez olmuştu. Bir kaç saniyelik bir zaman içinde bir sığınak arıyalım mı, ne yapalım bilemedik. Sonunda dalgaların erişemiyeceği bir yüksekliğe tırmandık, tırmanabildik. Kıyıya bakınca bir perişanlık görüntüsü bakışlarımıza çarptı. Dev dalga yalnız mercan kayalarında patlamakla kalmamış lagona da saldırmıştı. Adanın kumlu kıyılarına tüm şiddetiyle çarptıktan sonra hızını alamamış, azgınca ormana yürümüş ve yolunun üstüne gelen küçük ağaçları devirmiş, fundaları yerlerinden sökmüştü.

Bunu görünce Jack, her şeyimizin silinip süpürüldüğünden ve kıyıdaki kayığımızın yok olduğundan korktuğunu söyledi. O anda içimize bir acı çöktü. Ormana geçip acele kendi yaşam alanımıza yürüdük. Çardağımızın yerinde durduğunu görünce de içimize su serpildi. Çardağa varamadan gücü azalmıştı dalganın. Ama çardağın ağzı da suların sürüklediği yığınlar ve deniz dibi yosunlarıyla hepten tıkanmıştı. Çardaktan yana rahatlayınca, kıyıda bıraktığımız kayığımıza koştuk. Kayığımız yerinde yoktu. Yeri boştu. Çevremize bakındığımızda izini bile görmedik.

«Ormana götürmüştür dalga,» diyerek Jack kıyıdan yukarı koştu, ama kayık görünürde yoktu. Tam umutsuzluğa kendimizi kaptırıyorduk ki, Peterkin seslendi:

«Jack arkadaş, bir gün sen, tüm bilgeliğinle cömertçe bana hindistan cevizinin ağaçta nasıl yetiştiğini anlatmıştın, yani bilgini aktarmıştın. Şimdi de şu ilerdeki fundanın üstünde yetişmiş meyvenin ne türden olduğunu anlatır mısın? Bilgisiz olduğumu itiraf ediyorum. En azından bu konuda...»

Gösterdiği yöne bakınca hayretle gördük ki, bir küçük kayık funda dallarının kuytuluğunda yuva bulmuş yatmaktadır. Bu bizi nasıl sevindirdi anlatamam. Çünkü kayığımızın dışında neyimiz varsa kaybetmeye razıydık. Dalganın kayığı, bulunduğu yerden tepesinde kaldırıp fundalığın ta içine öylece bıraktığı belliydi. Bu büyük bir şanstı. Çünkü bir kayaya, ya da koca bir ağaca fırlatabilir, kayık param parça olurdu. Şimdi bulunduğu yerde en ufak bir yara almadan duruyordu. Gerçi onu oradan indirip yeniden kıyıya götürmek hiç kolay olmadı. Tam iki günlük bir çaba gerektirdi.

Ayrıca çardağın ağzına yığılan süprüntüleri temizlemek de epeyce patırtılı oldu. Yuvalandığımız bölgeyi eski düzenli haline sokmak için tam bir hafta durmadan çalıştık. Sökülmüş çalılar, deniz yosunlarıyla birlikte kıyıda öyle bir karmaşa yaratmıştı ki, denizin saldırısından sonra orayı görmemiş olanlara bu görüntüyü anlatmak olanaksızdır.

Konudan ayrılmadan önce, bu tür acaip doğa olaylarıyla ilgilenenlere kısaca bilgi vereyim: Pasifik'in kimi adalarında yılda bir ya da iki kez düzenli olarak bu dev dalga saldırısı meydana gelir. Denizcilik mesleğim sırasında misyonerler bana anlatmıştı. Bu tür dalganın tüm adalara uğrayıp uğramadığını bilmiyorlardı ama, belirli evrelerde kimi adaları ziyaret ettiğini biliyorlardı.

Su baskınından sonra yurdumuzu düzene sokup döküntü yığıntılarını da kaldırınca yeniden Penguen Adası

yolculuğunu düşünmeye koyulduk. Kayığı kalafata alıp ufak tefek onarımını da yaptık. Bir iki gece belki de daha uzun süre orada kalabileceğimizi hesaba katarak azığımızı hazırladık. Bunları yoluna koymak epeyce sürdü. Jack kayığı onarırken Peterkin bir iki domuz mızraklaması için ormana gönderildi. Sürüyü bulmak epeyce dolaşmağı gerektiriyordu. Domuz yemek istediğimizde ki, bu sık sık istenirdi, av Peterkin'e havale edilirdi. Çünkü çok hareketliydi ve şaşılacak kadar hızlı koşar, domuzlara ulaşmakta zahmet çekmezdi. Gelgelelim, alabildiğine dikkatsiz olduğundan hemen her sefer taşlara, köklere takılır düşer, genellikle dizleri sıyrılmış olarak yara bere içinde yanımıza dönerdi. Bir kez önemli bir kaza geçirdi: Bir gün yine sabahleyin gitmiş ve bütün gün görünmemişti. Alışılan vakitte akşam yemeği için dönmeyince merak ettik. Peterkin yemek saati konusunda titiz davranır, hiç kaçırmazdı. Sonunda onu aramak üzere ormanın yolunu tuttuk. Uzun süre boşuna aradık. Hava kararmadan az önce domuzların izlerini görüp peşlerinden gittik ve bu izler bizi dik bir yarın kıyısına, yani bir uçurumun başına götürdü. Aşağı bakınca da Peterkin'i gördük. Dipte uzanmıştı. Baygındı. Başı mızrağa takılı küçük bir domuzla burun buruna yatıyordu. Çok korktuk ve hemen yanına indik. Suyla alnını yıkadık az sonra da gözlerini açınca sevindik. Çardağa taşıdığımız zaman kazaya nasıl uğradığını anlattı:

«Öğleye kadar onları aramadığım yer kalmadı. Artık ihtiyar bir eşek gibi yorulmuştum. Ne homurtularını işitmiş, ne de izlerini görmüştüm. Ama elim boş dönmemek azmindeydim. Akşam yemeğinden olmaya bile karar vermiştim.»

Jack: «Ne? Sahiden buna karar vermiş miydin?» dedi.

«Tut çeneni, Jack... Yemeği bile gözden çıkarmıştım. Küçük koyağa yöneldim. Domuzları orada bulacağıma inanıyordum. Biraz sonra iz üzerinde olduğumu da anladım. Önceki gün yeni bulduğumuz küçük erik ağa-

cının yönünde yarım kilometre kadar yürümüştüm ki, kulağıma sesleri geldi. «Hah, oradasınız, evlâtlar!» dedim kendi kendime ve koyakta hızlı hızlı yürüdüm. Bu arada ürküttüm onları. Semiz bir domuzu sürüden ayırarak mızrağı yönelttim ona. Bir kaç saniyede nişan alımş, mızrağı bodur bedenine saplamıştım. Tam bu anda bir uçurumun kıyısında olduğumuzu farkettim işte. Derin mi, yüzlek mi bilmiyordum. Ama öyle hızlı koşuyordum ki duramadım birden. Domuz ve ben birlikte bir uluma konseri vererek uçuruma tepe taklak düştük. Gözlerimi açmcayadek gerisini bilmiyorum. Bir de baktım ki sen şakaklarımı uğuşturuyorsun, Ralph de üstüme eğilmiş ellerini uğuşturuyor.»

Gerçi Peterkin böyle sık sık düşmek şanssızlığına uğrar ama, avda da şanslıdır. Bu kez, son avlandığında akşam üzeri üç küçük domuz yavrusuyla dönmüştü. Benim de şansım yardım etmiş, bataklığı ziyaretimde çok sayıda ördek avlamıştım. Böylece ertesi sabah güneş doğarken yükümüzü alıp kayığımıza bindiğimizde azık stokumuzu bir kaç günde tüketmiyecek kadar kabarmış bulduk. Bir kısmı dün geceden pişirilmişti. Nelerimiz olduğunu saydığımızda karşımıza şu liste çıktı:

10 ekmek ağacı meyvesi. (İkisi pişmiş, sekizi çiğ.)
20 yam. (Altısı pişmiş, kalanı çiğ.)
6 Taro kökü.
50 güzel kocaman erik.
6 olmuş hindistan cevizi.
6 yeşil hindistan cevizi. (İçmek üzere.)
4 büyük ördek, (İkisi küçük, pişmemiş.)
3 domuz kızartması. (Soğuk ve doldurulmuş.)

Burada belirtmeliyim ki, Peterkin, domuzu özellikle bu yolculuk için kendi buluşu bir şeylerle doldurmuştu. Ne ile doldurduğunu bir sır gibi sakladığından bilmiyorum. Ama mide bulandırıcı berbat bir nesne ile olduğunu kesinlikle söyleyebilirim. Azığımızın bize günlerce yeteceğini hesaplamıştık, sonunda bize gerekenden çok daha fazla olduğunu anladık. Hele hindistan cevizleri.

Her ayak bastığımız yerde ağaçlarda büyük stoklar vardı. Bununla birlikte Peterkin'in dediği gibi, gerekenden az olacağına varsın gerekenden fazla olsun. Kaldı ki bu yolculukta ne dar boğazlardan da geçeceğimizi bilmiyorduk.

Çok durgun ve güneşliydi gün. Kayığımıza binip mercan kayalarının arasındaki geçide doğru kürek çekmeye başladık. Girişi kontrolde tutan iki adacığın arasından süzüldük. Kayalara çarparak çevreye saçılan dalgaları aşmak biraz zor oldu ise de, en ufak bir tehlike söz konusu değildi. Bu arada birazcık su aldık, o kadar. Bir kez dalgayı aşınca da alabildiğine yayılmış Okyanusun derinden derine yuvarlanarak soluk alır gibi kabarıp inen, yağ dökülmüşcesine durgun yüzeyinde kendimizi bulduk.

Penguen Adası bizim Adanın öte yanında, dıştaki mercan kayalarının da ötesinde aşağı yukarı bir mil uzaktaydı. Oraya varıncayadek biz yirmi mil gidecektik. Eğer lagonun içinde adanın kıyısını izliyerek gitseydik, yol çok kısalırdı, hemen Penguen Adasının karşısına rastlayan geçitten çıkardık. Ama biz açık denizde gitmeyi yeğledik. Çünkü daha serüvenli bir yolculuktu. Hem üçümüzü de deniz tutmadığından derinlerin dalgalanmasını özlemiştik. Bu zevki yeniden tatmak istiyorduk.

Jack: «Keşke hafif bir rüzgâr olsaydı!» dedi.

Peterkin bağırdı: «Ben de isterdim. Kürek çekmek zor iş. Hey yarabbim, yüz, ikiyüz martı yakala, uzun iplerle kayığı onlara bağla, uçmaya bırak martıları, ne şahane olurdu değil mi?»

Jack, ekledi: «Ya da bir köpek balığının kuyruğuna bir delik aç, ipi oraya geçir, kayığı bağla. Buna ne dersin? Ama öyle görünüyor ki, dileğin yerine gelecek. İşte rüzgâr çıkıyor. Bırak küreği Peterkin, sen de direğe Ralph. Yelken açalım. Dümene dikkat edin. Sağanağa da hazırlıklı olun!»

Onun bu son cümlesi, ufukta koyu mavi bir çizginin belirivermesine yolaçtı sanki. İnanılmayacak kadar

kısa bir zaman içinde rüzgâr yalayıp geçerken denizi de kamçıladı, ak köpükler kabardı. Tokat gibi gelen ilk şiddetli esintiye kayığın pupasını verdik. Bir kaç dakika geçmedi, rüzgârın hızı kesildi. Artık bir düzeyde esmeye başladığından yelkenimizi açtık; ve dalgaların üzerinde keyifle uçmaya başladık. Gerçi az sonra kesildi rüzgâr. Ama estiğinde öyle sert esmişti ki duruluncayadek bize yolun büyük bir bölümünü aşırtmıştı. Yelkenin direkten sarkması bizim yeniden küreklere asılmamızı gerektirirdi. Bu arada Penguen Adasına bir mil kalmıştı.

Adayı karşımızda görünce Peterkin: «İşte askerler orada!» dedi. «Pantolonları da ne kadar düzgün bu sabah. Acaba bize uysalca yaklaşacaklar mı? Konuksever midirler?»

«Sus artık, Peterkin. Asıl küreklere,» dedi Jack.

Adaya yaklaştıkça bu acaip kuşların manevraları, görünüşleri çok hoşumuza gitti. Burada değişik türleri vardı. Kiminin başında ibiğimsi bir şey görünüyor, kiminin yok. Kimi bir kaz büyüklüğünde, kimi kuğuya yakın irlikte. Penguenlerin tepesinde, koca kanatlarını germiş havada daireler çizen bir de albatros gördük. Peşinde ve çevresinde martı sürüleri vardı.

Alçak bir kaya gibi görünen adaya bir kaç metre yaklaştığımızda, üzerinde bitki adına sadece bir kaç çalı bulunduğunu farkettik. Küreklerimizi bırakıp kuşları hayranlık ve şaşkınlıkla seyre daldık. Onlar da meraklı bakışlarını bize çevirdi. Şimdi anladık: Asker görünüşünde olmalarının nedeni, kısacık bacaklarının üstünde dimdik ve kaskatı duruşlarındandı. Peterkin: «Hazır ol'a geçmiş bunlar,» dedi. Kara kafalı, keskin uzun gagalı, göğüsleri ak ve sırtları maviye çalan kara renkteydi. Kanatları öylesine kısaydı ki, daha çok balık kanadına benziyordu. Gerçekten de bu kanatlardan suyun altında yüzmek için yararlandıklarını gördük. Bu kanatlarda kuş teleklerine benzer bir şey yoktu; bir tür pullu tüyümsü bir şeylerle kanatları ve bedenleri sıkıca örtülüydü. Kısa bacakları gövdelerinin o kadar arkasında idi ki, ka-

rada bulundukları zaman dengelerini sağlamak için işte böyle dimdik durmak zorundaydılar. Denize girince öbür yüzen kuşlardan pek ayrılmıyorlardı. İlk önce çevremizde onların ve başka kuşların patırtısından nereye bakacağımızı bilemeden donmuş gibi kalakaldık. Kayaların üstünde binlercesi dolaşıyordu. Bakmayı sürdürdükçe bazı dört ayaklı yaratıkların da bunları arasında düşündüğümüz gibi dolaştığını farkettik.

Peterkin bağırdı: «Biraz daha yaklaşıp görelim bakalım bunlar nedir? Böyle yaratıklara eşlik ettiklerine göre, herhalde gürültülü arkadaşlardan hoşlanıyorlar.»

Bunların da penguen olduğunu anlayınca şaşkınlığımız büsbütün arttı.

Dört ayak üstüne inmişlerdi ve tıpkı dört ayaklılar gibi, kanatlarının ve bacaklarının üstünde, çalıların arasında ve dört ayak üstünde sürünerek dolaşıyorlardı. Yakınımızda durmuş, ses çıkarmadan bizi hayretle izleyen kocaman bir kuş birden alarma geçti; tabanları kaldırıp kayaların arasından aşağıya doğru denize koşacakken yerde tökezledi ya da düştü; sonra bir anda daldı denize. Bir kaç dakika sonra da ta uzakta suyun yüzünde kafası göründü. Öyle bir sıçramış ve yeniden öyle bir dalmıştı ki denize, suda oynaşan bir balık olmadığına kendimizi zor inandırdık.

Peterkin, burnunu uğuşturup yüzünü buruşturarak alabildiğine şaşkın bir ifade ile söylendi: «Bu numara hepsini aştı,» dedi. «Ne balık, ne et, ne tavuk türünden diye bir şey duymuştum. Böyle bir canavarı görecek kadar yaşayacağımı hiç ummuyordum. İşte bunda hepsi de var. Bir anda hepsinden birer tane oluyor. Hele şuraya bakın!» Gocunmuş gibi kıyıya bakarak işaret etti ve ekledi: «Bakın oraya! Sonu yok bunun! Şu alçağın kuyruğunun altındaki nedir?»

Bir penguen, kuyruğunun altından görünen yumurtası ile kıyıda yavaş yavaş ve ağır başlı bir eda ile yürüyordu. Böylece kuyruklarının altında yumurtalarını taşıyan daha pek çoklarını gördük. Sonradan bunların ay-

rı türden penguenler olduğunu anladık. Gerçekten bacakları ile kuyruklarının arasında yumurtalarını taşımaya elverişli bir çukur vardı. Bu koloninin kurallara uyumu ve düzeni bizi gerçekten çok etkilemişti. Ada karelere bölünmüşe benzemekteydi. Her kare bir penguenin... Tam ortasında ağır başlı ve dimdik oturuyorlar. Ya da o karenin sınırı içinde yavaş yavaş yürüyorlar. Kimi henüz kuluçkada, kimi yavrularını beslemekte ki, bu görüntü bizi çok güldürdü. Ana bir tümsekte ya da bir kayanın tepesinde iki ayağının üstünde duruyor ve yavru yerde onun ayaklarının dibinde sabırla beklemekte. Ana birden başını kaldırdı ve ardı ardına gıdaklarcasına akortsuz sesler çıkarttı.

Peterkin: «Neredeyse boğulacak!» dedi.

Ama olay bu değildi, itiraf edeyim boğulacağa benziyordu gerçekten de. Bir kaç saniye içinde başını eğip ağzını açtı ve yavru gagasını sokup anasının gırtlağından bir şeyler emdi. Sonra gıdaklama yinelendi ve yavrunun beslenme eylemi o doyuncaya kadar sürdü gitti. Ne ile yavrusunu beslediğini bilemezdik.

Peterkin, heyecanlı bir sesle: «Hey, daha geriye bakın,» dedi. «Şimdiyedek gördüğüm en alçakça bir aldatma biçimi. Hem de aldatan ana... Şu rezil dişi penguen yavrusunu denize itti. İşte bakın yandaki de aynı şeyi yapıyor.»

Gerçekten olay öyle görünüyordu. Penguenin biri denize yakın bir yerde dik bir kayanın üstünde durmuş, yavrusunu suya dalması için kandırıyordu. Yavru ise pek hevesli değildi bu işe. Ama yine de anasının çağırmalarına karşı duramadı, yavaş yavaş ona yaklaştı. Anası arkasına geçip onu sevecenlikle, yavaş yavaş suya doğru iteledi. Sanki: «Korkma, canım, seni incitmeyeceğim, yavrum,» der gibi idi. Onu kayanın kıyısına iyice yaklaştırınca, bir an düşünceli denize baktı ve sonra arkasından öyle bir sertlikle itti ki yavruyu tepetaklak suya daldı yavru ve ana penguen onun çabalaya çabalaya kıyıya yaklaşmasına seyirci kaldı. Bir çoğunun aynı şeyi yaptı-

ğını gördük. Yaşlı penguenlerin bu usulle yavrularına yüzme öğrettiğine karar verdik.

Bu sahne ile ilgili konuşmalarımız ancak bitmişti ki, bir düzüne kadar yaşlı kuşun son derece gülünç bir davranışla kayalardan sekerek denize koştuklarını gördük. Bu noktada kıyıya yokuş aşağı bir kayadan iniliyordu. Kuşlar denize atlamak üzere yaklaştığında, kimi sulara atlamayı başarıyor, kimi dengesini yitirip en umutsuz bir durumda yokuş aşağı tekerleniyordu. Bir kez suya erişince de toparlanıyorlardı. Dalıyor, çıkıyor, sıçrıyor, yine dalıyorlardı. Son derece çeviktiler, dalıp çıkarak, sıçrayarak, söylenerek—belki uçamadıklarından ötürü—denizde fazla kalmıyorlardı.

Bir süre bunları da izledikten sonra Peterkin, ciddi bir yüzle bize döndü: «Fikrimi öğrenmek isterseniz, bu yaratıkların tümü deli. Hem de zır deli... Burası da büyülü bir ada!» dedi. «Bundan ötürü ben derim ki, ya hemen küreklere asılıp buranın dehşetinden kendimizi kurtaralım, ya da yiğitçe karaya çıkalım. Ve de hayatımızı pahalıya satalım.»

Jack: «Ben oyumu karaya çıkmak için kullanıyorum. Haydi yanaşalım,» dedi. Küreğin bir vuruşu ile de kayığı döndürdü. Bir kaç dakikada kayığı küçük bir koya soktuk. Bir mercan kayasına sıkıca bağlayınca kayığı kıyıdan yukarı doğru koştuk. Sopalarımız ve mızrağımızla daldık penguen saflarına. Yaklaşınca bize saldıracaklarını ya da korku belirtileri göstereceklerini sanıyorduk ama bu acaip hayvanlar, yerinden bile kımıldamadı. Buna da çok şaştık. Yalnız değecek kadar onlara yaklaştığımız zaman onurlu ama aptalca bir şaşkınlıkla bizim geçişimize baktılar. Yaşlı bir penguen yavaş yavaş denize yöneldi. Peterkin onun yolunu kesmeyi aklına koymuştu. Penguenle deniz arasına girdi. Bir o yana, bir bu yana koşup durdu. Elindeki mızrağı hayvanın yüzüne doğru sallıyordu. Ama bu yaşlı kuşun kararlı bir yaşlı kuş olduğunu kanıtladı; geriye dönmek şöyle dursun, ilerlemekte devam etti. Peterkin'le yüreklice savaşacak,

yolundan uzaklaştırıp onu, denize varacaktı. Peterkin matrağı indirseydi, kuşkusuz orada yığılır kalırdı. Oyun uğruna böyle acımasız davranmak istemediğinden Peterkin, kuşu artık engellemedi.

Acaip yaratıkların alışkanlıklarını inceliyerek üç saat kadar kaldık adada. Sonunda onlardan ayrıldığımızda şimdiye kadar gördüğümüz en olağanüstü ve şaşılası yaratıklar olduğuna karar vermiştik. Düşündükçe de belki dünyadaki en olağanüstü yaratığın penguen olduğu kanısına vardık.

BÖLÜM XVIII

Yaman bir fırtına patlıyor ve sonuçları -Dar kurtuluyoruz- Bir kaya güven verici olduğunu kanıtlıyor -Korkunç bir gece ve ışıl ışıl bir sabah -Tehlikeden selâmete.

Penguen adasından ayrılmadan önce vakit ikindiyi bulmuştu. İki mil ötede, üstünde bir kaç hindistan cevizi bulunan küçük bir adada geceyi geçirmeye karar vererek küreklere asıldık ama, önceden göremediğimiz bir tehlike bizi beklemekteydi. Kayığımızı çabucak Penguen Adasına gönderen rüzgâr, akşam yaklaştıkça sertleşmiş, güçlü bir rüzgara dönüşmüştü. Biz adanın yolunu yarılamadan da sürekli gibi görünen bir fırtınaya dönüştü. Rotamız da kürek çekmemizi engelleyecek kadar karşıdan gelmiyordu ama, bizi çok zorluyordu. Adalar bu noktaya kadar denizin saldırısını önlediği halde, az sonra dalgalar yükselmeye ve çatlayan tepeleri küçük kayığımıza doğru yuvarlanmaya başladı. Sular doluyordu kayığımıza. Denizin üstünde kalabilmemiz artık sorun olmuştu. Derken rüzgâr ve deniz ikisi birlikte öyle azgınlaştı ki, adaya kadar gidebilmemiz olanaksızdı.

Jack, birdenbire rotasını değiştirdi. Peterkin ile bana yeniden Penguen Adasına dönmek üzere yelken açmamızı buyurdu.

Kayık rüzgârın önünde uçarken: «Hiç değilse orada fundaların arasına sığınabiliriz. Penguenler de bize arkadaşlık eder,» dedi.

Jack konuşurken yön değiştiren rüzgâr tam karşıdan esmeye başlayınca, adaya varabilmek için yelkeni biraz daha açtık. Bu değişiklikle rüzgâr altına düşecektik. Ama durumumuz daha da kötüleşti. Rüzgâr sağnak halinde çarpmaya başladığından bir kaç kez devrilme tehlikesi atlattık.

Jack, sesine bir ağırlık vererek: «İkiniz de çocuklar, çabuk yelkeni maynaya hazır olun... Ama ne yapsak adaya ulaşamayacağımızdan korkuyorum,» dedi.

Peterkin ve ben her şeyi Jack'a yüklemeye alıştığımızdan, kendi başımıza bir şeyler düşünmek yeteneğini yitirmiştik; hele böyle Jack'ın sorumluluğundaki konularda. Bundan ötürü şu ana kadar her şeyin yolunda gideceğinden hiç kuşkulanmamıştık. Ama Jack'ın bu son sözleri üzerine hayli kaygılandık. Soru sormaya ya da sorunu kafada tartmaya bile olanak yoktu. Zaten Jack konuştuğu sırada üzerimize bir sağnak gelmekteydi; ve rüzgâr altındaki borda tirizi zaman zaman sulara gömülüyordu. Yapılacak tek şey yelkeni hemen indirmekti. Eğer Peterkin ile aynı anda davranıp bunu yapmasaydık, rüzgârın bu sağnağı kayığımızı devirecekti kesinlikle. Kayığın içine yarı yarıya su dolmakla birlikte fırtınanın bu tokatını da atlatmıştık. Ben suları boşaltıyordum ki, Peterkin yelkenin bir ucunu kaldıracak oldu, ama Jack'in söylediği felâkete uğradık: Penguen Adasına dönmemiz olanaksızdı. Rüzgâr bizi önüne katıp açık denize sürükledi. Adayı sıyırtıp geçtik. Korkunç gerçek birden karşımızda belirmişti: böylece dalgalarla sürüklenecek ve Okyanusun ortasında, küçücük bir teknenin içinde sefilce sonumuz gelecekti.

Bu düşünce bizi iyice baskısı altına almıştı. Çünkü bizi savuran fırtına ile birlikte koca dalgalar da saldırdığından başka bir şey göremiyorduk. Çevremize bakındıkça titriyorduk. Artık adaların korumasından çıkmıştık. Köpüklere bulanmış bu yüce dalgalar her an bizi yutacakmış gibi görünüyordu. Sular her yandan saldırıya geçmişti. Ben tek başıma durmadan suları boşalt-

maya çabalıyordum. Yaşamamız söz konusu olduğundan ne Jack bir an dümeni bırakabiliyor ne de Peterkin yelkeni.

Böyle bir felâket ortasında Jack birden bir umutla bağırdı; tam karşımızda, alçak bir ada mıdır, bir kaya parçası mıdır pek belirli olmayan bir yeri işaret etti. Gökyüzü de kara bulutlarla örtülü olduğundan, kör edici köpük serpintileri arasından şimdiye dek orasını farkedememiştik.

Adaya yaklaştıkça ağaçtan ve yeşillikten yoksun olduğunu gördük. O kadar alçaktı ki, dalgalar üstünde patlıyordu. Gerçekten burası, tepesi deniz yüzeyine fırlamış bir mercan kayası oluşumundan başka bir şey değildi. Yüksekliği olsa olsa altmış bilemedin yetmiş santim. Fırtınalı havalarda da gözden siliniyordu. Bu adacığın üstünde dalgalar tüm öfkesiyle yarılmaktaydı. Durumu görünce yüreğimiz burkuldu. Küçük kayığımızı çarptırıp parçalatmadan içeri sokabileceğimiz bir delik bile yoktu.

Adacığın rüzgâra karşı yönünü korkunç bir hızla geçerken Jack bağırdı:

«Yelkeni biraz daha kaldır Peterkin.»

Peterkin: «Peki, peki...» dedi ve otuz santim kadar kaldırdı yelkeni. Yelkenin bu kadarcık açılması kayığın yan yatarak şiddetle çatırdamasına neden olmuştu. Köpüklü dalgaları yararken o anda devriliyoruz gibi geldi. Acelesinden ötürü içimden Jack'a kızdım. Ama haksızlık yapmışım. Çünkü o anlarda suların kayığın içine dolmasına karşın Jack, bir dümen kırıp bizi hemen rüzgâr altına düşürmeyi başardı. Burada dalgaların hızı kesiliyor ve fırtınanın gücü azalıyordu.

«Şimdi çocuklar küreklere! İyi becerdik bu işi... Yol alın...»

Hemen uyduk buyruğa. Küreklerimiz dalgalarla birlikte daldı çıktı. Can havliyle asılıyorduk. Şimdi ancak kayığımızın girebileceği dar bir geçitte ve oldukça durgun sularda ilerliyorduk. Burada tam anlamıyla güven-

cedeydik. Kıyıya atlayıp kayığın ipini kayalara bağladığımız zaman, öyle büyük bir tehlikeden bizi kurtardığı için Tanrıya şükrettim. Güvencedeydik dedim ya, acaba okuyucularımdan kaçı bulunduğumuz koşullara imrenir? Yiyecekten yana sıkıntıda olmadığımız doğrudur. Ama iliklerimize kadar ıslanmıştık. Çevremizde dalgalar köpürüyor, serpintileri tepemizden aşıyordu. Yani suyun içinde imişiz gibi ıpıslaktık. Yanaştığımız yerin çapı ancak on metre vardı. Dalgalarla sürüklenmeyi göze almadan yerimizden kımıldamamız olanaksızdı. Koyun en üstünde, kayanın içinde küçük bir delik ya da mağara dikkati çekiyordu. Burası bizi rüzgârın ve dalgaların hışmından koruyabilirdi. Kaya bir raf gibi dışarı çıkıntılı olduğundan, suların tepemizi ıslatmasını engelleyebilirdi.

Peterkin'in keyfi yine yerine gelmeye başlamıştı: «Bana bir deniz kızının mağarasına sığınmışız gibi geliyor. Dört yanımız su. Yer de gök de artık geçmişte kaldı,» dedi.

Peterkin abartmıyordu. Çünkü uğultulu denizin köpükleri ayaklarımızın dibine kadar geliyordu. Dalgaların ak köpükleri sürekli tepemizdeydi. Kaya rafından durmadan sular damlıyordu. Bize öyle geliyordu ki, su düzeyinin üstünde değil altındayız.

Jack seslendi: «Azıcık kımıldayalım. Yerleşip rahatlamaya bakalım. Fırlat azığımızı Peterkin. Sen de Ralph kayığı çekmeye yardım et, dikkatli ol!»

«Derhal, kaptan, derhal!» diye buyruğu yerine getirmeye savaştığımızda arkadaşımızın keyifli görünmesi bizi de keyiflendirmişti.

Bereket versin, mağara pek derin olmamakla birlikte kuruydu. Bundan ötürü umduğumuzun üstünde rahatlık sağlamayı başardık. Azığımızı bir yana koyduk. Islak üst başımızı sıkıp sularını akıttık. Yelkenimizi altımıza serip büyük bir iştiha ile yemeğimizi de yedikten sonra iyice neşlenmeye başladık. Ama gece yaklaşırken bir durgunluktur çöktü üzerimize. Çünkü gün ışığında

görebildiğimiz güvence kanıtları karanlıkta yok olmuştu. Artık üstüne uzandığımız kayanın nasıl sağlam bir kaya olduğunu göremiyor ve dört yanımızda hüküm süren azgın fırtına bizi sersemletiyordu. Gece ilerledikçe öyle bir karanlık çöktü ki, gözlerimizin önünde tuttuğumuz elimizi göremiyorduk. Zaman zaman korunmaya gereksinme duyarmışız gibi birbirimize dokunuyorduk. Bir ara fırtına büsbütün çileden çıktı. Birbirimizin sesini zorlukla işitebiliyorduk. Sanımızca rüzgârın hafif bir değişikliği damlaların öteye beriye düşmesine, serpintilerin yüzümüze esmesine neden oluyordu. Denizin kabarışı ve delice kaynayışı ile küçük koyun suları mağaranın içine ta ayaklarımızın dibine saldırıyor, ipinden koparacakmış gibi kayığımızı çekiştiriyordu. Böyle bir felâketi önlemek için kayığı daha içeri çekmiş, ipine ellerimizle yapışmıştık. Arada bir çakan şimşek çevremizdeki su perdesinin arasından korkunç bir ışıkla pırıldıyor ve sahnenin dehşetini bir kat daha artırıyordu. Ama yine de, bu ürküntü veren ışığı bekliyorduk; çünkü onu izleyen koyu karanlık daha dehşet uyandırıcıydı. Kasırganın deli çığlıkları arasından göğü ikiye bölecekmiş izlenimini vererek birden patlayan gökgürültüsü kulaklarımıza hafif bir meltemmiş gibi geliyordu. Adanın rüzgâra bakan bölümüne dalgalar öyle saldırıyordu ki, kaskatı kayalar bu saldırıya dayanamayacak diye aklımızdan geçiyordu; ve bu can çekişme acıları ortasında her an yerimizden koparılıp fırlatılacakmışız, uluyan kapkara denizde boğulacakmışız duygusuna kapılıyorduk. Tam anlamı ile işkence çektiren bir geceydi. En sonunda çevremizdeki buharlı sisin ardından doğan günün ilk ışımalarını farkettiğimizde duyduğumuz o minnet duygusunu hiç kimse anlayamaz.

Üç gün üç gece hiç yatışmadı fırtına ve kudurmuşcasına esti, esti. Bizler de kayanın üstünde kalakaldık. Ancak dördüncü günün sabahı birden bir dinginlik, rüzgâr kesiliverdi. Gerçi dalgalar hâlâ öylesine kabarıyordu ki, kayığımızı indirmek yürekliliğini gösteremedik.

Bütün bu süre içinde, zaman zaman, ancak birkaç dakika uyuyabiliyorduk. Ancak üçüncü gece derin bir uykuya dalabildik ve dördüncü günün sabahı uyandığımızda deniz durulmuş ve masmavi gökte güneş parlıyordu.

Yeniden kayığımıza yerleşip dümeni vatanımız olan Adamıza çevirdiğimizde yüreklerimiz hafiflemişti. Adamızın ufukta iyice belirdiğini farkedince sevinçten çılgına döndük. Çünkü onu bir daha bulamayacağımız bir yerlere savrulmuş olmaktan korkuyorduk. Hava çok dingin olduğundan günün büyük bir bölümünü kürek çekmekle geçirdik. Öğleden sonra elverişli bir rüzgâr çıkar çıkmaz yelken açabildik. Kısa sürede Penguen Adasını ve fırtına başladığında ulaşmayı başaramadığımız öteki adayı geçtik. Hâlâ azığınız yeteri kadar kalmıştı; kendi yerimize dönmek için sabırsızlanıyorduk. Penguenlere sevecenlikle bağlanan Peterkin'i düşkırıklığına uğratmak bahasına adaya yanaşmadık.

Rüzgâr elverişli olduğu halde, adamızı kuşatan mercan kayalarına ancak hava kararırken ulaşabildik. Lagonun içinde yüz metre kadar ilerlemiştik ki, rüzgâr birden kesildiğinden küreklere asılmak zorunlu oldu. Vakit epey geçti. Gökte ay ve yıldızlar pırıl pırıldı, çardağımızın karşısında karaya atladığımızda. Sevgili adamıza sağ ve esen ulaştığımızdan ötürü o kadar mutluyduk ki, kayığı şöylece kıyıya çektikten sonra çardağımızda her şeyin yolunda olup olmadığını görmek için koştuk. İtiraf etmeliyim ki, sevincime bir tür belirsiz korku da karışmıştı: Biz yokken gelenler oldu da her şeyimizi mahvettilerse diye düşünüyordum. Ama çardağımıza vardığımızda her şeyimizi tam bıraktığımız gibi bulduk. Zavallı kara kedi boynu bükük çardağımızın önünde mercan kayasından masanın üstünde kıvrılmış uyuyordu.

BÖLÜM XIX

Ayakkabı yapımı -Yaşantımızın akışı birdenbire engellendi- Beklenmedik bir ziyaret ve şaşırtıcı bir savaş- Bizler savaşçı olduk ve Jack kendi kahramanlığını kanıtladı.

Bu olaydan sonra adamızda aylarca sürekli bir düzen içinde mutlu bir yaşam sürdük. Kimi zaman lagonda balık avlıyor, kimi zaman ormanda avlanıyor, kimi zaman değişik değişik yollardan dağın tepesine çıkıyorduk. Her sefer Peterkin, şans eseri belki bir gemi görünür de işaret eder düşüncesiyle buraya çıktığımızı söylerdi. Ama ben eminim ki, hiçbirimiz bu tutsaklıktan kurtulmak istemeyecek kadar mutluyduk burada. Peterkin, çok genç olduğumuzdan bir iki yıllık bir zamanı böylece yitirdiğimizin farkına bile varamayacağımızı yineler dururdu. Önce de belirttiğim gibi, o onüç yaşındaydı. Jack onsekiz ve ben onbeşindeydim. Jack, uzun boylu, güçlü ve gelişmiş olduğundan yirmisinde sanılabilirdi. İklim öylesine güzeldi ki, sürekli yaz yaşanıyordu. Ağaçlardan meyveler ve çiçekler yıl boyunca eksik olmuyordu. Yiyecek stoku yapmaya hiç gerek duymadık. Peterkin, sık sık saldırdığı halde domuzlar bile eksileceğine artıyordu. Eğer herhangi bir yerde sürüye rastlamazsak, önce sözünü ettiğini erik ağacının altında koca bir aileyi buluyorduk.

Bu evrede hindistancevizi ağacının bezlerinden kendimize çeşitli üst baş düzmek işine iyice daldık. Çünkü buraya çıktığımızda sırtımızda bulunanlar artık iyice paçavralaşmıştı. Peterkin vurduğu ihtiyar domuzun derisinden çok güzel ayakkabılar yapmayı başardı. Şöyle ki: Deriyi kendi ayağından üç dört santim uzun, dikdörtgen biçiminde kesti ilk önce. Sonra bunu suya batırdı. Islak haldeyken de iki ucunu birbirine dikerek kapattı. Böylece arkasında dikiş çizgisi bulunan bir ayakkabı topuğunun kabaca bir taklidini ortaya çıkarmış oldu. Bu bitince de, derinin bileğe gelen kenarlarında boylu boyunca delikler açıp içinden sağlam bir şerit geçirdi. Bu derinin topuk kısmına kendi topuğunu oturtup da çevresindeki kordonu çekince, kenarlar ayağın çevresinde kalkıyor ve ayağı bilekten sarıyordu. Elbette bu pabuçlarda göze çirkin görünen deri kırışıkları vardı ama, buna karşın çok kullanışlıydı. Sonunda Jack bu pabuçları kendi uzun çizmelerine yeğledi. Bundan başka, bizi daha da rahat ettirecek çeşit çeşit yararlı öteberi de yaptık. Birkaç kez ev yapmayı da gündeme getirdik ise de, çardağımıza öyle bir sevgiyle bağlanmıştık ki ve o kadar kullanışlıydı ki, onu bırakma kararı veremediğimizden ev yapma işine de girişmedik. Çünkü ev böyle bir iklimde yararlı olmak bir yana, içinde yaşamak hoşumuza gitmeyebilirdi.

Adanın aksi yönündeki kulübede bulduğumuz silahı arada bir inceliyorduk. Peterkin barut özlemi çekmekteydi. Silah kullanılabilse, domuz öldürmesi daha kolaylaşacaktı. Ama bizler mızrağı, ok ve sapanı kullanmakta artık o kadar ustalaşmıştık ki; daha öldürücü silahlara gerek duymuyorduk.

Sualtı bahçesi'ne dalmak bizi hâlâ mutlu ediyordu. Peterkin de sürekli idman yaptığından denize biraz daha alışmıştı. Jack ve ben sanki anadan doğduğumuzdanberi deniz yaşantımızın bir parçası imiş gibi bir duygu ile denizin içinde kendimize güven ve rahatlıkla öyle cambazlıklar yapıyorduk ki, Peterkin, günün birinde

balığa dönüşeceğimizden ve kendisini tek başına koyup yüze yüze alıp başımızı gideceğimizden korktuğunu söylüyordu. Jack'ın da her gün biraz daha köpek balığına benzemek yolunu tuttuğunu sözlerine ekliyordu. Bunun üzerine Jack da ona, eğer bir gün balığa dönüşecek olursa, kuşkusuz karidesten daha iyi, daha iri bir yaratık olamayacağını bildirmişti. Zavallı Peterkin, bizim denizin altında büyük bir zevkle dolaşmalarımızı kıskanmıyordu ama, Jack, Sualtı Bahçesi'ne dalıp da dipteki bir taşın üstüne oturup yukarıya Peterkin'e baka baka yüzünü gözünü oynatarak maskaralık yapınca işte bunu çekemiyordu. Kendisinin de aynı şeyleri yapabilmek için neler feda edebileceğini anlatıyordu. Peterkin'in bu tür konuşmaları beni çok eğlendirmekteydi. Eğer kendisi bir an dalıp çıktığında yüzünün ne hal aldığım bir görebilseydi, Jack'ın çoktan bu aşamalardan geçtiğini anlayacaktı. Çünkü, Jack bu maskaralıkları kendi isteğiyle yapıyordu; Peterkin ise elinde olmayarak yapmaktaydı.

Bizler bütün bu uğraşılara ve eğlencelere kendimizi vermişken, bir gün tepeden inme, aklın almayacağı kadar korkunç bir olay oldu.

Jack ve ben, ancak arada bir yaptığımız gibi, Su Fışkırtan Kayalar'ın üstüne oturmuştuk. Peterkin de kaza sonucu denize düştüğünden sırılsıklam ıslanan üstbaşını çıkarıyordu. Birden dikkatimiz ufukta beliren iki şeye takıldı.

Jack'a sordum; «Şu görünenler nedir sence?»

«Bilemiyorum,» diye yanıtladı. «Bir süredir farkettim ama, kara renkteki deniz martılarıdır diye düşündüm. Ama onlara daha dikkatli bakınca martı olamayacaklarına karar verdim. Martıdan çok daha büyük nesneler.»

«Bize doğru geliyorlarmış gibi görünüyor,» dedim.

Peterkin: «Hey, ne oluyor?» diye yaklaştı.

Jack: «Bak!» diye işaret etti.

Peterkin, elini gözlerine siper ederek baktı: «Balinalar... Yok, yok! Bunlar kayık olamaz mı?»

Yeniden insan yüzü görmek heyecanı ile yüreklerimiz hızını arttırmıştı.

«Bir bakıma hakkın var, Peterkin. Bunlar kayık gibi değil ama, acaip ilerliyorlar denizde,» diye Jack kendi kendine konuşuyormuş gibi söylendi.

Şimdi bize daha yaklaşan iki nesneyi dikkatle incelerken Jack'ın kaygılandığım farkettim. Sonunda ayağa fırladı: «Bunlar kano, Ralph! Savaş kanoları mı değil mi bilemem. Ama bildiğim bir şey varsa, tüm Güney Adaları yerlilerinin yamyam olduğudur. Yabancılara da hiç saygılı değillerdir. Eğer karaya çıkarlarsa sakınmalıyız. Dilerim çıkmazlar.»

Jack'm dedikleri beni çok korkutmuştu. İtiraf edeyim ki sözlerinden çok kaygılı tavrıyla çok şeyler anlatıyordu. Peterkin ve ben, tatsız duygularla onun peşinden hemen ormana yöneldik.

Fundalıklar arasına gizlenirken: «Yazık, silahlarımızı arkada unutmuşuz,» dedim.

«Zararı yok, burada yeteri kadar silah var,» diye yanıtlarken ellerini oracıkta yığılı duran irili ufaklı sopalara uzattı. Peterkin eli hiç boş duramadığından, buraya her gelişimizde sadece bir şeyle uğraşmış olmak için bunları yapmıştı.

Üçümüz de kendi kullanmamıza elverişli birer sopa seçtik. Sonra görünmemeye dikkat ederek kanoların yaklaşmasını görebildiğimiz bir kayanın ardına saklandık. Önceleri onlarla ilgili tek tük bir şeyler konuşurken lagona girip de karaya yaklaştıklarında sesimizi kestik.

Öndeki kanoda birkaç kadın, çocuklar ve erkekler vardı. Aşağı yukarı kırk kişi. Onu izleyen kanodakilerin hepsi erkek. Onlar da aynı sayıda ama silahlılar. Savaştan döndükleri izlenimini uyandırıyorlar. İki kanodakiler de bütün güçleriyle padıllara asılıyor. Arkadan izleyenlerin, öndekileri karaya çıkmadan yakalamayı amaçladığı belli. Bunu başaramadılar. Ön kanoda bulunanlar, bizim ardına gizlendiğimiz kayanın önünde karaya

varmak üzere... Kısa padılları sularda meteorlar gibi çakıyor ve çevreye durmadan su serpintileri saçılıyor. Kanonun pruvası köpük içinde kalmıştı. Kürek çekenlerin çıplak vücutlarının tüm kasları gerilmiş alabildiğine; ve kara suratlarında gözleri parlıyor. Kano tüm hızı ile karaya bindirinceyedek bir an bile gevşemediler. Sonra meydan okur gibi bağırarak hepsi birden sanki bir sihirle kıyıya atladı. Kucaklarında çocuklarıyla üç kadın ormana kaçtı. Erkeklerse kıyıda birikmişlerdi; ellerinde taşlar, hizaya indirilmiş mızraklar ve vuruşa hazır ucu tokmak gibi sopalarla karaya çıkacak düşmana karşı savunmada bekliyorlardı. İki kanonun arasında ancak yarım mil vardı. Hızla daraldı bu ara. İzleyenler karaya yaklaştıklarında ne korku, ne duraksama belirtisi gösterdi. Kudurmuş bir atılganlıkla geldiler ve taş yağmurunu hiç önemsemediler. Kano bindirdi kıyıya. Ancak bir cehennem zebanisinin gırtlağından çıkabilecek haykırışlarla kıyıya atlayıp düşmanlarını kıyıdan yokuş yukarı sürdüler.

Hemen giriştikleri savaş bakılamayacak kadar korkunçtu. Erkeklerin bir çoğunun elinde acaip biçimlerde, koskocaman ucu yumru sopalardan vardı. Bir indirişle birbirlerinin beynini dağıtıyorlardı. Nerdeyse hepsi çırılçıplak. Birbirleri ile çatışmak için koştuklarında eğiliyorlar, doğruluyorlar, sıçrıyorlar, hele o silah silaha gelişlerinde insandan çok şeytana benziyorlardı. Bu kanlı savaş karşısında yüreğim sıkışmıştı, bayılacak gibiydim. Görmemek için başımı çevirmek istiyordum ama, sanki büyülenmişim gibi kımıldayamıyor, bakışlarımı yapışmış gibi bu savaşçılardan ayıramıyordum. Saldırgan partiyi yönetenin son derece acaip bir yaratık olduğunu gördüm. Boyundan bosundan ve bazı özelliklerinden bunun şefleri olduğuna hükmettim. Kıvır kıvır gür saçları havaya dikilmişti ve böylece kafasına koca bir türban dolamış gibi görünüyordu. Saçlarının açık sarı renkte oluşu beni şaşırttı. Çünkü vücudu kömür gibi kapkara idi. Saçlarını boyamış olabileceği aklıma geldi.

Tepeden tırnağa döğmeliydi. Yüzü de döğmeli olduğu halde kırmızı boyaya da bulanmış, üstüne de ak çizgiler çekmişti. Bütün bunlarla, türbana benzer sarı saçları, Herkül gibi iri kıyım kara gövdesi, parıldayan gözleri ve bembeyaz dişleriyle, şimdiyedek gördüğüm en korkunç yaratıktı. Savaşırken de çok hareketliydi. Hemen dört kişiyi öldürüvermişti.

Birden sarı saçlı Şefe kendi kadar iri kıyım biri saldırdı. Ucu kartal gagasına benzeyen iri bir sopa ile saldırmıştı. Bu iki dev birkaç saniye birbirine sokulmadan birbirini süzdü. Fırsat kollarcasına birbirlerinir çevresinde dönüyorlardı. Ama böyle tedbirli olmakla hiçbir şey kazanamayacaklarım ve zaman kaybının her iki taraf açısından savaş yönünün değişmesine etken olacağını hesaplamış ve saldırıya karar vermiş olacaklardı ki, aynı anda kuduz bir çığlıkla sıçrayıp aynı anda sopa sopaya geldiler. Tok bir ses çıktı sopalardan. Birden sarı saçlı yaban sürçtü; düşmanı ileri atıldı, hantal matrak havaya kalktı ama inmedi. Kendi yere indi. Çünkü Şefinin tehlikede olduğunu gören bir savaşçı, bir taş fırlatmıştı. İşte bu an savaşın dönüm noktası oldu. Karaya ilk çıkanlar, Şeflerinin düştüğünü görünce dönüp fundalıklara doğru kaçmak istediler ise de hiçbiri kaçamadı. Hepsi saldırıya uğrayıp yere yıkıldı. Gerçi hepsinin ölmediğini farkettim. Artık zafere erişen düşmanları onları diri olarak ele geçirmek niyetindeydi. Onbeşini yakalamayı başardılar. Ellerini ayaklarını bağlayıp ormana götürdüler onları; ve fundalıkların arasma bıraktılar. Hangi amaçla oraya bıraktıklarını anlayamadım. Yeniden savaş alanına döndüler. Oradakiler yaralarım yıkıyorlardı.

Saldırgan partiyi oluşturan kırk kişiden ancak yirmi sekizi sağ kalmıştı. Onlardan ikisi kadınları ve çocukları aramak üzere ormana gönderildi. Yenik partiden ise söylediğim gibi onbeşi sağdı; ve elleri kolları bağlı, çaresizlik içinde otların üzerinde yatıyordu.

Biz üç arkadaş birbirimize döndük ve korkumuzu birbirimize fısıldadık: İçecek su aramak üzere kayaların arasına tırmanabilir ve gizlendiğimiz yerde bizi bulurlardı. Bir yandan da olaylar bize öylesine ilginç gelmişti ki, olduğumuz yerde kalıp gözlemeyi yeğledik. Bir bakıma da kendimizi göstermeden kalkmamız pek kolay değildi. Yabanlardan biri ormana gidip az sonra elinde bir çalı yığını ile döndü. Jack'ın ilk kez ateşimizi yaktığı yöntemle yani yay ve kav kullanarak ateşi yaktığım görünce hiç şaşırmadık. Ateş tutuşunca içlerinden ikisi yine ormana gitti ve bağlı adamlardan birini getirdi. Düşmanlarım yakacaklar düşüncesi aklıma gelir gelmez bir dehşet duygusu ile kalbim sıkışmaya başladı. Onu ateşe yaklaştırdıklarında duygularım beni alt etti ve hızla soludum sonra sopaya yapışıp yerimden sıçramak için davrandım. Ama Jack, güçlü kolunun bir hareketiyle beni yerime çiviledi. Derken yaban adamlardan biri yumrulu sopasını havaya kaldırıp tutsağın kafasına patlattı. Adam hemen ölmüş olmalıydı. Garip gelebilir ama, ölmesiyle rahatladım diyebilirim. Hiç değilse diri diri yanmayacaktı. Bacaklarının çırpınışı ancak durmuştu ki, canavarlar onun vücudundan et parçaları kesmeye başladı. Ateşte azıcık kızartıp yediler.

Birden ormanda bir haykırış duyuldu. Birkaç dakika geçmemişti ki, iki yaban adamı üç kadını ve iki çocuğu sürükleyerek ormandan çıkardı. Bu kadınlardan biri arkadaşlarından daha gençti. İlk bakışta utangaçlığı dikkati çekiyordu. Yüzünün ince bir ifadesi vardı. Gerçi ötekiler gibi yassı burunlu, kalın dudaklıydı ama teninin rengi sütlü kahveydi. Onun başka bir ırktan olduğu kanısına vardık. Kadınların üçü de kısa eteklik giymişti. Omuzlarında bir tür kürkten şal var. Kara kehribar gibi saçları uzun olacağına kısa ve kıvırcık ama yün gibi değil. Bir bakıma delikanlı saçına benziyor. Biz bu zavallı kadınlara biraz kaygı biraz da merakla bakarken, Şef kadınların en yaşlısına yaklaşıp elini çocuğa uzattı. Kadın, çocuğunu göğsüne bastırarak geri

çekildi ve bir çığlık koparttı. Yabanice bir gülüşle Şef, çocuğu kadının kollarından çekip denize fırlattı. Bu tüyler ürpertici sahneye ve kadının yeni bir çığlıkla kumların üzerine baygın serilişine tanık olan Jack'ın dudaklarından bir inilti duyuldu. Hafif dalgacıklar çocuğu kıyıya yuvarlamıştı. Deniz böyle bir iğrenç cinayete ortak olmak istemiyordu sanki. Çocuğun hâlâ yaşadığını gördük.

Şimdi demin sözünü ettiğim genç kadın ortaya getirilmişti. Şef ona bir şeyler söyledi. Sesini, kelimelerini apaçık duyduğumuz halde elbette ne dediğini anlayamazdık. Adamın öfkeli sorularına kız hiç yanıt vermiyordu. Ancak şef ateşi gösterdiğinde ona gözdağı verdiğini anladık.

Jack, boğuk bir sesle: «Peterkin, bıçağın yanında mı?» dedi. Yüzü ölü yüzü gibi sararmıştı.

«Evet,» diye yanıtladı Peterkin.

«Pekâlâ... Şimdi dinle beni ve dediğimi hemen yap. İşte küçük çakı, Ralph. Hemen ikiniz çalıların arasından koşun. Tutsakların iplerini kesip onları serbest bırakın. Çabuk! İş işten geçmesin...»

Jack, ayağa fırladı. Ağır ama kısa bir matrak yakalamıştı. Güçlü vücudu heyecanla titriyordu. Alnından terler damlıyordu.

Birkaç dakika önce tutsağın birini doğrayan adam şimdi kıza yaklaşmaktaydı. Jack, kayaların arasında ölüm çığlığı gibi yankılanan bir haykırışla en azından on metre derinlikteki uçurumun üstünden sıçradı, yaban adamları daha şaşkınlıktan kurtulamadan onların arasına atıldı. O sırada da Peterkin ve ben tutsaklara doğru koştuk. Sopasının bir vuruşuyla Jack, adamı yere sermiş, öfkeli bir bakışla çevresini süzüp Şefe doğru atılmıştı. Eğer Jack'ın, onun başını şavullayarak indirdiği darbe yerini bulsaydı, ikinci bir vuruş gerekmeden iri kıyım Şef yere serilecekti. Ama adam bir kedi kadar çevikti. Aynı anda kenara sıçrayarak darbeden kurtulmuştu. Kendi hantal sopasını düşmanının kafasına sal-

ladı. Şimdi yana sıçrama sırası Jack'a gelmişti. Ve ilk körkütük öfkesinin patlaması ile biraz yatıştığından, dev gibi düşmanına oranla kolay bir av olmuştu. Ne var ki, Jack artık soğukkanlılığını da kazanmıştı. Sopayı birbiri ardından indiriyor ve rastlatıyordu. Hafif silah bu kavgada üstünlüğünü kanıtlamıştı. Bir süre Şefin ağır tokmağının darbelerine karşı durdu; Şef ise birbiri ardından inen darbeleri kolaylıkla geçiştiremiyordu. Yine de hareketleri çok çevikti ve ağır silahını iyi savuruyordu. Jack'ın hemen her vuruşu yerini buluyor ve o kadar hızlı vuruyordu ki, bu vuruşlar da ağır bir silahın vuruşları yerine geçiyordu.

Öteki yamyamların Şeflerinin başarısından emin olarak kavgaya katılmamaları Jack hesabına büyük bir şanstı. Eğer kuşkuları olsaydı, belki hepsi bir olup Jack'ı hemen alaşağı ederlerdi. Şimdi sadece sonucu bekleyerek eğleniyorlardı.

Artık Şefin ağır sopasını sallamaktan yorulduğu görüldü. Hareketleri de ağırlaşmıştı. Sıkılmış dişleri arasından solukları ıslık gibi çıkıyordu. Şimdi şaşıran öteki yamyamlar, yardım etmek ister gibi yaklaşmakta. Bu hareket Jack'ın dikkatinden kaçmadı. Sonunun geldiğini kavrayıp yaşamının bu son darbeye bağlı olduğuna inanmıştı. Şefin sopası kafasına inmek üzere kalkmıştı. Jack bu darbeyi kolayca atlatabilirdi ama, çekilecek yerde, birdenbire kendi sopasının ucuna doğru elini yanaştırıp başına daha darbe inmeden ileri atıldı ve Şefin iki gözünün arasına tüm gücü ile o sopasını indirdi. O anda da düştü yere ve Şefin canı çekilmiş vücudunun altında kaldı. Bir düzine kadar sopa Jack'in kafasına inmek üzere havaya kalkmıştı. Ama yaban adamları bir an bocalayıp durdu. Çünkü Şefin koca gövdesi Jack'ı koruyordu. İşte bu an Jack'ı kurtardı. Şefin ağır cesedini yerden kaldırmak isteyen adamları, benim ve Peterkin'in serbest bıraktığımız tutsakların inen sopaları altında perişan oldular. Eğer Jack ile Şeflerinin arasındaki savaşıma kendilerini o kadar kaptırmasalardı, bu

işi kesinlikle başaramazdık. Üzerlerine atıldığımız ana kadar bizi farketmemişlerdi. Biz üç kişiydik, onlar kalabalıktı. Bizler kendi zaferimizle coşmuştuk, onlar kendi Şeflerinin yere serilmesiyle karamsarlığa kapılmışlar, gafil avlanmışlardı. Bunun dışında Jack'ın ortalığı birbirine katan öfkesi karşısında ürkmüşlerdi de. Jack, öfkesiyle zembereğinden boşanmıştı; ve Şefin altından kurtulduğu anda döğüşenlerin arasına atılmıştı. Sopasını da her savuruşta onların sayısını bizimki ile eşit kılmıştı. Peterkin ve ben onun yardımına koştuk. Tutsaklar da bizi izledi. On dakikadan az bir sürede düşmanlarımızın yarısını yere sermiş, yarısım da tutsak edip elleri ayakları bağlı deniz kıyısına sıralamıştık.

BÖLÜM XX

Yaban adamları ile ilişki kurduk -Yamyamlık yasaklandı- Öldürülenler gömüldü ve yaşayanlar bizi yine Mercan Adasında yalnız bırakıp gittiler.

Savaş bittikten sonra çevremizi kuşatan yaban adamları bize şaşkın şaşkın bakıyorlar ve bizi soru yağmuruna tutuyorlardı ama dediklerinin hiçbirini anlayamadığımızdan elbette yanıtlayamıyorduk. Bu duruma bir son vermek için Jack, aldığı yaraların etkisinden kurtulan Şefin elini yakalayıp dostça sıktı. Bunu gören yaban adamları dostça bir hareket olduğunu kavrayarak hepsi bizimle birer birer tokalaştı. Bu tören de bittikten sonra Jack, bir kayanın üstünde bırakıldığı yerde hiç kımıldamadan olup bitenleri merakla seyreden genç kıza yaklaştı; ve kendisini izlemesi için bir işaret yaptı. Sonra da Şefi elinden tuttu ve bizim çardağa yönelirken bakışları birden denize fırlatılan ve şimdi kumların üzerinde serili çocuğa ilişti. Şefin elini bırakıp koştu çocuğa ve onun hâlâ yaşadığını sevinçle gördü. Biz de çocuğun anasının yavaş yavaş kendine geldiğini farketmiştik.

Jack: «Hey, çekilin yolumdan,» diyerek bizi kenara itti. Biz ayılmasına yardım için kadının üzerine eğilmiştik. «Ben onu kendine getiririm,» diyerek çocuğu kadının göğsüne bıraktı yanağını da anasının yanağına dayadı. Sonuç gerçekten etkileyiciydi. Kadın gözlerini açıp

da çocuğu göğsünde bulunca, ona baktı ve bir sevinç çığlığı koparttı. Kollarında sıkarken çocuğu kalkmaya çabalıyor belli ki yine ormana kaçmayı düşünüyordu.

Jack: «Her şey yolunda,» diyerek Şefi yine elinden yakaladı: «Şimdi Ralph ve sen Peterkin, bu kadının ve adamların çardağa gelmelerini sağlayın. Elimizden geldiğince onlara evsahipliği yapacağız.»

Birkaç zaman sonra bu yaban adamları bizim çardağın önünde yere çökmüşler hiç de yabancısı olmadıkları yemeklerimizi büyük bir iştiha ile yiyorlardı: Kızarmış soğuk domuz eti, çok sayıda yaban ördeği, çeşitli soğuk balık, sınırsız hindistancevizi, ekmek ağacının meyvesi, yam, taro ve erik. Bu alıştıkları yiyeceklerdi, tıkabasa doydular.

Bu arada bizler, günün yorgunluğu ile iyice hırpalandığımızdan, hindistancevizi limonatalarını kana kana içip çardağımızda derin bir uykuya daldık. Ne kadar uyuduk bilemem. Bildiğim bir şey varsa yatarken güneş batmaktaydı, uyandığımızda gökte yükselmişti. Jack'ı uyandırdım, şaşırarak doğruldu. Durumu hemen kavrayamadığından gerinerek: «Haydi şimdi kahvaltımızı edelim,» dedi. «Hey, Peterkin, tembel arkadaş! Daha ne kadar yatmak niyetindesin?»

Peterkin uzun uzun esnedi ve epey zorlukla gözlerini açtı: «Bu yarının sabahı, ben bugünün sabahı sanıyordum... Aman, aman Tanrım! Sen nereden çıktın? Kendi evindeymiş gibi rahat görünüyorsun. Hele bakın şuna! Ha seninle konuşmuşum ha kediyle... Kedi ile konuşmak daha iyi. Hiç değilse dilimi anlıyor.»

Bu sözleri çardağımızın karşısında taşa oturmuş yaşlı kadınlardan birine söylüyordu. Kadın çocuğunu ayaklarının dibine yere bırakmış, kızarmış domuzdan arta kalan parçaları yutmakla meşguldü.

Bu sırada dışarıda öteki yaban adamları da hareketeye geçmişler, kahvaltı hazırlıyorlardı. Birtakım işaretler yaparak onlarla anlaşmaya çabalıyorduk ama olanaksızdı. Sonunda adlarını öğrenebilmek için bir plan aklımıza

geldi. Jack, kendi göğsüne dokunarak: «Jack» dedi harfleri belirterek. Sonra Peterkin'i ve beni de adlarımızı söyleyerek gösterdi. Sonra yine kendini işaret etti: «Jack» dedi. Aynı hareketi yineledi, yineledi. Derken parmağını Şefin göğsüne götürdü, soru sorar gibi yüzüne baktı. Şef hemen anlayıp açıkça: «Tararo» diye iki kez yineledi. Jack da bu adı yineleyince, Şef onaylayarak başını salladı: «Chuck,» dedi. Bu kelime Peterkin'i kahkahalarla güldürdü. Jack, kaşlarını çatarak onu azarladı: «Belli etmiyorum ama sana çok daha kızdını, Peterkin. Bu adamlar kendilerine gülünmesinden hoşlanmaz,» dedi. Sonra çardağın ağzında oturan kadınların en gencine dönüp onu gösterdi. Şef, «Avatea» dedi ve güneşi işaret etti; gökyüzünün en yüksek noktasına doğru uzattı parmağını ve o noktada birkaç saniye durdu parmağı.

Jack şaşırmıştı: «Bu ne demek olabilir?» diye söylendi.

Peterkin yanıtladı: «Şef belki de kızın melek olduğunu anlatmak istiyordur. Bir süre için yere inmiş. Eğer böyle ise, alışılmamış kara bir melek!»

Bu açıklama bize yatkın gelmedi. Jack, kıza yaklaştı: «Avatea» dedi. Kız başını sallayarak dertli dertli gülümsedi. Aynı zamanda göğsünü işaret etti, sonra güneşi. Tıpkı Şefin yaptığı gibi. Bunun ne anlama geldiğini kavrayamadığımızdan şaşırdık ama, nasıl olsa bu sorunu çözemeyeceğimizden memnun olmuşuz gibi görünmek zorunluluğunu duyduk.

Jack, şimdi kendisini izlemeleri için adamlara bir işaret yaptı ve baltasını alıp dün savaşa sahne olan yere yürüdü. Tutsakları bulduk. Geceyi orada kıyıda geçirmişlerdi. Kafalarımız konuklarla ilgili sorunlarla dolu olduğundan ve uykunun baskısı ile kendimizden geçtiğimizden onları hepten unutmuştuk. Hallerine bakıldığında o kadar kötü durumda görünmüyorlardı. Az sonra kendilerine verilen kahvaltıyı iştiha ile yutmaya başladıklarında ne türlü acıkmış olduklarını anladık. Derken Jack kumsalda bir çukur kazmaya koyuldu ve bir

dakika kazdıktan sonra çukuru ve orada kumsalda yatan ölüleri işaret etti. Onun ne istediğini hemen kavradı adamlar ve koşup kısa küreklerini aldılar ve yarım saat içinde öldürülenlerin hepsini alabilecek kadar büyük bir çukur kazdılar. Bu iş bitince de düşmanlarının cesedini öyle bir kayıtsızlıkla içine fırlattılar ki, eğer biz istemeseydik böyle bir zahmete hiç kuşkusuz katlanmayacaklardı. Sarı saçlı Şefin cesedi en son fırlatıldı çukura. Bu alçak adam Jack'ın darbesi ile yere serilmiş ama ölmemişti; olayı izleyen kargaşada, düşmanlarının biri onun toparlanır gibi olduğunu farkedince yine bir vuruşla olduğu yerde öldürmüştü.

Üzerine kum atmaya başlayacakları sırada, yabanlardan biri eğildi ve taştan yapıldığı belli bir bıçakla butundan koca bir dilim et kesti. Bunu yemek amacıyla kestiğini hemen anlamış, tiksinti ve dehşetimizi yenemeyerek bağırmıştık.

Jack, yerinden fırlayıp adamı kolundan yakalayarak: «Hele hele, rezil herif seni!» diye haykırdı. «At o parçayı da deliğe, anlıyor musun?»

Yaban bu buyruğu elbette anlamamıştı ama, Jack'ın tiksintiyle ete baktığını ve gözlerinde şimşekler çakarak çukuru gösterdiğini pekâlâ kavramıştı. Yine de uymadı onun buyruğuna. Jack birden Tararo'ya döndü, adamının buyruğuna uymasını sağlaması için bir işaret yaptı. Şef bu başvuruyu anlamıştı ki, ileriye doğru bir adım atıp yumrulu sopasını kaldırdı; suç işleyen adamının tam beynini dağıtmak üzereyken Jack ileri sıçrayarak onun kolunu havada yakaladı:

«Dur,» diye bağırdı. «Dur kalın kafalı, ben senden adamım öldürmeni istemedim,» ve yine et parçasını ve çukuru işaret etti. Şef, birkaç kelime söyledi adamına ve ancak o zaman Jack'm isteği yerine getirildi; adam eti çukura attı ve delik hemen kapatıldı. Bu kara adam suratsızın biriydi, kötü huylu ve aksiydi. Adada kaldıkları sürece bizlere özellikle Jack'a hep terslenir gibi bakıyordu. Adını da öğrendik, Mahine imiş.

Üç gün daha bu adamlar kanolarını onarmak için adada kaldı. Kıyıya hızla bindirdiğinden ağır yara almıştı. Bir acaip yapısı vardı bu kanonun. Uzunluğu yirmi beş metre kadardı. Burnu da çok yüksek. Tahtaların bir kısmı bizim küçük kayığımıza uyguladığımız yöntemle bağlanmıştı. Bize en ilginç gelen yönü, kanoya dıştan iki sağlam kirişle bağlanmış upuzun bir kalastı ki, kirişler bunu kano ile paralel tutmaya yarıyor ama ona değdirmiyordu. İkisinin arasında bir aralık vardı, o da suda yüzüyordu. Böylece bir tür çift kano biçimi alıyordu. Kanonun devrilmesini önlemek amacıyla bunun yapıldığını anladık. Çünkü kanonun kendisi o kadar dardı ki, eğer böyle dıştan destek olmasa suda dimdik duramazdı. Bir yandan böyle bir buluş yeteneğine, bir yandan da bu buluşun böyle kabaca uygulanışına şaşmaktan kendimizi alamadık.

Kano hazır olunca, tutsaklarını taşımakta onlara yardım ettik. Ayrıca kanoya yiyecek ve meyve yüklemek için birlikte uğraştık. Peterkin özel bir saldırış için erik ağacının altındaki domuzların arasına dalıp altıdan aşağı olmamak üzere domuz avladı. Bunları kızartıp Adadan ayrılacakları gün dostlarımıza ikram ettik. Tararo da bu arada bize canla başla birtakım işaretler yapıyordu ki bizi Adasına çağırdığını neden sonra anlayabildik. Ama böyle bir niyetimiz olmadığı halde gitmeye karar vermişiz gibi başımızı salladık. Sonra da kendisini avutmak için bizim paslı baltayı hediye ettik. Bunu feda edebilirdik ama, gemi kazasından sonra bizimle birlikte kıyıya gelen baltayı vermeye kıyamazdık. Ayrıca, üzerine adlarımız kazılmış bir tahta parçası ile, onu süs olarak boynuna asması için ip de verdik.

Birkaç dakika içinde kıyıda toplanmıştık, aramızda konuşamadığımızdan el sıkışma töreni ile yetindik; ve gidişlerini beklemeye koyulduk. Tararo bu arada Jack'a yaklaşıp burun sürtüştürdü, ardından Peterkin ile ardından benimle! Bunun bir tür selamlaşma olduğunu anladığımızdan usullerine uyduk. Kadınları da içermek üze-

re hepsi ile burun sürtüştürdük! Bu törenin en hoş olmayan yani Mahine ile burun sürtüştürmekti. Sonradan Peterkin, onun kurt gibi gözlerini kendi gözlerinin o kadar yakınında görünce, sürtecek yerde burnuna bir yumruk indirmek isteğini güçlükle yendiğini söyledi. Bizden en son ayrılanAvatea oldu. Vedalaşmak için yaklaştığında gerçekten hepimiz üzüldük. Kız alçakgönüllüydü, tavırları kibarcaydı. Kalabalığın arasında yalnız o, bu ayrılıştan biraz üzgün olduğunu belli etmişti. Jack'a yaklaşıp küçücük yassı burnunu sürtüştürmek için uzandı. Sonra aynı gönül alıcılıkla Peterkin'e ve bana yöneldi.

Aradan bir saatlik bir zaman geçtiğinde kano gözden uzaklaşmıştı. Yüreklerimizde anlatılması olanaksız bir keder yumrulandı. Çardağımızın korumasında sessizce oturuyor ve son günlerin olağanüstü olaylarını kafamızdan geçiriyorduk.

BÖLÜM XXI

Yaşama değgin akla yakın ve moral verici görüşler -Bir yelkenli- Beklenmedik bir selâmlama -Kara kedinin sonu- Müthiş bir dalış- İhtiyatsızca bir hareket ve dehşet verici bir felâket.

Yaşam acaip bir bileşimdir. Peterkin, her zaman, yaşamının yanında eczahanenin bile sıfır kaldığını söyler. Çünkü birincisi iyi ve kötü bileşimi iken öteki tiksinilecek kadar tümünün karışımıdır. Gerçekten bu konu üzerinde düşündükçe, yalnız dünyanın maddesel varlıklarında değil, kendi öz varlığımızda da iyi ile kötünün garip bileşiminin varolduğunu anlıyorum. Şu bizim Mercan Adası'nda iyi şeylerin çeşitlerini bulduk. Buna karşın fırtına gecesi, nerdeyse bütün bunların sonsuzadek toptan silinip yok olacağına da tanık olduk. Kuşku yok, bazı talihsiz yerlerde bu böyle oldu. Hafif bir rüzgârla sallanan meyve yüklü ağaçları, elverişli parlak güneşin etkisiyle topraktan fışkırmış o taptaze bitkileri seyretmiş, ertesi gün de bütün bu iyi ve güzel ağaçların ve bitkilerin bir kasırga ile köklerinden sökülüp yok olduklarını görmüştük. Yılın büyük bir bölümünün bu kadar güzel geçtiği bir iklimde aylarca yaşadığımız sırada, acaba Adem ile Havva'nın cenneti de bu kadar güzel miydi diye düşünürdük. Derken bu cennetteki yalnızlığımızın, canavar yabanlarla altüst olduğunu, ak kumların kan lekeleriyle kirletildiğini, cesetlerin yerlere yayıl-

dığını görmüştük. Yine de bu yamyamlar arasında iyiye yönelik bir yaradılışın belirtilerini taşıyan insanları da görmüştük. Bunları düşünürken Kutsal Kitapta Tanrı'nın yaptığı her şeyin güzel olduğuna değgin cümleleri anımsadım.

Zavallı yabanlar çekilip gittikten sonra sık sık ve uzun uzun onlardan söz ediyorduk. Bu arada Peterkin'de de büyük bir değişiklik olduğu dikkatimden kaçmıyordu. Artık tuhaflıkları eskisi gibi yürekten gelme değildi ve daha seyrekleşmişti. Sözleri bir yana, ama hareketleri daha ağır başlıydı. Jack'a da, bana da birkaç gün içinde sanki iki yaş birden büyümüş gibi geliyordu. Az zaman önce tanık olduğumuz o korkunç gerçekleri düşündükçe buna pek şaşırmıyordum. Haftalar boyu, o yürek boğucu olayların kasvetli etkisinden kurtulamadık. Ama zaman geçtikçe bir bakıma eski neşeli havamızı bulduk. Yabanların gelişini sanki karabasanda görmüşüz gibi bir duygu ile düşünmeye başladık.

Bir gün balığa çıkmak için ilk hazırlıkları yaparak Sualtı Bahçemiz'de eğlenmekteydik. Son zamanlarda Peterkin sürekli domuz avlamış ve artık domuzdan bıkmıştık. Bir değişiklik arıyorduk. Peterkin kayanın üstünde güneşlenirken Jack ve ben su altında mercan kayalarının aralarında dolaşıyorduk. Bir ara başımı kaldırdığımda, Peterkin'in acaip bir şekilde sıçradığını, türlü hareketler yaptığım gördüm. Bizi acele yanına çağırıyordu. Jack'ı uyardım, hemen su yüzüne fırladık.

«Bir yelkenli... Bir yelkenli... Ralph bak... Jack, orada, ufukta... Lagon'un giriş yerine doğru bakın!» diye bağırıyordu biz tırmanırken.

Jack, hemen giyinmeye koyuldu: «Evet, evet, bir uskuna,» dedi.

Gemiyi görünce yüreklerimiz yerinden fırlayacak gibi çarpmaya başlamıştı. Eğer gemi adamıza yanaşırsa, kaptan kuşkusuz bizi gemiye almaktan mutlu olacaktı. Böylece uygar adalardan birine varacak, oradan da İngiltere'ye ya da Avrupa'nın herhangi bir yerine gi-

decek bir gemi bulacaktık. Vatanım kapsadığı tüm varlıkları ile bir sel gibi birden bütün varlığımı doldurmuştu. Mercan Adası'm ve bize evlik eden çardağımızı çok sevmeme karşın, bir kez bile içimi çekmeden, bir anda hepsini birden arkamda bırakabileceğimi düşündüm. Umudun verdiği büyük bir coşkuyla oturduğumuz yerin yakınındaki bir kayanın tepesine tırmandık. Geminin yaklaşmasını beklemekteydik. Sürekli esen rüzgârın altında uskuna da rotasını Adamıza çevirmişti, geliyordu.

Bir saate kalmadı mercan kayalarına yaklaştı ve döndü; kıyıyı inceleyebilmek için gabya yelkenini indirdi. Bunu görünce bizi farketmeyebilir düşüncesiyle üçümüz hindistan cevizi bezlerini sallamaya başladık. Gemide oradan oraya koştuklarını ve denize bir kayık indirmek üzere olduklarını anlaymca da çok sevindik. Tam o anda direğin tepesine bir bayrak çekildi. Geminin bordasından da küçük bulut gibi bir duman çıktı. Biz ne olduğunu kavrayamadan fundalıklara yönelik bir top atışı duyuldu. Gülle geçerken sayısız hindistancevizi ağacını devirdi. Sonra yere çarpınca atomları havada dağılıverdi. Üstünde durduğumuz kayanın birkaç metre ötesinde.

Dehşete kapılarak gördük ki direğe çekilen bayrak kara bir bayraktır. Üzerinde bir iskelet kafası ve çaprazlama iki kemik işareti vardır. Büyük bir şaşkınlıkla birbirimizin yüzüne bakarken üçümüzün ağzından da aynı anda «korsan» kelimesi fırladı.

Peterkin: «Şimdi ne yapacağız?» diye sordu.

Bir kayığın, geminin yanmı sıyırarak mercan kayalarının geçidine doğru yol aldığmı gördük.

Peterkin: «Eğer bunlar bizi gemiye alırlarsa ya eğlenmek için denize fırlatıp köpek balıklarına yem ederler, ya da korsan yapmak için el koyarlar,» dedi.

Yanıtlamadım. Sıkıştığımız anlarda hep yaptığımız gibi Jack'a döndüm. Kollarını göğsünde kavuşturmuş, öylece duruyordu. Bakışları kaygılıydı. Hep bir noktaya bakıyor, düşünüyordu. Üzgün bir tavırla Peterkin'e dön-

dü: «Tek umut var,» deldi. «Belki de onların eline düşmeyiz. Eğer bu alçaklar bizi yakalamak amacında iseler, adayı karış karış dolaşacaklardır. Sanırım ki... Haydi gelin benimle.»

Birden cümlesinin ortasında durup ormana doğru koşmaya başladı ve sonra bizi dolambaçlı bir yoldan Su Fışkırtan Kayalara götürdü. Sakınarak kayalara yaklaştı ve kıyısından baktı. Hemen ikimiz de yanına vardık. O anda silahlı insanlarla dolu kayığın kıyıya rampa ettiğini gördük. Karaya adım atar atmaz tek sıra haline gelip çardağımıza koştular. Aradan birkaç saniye geçmişti ki, yeniden kayıklarına döndüklerini gördük. Birinin elinde kara kedi vardı. Kuyruğundan tutmuş hayvanı başaşağı sallıyordu. Suyun kıyısına varınca, uzaklara denize doğru fırlattı. Sonra döndü ve aralarında acele bir karara varmak ister gibi toplanmış, arkadaşlarına katıldı.

Jack, acı acı söylendi: «Gördünüz ya, bunlardan ne umulur? Zavallı bir kediciği anlamsız yere keyif için öldüren bu zalimler, hiç düşünmeden bir insanı da öldürür. Haydi çocuklar, tek şansımız Elmas Mağarası...»

Peterkin: «Elmas Mağarası mı?» diye bağırdı. «Öyleyse benim şansım yok demektir. Pasifik'in tüm korsanları peşime takılsa da mağaraya dalamam nasıl olsa.»

«Yok, dur hele!» dedim. «Bize güvenirsen seni oraya götürürüz.»

Biz konuşurken korsanların öteye beriye dağıldıklarını gördük. Bir noktadan hareket ederek ormanı ve kıyıları taramak istercesine dağılmışlardı.

Jack, sesine bir ağırlık vererek konuştu: «Peterkin, dalmak için hemen karar vermelisin. Ya da bizler de seninle birlikte ölmek üzere karar vermeliyiz.»

Peterkin sararmıştı: «Jack, sevgili arkadaşım beni bırakın, lütfen!.. Beni öldürmek zahmetine bile katlanacaklarını sanmıyorum. Sen ve Ralph gidin, dalın mağaraya.»

Jack, yerden bir sopa yakalarken yanıtladı: «Hayır, ben yapmam bunu. Ralph ve ben onlarla karşılaşmak üzere hazırlanırız. Onların parolası, 'aman verme'dir. Eğer yaklaşırlarken şaşırtıp ormana kaçabilirsek bir süre orada saklanabiliriz.»

«Onlar beş kişi. Şansımız yok,» dedim.

Peterkin irkilip Jack'in koluna titreyerek yapıştı: «Haydi dalalım. Sizinle geliyorum.»

Kendi istekleri ile su dibine dalmak alışkanlığım edinmemiş olanlar, başkalarının, kendisini birkaç saniye için olsa da su altına zorlanması fikrine bile katlanamazlar. Dehşetle irkilip batırılmaktan kurtulmak için elde olmayarak nasıl çırpınacaklarını bilirler. Bunun korkaklıkla hiçbir ilgisi yoktur. İşte o insanlar şimdi Peterkin'in böyle bir duruma itilmesi karşısında -dört metre kadar su dibine indirilip zindan gibi karanlık bir mağaraya ulaşmak için bir tünelden sürüklenip götürülmesi karşısında- gösterdiği tepkiyi anlayacaklardır. Ama bunun ikilemi yoktu. Aksi halde korsanlar bizi ele geçirecekti. Şimdi kayaların az ötesinde idiler.

Jack ve ben Peterkin'i kollarından yakaladık.

Jack: «Artık kendini bırak, savaşma bizimle, yoksa mahvoluruz,» dedi.

Peterkin yanıtlamadı. Bembeyaz kesilen yüzünün sert ve ciddi ifadesi, kaşlarının gerginliği bu işi başarmaya kesin karar verdiğini bize anlatmaya yetti. Korsanlar bizi gizleyen kayanın dibine varmışlardı ki, denize eğildik ve balıklama daldık. Peterkin kahramanca davrandı. İkimizin arasında hiç karşı koymadan odun kütüğü gibi yüzüyordu. Tünelden geçip mağaraya doğrulduk. Bu geçidi hiçbir zaman bu kadar kısa sürede geçmemiştim.

Yüzeye varınca Peterkin uzun ve derin bir soluk aldı. Birkaç saniye içinde, üzerine çıktığımız kayanın kıyısında, güvencede ayakta duruyorduk. Jack, her zaman mağarada duran kavı ve meşaleyi buldu. Yakınca da mağaranın harikaları Peterkin'in hayran bakışları

karşısına serildi. Ama çevremize bakmak için vakit kaybedecek durumda değildik. Üstümüzde ne varsa sırılsıklamdı. İlk işimiz giysilerimizi çıkartıp sıkmak oldu. Bu iş bitince de Jack, korsanların adada ne kadar kalacağını bilmediğimizden, kilerimizi yoklamamızı istedi.

Peterkin: «Belki de buraya yerleşip kalmayı akıllarına koymuşlardır. İşte o zaman bu mağarada diri diri gömülüp kalırız,» dedi.

Jack gülümsedi: «Düşünme bunu. Suyun altına girince hemen boğulacağım sanıyordun ya... Adada kalmalarından korkmana gerek yok. Bu reziller hiçbir zaman uzun süre bir yerde kalmaz. Onların vatanı açık denizlerdir. Bir iki günden fazla kalmayacaklarından emin olabilirsin,» dedi.

Geceyi mağarada geçirmek üzere hazırlığa başladık. Ara sıra Jack'la birlikte buraya hindistancevizleri ve başka meyveler taşımıştık. Ayrıca da yığın yığın hindistancevizi bezleri getirmiştik. Yarı eğlence, yarı da, bir gün yaban adamlarından kaçıp bu yeraltı mağarasına sığınabiliriz düşüncesi bizi bu stoku yapmaya yöneltmişti. Bizi ilk kez buraya sığınmaya zorlayacak olanların, aktenli yabanlar ve belki de kendi vatandaşlarımız olabileceği hiç aklımıza gelmemişti. Hindistancevizleri iyi durumda idi, pişmiş yamlar da öyle. Ama ekmek ağacının yemişleri bozulmuştu. Bez tomarlarını da açtığımızda bir yatak yapmaya elverişli olduklarını gördük. Kaya rutubetli olduğundan yere bir şeyler sermek gerekliydi. Bezlerin hepsini bir araya getirip yatağımızı yaptık. Meşalemizi de aramıza koyup yemeğimizi yedik. Gerçi yemek yemek için pek garip bir yerdi. Duvarların soğuk ve ürkütü verici görünüşüne, çevremizi kuşatan kapkara sulara, ötelerdeki koyu karanlığa ve belirli aralıklarla tavandan durgun suya düşen damlacıkların sesine ve de bunların ortasında büyük bir çelişki yaratan kendi yatağımıza, yemeğimize, meşalenin koyu kızıl ışığında aydınlanan kendi yüzlerimize zaman zaman değinmekten kendimizi alamıyorduk.

Yemeğimiz epey uzun sürdü. Alçak sesle konuşuyorduk. Sesimizi yükseltirsek belki kayalarda yankı yapar diye korkuyorduk. Artık mağaranın ağzından içeri süzülen ölgün ışığın yok oluşu, gecenin bastığını, uyumamız gerektiği konusunda bizi uyardı. Meşaleyi söndürüp yattık.

Uyandığımızda duygularımızın harekete geçmesi ve nerede olduğumuzu anımsamamız epey zaman aldı. Vakit erken midir, geç midir hiçbir fikrimiz yoktu. Tünelden sızan hafif ışık günün ağardığına bir kanıttı ama, saat kaç sularındadır bilemiyorduk. Jack, yukarıya çıkıp bir keşif yapmak önerisinde bulundu.

Ben: «Olmaz, Jack, sen burada kal ve dinlenmene bak,» dedim. «Son birkaç gün yeteri kadar çabalamıştın. Şimdi kendine tatil ver ve Peterkin'i gözet. Bu arada ben çıkıp bir bakayım korsanlar nerelerde. Kendimi göstermemek için dikkatli davranırım ve kısa zamanda havadisle dönerim.»

Jack: «Olur,» diye yanıtladı. «Dilediğin gibi yap, ama gecikme. Eğer fikrimi sorarsan giyin de git, derim. Gerçekten şöyle ağaçtan kopma hindistancevizleri hoşuma gidecek. Çıplakken ağaca tırmanmak en azından zor olur.»

Peterkin: «Korsanlar tetikte kolluyorlardır kuşkusuz, rica ederim dikkatli ol,» dedi.

«Korkma... Haydi hoşçakalın,» dedim.

«Güle güle,» diye yanıtladı arkadaşlarım.

Henüz sesleri kulaklarımda iken suya daldım. Birkaç saniye sonra da kendimi açık havada buldum. Sudan çıkarken yavaş hareket etmeye, hızlı soluk almamaya özen gösteriyor, kayaların kıyısından ilerliyordum. Yakınlarda hiç kimseyi göremeyince yavaşça dışarı tırmandım; ve yarın tepesine doğru bir adım çıktım. Kıyıyı rahatça görebilmek istiyordum. Korsanlardan eser yoktu, kayıkları da gitmişti. Ama bir yere saklanmış olabileceklerini düşündüğümden yüreklice ilerleyeme-

dim. O sırada denize bakmak aklıma geldi. Korsan gemisinin nerdeyse ufka yaklaştığını hayretle gördüm. Bunu görünce de sevinçle bağırdım. İçten bir dürtü ile hemen dalıp arkadaşlarıma haberi ulaştıracaktım ama ufukta gördüğümün korsan gemisi olup olmadığına kesinlikle emin olmak istediğimden kendimi tutup kayanın tepesine çıkmayı yeğledim. Merakla uzun uzun araştırdım kıyıyı ve derin bir soluk alarak yüksek sesle: «Evet, giden o... Reziller bu kez hiç değilse avlarını kaçırdı!» dedim.

Kulağımın dibinde kalın bir ses: «Bundan o kadar emin olma!» dedi ve o anda ağır bir el omuzumu mengene gibi yakaladı.

BÖLÜM XXII

Korsanların eline düşüyorum -Bana ne türlü muamele ediyorlar ve ben onlara ne diyorum- Her şeyin sonu kederli bir ayrılış ve hiç beklenmedik bir hediye.

Bu sözler yüreğimi ağzıma getirmişti. Başımı çevirince karşımda küçümseyici bir sırıtışla beni süzen, çam yarması gibi, yaban suratlı bir adam gördüm. Beyaz bir adamdı ama yüzü açık havadan bronz rengini almıştı. Avrupa karasından olduğu da belliydi. Sırtında denizci giysileri vardı. Başında ise Yunanlıların giydiği türden bir takke. En kalın ipekliden geniş bir şalı göğsüne dolamıştı. Bu şalın içinde sokulmuş iki tabanca ve bir pala görünüyordu. Sakalı ve bıyıkları kakülleri gibi kısa kesilmişti. Kıvırcıktı. Aralarına ak düşmüştü.

Eli omzumda daha sıkışırken: «Demek ki, delikanlı, reziller bu kez avlarını kaçırdı ha?» dedi. Sonra acı bir gülüşle ekledi: «Görürüz bakalım, görürüz. Şimdi sen şu yana çevir gözlerini...» Konuşurken keskin bir ıslık çaldı. Birkaç saniye içinde de yanıt aldı. Korsan kayığı bizim Sualtı Bahçemiz'in köşesini dönüverdi. Küreğe kuvvet bize doğru geldi.

«Git şimdi şu köşede bir ateş yak, delikanlı. Eğer kaçmaya kalkışırsan, tez ve emin bir haberci gönderirim ardından...» diye anlamlı bir hareketle silahlarını işaret etti.

Sessizce boyun eğdim. Büyütgeçim cebimde olduğundan ateş hemen çıtırdamaya başladı, kara bir duman havaya yükseldi. Aradan ancak on dakika geçmişti ki, bir top sesi denizin üzerinden yuvarlanarak yaklaştı. Başımı kaldırdığımda geminin yeniden adaya yaklaştığını gördüm. Bir anda kafamda bir şimşek çaktı: Korsanların bir oyunuydu bu. Bizde, adadan büsbütün uzaklaştıkları izlenimi bırakmak için gemiyi açığa göndermişlerdi. Artık olan olmuştu. Üzülmenin yararı yoktu. Onların eline düşmüştüm. Çaresizlik içinde korsanın yanında durup kayıktakilerin karaya çıkmasını bekledim. Bir an için yarın üstünden denize atlamak aklımdan geçmedi değil ama, bunu başaramayacağımı da hemen kavradım. Çünkü adamlardan birkaçı kıyı ile benim aramdaydı.

Hileleri başarı sağladığından şakalaşıyor, alay ediyorlar ve kayıktan çıkanlar beni yakalayan adama Kaptan diyorlardı. Canavar suratlı bir sürü adam kaba sakallı, çatık kaşlı... Hepsinin tabancası ve palası var. Kılıkları da az ayrıntılarla Kaptanınkine benzemekte. Birinden ötekine bakarken, gülmenin bile kaşlarının çatıklığını gideremediğini, hepsinin suratında o kötü kişilik ifadesinin yapışıp kaldığını gördüm. Yaşamımın bir kılın ucunda asılı olduğunu anlamıştım.

İçlerinden biri beni titreten pis bir küfür savurduktan sonra, bağırdı: «Nerede öteki enikler? Yemin ederim orada üç tane gördümdü... En azından.»

Kaptan: «Duyuyor musun, enik? Öteki köpekler nerede?» dedi.

Alçak bir sesle: «Eğer arkadaşlarımın nerede olduğunu soruyorsanız, size söylemeyeceğim,» dedim.

Bu yanıtım üzerine tüm denizciler kahkahayı koyuverdi.

Korsan Kaptan şaşırmış gibi bana baktı. Sonra silahını çekip tetiği indirdi:

«Şimdi dinle beni, delikanlı. Benim burada kaybedecek zamanım yok. Eğer bütün bildiklerini bana söylemezsen beynini patlatacağım. Nerede arkadaşların?»

Bir an için bu son durak noktasında duraksadım. Birden bir düşünce doğdu kafamda. Yüzümü kaptanın burnuna doğru sallayarak: «Seni alçak, seni!» dedim. «Beynimi patlatman beni kurtarır, her şey sona erer. Boğularak ölmek de bir yoldur ama cançekişme uzar. İşte yüzüne söylüyorum, beni yarın tepesinden fırlatsan da arkadaşlarımın nerede olduğunu söylemiyeceğim. Hele bir dene de gör.»

Ben konuşurken Kaptan öfkesinden bembeyaz kesilmişti.

Korkunç bir küfür savurarak: «Demek öyle ha?» diye bağırdı. «Haydi çocuklar yakalayın şunu bacaklarından, atın denize... Çabuk!»

Benim yürekli davranışım karşısında şaşkınca susan denizciler yaklaşıp beni yakaladılar. Yara doğru götürdüler. Oyunumun başarıyla sonuçlanmasından ötürü kendimi candan ve yürekten kutluyordum. Beni denize attıklarında kurtulacağımı bilmekteydim. Mağaraya yüzecek, Jack'la Peterkin'in yanına varacaktım. Ama Kaptan'ın yeni bir buyruğu umutlarımı yıktı.

«Durun çocuklar, durun! Onu köpek balıklarına atmadan önce Başparmak mengenesini denemeliyiz. Götürün onu gemiye. Haydi sallanmayın, rüzgâr çıkıyor.»

Adamlar beni omuz hizasında kaldırıp kayalardan aşağı hızlı hızlı yürüdüler. Kayığın içine öylece atıverdiler. Düşmenin etkisiyle bir süre kaskatı kaldım.

Biraz kendime gelince de dirseğime dayanıp doğruldum; ve gördüm ki, mercan kayalarının dışına varmışız bile, gemiye doğru ilerliyoruz. Sürat teknesi olarak yapılmış küçük bir uskunaydı bu. Bu kadarını görebildim. Tayfalardan biri böğrüme sert bir tekme indirip kaba bir sesle gemiye çıkmamı söyledi. Hemen kalkıp yandan tırmandım. Birkaç dakika sonra da kayık güverteye çekildi. Geminin burnu da rüzgâra verildi. Biz açık

denize yollanırken, Mercan Adası geminin kıç tarafında gözden yavaş yavaş siliniyordu.

Gemiye çıkıldığında, tayfalar benimle uğraşmaya vakit bulamayacak kadar kayığı yukarı çekmeye ve hareket hazırlığına dalmışlardı. O sırada ben de asma merdivenin yakınında küpeşteye dayanmış onları gözlüyordum. Gemide top ya da topa benzer büyük çaplı bir şey göremeyince şaşırmıştım. Gerçi uskuna bir korsan gemisinden çok hızlı bir ticaret gemisine benzemekteydi. Her şey yerli yerinde... Pusula dolabındaki sarı bölümler, dümeni fırdolayı çevreleyen sarı madenler, armadura çeliği hepsi, sanki tezgâhtan yeni çıkmış gibi pırıl pırıldı. Güverte tertemiz ve cilâlanmış. Direklere de vernik sürülmüş. Yalnız gurcata karaya boyanmıştı. Geminin donanımı da yepyeniydi. Yelkenleri duru beyaz. Kısacası her ayrıntı, geminin alçak kara gövdesine çekilmiş kırmızı çizgiden tutun da uçlarına doğru gittikçe incelen direklerine kadar özenli bir bakımı açığa vuruyordu. Kraliyet Gemisi olmaya elverişli bir nitelikteydi. Teknede göze çarpan yakışıksız hiçbir şey yoktu. Yalnız Pruva direği ile anadirek arasında yere kapaklanmış kayık, gemiye oranla fazla büyüktü denilebilir. Ama gemide otuz kırk kadar denizcinin bulunduğunu görünce, gemi kazaya uğradığında, hepsini alabilmesi için kayığın bu kadar kocaman olduğunu ve yedekte bulundurulduğunu düşündüm.

Önce belirttiğim gibi tayfaların kılığı da kaptanınkine uygundu. Yalnız başlıkları birbirinden ayrıydı. Kimi ticaret gemilerinde çalışanların sıradan hasır şapkalarından giymişti. Kiminin başında kumaştan, kiminin başında ise yün takkeler vardı. Şimdi hepsi silahsızdı. Silahları aşağı gönderilmişti. Yalnız Kaptan palasını bırakmamıştı ve tabancasının biri kuşağının arasından gözüküyordu. Gerçi Kaptan, arasında en uzunu ve en güçlü görüneniydi. Ama bu açıdan da fark bakar bakmaz dikkati çekecek kadar belirli değildi. İlk bakışta gözebatacak ayrıntı hal ve tavrındaydı. Yüzünün ifade-

sinden tam anlamıyla içi dışı bir, hilesizce atılgan, yürekli ama kaba bir adam olduğu anlaşılıyordu. Bu özelliği onu, çatık kaşlı adamlarından daha az irkitici kılmaktaydı. Yine hiçbir şekilde bir kahraman adam izlenimi uyandıramazdı. İşte yüzüne yansıyan bu ifadeler, her kötülüğe yatkınmış gibi görünen avenesi arasında ona ayrıcalıklı bir yer sağlamıştı. Arslana benzer bir cani... Kendine dönük ve hepten korkusuz olduğu için, son aşamada kayıtsız bir insandı. Bundan ötürü adamlarına karşı yıldırıcıydı. Bir birey olarak kendisinden nefret eldildiği; ama toplu halde kendi çıkarları açısından onun başta bulunmasını yeğledikleri de belli.

Küpeşteye dayanmış bunları kafamdan geçirirken birden düşüncelerim, kıyıda bıraktığım can dostlarıma yöneldi. Mercan Adası şimdi geminin rüzgâraltı yönünde uzaklarda kalmıştı. Onları bir daha göremiyeceğimi düşünürken derin derin içimi çektim, gözlerimden, yanaklarıma yaşlar yavaş yavaş kaymaya başladı.

«Demek zırlıyorsun ha, inatçı enik?» dedi Kaptan boğuk bir sesle. Yaklaşıp kulağıma öyle bir yumruk indirdi ki, az daha güverteye düşecektim. «Ben bu gemide böyle dayanaksız insanlara hak tanımam. Gözlerine hemen bir tıkaç tıka, yoksa sana iyice ağlayacağın bir şey veririm.»

Bu kötü muameleden öfkem kabarmıştı ama kendimi tutmasını bildim. Öfke durumumu daha da ağırlaştırırdı. Yanıtlamadım. Mendilimi çıkartıp gözlerimi sildim.

Kaptan kızgın ekledi: «Senin daha sağlam bir malzemeden yapıldığını sanmıştım. Gemimde senin gibi sulu gözlü bir köpek yavrusu olacağına bir buldog olmasını yeğlerdim. Ama yola getireceğim seni delikanlı, olmazsa köpekbalıklarına atacağım. Haydi şimdi aşağı, ben çağırıncaya kadar da görünme.»

Boyun eğerek aşağıya doğru yürürken, anadireğin yanında bir küçük varil dikkatimi çekti. Üzerinde kalemle «barut» yazılıydı. O anda aklıma geldi: Rüzgâra karşı

ilerlediğimizden herhangi bir şeyi dalgalar Mercan Adasını kuşatan kayalıklara atacaktı. Arkadaşlarımın bir silahı olduğu da şimşek hızıyla kafamdan geçti. Bir an duraksamadan barut fıçısını kapınca denize fırlattım Kaptan ve olayı gören tayfalardan birkaçı şaşkın şaşkın bağırdı.

Korkunç küfürler yağdırarak yaklaşan Kaptan, bana vurmak için elini kaldırdı. Bağırıyordu: «Söyle enik, neden attın onu denize?»

Kanım başıma çıkmıştı, ben de bağırdım: «Elini indirirsen söylerim. Yoksa, susarım indirinceye kadar.»

Kaptan, bir adım geriledi, bana baktı.

Ben: «Şimdi söyleyeyim,» dedim. «Varili denize attım çünkü dalgalar onu Mercan Adası'na arkadaşlarıma götürecektir. Silahları var ama barutları yok. Umarım yakında ellerine geçer. Tek üzüldüğüm varilin ufak olması. Bundan başka, Kaptan, az önce benim iyi bir malzemeden yapıldığımı sandığını söylemiştin ya, neden yapılmışım bilmiyorum, çünkü bu konuda hiç düşünmedim. Emin olduğum bir şey varsa, öyle bir malzemeden yapılmışım ki, ne kötülük edersen et, beni hiçbir zaman yola getiremezsin.»

Kaptanın öfkeden kuduracağını sanırken, gülümsediğini görünce şaşırdım. Elini, göğsünü kuşatan kat kat şalının arasma soktu. Topuklarının üstünde dönüp kıça yönelirken ben de aşağı yollandım.

Burada da kötü bir muamele göreceğimi bekliyordum. Tayfalar beni kahkahalarla gülerek karşıladı. İçlerinden biri sırtıma pat pat vurdu: «Aferin! Aferin sana delikanlı! Sen mert bir çocuksun! Az bulunur bir adama dönüşeceğinden kuşkum yok. Şurada Bill var ya, o da senin gibi bir arkadaştı. Şimdi tümümüzden üstün bir katil oldu çıktı.»

Bir başkası: «Al bir kutu bira,» dedi. «Kaptana o çıkışı yapan gırtlağını ıslat. Eğer içimizden biri o biçim konuşsaydı, delikanlı, şu anda ıslatacak gırtlağı kalmazdı.»

Üçüncü bir adam haykırdı: «Kapat çeneni Jack. Delikanlıya da bir parça et ver. Görmüyor musun, nerdeyse nalları dikecek?»

İlk konuşan bir küfür savurarak araya girdi: «Hiç şaşmam. Kayığa öyle bir fırlatış fırlattın ki, eğer seni öyle fırlatsalardı boynun kırılırdı.»

Gerçekten bayılacak gibiydim. Kuşkusuz hem kötü muameleden, hem açlıktan. O sabah mağaradan kahvaltı etmeden çıktığımı anımsadım. Şimdi gün ortasıydı. Bundan ötürü haşlanmış bir tabak domuz etiyle patatesi sevinerek aldım. Ambarın kapağında oturup öğle yemeğini yiyen adamlardan biri bana uzatmıştı. Şunu da belirteyim ki, ağız tadıyla öğle yemeğimi yediğim sırada sevinçli ve neşeli olmalarına karşın, iğrenç küfürlerle karışık konuşmalar, bu Tanrı nedir bilmez adamların dudaklarından dökülen korkunç kelimeler iştihamı kaçırıyordu. Bill dedikleri adam yanıma oturmuştu. Arkadaşları arasında onun küskün gibi suskun durması tuhafıma gitmişti. Soruları umursamaz bir tavırla düşünmeden yanıtlıyor, ama kendisi konuşmalara katılmıyordu. Onunla ötekiler arasındaki tek ayrılık suskunluğu ve iri kıyım oluşuydu. Nerdeyse Kaptan kadar iri bir adamdı.

Öğleden sonra kendi düşüncelerimle başbaşa kaldım. Her şey bir yana, bu çok hoşuma gitti. Ama bu arada o bana verdikleri gözdağı, o parmak sıkıştırıcı işkence aracım kafamdan bir türlü uzaklaştıramıyordum. Bu işkence aracının niteliğine değgin, buğulu da olsa bir şeyler, korkunç bir şeyler biliyordum. Kötü kaderimi düşünüp dururken, gece bastıktan hemen sonra, güvertede nöbet tutan bir tayfa lombar ağzından seslendi: «Hey oradakiler! Biriniz davranıp kamaranın lambasını yakın. O delikanlıyı kıça, kaptana gönderin hemen.»

«Eh, duydun ya, delikanlı, kaptan seni istiyor. Davran bakalım.» Son iki saattir uzanmış olduğu ambar kapağında uyuyan Bill, koca gövdesini kaldırıp söylemişti bunları. Merdivene doğru sıçradı. Ben de hemen

onu izledim. Geminin kıçına gidince de tayfalardan biri beni kamaraya sokup ardımdan kapıyı çekti.

Kamarayı askıdaki küçük, gümüş bir lamba aydınlatıyordu. Ölgün bir ışık dağılıyordu çevreye. Küçük bir yerdi burası. Rahat ama sade döşeliydi. Masanın başında bir kamp iskemlesinde oturan Kaptan, önünde serili Pasifik haritasını incelemekteydi. Ben girince başını kaldırıp baktı. Yavaş bir sesle oturmamı söyledi. Kalemi elinde masadan kalkarak kamaranın solundaki bir kanepeye uzandı, Yüzümü araştırarak bakıyordu: «Söyle bakalım, oğul adın ne senin?»

«Ralph Rover,» diye yanıtladım.

«Nerelisin? O adaya nasıl düştün? Adada kaç arkadaşın vardı? Şimdi sorularım yanıtla ve doğru yanıtlamaya dikkat et.»

«Ben hiç yalan söylemem,» diye kestirip attım.

Kaptan bu yanıtımı soğuk ve alaycı bir gülüşle geçiştirdi. Sorularını yanıtlamamı yineledi.

O zaman ilk yelken açtığımız günden başlayarak kendi öykümü arkadaşlarımın öyküsünü, Elmas Mağarası dışında kendisinin Adaya geldiği günedek olup bitenleri anlattım. Ben sözümü bitirince birkaç saniye bekledi; sonra başını kaldırıp: «Oğul, sana inanıyorum,» dedi.

Bu sözler beni şaşırttı. Çünkü bana inanacağı hiç aklıma gelmemişti. Yine de bir yanıt vermedim.

«Geminin bir korsan gemisi olduğunu nereden anladınız?» dedi Kaptan.

«Kara bayraktan,» dedim. «Bayrak anlattı bana ne olduğunuzu. Eğer daha fazla kanıt istiyorsanız bana yaptığınız kötü muamele yeter,» diye de ekledim.

Ben konuşurken Kaptan kaşlarını çatmıştı. Öfkesini yenip konuştu: «Oğul sen gerekenden fazla yüreklisin. Sana kaba davrandığımı itiraf ediyorum. Ama sen de bize vakit kaybettirdin, epey zahmet verdin. Kara bayrağa gelince, adamlarımın bir şakasıdır bu. Zaman zaman bayrağı çekip insanları korkuturlar. Eğlenirler

böyle, bir zarar vermezler. Ben korsan değilim, oğlum. Ben yasalara saygılı bir adamım. Sert bir adamım ama yine de seni bağışlıyorum. Ama korsanların cirit attığı bu denizlerde, katil haydutların yuvalandığı bu karalarda insan başka türlü olamaz. Ben Fiji Adalarından sandal odunu ticareti yaparım. Eğer dilersen Ralph, sen uysal ve iyi bir çocuk ol. Seni yanımda götürür, kârdan da hisse veririm. Benim, senin gibi iyi, dürüst, namuslu bir gence gereksinmem var. Kamarama bakarsın, paraketeye bakarsın ve kıyıdayken zaman zaman girişe çıkışa göz kulak olursun. Ne dersin, Ralph? Bir sandal odunu tüccarı olmak ister misin?»

Bu açıklama beni afallatmıştı. Geminin bir korsan gemisi olmayıp bir tüccar gemisi olmasından yüreğim rahatlamıştı, ama sorusunu yanıtlayacağıma: «Eğer dediğiniz gibi ise, beni neden Adamdan aldınız? Neden beni oraya geri götürmüyorsunuz?» dedim.

Kaptan sorumu yanıtlarken güldü: «Seni öfkemden kaldırdım oğlum... Buna da üzülüyorum. Seni geri götürürdüm ama Mercan Adası'ndan çok uzaktayız, bak işte!» diyerek parmağını haritada bir noktaya koydu. «İşte şimdi biz buradayız, bak en azından elli mil uzakta. Bu durumda geri dönmek adamlarıma haksızlık olur. Hepsinin ticarette hissesi var.»

Buna bir yanıt vermedim. Biraz daha konuştuktan sonra, uygar bir adaya varıp da beni kıyıda bırakması koşulu ile onun tayfaları arasına katılmaya razı oldum. Kaptan bu önerimi kabul etmişti. Bana verdiği sözden ötürü kendisine teşekkür ederken kamaradan ayrıldım. Güvertede yürüdüm. Yüreğimin rahatlamış olması gerekirdi, ama nedenini bilemem, aksine, kontrol edemediğim olağanüstü kötü duyguların etkisindeydim.

BÖLÜM XXIII

Bill-Kara kuşkular-Bir garip yelkenli ve bir garip mürettebat ve hepsinden garip kargo-Misyonerlerden yana yeni görüşler-Canacan insan kıyımı ve olaya değgin düşünceler.

Geçen bölümde anlattığım konuşmadan üç hafta sonra, geminin arka güvertesinde durmuş, çevremizde sürüler halinde yüzen yunusların hoplayıp sıçramalarını seyrediyordum.

Hareketsizlik içinde, sıcak, bunaltıcı sıradan günlerden biriydi. Doğa sanki uykudaydı. Suyun ve havanın hâlâ yaşamakta olduğunu kanıtlayan tek şey, yüce denizin uzun ve derin soluklarla derinlerdeki kımıldanışıydı. Yukarıda koyu mavi gökte tek bulut yoktu. Altta, göğün yansıdığı denizde bir dalga kımıltısı sezilmiyordu. Güneş tüm öfkesiyle parlıyor, suların bağrından çıkmış aşağı yukarı aynı güçte bir ateş top gibi yanıyordu. Deniz öylesine durgun ve derinliklerin yüzeyi öylesine saydamdı ki, derinlerdeki büyük dalga yuvarlanışları olmasa bizi kuşatan evrenin koskocaman masmavi bir sıvı küreden oluştuğunu sanırdık. Bizim küçük gemi de bu doğa ortasında tek başına yüzen bir nokta gibi kalırdı.

Kulağa yalnızca, arada bir yunus türünden bir balığın denizdeki şıpırtısı; gemi belli belirsiz sallandığında direklerin belli belirsiz gıcırtısı; mercan çıkıntılarına değen suların belli belirsiz mırıltısı ve sarkan yelkenle-

rin zaman zaman ürperişleri geliyordu. Ön ve arka güverteyi örten tentenin altında nöbet tutan tayfalar, aşırı sıcağın etkisiyle yarı uykuda uyuşmuşlardı. Arkadaşlarının Bill dedikleri tayfa dümen tutuyordu. Şu andaki işi arpalık türündendi. Arada bir, düşte gibi pusulaya bir göz atıyor, ya da denize tükürmek için kıç güvertenin küpeştesinden eğiliyordu. Bir kez bunu yaptığı sırada bana yaklaştı. Ben oracıkta dikilmiş büyük bir dikkatle denizi seyrediyordum.

Gemiciler arasında yalnız bu suskun adamla hafifçen bir ahbaplık kurmaya eğilimim vardı. Ötekiler söyleşilerinden hoşlanmadığım anlamış, Kaptanın da korumasında bulunduğumdan, benimle hemen hiç ilgilenmez olmuşlardı. Gerçi Bill'in tavrı da bana karşı eşti ama, herkese karşı tutumu da ilgisizdi. Yani bana özgü değil. Birkaç kez onunla konuşmak istemiştim; iki üç soğuk kelimeden sonra dönüp gitmişti. Şimdi yanımda küpeşteden denize eğilmişken:

«Bill, neden hep böyle içine kapanıksın? Neden hiçbir zaman kimseyle konuşmazsın?» dedim.

Beni yanıtlarken hafifçe gülümsedi: «Sanırım söyleyecek bir şeyim yok da ondan.»

Ben bu yanıtı düşünüyor gibi: «Tuhaf!» dedim. «Sen düşünen insana benziyorsun. Böyleleri de konuşur.»

Bill: «Evet, konuşurlar, delikanlı!» diye beni sertçe yanıtladı. «Niyet etsem ben de konuşabilirim. Ama burada konuşmanın ne yararı var? Bu adamlar yalnız küfretmek, beddua etmek için ağız açıyor. Bunu da eğlenceli buluyorlar. Ben hoşlanmıyorum. Ve de çenemi tutuyorum.»

«Haklısın Bill, ben senin onlar gibi konuşmandan ise, hiç konuşmamanı yeğlerim,» dedim. «Ama ben küfür etmiyorum, Bill. Benimle arada sırada konuşabilirsin, sanırım. Böylece hiç kimseyle tek kelime hoş bir şey konuşmadan günlerin birbiri ardından geçmesinden usandım. Ben dostlar arasında tatlı söyleşilere alışmı-

şım. Gerçekten, arada bir benimle şuradan buradan konuşsan sana minnet duyarım.»

Bill, şaşırmışcasına baktı. Güneşle yanmış yüzünden acıyan bir ifade geçtiğini görür gibi oldum.

«Arkadaşlarınla hoşça söyleşilere nerede alışmışsın?» diye denize bakarak sordu. «Herhalde Mercan Adası'nda olamaz?»

«Hayır, gerçekten Mercan Adası'nda,» dedim coşkunca. «Yaşamımın en mutlu bir çok aylarını orada geçirdim.» Daha fazla sormasına meydan bırakmadan ona, Jack'la, Peterkin'le birlikte Adadaki mutlu günlerimizi heyecanla anlattım. Adada başımızdan geçen olayları bir bir ayrıntılarıyla aktardım.

Bill, beni irkiltecek kadar boğuk bir sesle: «Çocuk... çocuk... Bu gemi senin yerin değil,» dedi.

«Haklısın, Bill. Ben bu gemide zaten işe yaramıyorum. Arkadaşlardan da hiç hoşlanmıyorum. Ama neyleyeyim? Yakında yine özgürlüğüme kavuşacağımı ummaktayım.»

Bill, afallamış gibi baktı: «Özgürlüğüne mi?»

«Evet. Kaptan bana bu yolculuk sona erince beni serbest bırakacağını söyledi.»

«Bu yolculuk ha? Dur sen hele!» Sesini alçaltarak ekledi: «Senin bu gemiye getirildiğin gün ne dedi sana Kaptan?»

«Bana korsan olmadığını, sandal odunu ticareti yaptığını söyledi. Eğer bu yolculukta kendisine yardımcı olursam, kârdan bana da bir pay ayıracağını, eğer istersem seçeceğim bir uygar adada beni kıyıya çıkaracağını söyledi.»

«Evet, sandal odunu ticareti yaptığı doğrudur. Ama yalan söylemiş...»

Ana direğin tepesindeki gözcü bağırdı: «Heeey, bir yelkenli!»

Bill, dümenin başına koşarken: «Hangi yönde?» diye sordu.

Bu birden haykırışı duyunca tayfalar, yerinden fırlamış, ufku araştırıyorlardı.

Gözcü: «Sancak yönünde... Yalnız yelken direkleri görünecek kadar uzakta.»

Bu anda Kaptan güverteye geldi ve direkteki çanaklığa çıkarak dürbünle yelkenlerin arasından araştırdı, ufukta bir noktaya uzun uzun baktı.

«Gabya yelkenleri mayna!» diye bağırdı ve ana stralyadan sallanarak aşağıya güverteye atladı.

Yardımcısı da gürlemişti: «Gabya yelkenleri mayna...»

Tayfalar: «Şimdi... şimdi efendim,» diye yanıtlayarak direklere kedi gibi tırmandılar.

Az önceki sessiz ve hareketsiz uskunada bir telâştır başlamıştı. Gabya yelkenleri indirildi, katlandı, tayfalar kandilira ve ıskataların yanında dizilmiş duruyorlardı. Kaptan koyu mavi bir çarşaf gibi bize doğru hızla gelen rüzgârı kaygı ile izliyordu. Birkaç saniye içinde saldırdı rüzgâr ve gemi bu birden saldırı karşısında gafil avlanmış gibi titredi, bocaladı; sonra saldırı geçince sanki onun bendesi olmayı kabullenmiş gibi, esen rüzgâra nazlıca eğildi. Keskin pruvasıyla bir yunus balığı gibi dalgaları yararak Bill'in soktuğu rotadan garip yelkenliye doğru ilerledi.

Yarım saatte, bir uskuna olduğunu farkedecek kadar ona yaklaşmış ve direklerinin, yelkenlerinin hantal görüntüsünden onun bir ticaret gemisi olduğunu kavramıştık. Ortaya çıkışımızdan hiç hoşlanmamış olacaktı ki, rüzgâr ona eriştiği anda tüm yelkenlerini fora edip kıçım bize döndürdü. Rüzgâr biraz kesilince bizim gabya yelkenleri yeniden direğe çekilmişti. Az sonra, «Kıçtan izleme uzun sürer» deyimine karşın bizim izlememiz kısa sürdü. Hızı iki katına çıkarıp hemen arkasından yetişmiştik. Aramızda bir mil kala İngiliz bayrağını çektik. Ama yanıt alamayınca, Kaptan onun pruvasına yönelik bir top atışı yapılmasını buyurdu. Direklerin arasında yüzü koyun yatan kayığın altında büyük

bir bölümün yerinden kaldırıldığını görünce çok şaşırdım. Delik açılınca ortaya kocaman pirinç bir top çıktı. Top bir mil üzerinde dönmekteydi ve mekanik bir şekilde yükseltilmişti. Doldurulunca hemen atış yapıldı. Ağır gülle avın birkaç metre ötesinde suya değip havada sekerek bir mil kadar ötede denize daldı.

Bu atış beklenen etkiyi yapmıştı. Biz arkasından giderken acaip gemi gabya yelkenini indirdi. Aramızda ancak elli altmış metre kalmıştı.

Kaptan: «Kayık denize!» diye buyurdu.

Bir dakikada indirildi kayık ve silâhları ve palaları ile tayfanın bir kısmı içine doluştu. Kaptan yanımdan geçerken: «Sen de kıçaltına atla, belki bana gerekirsin,» dedi. Boyun eğdim. On dakika geçmemişti ki, yabancı geminin güvertesindeydik. Karşımıza çıkan görüntü bizi iyice afallattı. Gemide, görmeye alıştığımız tayfa yerine yalnız onbeş zenci vardı. Ayakta dikilmiş duruyor ve gizleyemedikleri bir korkuyla bize bakıyorlardı. Hepsi silahsızdı. Çoğu çıplaktı. Sadece bir ikisi, Avrupalı kılığının kalıntılarını sırtlarında taşıyordu. Birinde dizaltından bağlı bir pantolon vardı ki, bedenine göre değildi ve biçimsiz bir bollukla üstünden sarkıyordu. Biri çırılçıplaktı. Yalnız kasıklarını bir bez parçası örtüyordu ve başında kunduz derisinden kara bir başlık vardı. Hepsinin arasında en gülünç olanı, şefleri izlenimini veren orta yaşlı, uzun adam. Yüzünde yumuşak ve sadeliğini yansıtan bir ifade vardı. Beyaz pamuklu kumaştan bir gömlek giymiş ve üstüne de bir frak ceketi geçirmişti. Başında hasır şapka. Bu arada adaleli kara bacakları diz kapağından aşağı çırılçıplaktı.

Bizim kaptan bu kalabalığın arasına dalarken sordu: «Geminin kaptanı nerede?»

Hasır şapkalı adam, şapkasını çıkarıp ilerledi ve dili çalarak: «Kaptan benim,» dedi.

Bizim kaptan şaşırdı: «Sen ha?.. Nereden geliyorsunuz, nereye gidiyorsunuz? Geminizin yükü nedir?» diye sordu.

Kaptan yanıtladı: «Aitutaki'den geliyor biz. Rarotonga'ya gideriz. Bu gemi misyoner gemisidir. Adı Olive Branch'dır. İki ton hindistancevizimiz var. Yetmiş domuzumuz var. Yirmi kedimiz var. Bir de İncilimiz var.»

Bu bildirge bizim geminin tayfalarını kahkahalarla güldürdü, ama Kaptanımızın bir işaretiyle hemen toparlandılar. O anda bizim Kaptanın yüzündeki sertlik yerini hemen içten bir nezaket ifadesine bırakmıştı. Misyoner olduğu belli olan adama doğru yürüyüp elini dostça sıktı:

«Sizinle karşılaştığıma çok memnun oldum,» dedi. «Misyonerlik savaşımlarınızda size başarılar dilerim. Beni kamaranıza götürmenizi istesem? Sizinle başbaşa görüşmek iyi olur.»

Misyoner, onu hemen elinden yakaladı, uzaklaşırken: «Ben de memnun oldum siz tüccarla tanıştığıma,» dediğini işittim. «Biz korsan düşünmüştük. Direkleriniz benziyor ki!..»

Kaptan bu adamla neler konuştu bilmiyorum. Bir çeyrek sonra geri gemimize dönmemizi buyurdu. Hemen rüzgârın önüne katılacaktık. Birkaç dakika sonra Olive Branch adlı gemi arkamızda kalmıştı.

O gün akşam üzeri yemeğe aşağıya indiğimde gördüğümüz acaip gemiye değgin tayfaların aralarında konuştuklarını duydum.

Biri: «Şaştım doğrusu, bizim Kaptan neden, kırlangıç kanatlı urba giyen kaptanın süper kargosuna, domuzlarına ve İnciline karşı öyle çıtkırıldım kesildi? Eğer sıradan bir tüccar olsaydı, adamdan gerektiği kadar domuzu aldıktan sonra uskunayı içindekilerle birlikte dibe gönderirdi,» diyordu.

Bir başkası bağırdı: «Sen ne diyorsun, Dick? Eğer bu denizlerin yabancısı değilsen bunun nedenini bilmen gerekir. Bizim Kaptan İncile senin verdiğin kadar değer verir (bu da pek değerlendirmez demektir). Ama kendi de bilir, başkaları da bilir ki, bu Güney Adaları arasında eğer bir yere İncil iletilmişse, orası bir geminin ra-

hatça yanaşıp dilediğini alabileceği bir liman olmuştur. Yüzlerce ada var. Şu mübarek zamanda eğer seni koruyacak, tepeden tırnağa silahlı otuz adamın yoksa, karaya çıkmak bir köpekbalığının ağzına atlamak gibidir.

Sağ gözünün üstünde derin bir yara izi olan bir başkası yanıtladı:

«Ya... Dick bu işte yeni. Ama eğer Kaptan bizi sandal odunu kargosu için Fiji Adasına götürürse, şu kara soyluların kendi yurtlarındaki hanyayı konyayı anlar. Bana gelince, ben bilmiyorum, aldırmam da İncil onlara kazandırılmış imiş... Bildiğim bir şey varsa, İncilin ulaştığı adalarda ticaret tereyağdan kıl çeker gibi kolay oluyor. Ama eğer dinden falan haberleri yoksa, şeytanın reisi bile zor bulur kenidne daha uygun bir çevreyi.»

Bir başkası gülerek: «Doğrusu bu konuyu sen iyi bilirsin. Ömür boyu hep ayaktakımı insanlarla düştün kalktın,» dedi.

Biri yukarıdan lombardan seslendi: «Ralph Rover, seni Kaptan istiyor.»

Fırladım ambar kapağının üstünden acele kamaraya yürürken aşağıda konuşulanları düşünüyordum. İncilin ada yerlileri üzerindeki etkisi ile ilgili bu adamların dediklerini kafamda tartıyordum. Bunlar tarafsız tanıklar olduklarından, kuşku duymuyordum dediklerinden.

Yeniden güverteye döndüğümde Bill'i dümen başında buldum. Başbaşa olduğumuz için onunla konuşmak istedim. Misyonerler konusunda tayfa kamarasında duyduklarımı ona anlattım:

«Söyle bana Bill, bu gemi gerçekten sandal odunu ticaretinde kullanılan bir gemi mi?» dedim.

«Evet öyle, Ralph. Bir yandan da korsan gemisidir. Senin direğin tepesinde dalgalandığını gördüğün bayrak numara değildi.»

Sordum: «O halde neden ticaret gemisidir, diyorsun?»

«Neden olmasın? Kaptan, zorla alamadığını da parayla alır. Ama alabildiğinde zorla almayı yeğler, Ralph.»

Sesini yavaşlatarak ekledi: «Eğer sen bu güvertede benim tanık olduğum o tüyler ürpertici olayları görseydin, sormazdın bana korsan olup olmadığımızı. Merak etme, yakında görürsün. Misyonerlere gelince, Kaptan onlara iyi davranıyor. Çünkü işine yarıyorlar. Güney Denizi adalarının yerlileri insan kılığında zebanilerdir. Bunların yola getirilmeleri şart. Misyonerler de bugünde bunu yapabilen tek kişilerdir.»

Bundan sonra yolumuzun üstüne küme küme mercan adaları çıktığından birkaç kez yerimizde çakıldık kaldık. Bu bölgede gözlem hem güvertede, hem anadireğin tepesinde alışılmış olandan çok daha titizlikle yapılıyordu. Kaptanın dediğine göre, yalnız bu grup adalarında yaşayan kana susamış, hilebaz yerlilerin saldırısı tehlikesiyle karşı karşıya değildi, aynı zamanda adaların arasındaki kanallarda, kimi ancak yüzeyi bulmuş, kimi elli altmış santim derinde karmakarışık mercan kayalarına bindirmek gibi daha önemli bir tehlike de sözkonusuydu. Yabanlara karşı tetikte olmayı ben de çok gerekli buluyordum.

Bir gün yine bir küme küçük adanın arasında rüzgârsız kalmıştık. Adaların çoğunda yaşam yok gibiydi. Taze suya gereksinmemiz olduğundan Kaptan su getirilmesi için bir iki varille kayığı kıyıya gönderdi. Bu adada insan bulunmadığını düşünürken yanılmışız. Kıyıya ancak varıyorduk ki, fundalıkların arasından fırlayıveren kara derililer, kıyıda birikti. Kiminin elinde yumruklu sopalardan vardı, kiminde mızraklar. Bunları sallayarak bize gözdağı veriyorlardı. Bizimkiler tepeden tırnağa silahlı, yine de düşmanlık havası yaratmaktan kaçınarak yerlilerle konuşma girişiminde bulunmak için küreğe asılmış yaklaşıyorlardı. O zaman bizim tayfadan birkaçının, Güney Adalarında konuşulan dilin bazı kollarını çatra patra bildiklerini öğrendim. Karaya onbeş yirmi metre kala kürekleri bıraktık. Kaptan yardımcısı kalabalığa seslenmek için ayağa kalktı. Bizi taş yağmuruna tutarak yanıt verdiler. Bu taşlardan bazıla-

rı tayfaları yaraladı. İşte o anda bizim silahlar hizaya getirilip yaylım ateşi açılmak üzereydi ki, kıyıdan yüz elli metre kadar uzakta duran gemiden kaptanın avazı çıktığı kadar öfkeyle haykırdığı duyuldu:

«Ateş açmayın. Bulunduğunuz noktadan çekilin!»

Tayfalar şaşırmıştı. Buyruğa uymak üzere küreklere asılırken küfür ediyorlardı. Öfkeleri kabardığından öç almak için yanıp tutuşmaktaydılar. Aralarında üçü dördü duraksadı. Başkaldırdı kaldıracak.

Dudaklarında bir gülümseme beliren Kaptan yardımcısı:

«Kendinize dert aramayın, çocuklar. Buyruğa uyun. Kaptan böyle küçümsenmeyi hafife alacak adam değildir. Eğer şu anda Uzun Tom sesini duyurmazsa ben kendimi köpekbalıklarına atarım,» dedi.

Tayfalar kıyıdan çekilirken anlamlı anlamlı güldü. Şimdi karada kalabalık daha artmış beş altı yüz kişiyi bulmuştu. Biz ancak altmış metre kadar gerilemiştik ki, denizin üstünden doğru bir şey gürledi. Koca pirinç top canlı kitlenin üzerine rastgele misketleri yağdırdı. Şimdi bu insan kitlesinin arasından bir yol açılmıştı. Arta kalan zavallı insanların ormana kaçarken kopardıkları çığlıklar gibi bir ses duyabileceğim hiç aklımdan geçmezdi. Kumsalda birbiri üstüne yığılı cesetler arasında öylelerini gördüm ki, bazı organları kopmuş acaip şekiller halinde kıvranarak can çekişiyorlardı. Şurada burada yere serilmiş insanların arasından bazıları doğruldu; orası burası çırpınarak sendeleye sendeleye ormana kaçmaya çabaladı. Birkaç adım attığı kumsala yuvarlandılar. Bu acımasız kıyıma tanık olmak damarlarımda kanımı dondurmuştu. Ama düşünmeye pek vaktim kalmadı, denizden doğru yine kaptanın gür sesi duyuldu: «Kıyıya yanaşın, çocuklar. Varilleri doldurun şimdi.»

Tayfalar ses çıkartmadan boyun eğdi. Bana öyle geldi ki, onların katılaşmış yürekleri bile bu kıyıcılıkla sarsılmıştı. Su almak niyetinde olduğumuz derenin ağ-

zına yürürken, suyun kanla karışık aktığını gördük. Çünkü ölenlerin büyük bir bölümü derenin kıyısında, ağzın az yukarısında yer almışlardı. Zavallı yaratıkların bir çoğu da dereye yuvarlanmıştı. Bir ceset gördük ki, akan suyun hızına kapılıp sürüklenmiş, iki kayanın arasında sıkışıp kalmıştı. Yuvalarından uğramış gözleri bize bakıyordu. Kara saçları kan kırmızı sularla oynaşıyordu. Artık hiç kimse bizim su almamıza engel olamazdı. Böylece varillerimizi öldürülen grubun üst yanındaki gölcüğe götürdük. Doldurduktan sonra geriye döndük. Bereket versin, rüzgâr çıkmıştı da, bizi az sonra önüne katıp o korkunç bölgeden uzaklaştırdı. Ama tanığı olduğum sahneleri kafamdan uzaklaştıramadı.

Kaptana dehşetle bakarak aklımdan geçirdim: «İşte bu adam, misyonerleri kayıran da bu adam. Çünkü kendisine yardımcı oluyorlar. Yabanları da kimsenin yapamayacağı bir biçimde eğitiyorlar.»

Kaptan küpeşteye dayanmıştı. Gözlerinde kayıtsız bir bakışla sigara içerek düşünüyordu. Önünden bir resim gibi kayıp giden verimli, yemyeşil adacıklara bakıyordu.

BÖLÜM XXIV

Bill konuşkan ve akıllı-İç örtücü görüntüler-Geçmişe dönük düşünceler bir volkanın patlaması ile kesintiye uğradı-Korsanlar bir Fijili Şefle pazarlığa girişiyor- Şaşırtmak ve dehşete salmak üzerine hesaplanmış çeşitli ayrıntılar.

Yukarıda anlattığım olaydan günlerce sonra kendime gelebildim. Korkulu bir düş görmekteyim duygusundan bir türlü sıyrılamıyordum. Kaptanla karşılaşmak beni dehşete salıyordu. Bundan ötürü kamarasında yapmakla görevli olduğum işleri bitirdikten sonra olabildiği kadar ona rastlamamaya çabalıyordum. Bereket versin, bana dikkat bile ettiği yoktu da kendisine karşı duygularımdaki değişikliği farketmiyordu. Yoksa halim duman olurdu.

Artık kararımı vermiştim: Karaya ayak basacağımız ilk adada kaçacak, korsan gemisinde bir saat fazla kalmaktansa, kendimi yerli ada halkının konukseverliğine teslim edecektim. Bu konuda çok düşündüm sonra Bill'e açılmaya karar verdim. Son zamanlarda sık sık konuştuğumuzdan onun da fırsatını bulunca kaçmaya hazır olduğu kanısındaydım. Aklımdan geçenleri anlattığım zaman başını salladı: «Hayır, Ralph, hayır! Buradan bu şekilde kaçmayı düşünme. Ada grupları arasındaki adalardan birine esenlikle ulaşabilirsin ama burada bunu yapmak ateş üstündeki bir tencereye atlamak demektir.»

«Yerliler beni nasıl karşılar, dersin?»

«Seni karşılar karşılamasına da evlat, sonra yerler.»

«Yerler mi?» diye şaşkın sordum. «Benim bildiğim kadarıyla Güney Adaları halkı kendi düşmanlarından başkasını hiçbir zaman yemezlermiş.»

Bill: «Hıh...» diye homurdandı. «Herhalde senin İngiltere'deki yüreği sevecenlikle kabarmış arkadaşların bunları aklına sokmuş. Bizim ülkede çoktur bu tür insan. Gerçekleri öğrenip keyifleri kaçacak diye ödleri kopar. Hoşlanmayacakları bir şeyi söylediğinde kendi deyimleriyle: «sarsılır»lar. Ne dersen de, gerçeklere kulak tıkayıp bağırırlar: «Hayır, çok korkunç bir şey bu! İnanılmaz buna!» Bir bakıma doğrudur inanmazlar da, çünkü inanmak istemezler. İngiltere'de inanmamak temeline dayanmış yaşayan binlerce insan vardır. Bunlar gerçekleri inkâr eder: Kara adamların arada bir ancak kinlendiği kişileri yediğini söyler. Oysa ben nice İngiliz ve Amerikalı kaptan tanımışımdır ki, onlar da benim gibi Fiji adalarının yamyamlığına tanık olmuştur. Onların düşmanlarını değil, yalnız kinlendikleri için değil, keyif için insan eti yediklerini bilir. İnsan etini başka etlere yeğledikleri kesindir. Ama yine beyaz adamın etini, kara adamların eti kadar sevmezler. Kendilerini hasta edermiş.»

«Ama şimdi bana söyledin, Bill. Yakalarlarsa beni yerlermiş, dedin?»

«Evet, dedim. Ellerine geçersen yiyeceklerini sanırım. Çünkü bazıları bana, kara insan etini beyaz insanınkine yeğlediğini söyledi ama acıktıklarında seçim yapmazlar. Yakalarlarsa öldüreceklerdir seni eminim. Ticaret yaptığım sıralarda çeşitli ada guruplarını gezmiştim, bir çoğunu bilirim. Yerliler de gördüm. Bunların arasında tüccarlar da vardır ama korsanlardan hiçbir ayrılıkları yoktur. Bir kez birlikte yolculuk ettiğim bir kaptanın bu bizimkinden hiçbir değişik yanı yoktu. Bir gün gemisinde dost bir kabile şefi ile alışveriş yapıyordu; iş bitince şef aldığı eşyaları kafasının

üstüne oturtup susamuru gibi daldı denize. Bazı şeyleri vermek istemediğinden, kaptan sertleşmişti. Ama pazarlık sonunda yine dostça el sıkışarak ayrılmışlardı; ve şef karaya yüzmek için suya atlamıştı. Gemiden ancak beş on metre uzaklaştı uzaklaşmadı, bizim Kaptan kapınca Misket tüfeğini adamı denizde öldürdü. Sonra demir alıp açıldık. Kıyı boyunca yol alıyorduk. Burada kıyıda gördüğü altı yerliyi de vurmuştu. Neden olarak da amacının buraya gelecek tüccarlara kazık atmak olduğunu söylemişti. Yasa budur buralarda. Gemi kazasına uğramış kişiyi dalgalar kıyıya attığında, ölü olsun diri olsun, çaresiz, kızartılıp yenmektir kaderi; buraların yasalarından biri de budur. Bir gün bir fırtına patlayınca bir limana sığınmış, durulmasını bekliyorduk fırtınanın. O arada küçük bir ticaret gemisi de kayalarda parçalanmış, tayfalar denizde yok olup gitmişti. Ancak üçü kıyıya yüzmeyi başarmıştı. Yerliler yakaladıkları gibi ormana götürdüler. Orada başlarına geleceği biliyorduk, neylersin tayfamız azdı, yardımlarına koşmamız olanaksızdı. Karaya çıkınca bizi öldürürlerdi. O üç adamı bir daha hiç görmedik. O gece ormandan doğru kulaklarımıza acı çığlıklara karışan cünbüş sesleri geldi, dansediyorlardı. Ertesi günü alış veriş için gemimize çıkan bir yerli, üç uzun domuzun, insana böyle derler, gece kızartılıp yendiğini söyledi. Kemiklerinden yelken iğnesi yapmışlar. Ayrıca beyaz insan etinin kötü olduğunu, adada bir çok kişinin hastalandığını da bildirdi.»

Anlattığı bu korkunç olay beni titretmişti. Bana ne yapmamı önerebileceğini sordum. Bill, çevresine bakınıp güvertede bizi kimsenin dinlemediğini anlayınca sesini alçaltıp: «Kaçabileceğimiz iki üç yol var, Ralph,» dedi. «Ama hiç biri kolay değil. Ancak Kaptan Tahiti adalarına doğru yollanmalı ki, orada rahatça kaçabilelim. Çünkü oradaki yerliler Hristiyandır. Nereye gittikse aynı şeyi gördük, Hristiyan olan yerliler yamyamlığı bir yana bırakıp güvenilir insan oluyorlar. Ben dine fi-

lân aldırmam,» diye de ekledi. Sonra yine kendi kendine konuşur gibi anlatmayı sürdürdü: «Yani dinin ne anlam taşıdığını bilmem. Ama tek gözlü bir adam bile bu kara adamlardaki etkisini görür. Hernehalse, o adalara her gidişimizde, Kaptan adamlarım sıkı bir kontrol altında tutar. Aramızdan bir kaçının kendi kumpanyasından usanmış olmasından kuşkulanıyor. Biz uygun bir gecede güvertede nöbetçiyken, kayığın birini denize salabiliriz. O gittiğimizi anlayıncaya kadar ortadan silinebiliriz. Ama yaban adamlarının eline düşmek tehlikesi de var. Bundan ötürü bu plânı bir yana bırakıyorum. Ama ikimiz de bu konu üzerinde ne yapılabilir düşünelim, Ralph. Şimdi bizim nöbet sona erdi, ben aşağıya yatmaya gidiyorum.»

Bana iyi geceler dileyip aşağı indiğinde onun dümendeki yerini bir başka arkadaş aldı. Ama onunla konuşmak isteği duymadım. Kıça gidip küpeşteden eğilerek pervanenin dolayında kaynaşan fosforlu dalgalara daldım, sular geminin altında mavi bir ışık gibi dağılıyordu. Çok dertliydim ve göz yaşlarımı zor tutuyordum. Şimdi içinde bulunduğum kötü durumla, Mercan Adasında sevgili dostlarımla geçirdiğim güzel günler arasındaki çelişkiyi düşünüyordum. Jack ve Peterkin aklıma geldiğinde beni kaygılandıran önsezilerin etkisinde kalmaktaydım. Benim ortadan yok olduğumu görünce onların nasıl kahırlandığını, nasıl bir umutsuzluğa kapıldığını, cesedimi bulmak için Adanın köşe bucağım nasıl aradıklarını kafamın içinde görüyordum. Emindim ki, Elmas mağarasından çıktıkları zaman korsan gemisini ya da beni götürmek üzere gelen kayığı görmedilerse, kaçırılmam olasılığı kesinlikle akıllarından geçmemişti. Ayrıca yardımım olmadan Jack'ın Peterkin'i mağaradan nasıl çıkarabildiğini de kestiremiyordum. Jack onu çıkartmak isterken, tüneli aştıkları sırada Peterkin'in nasıl kendinden geçip onu tekmelediğini düşündükçe titriyordum.

Bu düşüncelerim karşımdan beliriveren bir sahne ile kesintiye uğradı: Güney ufkunda ansızın kızıl bir alev parlayıp denizin ortalarına kadar kızıllığı yayılmış, ve bu arada, uzaklardaki bir gök gürültüsünün boğuk homurtusu da duyulmuştu. O anda gök kapkara oldu ve sıcak hem de soluk kesecek kadar boğucu bir rüzgâr sağnağı üstümüzden geldi geçti.

Güvertede toplanmış tayfaların çoğu bir kasırganın patlayacağı kanısındaydı. Derken Kaptan belirerek bu olağan dışı olayı açıklayıverdi: «Yanardağ... Buralarda bir yanardağ olduğunu biliyordum ama, sönmüş olduğunu sanıyordum. Tepedeki yelkenleri de savuracaktır. Rüzgâr çıkabilir. Hazırlansak iyi olur.»

O konuşurken gemiye bir şeyler yağmağa başlamıştı. Yağmur değildi bu, ince küller yağıyordu. Yanardağdan millerce uzakta olmamıza karşın, rüzgârın savurduğu küller geliyordu. Çıkıveren sert rüzgâr Kaptanın önsezisini doğruladı. Bu rüzgâr sayesinde az sonra yanardağı çok gerilerde bıraktık. Gecenin büyük bir bölümünde gökteki kızıllığı gördük ve uzaktan uzağa patlamaları işittik. Kül sağnağından ise saatlerce kurtulamadık. Belki kırk mil kadar bizi izledi. Kara bulutlardan çıktığımız zaman güvertede ne varsa hepsi kalın bir kül tabakasıyla örtülmüştü. Bu doğa olayı beni çok etkilemiş; Pasifik'teki adaların çoğunda hâlâ aktif ya da sönmüş yanardağ olduğuna değgin Jack'ın anlattıklarını anımsatmıştı. Jack tüm bu bölgenin az çok volkanik bir arazide olduğunu anlatmıştı. Bazı bilim adamlarına göre, yanardağ patlamasıyla büyük bir anakaranın denize gömülmesi sonucu, yüksek dağ dorukları yüzeyde kalarak Pasifik adalarını meydana getirmişmiş.

Volkan olayından üç gün sonra, gemimizi rüzgâra karşı bir kaç mil ötedeki büyük ve doğası zengin bir adanın karşısında bulduk. Yaklaşık bin, bin beşyüz metre yükseklikte iki dağ vardı adada. Geniş bir koyakla bu dağlar birbirinden ayrılıyordu. Koyağı kaplayan ulu ağaçlar, dağ yamaçlarından epey yükseğe tırmanmıştı.

Dağların eteklerinde zengin bitkilerle örtülü ovalar, otlaklar vardı. Büyük koyağın karşı yönünde bir nehir dikkati çekmekteydi. Akarken yol boyunca ağaçları da kumsala sürüklüyormuş izlenimi veriyordu. Bizim Mercan Adasındakinin aksine burada dağ dorukları, yalçın ve iğne uçları sivri kayalarla donanmıştı. Çevreleri de bu denizlerde hiç görmediğim sarp ve görkemli kayalarla kuşatılmıştı. Ada ortaya çıktığında Bill yanımdaydı, bağırdı:

«Hah işte, bu adayı iyi bilirim. Adı Emo Adasıdır!»

«Önceden buraya hiç gelmiş miydin?»

«Evet... Sık sık... Bu gemi ile de geldim... Burası sandal odunu ile ünlü bir adadır. Şimdiyedek parasını ödeyerek çok kargo aldık buradan. Çünkü o kadar kalabalık bir ada ki, zorla almak yürekliliğini gösteremedik. Ama Kaptanımız yine de yerlilere zaman zaman öyle hileler yaptı ki, artık bizden pek fazla hoşlanmadıkları, son gelişimizde bize kötü davranışlarından belli oldu. Kaptanımız bu kez böyle tehlikeli bir işe girişmekten korkmaz mı bilemem. Gerçi, o bu dünyada hiçbir şeyden korkmaz.»

Az sonra mercan kayalarının seddini aşmıştık. Tam küçük bir koyun karşısında altı kulaçlık bir suya demir attık. Kıyılar, sık mangrovlarla* upuzun ağaçların gölgesindeydi. Ana köy buradan yaklaşık yetmiş, altmış kilometre uzaktaymış. Kayığın indirilmesini buyuran kaptan hemen içine atladı ve benim de kendisini izlememi istedi. Kayığa yine tepeden tırnağa silâhlı onbeş tayfa da binmişti. İkinci Kaptana da Uzun Tom'u (Topu) herhangi bir duruma karşı hazır bulundurmak görevi verildi.

«Haydi, çocuklar!» diye bağırdı Kaptan.

Aynı anda kürekler suya daldı. Kayık geminin yanından fırlayıp bir kaç dakikada kıyıya varmıştı. Bekle-

(*) Tropika'da deniz kıyılarında, bataklıklarda yetişen tipik bir bitki türü. (Çevirmen)

nilenin tam aksine burada ada yerlilerinin büyük Şefi Romata tarafından içtenlikle karşılandık. Şef bizi hemen evine götürüp oturmamız için de hasırlar uzattı. Gerçekten yerlilerin, iki üç bin kişi olduğunu farketmiştim. Hepsi silahsızdı.

Giriş olarak ağız dolusu laftan sonra, bize kızarmış domuz ve çeşitli kökler ikram edildi. Önümüze konan yemeklerden bir kaç lokma aldık ve hemen iş konusuna geçildi. Kaptan, adayı ziyaretinin nedenini anlatırken son gelişinde arada önemsiz anlaşmazlıklar olduğunu da vurgulayıp her iki tarafın birbirine karşı kötü duygular beslememesini diledi. Ancak, böylelikle, iki taraf hesabına da kazançlı bir alışveriş yapılabilirmiş.

Romata da, aralarındaki anlaşmazlığı unuttuğunu, dostunu yeniden gördüğü için çok memnun olduğunu, odun kesilmesinde ve gemiye yüklenmesinde elinden gelen yardımı esirgemiyeceğini söylüyor ve güvence veriyordu. Sonra koşullar tartışıldı ve biz gemiye gitmek üzere davrandık. Yerli dili bildiğinden ötürü Bill, çevirmenliğini yaptığı bu konuşmaları sonradan bana aktardı.

Romata bizi gemiye kadar geçirmişti. Kendisini ziyarete gelen bir başka adanın ulu Şefi onuruna yarın büyük bir şölen düzenlenecekmiş. Onu şimdi bizlere tanıştırmak için Kaptandan izin istiyordu. Kaptan da istenen izni verdi. Romata konuğunu getirtmek için kanosunu kıyıya gönderirken aynı zamanda değer verdiği iki şeyini getirmelerini de istedi: Bir horoz ve bir papağan... Kano bu görev için uzaklaştığı zaman ben de Şefi dikkatle incelemek olanağını buldum: Çam yarması gibi sağlam yapılı bir adamdı. Vücudu ve bacakları güzel bir kalıptan çıkma gibiydi. Gövdesinde yalnız geniş göğsü ve kasları şişkin kolları çıplaktı. Alt tabakadakiler maro denen kasıktan bağlı bir bez parçası takarlar o kadar. Şef bu özel durum için, Çin kağıt-dutu denen ağacın gövdesinden yapılma, yerlilerin kullandığı özel bezleri kat kat ve katlarca gövdesine sarmıştı. Kara sakalı da pek muhteşemdi. Kıvırcık kara saçları o kadar gürdü ki,

başına kocaman bir türban dolamış gibiydi. Saçlarının arasına odundan uzun bir iğne sokmuştu. Sonradan bu iğnenin baş kaşımakta işe yaradığını öğrendim. Çünkü saçlarının düzenini bozmadan başını kaşımak için parmakları kısa geliyordu. Romata bu saç düzeni uğruna kendini iyice zora sokmuş; boynunun girebilmesi için özel oyulmuş bir tahta yastıkta yatıyordu. Gerçekten ancak bu biçimde yatarsa saçları bozulmayabilirdi.

On dakikada kano döndü. Öteki Şefi de getirmişti. Bu adam aklın alamayacağı garip bir görünüşteydi. Suratının yarısını kırmızıya, yarısını sarıya boyamıştı. Ayrıca da bu renklerin üzerine kara boya ile süsler yapmıştı. Bunun dışında, onun kadar iri kıyım olmamakla birlikte Romata'dan bir ayrılığı yoktu. Bu şef, bir köşede kalmış adasına binde bir uğrayan ufak çapta tüccar gemilerinden başkasını görmediğinden bizim gemiye hayran kaldı. Büyüklüğü, temizliği her ayrıntıdaki uyum şaşırttı onu. Hele kendisine gösterilen asker tüfeğine bakakaldı. Beyaz adamların bu namluyu yapabilmek için gerekli keskin baltayı nereden tedarik edebildiklerini sordu. O bunlarla oyalanırken Şef kardeşi, ondan uzakta, kaptanla konuşuyor, arada bir de güzel horozunu ve daha önce sözünü ettiğim mavi kafalı papağanı okşuyordu.

Birlikte gemiye gelen öteki yerlilerin Romata'nın karşısında iki büklüm durduklarını gördüm. Konuklarımız gitmeden önce Kaptan, pirinç topun ortaya çıkartılmasını ve şeflerin onuruna atış yapılmasını buyurdu. Bu buyruğun nedenini anlamam için ortam yeterliydi: Yerliler bize karşı kötü plânlar hazırlamak niyetinde iseler düşüncesiyle, bizim üstün gücümüzü kanıtlamayı amaçlıyordu. Romata böyle bir silâhı önce hiç görmemiş, geçmişteki ziyaretlerinde de bu silâh meydana çıkarılmamış olacaktı ki, görünce pek şaşırdı; topu seyredişini incelemek çok eğlenceliydi. Gücünü de merak ettiğinden bir kez patlatılmasını Kaptandan diledi. Böylece gülle yerine yerleştirildikten sonra, şeflere denizde, iki mil

kadar uzaktaki bir kayaya bakmaları bildirildi. Sonra atıldı top. Bir anda kayanın tepesi uçmuş, parçaları denize dağılımştı.

Romata bu atışın başarısından öyle hoşlanmıştı ki, adanın kıyısında yürüyen bir adamı işaret ederek ona da nişan alınmasını diledi. Adamın öldürülmesi için bu izni vermesinin Kaptan açısından yeterli olduğunu sanmıştı. Kaptan red edip topun yerine yerleştirilmesi buyurunca afalladı, epey canı sıkıldı.

Bu yabanları eğlendirmek üzere ortaya konan her şeyden fazla yüzü boyalı Şefin hoşuna giden geminin tulumbalarıydı. Onu incelemek ve su çekmekten yorulmadı. Gerçekten o kadar kapılmıştı ki bu tulumbaya bir türlü onu bırakıp kıyıya dönmek istemiyordu. Kendi sevgili iskemlesini getirtmek üzere kano gönderdi. İskemle gelince de oturup günün geri kalan bölümünde gemiye su alıp denize boşaltmakla eğlendi.

Ertesi gün, tayfalar sandal odunu kesmek üzere kıyıya gittiklerinde, Kaptan ve iki kişi gemide kalmıştı. Tetikte bulunmak gerekirdi. Bu nedenle pirinç top da yerinden kaldırılıp ateşe hazırlanmış ve geniş ağzı sözde rastgele Şefin evine yöneltilmişti. Adamlar her zamanki gibi tepeden tırnağa silâhlıydı. Kaptan yardım için benim de birlikte gitmemi buyurmuştu. Ben de kaptanın yanında kalmaya katlanamadığından gitmeyi yeğledim. Yabanları da yakından görmek fırsatını bulacaktım.

Güzel kokulu muz, hindistan cevizi, ekmek ağaçları ve başka ağaçların arasında tek sıra halinde daldık. Mercan Adasında gördüğüm erik ağaçlarından, banyan ağacından burada pek çok vardı. Çevrelerinde taro kökleri, yamlar, tatlı patatesler de yetişmişti. Ormanın içinde açılımş ağaçsız alana girdiğimizde bir küme yerli evi karşımıza çıktı. Bunların çoğu bambudandı. Damları kalın ve geniş pandanus* yapraklarıyla örtülüydü. Ama

(*) Pandanus, özellikle Malaya'da bulunan ve kama biçiminde yaprakları olan bir bitki. (Çeviren)

çoğu evin üç köşesi vardı, örtüleri açık ve damı aşağıya doğru meyilliydi. Açık havadan korunmak için akla gelebilecek en ilkel bir barınak. Bunların arasında kadınlar, erkekler ve çocuklar gurup gurup otururken bizim geçişimizi seyretmek için ayağa kalktılar. Arkadan da bizi izlemeleri için Şef'in gönderdiği adamlar gelmekteydi. Aşağı yukarı adanın içlerine doğru bir buçuk kilometre kadar yürüdükten sonra sandal odunu korusuyla karşılaştık. Tayfalar çalışmağa başlayınca ben de çevreyi görebilmek amacıyla bir tepeye tırmandım.

Öğle üzeriydi. Şef arkasında bir sürü izleyicisiyle göründü. Adamlardan biri düz tahtadan tepsimsi bir şeyin içinde kızarmış domuz getirmişti. Ayrıca bir çeşit geniş muz yaprakları üzerinde yamlar, patatesler. Bunlar, yemek yemek için ağaçların altına oturmuş bizim tayfalara ikram edildi. Şef de birlikte yemek için oturmuştu. Ama kendi yemeğini kendi yemeyip karılarından birinin yedirdiğini görünce çok şaşırdım. Yanımda oturan Bill'e bunun nedenini sordum.

Bill anlattı: «Sanırım kendi yemeğini kendi yemesini Şeflik aşamasıyla bağdaştıramıyor... Bana kalırsa bu yalnız büyük şölenlere özgü bir davranış. Bunların çok garip töreleri var, Ralph. Buna tabu, derler. Birçok şey tabudur. Örneğin bir adam, bir ağacı kendisine Tanrı diye seçerse, artık o ağacın yemişi o adama tabudur. Eğer bu yemişten yerse, halkın kendisini öldüreceğinden kuşkusu yoktur. Öldürülmenin anlamı da burada, elbette öldürüldükten sonra yenmektir. Şefin kafasındaki saç yığınını görüyorsun değil mi? Saçını düzenleyen sayısız berberi vardır. Kim ki yaşayan bir şefin ya da ölen bir şefin saçlarına dokunur, onun elleri artık tabudur. Böylece tüm berberlerin elleri tabudur. Artık bu elleri yaşadıkları sürece kendi işlerinde kullanamazlar. Koca bebekler gibi, yemeklerini başkaları yedirir. Kuşkusuz öyledirler ya...»

«Çok tuhaf bunlar, Bill,» dedim. O arada öteki yerlilere oranla teni açık renk bir adamı işaret ettim. «Fiji-

liler arasında böyle derisi daha açık renk bir kaç kişi gördüm. Bunlar bana başka bir ırktan gibi geldi.»

Bill: «Öyledir,» diye onayladı. «Bunlar Tongan Adalarından gelmiş. Doğuda epey uzaktadır bu adalar. Onlar buraya savaş kanoları yapmak üzere gelir. Kimi zaman üç dört yıl sürer yapmaları. Bundan ötürü bu adanın kara yılanları arasında her zaman kahverengi derililer bulunur.»

«Yılan dedin de aklıma geldi, Bill. Dünyanın bu bölgesine geldim geleli, hiçbir tür sürüngene rastlamadım.»

«Hayır, artık kalmadı,» dedi. «Bu insan kılıklı yılanlardan başkası kalmadı. Belki bir kaç kertenkele ya da o tür bir kaç zararsız yaratık vardır ama ben görmedim. Gerçi sularda çok bol. Bu da burada nasıl korkunç bir canavarın bulunduğunu bana anımsattı. Gel sana da göstereyim.»

Bill, hâlâ kızarmış domuz yiyenleri bırakıp kalktı. Beni ormana götürdü. Biraz yürüdükten sonra durgun suyu kokmuş küçük bir havuzun başına geldik. Bill işaret edince bizi izleyen yerli oğlan yaklaştı. Arkadaşım benim anlayamadığım bir kaç kelime söyledi. Oğlan da havuzun kıyısına yaklaşıp garip bir ıslık çalınca su hemen dalgalandı ve o anda çok kocaman bir yılan balığı başını yüzeye çıkarttı. Çocuk dokununca da kaçmadı. Üç buçuk, dört metre uzunluğunda. Vücudu da bir erkek baldırı kadar kalın.

Bill'in dudakları bir küçümsemeyle büküldü: «İşte! Bunun bir Tanrı olmasına ne dersin, Ralph? Gerçekten Tanrılardan biri. Çünkü şimdiyedek düzünelerce bebekle beslenmiş. Ölünceyedek daha kaç tane yutacağım söylemek zor.»

İnanamayarak yılana bakıyordum: «Bebek mi dedin?»

«Bebek ya!» diye yineledi Bill. «Senin ülkedeki o sevecen insanlar: Müthiş!... Müthiş! Olamaz, diye yalanlayarak içleri rahat, ilgisizce dönüp gideceklerdir. Ama bunun bir gerçek olduğunu söylüyorum, Ralph. Son kez

buraya geldiğimde gözlerimle görmüştüm. Eğer bu lânetlenmiş yerde birazcık kalır da çevrene alıcı gözle bakarsan, sen de görürsün. Düzenli olarak canlı bebeklerle beslemezler ama, arada bir ağız tadı diye verirler. Al sana hain!» diye Bill öfke ve tiksintiyle söylenerek yılanın tam burnunun ucuna ağır çizmesiyle bir tekme attı. Bu tekme yılanı acıdan baygın bir halde iğrenç havuza geri gönderdi. Bill'in de hepimizin de şansımız varmış ki, o anda yerli oğlanın sırtı bize dönüktü. Eğer zavallı yabanlar Tanrılarına böyle kabaca davrandığımızı bilseydi, eminim gemiye dönmek için onlarla savaşmamız gerekirdi. Havuzdan uzaklaşırken bu konuyu biraz daha aydınlatmasını Bill'den istedim.

«Bu nasıl olur? Analar böyle korkunç bir cinayete nasıl izin verir?» dedim.

«İzin vermek mi? Bunu yapan analar. Bana öyle gelir ki, bu adalarda yaşayanların yaptığı acımasız ve de insanlık dışı işlemler başka hiçbir yerde yapılmaz. Adaların birinde Areoi adında bir kurum var. Bu kuruma bağlı olanlar, tüm bu dünyada yaşayan insanların icadedebileceği tüm kötülükleri yapmağa hazırdır. Gerçekte hiçbir şeye bağlı da değillerdir ya... Geleneklerinden biri doğdukları anda çocuklarını öldürmektir. Analar buna razı olur, babalar da öldürür. Öldürmenin en hafif yolu da bebelerin vücudundan keskin bir bambu çubuğu geçirmektir. Elleriyle boğarlar, ya da diri diri gömüp üzerlerine attıkları kesekleri ayaklarıyla ezerler.»

Bill bu dehşet verici olayları anlatırken bayılacak gibi olmuştum.

Arkadaşlarımızı bıraktığımız yere dönerken bir an duraladı Bill: «Ama acaip bir olgu, nerede olursa olsun bir misyoner bu sorunların ortasına adımını atabildi mi, her şey sona eriyor, yabanlar birbirlerine iyi davranmaya başlıyorlar...»

«Tanrı kutsasın şu misyonerleri!» dedim. Yüreğim coşku ile dolmuştu. Bundan ötürü güçlükle konuşabiliyordum: «Tanrı kutsasın ve yardımcıları olsun. Şu de-

nizlerdeki her adaya ayak basabilecekleri oranda olanak sağlansa.»

Bill, boğuk ve dertli bir sesle yanıtladı: «Diyebilseydim bu duaya âmin derdim, Ralph. Ama insanın kendisi duaya gereksinme duyarken başkaları için dua etmesi komik kaçıyor. Dur hele, ben bu denizlerde dolaştığım sürece gördüğüm iğrenç şeylerin hepsini sana daha atlatmadım. Eğer bir süre daha birlikte olursak oğul, anlatırım. Buraya son gelişimden bu yana pek bir şey değişmemiş olduğuna göre, çok geçmeden senin de bazı şeyler görebilme şansın var.»

BÖLÜM XXV

Sandal odunu ekibi - Yerli çocukların ayunları bir açıdan şaşırtıcı - Olabildiği kadar tehlikeli bir eğlence birden faciaya dönüşerek son buluyor - Eski bir dostla karşılaşma - Haberler - Romata'nın delice hareketi.

Ertesi gün odun kesici tayfalar adaya giderken ben de yine birlikte gittim. O gün canım pek yemek istemediğinden tek başıma ormanda dolaştım. Pek fazla yürümeden de hiç ummadığım halde kendimi kıyıda buldum. Koyu geniş körfezden ayıran bir boğazı geçmiştim. Burada bir kısım ada halkı kendi kanolarının yapımını bitirmeye çabalıyordu. Kanolar nerdeyse denize indirilecek durumdaydı. Bir süre durup çalışmalarını ilgiyle izledim. Kalaslarla keresteleri birbirine tıpkı küçük kayığımızı yaparken Jack'ın uyguladığı yöntemle bağlıyorlardı. Beni en çok şaşırtan, kanonun çok uzun oluşuydu. Dikkatle ölçtüm, pek az bir yanılma ile otuz metre uzunluğundaydı. Öyle genişti ki üçyüz kişi alabilirdi. Iskarmozların dirsekleri hantal ve kıç bodoslaması çok yüksekti. Mercan Adasına gelen kanolarda da bu ayrıntı dikkatimi çekmişti. Az ötede kıyı boyunda çocukların oynadığını görünce, onları seyretmek için yürüdüm. Kıvançla kanolarını yapmaya uğraşan yerlilere sırtım döndüğüm zaman, bu savaş kanosunun bitmesiyle bağıntılı o korkunç olayları hiç düşünmemiştim.

Sayısız çocuğun toplanıp oynamasından burasının genel bir oyun yeri olduğunu tahmin ettim. Plantain* ağacının gölgesinde otlarla kaplı bir bankın üstüne oturdum, onları seyre daldım. Bunlardan daha mutlu, daha gürültücü bir çocuk topluluğunu şimdiyedek görmemiştim. Erkek, kız karışık en azından ikiyüz çocuk vardı. Hepsi çırılçıplaktı denebilir. Erkek çocukların kaygan küçük bedenlerini, kasıklarından dolanmış küçük bir bez parçası örtüyordu. Kızlar da kısacık, bir karışlık etekler giymiş, aynı oyunu oynuyorlardı. Değişik guruplar değişik oyunlar oynuyordu.

Bir kümesi, bizim körebeye benzer bir oyuna kendini vermişti. Bir kümedekiler, yerde bir metreye yakın yükseklikte ayaklıklar üstünde yürümeye çabalıyordu. Usta kesilmişlerdi bu oyunda, pek seyrek düşen oluyordu. Az ötede bir gurup kız çocuğu da bir araya gelmiş, aralarında çok eğlendikleri anlaşılıyordu. Ne yaptıklarını anlamak üzere yaklaştım. Bir de baktım ki, kendi göz kapaklarını parmaklarının ucuyla olabildiği kadar kaldırıyorlar, gözleri koskocaman dışarı uğruyor; ve bu arada bir küçük saman çöpünü hem üst, hem alt gözkapaklarının arasına yerleştirmeye gözlerini böyle pırtlak tutmaya çabalıyorlar. İtiraf edeyim, bu oyun bana aptalca ve tehlikeli bir oyun göründü. Yine de çocuklar, yüzlerini çirkin bir hale soktuklarından ötürü pek memnun, gülüyorlardı. Bu konuda epey kafa yordum: Eğer bu küçük çocuklar yüzlerini böyle maskaraya çevirdiklerinde büyüklere nasıl göründüklerini bilseler belki bunu yapmaktan vaz geçerlerdi. Bir başka yerde bir sürü oğlan uçurtma uçurtmaya vermişti kendini. Bu küçük ilkel yaratıkların oyunları, hiç görmedikleri halde bizim oyunlarımıza ne kadar da benzemekteydi. Gerçi uçurtmalar çok ayrıydı. Burada türlüsü vardı. İncecik bezlerden yapılma bu uçurtmaları oğlanlar, hindistan cevizi kabuğundan yaptıkları si-

(*) Bir çeşit muz. (Çevirmen)

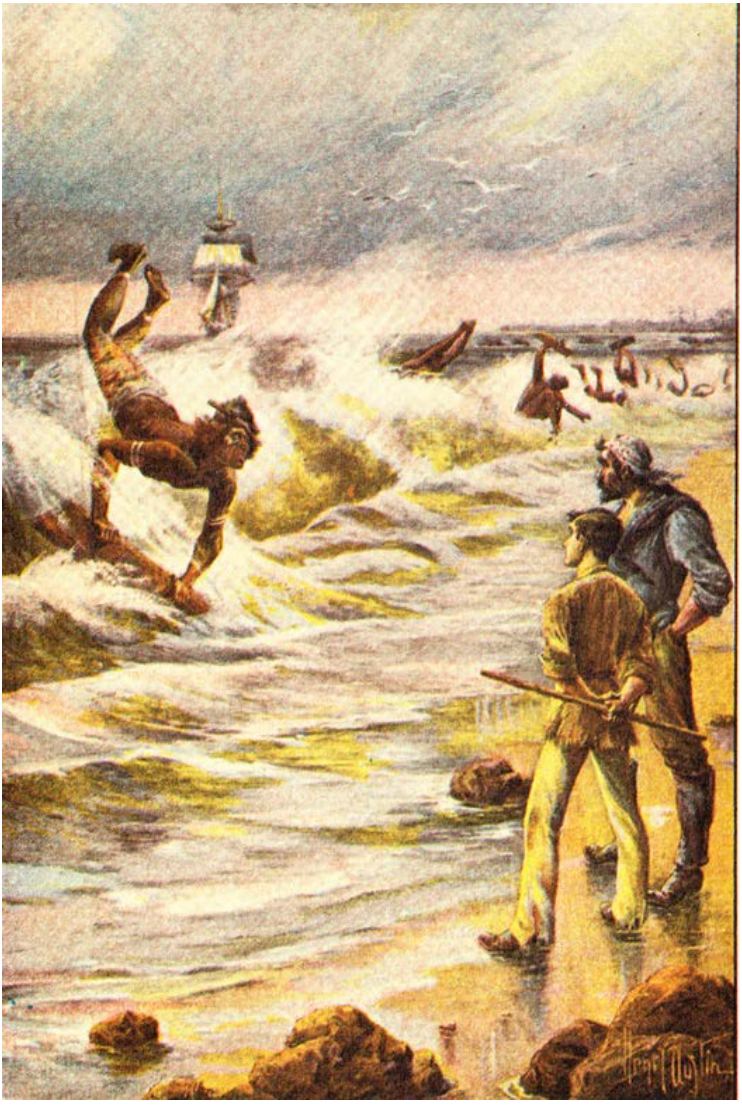
cimleri avuçlarından salıvererek gökyüzünde çok yüksek-lere gönderiyorlardı. Oyunların arasında bu zavallı ya-ban çocukların acıma duygusundan yoksunluğunu ortaya vuran oyunlar da vardı. Bütün kalbimle bir an önce mis-yonerlerin bu adaya gelmesini diledim. Ama erkek ve kız çocuklarının çoğunun başlıca eğlencesi yüzmek. En çok bundan hoşlanıyorlar, yüzüyor, dalıyorlar; insanı gerçek-ten şaşırtacak kadar uzman kesilmişler bu dalda. Deniz-de başlıca iki oyunları daha vardı: Dalmak amacıyla ya-pılmış iskelemsi bir şeyin üstüne çıkıp suya atlamak ve kovalamaca oynamak ki, kimileri aklın almayacağı kadar derinlere iniyordu. Öteki oyun da su üstünde kayarcası-na ilerlemek ve yunuslar gibi dalıp çıkmak, dalıp çık-mak. Ya da birbirlerinin altından dalıyorlar, birden biri yukarı fırlayıp bir başkasını bacağından ya da kolundan yakalayıp aşağıya çekiyorlar. Bu oyundan hiç yorulmu-yorlardı. Güney denizi sıcak olduğundan bütün bir günü hiç üşümeden suda geçirebiliyorlardı. Çocukların arasın-da yeni yürümeye başlamış olanlar da vardı. Sendeleye sendeleye kumlukta ilerliyorlar ve küçücük, şişman, ka-ra vücutlarını suyun derinliğine korkusuzca bırakıveri-yorlardı. Sonra da ördekler gibi suya güvenle vura vura yüzüyorlardı.

Değineceğim bir oyun da kıyıya saldıran köpüklü dalgalarda yüzmekti. Ama bu oyuna yalnız çocuklar de-ğil, herkes katılıyordu. On yaşında çocuktan, altmışında saçı kırlaşınış adamlara kadar herkes. Ertesi gün bunda ne kadar başarılı olduklarını gördüğümden bunu bura-da ayrıntılarıyla anlatmadan geçmeyeceğim.

Sanırını ınisafirlerin onuruna düzenlenmiş büyük bir yüzme yarışıydı bu. Romata bizini Kaptana gelerek yüzme yarışı yapacaklarını bildirdi ve «Gelin, görün!» dileğinde bulundu. Yüzlerce adalının toplandığı kıyıda yanyana yürürken, Bill'e sordum:

«Dalgayla yüzme ne tür bir eğlencedir?»

«Bu acaip yaratıkların en büyük eğlencesidir,» diye yanıtladı Bill. Durmadan çiğnediği sol yanağını şişiren

tütüne bir tutam daha ekledi. «Görüyorsun, Ralph, bu adamlar için denizde yüzmek karada yürümekle eş. Yürümeye başladıklarında, daha doğru dürüst hiçbir şey yapamadan yüzmeyi öğrenirler. Bundan ötürü karada oldukları kadar denizde de rahattırlar. Anladın ya? Denizde yüzlerce mil yüzebiliyorlar, kulaç kulaç derine dalabiliyorlar; artık buna kanıksayınca da dalgalarla yüzmeyi bulmuşlar. Gördüğün gibi her adamın, her çocuğun elinde kısa bir tahta parçası ya da bir kereste var. Bunlarla birlikte bir mil kadar belki daha fazla açılır, sonra bu tahtaları göğüslerine dayayıp gürleyen kabarmış bir dalganın sırtına binerler. Böylece dalganın tepesinde birlikte inip çıkar, bağırıp çağırırlar ya da zebaniler gibi çığlıklar koparark dalgayla birlikte kıyıya varırlar. Onca mercan kayasına toslamayışları bir mucizedir. Eminim ki, bizlerden biri bunu denemeye kalkışsa, dalga kıyıya düştüğünde balina kuyruğu gibi yamyassı kesilir. İşte başlıyor yarış!»

O konuşurken aralarında bulunduğumuz yüzlerce yerli avaz avaz bağırarak kıyıya koştu. Dalgaya bıraktılar kendilerini ve geri çekilen dalganın köpükleriyle kaynaşarak uzaklara sürüklendiler.

Durduğumuz noktada, mercan kayası kıyı ile birleşiyordu. Az önce çıkan rüzgârın etkisiyle kuduran o ulu dalgalar kıyıya sıralanmış insanların ayaklarının dibinde uğuldayarak patlıyordu. Yüzücüler bir süre denizi tepe tepe yüzmeyi sürdürdü. Yükselen dalgaları yüzlerce kara ayıbalığı gibi göğüslüyorlardı. Derken hepsi birden döndü ve yaklaşan koca dalganın ak köpüklü tepesine bindiler. Hepsi de göğüslerini kısa, yassı tahtalara dayamışlardı. Böylece dalgayla birlikte yuvarlanarak kıyıya doğru gelmeye başladılar. Kalabalık heyecanla bağırıp çağırırken onlar o yüce dalganın tepesindeydiler. Azman dalga tam saygı uyandıran bir yücelikle kıvrılıp havaleli yüksekliğini kıyıya atacağı sırada, yüzücülerin çoğu suların arasında geriye kaydı; geriye kalanlar ise, tahtaları yine yukarı kaydırıp elleriyle yapıştılar ve yine dalgala-

rın arasına dalarak eğlenceyi sürdürdüler. Bana öyle geldi ki, daha gözüpek olanlar, kaynaşan ve saçılan köpüklerle karmaşarak dalga kıyıya fırlatıncaya kadar yüzmeyi sürdürecekler. Bu dalganın tepesinde son gelenlerden biri en yüreklisiydi. Bill ile benim bulunduğum noktaya gergin bir sıçrayışla atıldı. Kendine özgü süslerinden anladım; onuruna bu eğlence düzenlenen konuk kabile Şefidir. Yüzünü örten boyaları sular temizlemişti. Soluk soluğa doğrulduğunda onu tanıdım: Bu, Mercan Adasında tanıdığım eski dostumuz Tararo'nun yüzüydü.

Aynı anda Tararo da beni tanımıştı, hemen yaklaştı. Boynumdan yakalayıp burnunu burnuma sürttü. Böylece burnundaki ıslak boyalar benim burnuma yapıştı. Sonra beyaz adamların selâmlaşma modasını anımsayarak elimi yakaladı ve tüm gücüyle sıktı.

Bill şaşırmıştı: «Bu arkadaş görür görmez senden hoşlanmışa benziyor. Ya da eski bir tanıdık ha?»

«Doğru, Bill, gerçekten de eski bir tanıdık,» dedim. Ve bir kaç kelime ile, Mercan Adasında biz üç arkadaşın kurtulmasını sağladığımız Şef olduğunu anlattım.

Tararo, elinden tahtayı attıktan sonra, arada bir beni göstererek Bill ile konuşmaya daldı. İşaretlerinden anladığıma göre, herhalde bizim de katıldığımız unutulmayacak savaşı anlatıyordu. Bir an sustuğu zaman Bill'e, Avatea adındaki kızı Şefe sormasını diledim. Belki de kız Şefle birlikte adaya gelmiştir diye umutlanmıştım: «Sor bakalım, kim imiş bu kız? Kanımca başka bir ırktandı. Fijililerin ırkından örneğin.»

Kızın adı geçer geçmez Şefin suratı asılmıştı. Büyük bir öfkeyle konuşmaya başlamıştı.

O susunca Bill: «Hakkın var, Fijili değil ama Samoalı imiş. Buralara nasıl düştüğünü Şef pek açıklamıyor. Üç yıl önce bir savaşta kız eline geçmiş. O zamandanberi onu kızı gibi benimsemiş. Şanslı kızmış doğrusu. Aksi halde onu da kızartıp yerlerdi.»

«Peki, Tararo neden bu kadar öfkelendi?» dedim.

«Kız bütün kadınlar gibi inatçı imiş. Kendisini istiyen adamla evlenmemek için direniyormuş. Başka bir adanın şefi Tararo'yu ziyarete geldiğinde kızı beğenmiş. Kız ise her ne bahasına olursa olsun onu istememekteymiş. Çünkü Tararo'nun nefret ettiği genç bir şefi seviyormuş. Bu nedenle kıyametler kopmuş. Şimdi Tararo kanosuyla savaş için bir sefere çıkacağından, kıza bu arada düşünme süresi tanımış. Şef altı ay sonra dönecekmiş memleketine. Bu sürede kızın inadından vazgeçeceğini ummaktaymış. Bir hafta önce bu olay olmuş. Tararo diyor ki, eğer Şef altı ay sonra gelini almak için geldiğinde, kız hâlâ direnirse, kızı «uzun domuz» halinde ona gönderecekmiş.»

Şaşırdım: «Uzun Domuz mu? Yani ne demek istiyor?»

«Hiç de hoş olmayan bir şey,» diye Bill kaşları çatık yanıtladı sorumu. «Anla işte, bu reziller, erkeği de kadını da domuz gibi yemeğe hazırdırlar. Kızartılmış domuzla kızartılmış insan birbirine benzer. Kızartılmış İnsana «Uzun Domuz» derler. Eğer kız kendisini isteyen o adama 'Uzun Domuz' halinde gönderilirse yazık olur!»

Merakla sordum: «Kız şimdi bu adada mı imiş?»

«Hayır, Tararo'nun adasında.»

«Nerede o ada?»

«Yaklaşık bu adadan elli mil uzakta. Ama ben...»

Bill, cümlesini bitiremedi. Bağrışmalarla irkildik. «Mao... Mao...» —köbek balığı— diye haykırıyorlardı. Denizde ve karadaki halkın patırtı ve haykırışlarını bastıran bir çığlık yankılandı. Çığlığın duyulduğu yöne yürüdük. Yüzücüler arasında gözleri yuvalarından uğramış, denize çarpmak üzereyken kolları havada kalan bir adam dikkatimize takılıverdi. O anda da adam denizin dibine çekildi. Hemen bir kano denize indirilmişti. Boğulmakta olanı ellerinden yakaladılar. Ama ancak canavarın ağzmdan kurtarılıp yukarı çekilebildi. Kanonun peşinde sürüklediler yaralıyı. Sular çok sığlaştığından yü-

zülemiyordu. Arkadan gelen dalga kıyıya yuvarlandığında tepedeki ak köpükler hafifce kırmızıya boyanmıştı.

Dünyanın pek çok ülkesinde, bu olay seyirciler üzerinde büyük bir etki yapar. Ama bu adadaki etkisi denizdekilerin tüm güçleriyle kıyıya yüzmeleri oldu. Çünkü kendileri de böyle bir belâya uğrayabilirlerdi. İnsan yaşamına hepten ilgisiz bunlar. Eğlenceye hiç ara verilmedi. Gerçi kaza anında dalgalardaki yarış duraksamıştı ama, başka eğlencelere daldılar. Bill, köpek balıklarının bu dalga üstü yüzücülerine pek saldırmadığını anlattı. Denizdeki sayısız insan ve çocuk kalabalığından, bağırış çağırışlardan ve suda yaptıkları hareketlerden ürkermiş canavar.

«Ama şimdi tanık olduğumuz bu olay yabanları korkutmaz. Yarın, öbürgün yine yüzerler. Sanki Fiji ile Nova Zembla arasında hiç köpekbalığı bulunmazmış gibi,» dedi.

Derken yerliler, güreşe ve boksa girişti. İri kıyım ve kasları da güçlü olduğundan birbirlerini çok hırpalıyorlardı. Hele boksta. Yalnız sıradan adamlar değil, şefler, papazlar da katılmıştı bu maçlara. Maçlar kısa sürede bitiyordu. Spor sanatının hiçbir kuralını bilmediklerinden, hiç zaman kaybetmiyorlardı. Hepsi birbirinin kafasına yumruğu indiriveriyordu. Bu yumruklar da çok güçlüydü. Çoğu zaman döğüşenlerden biri ilk yumrukta yere seriliyordu. İri bir adam rakibine öyle bir vuruş vurdu ki, alnının derisi tümüyle sıyrıldı adamın. Bu kahramanlık seyircileri alabildiğine coşturup gösteriler yapmasına yolaçtı.

Bu gösterileri seyretmek bana çok acı verdiği halde yine de onları izlemekten kendimi alamıyordum. Heykel gibi vücutlarının güzelliği, şeflerin, şef yardımcılarının vücutlarına yapılmış döğme desenler beni hayran bırakmıştı. Hele desenlerden biri çok hoştu. Bir adamın baldırına hurma ağacı deseni yapılmıştı. Kökler topuğun altından doğru yükseliyordu, gövde aşık kemiklerine doğru çıkıyor ve zarif dallar baldıra yayılıyordu. Sonradan

öğrendim ki, bu döğme, yapılırken çok acı verirmiş. Yapılması da uzun sürermiş. İnsan on yaşında başlarmış yaptırmaya otuzuna kadar aralıklarla desenin yapılması uzar gidermiş. Bu iş için kemikten yapılma bir el aracı kullanılıyor. Deriyi delecek incecik dişleri varmış. Kandil fındığının tohumları ve hindistan cevizi yağı karışımı bir madde ile derideki açılan delikler iyice sıvanır ve artık bu desenler bir daha çıkmazmış. Döğme yapmağı meslek edinen bir sınıf insan varmış. Döğme yapılanın dayanabildiği sürece bu iş sürdürülüyor. Döğme az az yapılırsa acı vermezmiş. Kimi zaman iltihaplandığı ve ölüme götürdüğü de olurmuş. Kimi şeflerin bacaklarında boydan boya döğme ile yapılmış şeritler dikkati çekiyordu. Cambaz elbisesi giymiş izlenimi veriyorlardı. Kimisi topuğunda ve ayağının üst kısmında döğme desenleri ile şık bir potin giymişe benziyordu. Yüzleri de döğmeliydi, hele göğüsleri, akıl almaz desenlerle kaplanmıştı: Silâhlar, köpekler, kuşlar, domuzlar, sopalar, kanolar ve bunlardan başka türlü şekiller, baklava biçimleri, kareler, çemberler, gelişigüzel desenlerle birbirine karışmıştı.

Ertesi gün ormandan gemimize dönüyorduk. Romata'nın heyecanla oradan oraya deli gibi koştuğunu gördük.

Bill: «İşte yine çarpılmış bu,» dedi. «İçti mi böyle olur. Yerlilerin kendi yaptıkları bir tür içkileri vardır ki, bunu yeteri kadar zom eder. Ama hele konyak içmeye görsün, kudurmuş kaplana döner. Sanırım, bizim Kaptan keyfi bozulmasın diye buna yine bir şişe konyak vermiş olacak. Çünkü kafayı çekince sızar hazret. Ahali de bunu bildiğinden onu uyandırmaktan korkarak ortadan silinir. Bebeleri bile seslerinin duyulmayacağı bir yerlere götürürler. Romata uyandıktan sonra şimdi gördüğün gibi kulübesinden fırlar, oradan oraya koşarak ilk rastladığı insanı mızraklar ya da tokmaklar.» Şef, şu anda fır dönerek eline öldürücü bir silâh geçiremediğinden öfkeyle deliye dönmüş. Öteye beriye saldırarak silâh arı-

yordu. Birden ağacın ardına gizlenmek isteyen birini gördü. Ona doğru koşup tüm gücüyle kafasına bir yumruk indirdi. Adamın gözü dışarı uğradı, kendisinin de parmağı çıktı. Zavallı adam karşı koymak şöyle dursun, inecek yumruktan kaçınmaya bile kalkışmamıştı. Bill'in dediğine göre şanslıydı yine de, canı kurtulmuştu. Eğer Şefin elinde yumrulu sopa olsaydı, hiç kuşkusuz şimdi ölmüştü.

«Bu çaresiz yaratıkların böyle kötülükleri önlemek için kendilerine göre bir yasaları yok mudur?» diye sordum.

«Yoktur,» diye yanıtladı Bill. «Şefin kendi yasadır. Keyfi dilediği zaman keyfi dilediği anda ve yalnız keyfi dilediği için bir düzüne adam öldürebilir. Hiç kimse de bunu önemsemez.»

Bu canavarca davranışa, bizim ekip kıyıda ilerlediği sırada tanık olmuştu. Hepsinin yüzünde tam bir kayıtsızlık ya da küçümseyici bir ifadeden başka bir şey göremedim. Umursamamışlar, ya da hiç önemsememişlerdi. Kan dökülmesi ve zulüm karşısında insan yüreğinin böyle katılaşmış, nasırlaşmış olması bana çok korkunç görünüdü ama, gerçekte böyle sürgit kanlı sahnelere tanık olmanın artık beni de pek fazla etkilemediğini, benim de nasırlaşmaya başladığımı düşünerek titredim.

O gece güvertede nöbetim sırasında aşağı yukarı gidip gelirken bu konuyu ısrarla düşündüm ve şu sonuca vardım: Eğer ben son bir hafta içinde, karşılaştığım bu tür işlerden nefret eder, tiksinir, iğrenirken bu kadarcık kısa bir sürede daha az duyarlı bir hale gelmişsem, böyle bir ortamda doğmuş bu kadar zavallı kafasız yabanların, doğuştan alıştıkları bu vahşeti neden yadırgamadıklarına, insan yaşamına neden hiç saygı göstermediklerine şaşmamak gerekti.

BÖLÜM XXIV

Fesat kazanı kaynıyor-Damarlarımda kanım dondu-Kötülük plânları üzerine tartışma ve aşağılık kararlar-Bill'in olumlu girişimi başarısızlıkla sonuçlanıyor- Saldırı-Toptan kıyım-Kaçış-Kurtuluş.

Ertesi sabah uyandığımda alnım yanıyordu. İçimde yumrulaşmış bir keder vardı. Kara yazgımı düşündükçe kendimi daha zavallı daha acıklı bir durumda görüyordum.

Her yandan, sadece eğlenmek için kan döken korkunç yaratıklarla kuşatılmıştım. Ada yerlilerinin ise, kan dökme alışkanlığını titremeden düşünmek olanaksızdı. Gemideki arkadaşlarım toplumun en alt tabakasındaki korsanlardı. Gerçi yamyam değillerdi ama âdi katillerdi. Bunlar bir bakıma dünya görmüş olduklarına göre, bu konularda yabanlardan elbette daha suçlu idiler. İçinde bulunduğum bu acaip koşullarda payıma düşen ve bir tür arkadaşlık kurduğum Bill bile yaradılıştan haşin bir insandı. Bu sorunları ve görünüşe göre daha uzun süre kurtulma olanağını bulamayacağımı düşündükçe moralim büsbütün çöküyordu. Sonunda tam bir çaresizlikle bu sefil durumdan beni kurtarması için tanrıya yalvardım. Dualarım bittikten sonra biraz rahatlamıştım.

Tayfaların ormana gitmek zamanı gelince Kaptan güverteye çıktığında kendimi iyi hissetmediğimi söyle-

yerek bugün gemide kalmak için izin vermesini diledim. Kaşlarını çatıp bana öfkeyle baktıktan sonra keskin bir sesle, herzamanki gibi hazır olmamı buyurdu. Gerçekte, son zamanlarda keyfi hiç yerinde değildi. Romata ile araları açılmış atışmışlar; bu arada Romata ona, savaş kanolarıyla bin kadar adam gönderip gemimizi yakıp yıkacağını söyleyerek gözdağı vermişti. Bunun üzerine Kaptan da, alaycı alaycı gülümsemiş ve yaklaşarak aksi aksi onu süzmüştü:

«Şimdi parmağımı kaldırmama bakar. Koca top beş dakikada senin köyünü yerle bir eder,» diye meydan okumuştu. Şef yürekli adamdı ama, Kaptanın bakışlarından ve meydan okumasından yılmıştı ki, yanıt vermemişti. Bu olaydan sonra da karşılıklı olumsuz duygular yine ayaklanmış, eski yaralar deşilmişti.

O gün de ağaç kesicilerle birlikte gitmek zorunda kaldım. Yola çıkmadan önce Kaptan beni kamarasına çağırıp dedi ki:

«Dinle Ralph, sana bir görev vereceğim, oğul. Şu aşağılık Romata küskün. Hediyeden başka hiçbir şey onun gönlünü alamaz. Evine git benim selâmlarımla birlikte şu balina dişlerini götür. Yanına da dil bilenlerden birini al.»

İkisi açık kırmızıya boyanmış altı balina dişine hayretle baktım. Değersiz şeylerdi bunlar ama duraksamak ya da bir şey sormak yürekliliğini gösteremedim. Hepsini aldım ve çıktım kamaradan. Az sonra yanımda Bill, Şefin evinin yolunu tutmuştum. Hediyelere şaşırdığımı gören Bill, açıklama yaptı:

«Bunlar bize göre değersiz şeyler ama, Ralph, onların açısından büyük değeri var, arkadaş. Bir tür para aralarında. Hele kırımzılar çok değerli. Kırmızılardan biri yirmi beyaz diş değerindedir. Sanırım bu kadar değerli olmaları az bulunur olmalarından. Elde edilmesi zor yani.»

Evine varınca Romata'yı yerde, hasırın üstünde otururken bulduk. Çevresinde yerli kumaşlardan başka çe-

şit çeşit eşya vardı. Bunları daha alt aşamadaki şefler zaman zaman hediye edermiş.

Bizi oldukça kaba bir tavırla karşıladı ise de Bill gelişimizin nedenini açıklayınca yelkenleri suya indirdi. Balina dişlerini görür görmez gözleri parlamıştı. Elinde şöyle bir bakıp sözde kralca bir kayıtsızlıkla yanına bıraktı.

Sonra elini sallayarak: «Gidin Kaptanınıza söyleyin. Bugünlük odun kestirebilir. Kıyıya gelsin onunla çene çalmak istiyorum,» dedi.

Evden ayrılıp ormana dönerken Bill başını salladı: «Bu kara alçağın kafasında bir şeyler dönüyor. Eskiden tanırım onu. Dur bakalım ne çıkacak?»

O sırada ormandan gülüşmeler, bağırışmalar duydu. Hemen sonra yerliler bir grup halinde göründü. Ortadaki adamların omuzlarında yükler vardı. İlk bakışta bunları bir şeyler sarmalanmış sırıklar sandım. Her sırığın başı ve sonu bir adamın omzundaydı. Az daha yaklaşınca bu taşman şeylerin yük değil insan olduğunu gördüm. Elleri ayakları bağlayıp ve sırıklara öylesine sımsıkı dolamışlardı ki, kımıldayamıyorlar. Geçerlerken böylece bağlanmış yirmi kişi saydım.

«Yine cinayet üzerineler,» diye Bill, kaba bir gülüş ve inilti arası bir sesle söylendi:

Bill'in yüzüne kaygıyla baktım: «Herhalde onları öldürmeye götürmüyorlar,» dedim.

«Bilemem Ralph. Ne yaparlar bilemem ama korkarım bu gidiş hayra yorulmaz. Adamları bu tür bağlamaya görsünler.»

Ağaç kesicilere doğru ağır ağır ilerlerken Bill'in dönüp omuzu üzerinden alayın silindiği noktaya merakla baktığını gördüm. Sonunda durup birden topuklarının üzerine döndü: «Anla işte, Ralp, şu işin aslını öğrenmek istiyorum. Kara kancolosları izleyelim, bakalım ne yapacaklar?»

İtiraf edeyim, vahşete dayalı eylemlerini daha fazla görmek istemiyordum ama, Bill kafasını takmıştı.

Çaresiz dönüp onunla yürüdüm. Bağırışmaların geldiği yönde ilerleyerek fundalığı çabucak geçtik. Birden çöken ölüm sessizliği epey sürdü. Bu arada biz adımlarımızı hızlandırdık. Derken önce sözünü ettiğim kıyıya inen darboğaza dalarak hızımızı her adımda arttırıp sonunda alabildiğine koşmaya başladık. Ormanın kıyısına geldiğimiz zaman adamların kumsaldaki koca kanoyu kuşattıklarını gördük. Herhalde denize indirmek istiyorlardı. Birden kalabalık gücünü birleştirerek kanoyu itmeye girişti. O kocaman tekne yavaş yavaş kımıldıyordu. O anda bir çığlık koptu. Şimdiyedek işittiğim çığlıkların en korkuncuydu bu. Yerlilerin bağırışları arasından yükseklere doğru dalgalandı. Daha yankısı dağılmamıştı ki ardından bir çığlık daha, bir daha... Bu çığlıklar nerdeyse kulak zarımı patlatacaktı. O zaman bu insan kılığındaki kara canavarların, yere sıra ile dizdikleri kurbanların üzerinden kanolarını geçirip denize sürüklediklerini gördüm. Bu adamlar acıma duygusundan hepten yoksundular. Yaptıkları işkenceye duyarsız, sürüklüyorlardı hantal kanoyu. Ve kano, birer birer yerde yatanların üzerlerinden geçtikçe, çığlıklar bütün bağrışmaları bastırıyor; zavallı yaratıkların gözleri yuvalarından uğruyor, ağızlarından kan boşanıyordu. Okuyucularım! Bu sahne hayal ürünü değildir. Korku yoluyla sizlerde heyecan uyandırmak amacı ile bunları yazmıyorum. Bu sahneye tanık olunmuştur. Doğrudur. Bu sahne, bu lânetli günah insanın ne derece şeytanca kötülük yapabileceğini gösterir.

Her şey sona erince yerimde döndüm ve derin bir iniltiyle oraya, otların üstüne yığıldım. Bill, beni kolumdan yakalayıp ağlayan bir çocukmuşum gibi yerden kaldırdı.

«Haydi gel, oğlum, buradan gidelim,» dedi. Karmaşmış fundaların üzerinden ayaklarımız birbirine dolana dolana, sendeleye sendeleye o uğursuz yerden uzaklaştık.

Gün boyunca kötü bir düş görmekteyim duygusundan kurtulamadım. Bana neler söylediklerini, gerektiği gibi çalışmıyorum diye kaç kez uyarıldığımı pek bilmiyorum. Sonunda gemiye dönmek zamanı geldi. Kıyıya yürüdük. Geminin güvertesine bastığımda ilk kez bir rahatlama duydum.

Akşam üzeri Kaptanla Kaptan yardımcısı arasındaki bir konuşmayı işitince yine büyük bir sarsıntı geçirdim. Aşağıda kamarada alçak bir sesle konuşuyorlardı ama, tepe penceresi açık olduğundan söyledikleri her kelimeyi işittim.

Kaptan yardımcısı: «Bunu pek beğenmedim. Bana öyle geliyor ki, çetin bir savaş vereceğiz ve bir şey kazanmayacağız.»

Kaptan ise, sesindeki öfkeyi zorla bastırdığı belli olarak yanıtladı: «Kazanmayacak mıyız? Yani böyle iyi bir kargo karşılığında hiçbir şey alamayacak mıyız?»

«Çok doğru,» dedi, Kaptan yardımcısı: «Neden demir alıp usulca buradan gitmiyoruz? Bize hiçbir yarar sağlamayacağını bile bile neden bu rezilleri temizlemeye kalkalım?»

Kaptan sesini daha da alçalttı: «Arkadaş, acemi bir denizci gibi konuşuyorsun. Bu çekingenliğin bende bazı acaip düşünceler uyandırıyor. Kuşkusuz... (sesine alaycı bir ton ekledi) kuşkusuz senin yumuşak yürekli bir insan oluverdiğini söylemek istemiyorum ama, ayrıca tüm yükün gemide bulunduğu konusunda da yanılıyorsun. En azından dörtte biri daha ormanda duruyor. Bu alçak Romata da bunu bilmekte. Geri kalanı ormandan almamıza izin vermeyecek. Dün bize açıktan açığa meydan okudu.»

Kaptan yardımcısı, acı acı gülerek bağırdı: «Bize meydan mı okudu sefil, aşağılık herif!»

Kaptan yanıtladı :

«Herhalde o kadar küçümsenecek biri değil ki, ona saldırmaktan korkuyorsun!»

«Kim demiş ben korkuyorum, diye?» Bu kez Kap-

tan yardımcısı canı sıkılmış gibi gürlemişti. «Ben de gemideki tüm adamlarla birlikte hazırım. Ama Kaptan, anlayamadım gitti, sen ne yapmak niyetindesin?»

«Niyetim, önce kürekleri çekerek gemiyi koyun baş tarafına yanaştırmaktır. O noktadan sandal odunlarının bulunduğu bölgeye silahları çevirip kumanda edebiliriz. Sonra tüm adamlarımızı karaya çıkartacağım. Gemiyi gözetmeleri için yalnız iki kişi bırakacağım. Bunlar aynı zamanda gemiye dönmemiz için kayığı hazır bulunduracaktır. Köye varıncaya kadar ormanda gizlice ilerleyeceğiz. Hani şu yamyamların her zaman toplanıp insan kızartırken dansettikleri alanda toplanacağız. Eğer tayfalar karabinalarını ağır ateş için doldurmuş olurlarsa, ilk yaylım ateşte kırk kişiyi yere sereriz. Bundan sonrası kolay. Yabanlar toplu bir halde ormana kaçacaklardır. Biz de bu arada gerekeni alıp kıyıyı boylar ve hemen adadan ayrılırız.»

Sonunda bu planı Kaptan yardımcısı da uygun buldu. Kamaradan çıkarken Kaptan seslendi: «Sen adamlara fazladan birer grog (*) ve iri saçma dağıtmayı unutma!»

Bu cinayet planını işittiğimde nasıl bir korkuya kapıldığımı okuyucularım anlar. Durumu hemen Bill'e anlattım. O da altüst olmuş göründü. Sonra dedi ki: «Ne yapacağımı dinle Ralph. Hava kararınca kıyıya yüzeceğim. Karaya ayak basacağımız noktaya yakın yerde bir ağaca bir misket tüfeği bağlayacağım. Tetiğine de uzun bir ip eklerim. Böylece bizimkiler yürürken ipe takılırlar ve silah patlar. Sesi duyan köy halkı da saldırıyı önlemek için zamanında davranmış olur. Ama bizim yine de kayığa dönmemizi engelleyecek kadar vakit bulamazlar. Böylece bizim Kaptan...» Sözünü bitirmedi, gülümsedi. Ben de ilk kez yürekten gelerek gülümsedi izlenimini bıraktı. Sonra da: «Evet, Kaptan! Sonunda bir kez Bill senin ayağına çelme atmış olacak,» dedi.

(*) İspirto ya da rom ile su karışımı bir içki. (Çevirmen)

Hava kararınca Bill, planını uygulamaya koydu. Sol elinde bir misket tüfeğiyle geminin yanından denize süzüldü. Sağ eliyle yüzerek ormana daldı. İşini bitirip az sonra dönmüştü. Ben güvertede yalnızdım.

Gece yarısı yaklaşırken tayfalar güvertede toplandı. Ve yağlanmış, sesi boğulmuş, ancak iki kişinin çekebildiği büyüklükteki koca küreklerin bağları kesilmiş, indirilmişti. Kürek çekerek birkaç dakika sonra gemiyle koyun ağzına girdik. Gerçekte, bu, küçük bir nehrin ağzıydı. Gerçi çıkacağımız yer nehrin ağzından üç dört metre uzaklıktaydı ama, yarım saat aldı karaya varmamız. Çünkü hafif de olsa bir akıntı karşıdan geliyordu ve mangrovlar koyu daralttığından bazı yerlerde kürekçileri engelliyordu. Karaya yanaştığımız yer ağaçların kuytuluğunda o kadar karanlıktı ki, çevreyi zor görüyorduk. İple bağlı küçük bir tonoz demirini kıç üstünden denize saldık.

Kaptan, tepeden tırnağa silahlı, tek sıraya dizilmiş tayfalarm önlerinden geçerken fısıldar gibi konuştu:

«Dinleyin, çocuklar, aceleci olmayın. Aşağıya doğru iyi nişan alın. İlk atışınız boşa gitmemeli,» dedi.

Sonra kayığı gösterdi. Tayfalar sessizce doluştu kayığa. Kürek çekecek yer kalmamıştı ama, kürek çekmek de gerekmiyordu. Geminin şöyle bir yan itişi kayığı kıyıya gönderdi.

Tayfalar kayıktan atlarken Kaptan yardımcısı: «Kayıkta iki kişi gözcü bırakmaz istemez. Herkesin yardımı gerekli. Ralph beklesin kıyıda,» diye fısıldadı.

Kaptan razı oldu. Bana, eğer dönecek olurlarsa hemen kıyıya yaklaşmam ya da yabanlar görünecek olurlarsa gemiye gitmem için kayığın çıpası yanında hazır beklememi buyurdu. Sonra karabinasını omzunun çukuruna yasladı, tayfalar ardında ormana daldı. Yüreğim çarparak Bill'in planı nasıl bir sonuç verecek diye bekledim. Misket silahının bölgede hangi noktaya yerleştirildiğini biliyordum. Bana inceden inceye anlatmıştı Bill. Gözlerimi o noktadan hiç ayırmıyordum. Kulağıma hiç ses gel-

medi. Korkmaya başladım. Ya başka yoldan gitmişlerdi, ya da Bill silahı iyi yerleştirememişti. Birden hafif bir ses duydum ve çalıların arasında bir çakıntı gördüm, o kadar. Yüreğim burkuldu. Tetik gerçekten çekilmişti ama kav ateş almamıştı. Bu plan hepten suya düşmüştü. Karanlıkta kayıkta dikilmiş, sessizlik ortasında bu kanlı seferin sonunu beklerken korkunun tüm varlığımı sarmaya başladığım hissediyordum. İki yanımdan kara yılanlar gibi akıp giden sulara baktım, döndüm gemiye baktım. Gövdesi karanlık belli belirsiz farkediliyordu; ucu sivri direkleri ağaçların kuytuluğunda silinmiş, gölgelikte eriyip bitmişti. Mayna edilmiş yelkenleri çekilmeye hazırsa da karanlık öyle keskindi ki, seçilmiyordu.

Birden bir silah sesi duydum. Köyden doğru aynı anda binlerce haykırış yükseldi ve bir çığlık doldurdu geceyi. Sonra sürüyle insanın kesik haykırışlarla ormanda dağıldığı izlenimi veren sesler duydum. Sonra yakınımda birinin yüksek sesle haykırışı kulağıma geldi. Kaptanın sesiydi bu. Vakitsiz tetiği çeken adama küfrediyordu. Sonra onun «ileri!» dediğini ve tayfaların yaban adamlarına «Hurrra!» diye bağırarak saldırdıklarını duydum. Şimdi kısa aralarla silahlar patlıyordu. Derken bir yaylım ateş ormanda yankılandı. Bunu ürpertici çığlıklar izledi. Ardından tayfaların yeni bir «Hurrra!»sı. Seslerin gelişinden yabanları önlerine katıp kıyıya sürdüklerini sanıyordum.

Ben bu karmakarışık sesleri bütün dikkatimle dinlerken, yakınımda yaprakların hışırdadığını duyarak irkildim. İlk önce yabanların gemimizi görme olasılığı aklıma geldi. Ama hemen aldandığımı anladım. Ada yerlileri, belli belirsiz seçebildiğim kadarıyla yüzlerce kişi, savaş alanına doğru koşuyordu. Bunların bizimkileri tez elden arkadan kuşatmak için koşanlar olduğunu hemen anladım. Arkadan saldıracaklardı. Öyle de oldu. Kısa sürede haykırışlar on misli yükseldi. Bu arada kulağıma yabancı gelmeyen sesler arasında birinin ölüm haykırışını da duydum.

Sonunda savaş kargaşası kesildi. Şimdi yerlilerin sevinçli haykırışları kulaklarıma geliyordu. Bu seslerden bizimkileri yendiklerini kavramış, birden büyük bir şaşkınlık içinde kalmıştım. Şimdi ben ne yapmalıyım? Yamyamların eline geçmek, düşünmek bile istemediğim kadar korkunç bir olaydı. Dağlara kaçmakta umut yok, hemen bulurlar beni. Gemiyi tek başıma koydan çıkartmam olanaksız. Her şeye karşın tek umudum o olduğundan, gemiye dönmek üzere kayıktan tam ayrılacağım sırada ellerim olduğu yerde kaldı ve korkunç bir çığlık kanımı dondurdu. Bu ses bizim tayfalardan birinin sesiydi. Ardından yerlilerin bağırdığım duydum. Derken bir ölüm çığlığı, bir daha, bir daha... Kulaklarım çın çın ötüyordu. Bizim tayfaların acımasızca birer birer öldürüldüğüne emindim. Yüreğim göğsüme dar gelerek atıyordu, ateş içindeki gibi beynim kafamda dönüyordu. Kayığın çapasını yakaladım, kıyıdan ayrılacaktım ki bir adam fundalıktan sıçradı:

«Dur, Ralph, dur!.. Haydi şimdi it kayığı,» diye bağırdı. Öyle bir atlayış atladı ki kayığa az daha devirecekti. Bill'di bu. Belki bir dakika sonra gemideydik. Kayık hızla yol almış ve geminin koca küreklerinin kıyıya bağlı ipini kesmiştik. Bill'in güçlü kolunun ilk hareketiyle gemi kıyıdan ayrılmıştı ama, acelesi arasında Bill, benim o havaleli kürekleri kımıldatamayacağımı unutmuştu. Kıça fırlayarak dümeni öyle bir duruma getirdi ki, kendisi bana yardım ederken dümen ona karşı hareket edecek ve böylece az çok eşit durumda kürek çekmiş gibi olacaktık.

Şimdi gemi koy boyunca denize doğru hızla yol almaya başlamıştı. Ama biz daha ağıza varmadan kıyıda binlerce kişinin bağırmaya başlaması, keşfedildiğimizi bize anlatmaya yetti. Hemen bir sürü yamyam atladı denize, gemiye doğru yüzmeye başladılar. Biz çok hızlı yol aldığımızdan yetişemediler, ama aralarından güçlü biri yetişip kıçtan sarkan ipi yakalamayı başardı; güverteye tırmanıyordu, başı küpeşte düzeyinde belirince Bill

onu gördü ama, kendisine bir metre yaklaşıncaya kadar farketmemiş göründü. Sonra küreği bırakıp sıkılmış yumruğunu alnına indirdi. Adam güverteye serilmişti. Bill, onu kaldırınca denize fırlattı ve yeniden küreğe yapıştı. Şimdi bizi büyük bir tehlike beklemekteydi: Kıyı boyunca koşarak bizden daha çabuk yol alabilen yerliler, denize ha atladı, ha atlayacaklar ve geminin önünü kesecekler. Eğer bunu başarırlarsa bizim yaşama şansımız kalmamış demektir. Bill, bir an karar veremeden durdu, sonra kemerinden silahını çekip topun üstüne sıçrayınca, silahını topun ateşlenme yerine dayayıp tetiği çekti. Atış başarılı olmuştu. Topun ıslığından kavın ateşlendiğini anladık. Derken bir alev çıktı ve şimşek çakması gibi bir ışık ardından top öyle sağır edici bir gürültü ile kıyıdaki yabanların üstünden aşarak patladı ki, sanki bu anda dağlar da parçalandı sanırsınız.

Bu yeterliydi. Alışılmamış olan bu sesin yolaçtığı şaşkınlık anı, duraksamalar bize zaman kazandırmıştı. Koyun ağzından ayrıldık. Hafif bir rüzgâr esmekteydi. Koyun içindeyken sık ağaçlar engellemiş farketmemiştik. Şişirdi yelkenlerimizi, gemimiz eğildi rüzgâra, kıyıda düş kırıklığına uğramış bağırıp çağıran insanların sesi gittikçe zayıfladı ve biz açık denize vardığımızda silindi.

BÖLÜM XXVII

Düşünceler-Yaralı adam-Sağnak-Teselli-Ölüm.

İnsanın bedensel ve ruhsal açıdan bir dayanma sınırı vardır. Bu sınırın insanın o anda içinde bulunduğu koşullarla orantılı bir uyum sağladığını çoğu zaman düşünmüşümdür. Bu öyle bir güçtür ki, birçok olayda insanın yaşamı boyunca önüne fırlatılan engelleri aşmasını sağlayabilir. Dağlar ne kadar yüksek ve sarp olsa da doruğa varılıp zorluk noktası aşıldığında artık o güç yok olmuş, insan takatsız kalmış, sinirleri gevşemiş ve tüm varlığını hareketsizliğe bırakıvermiştir.

Ben de günün büyük bir bölümünde hem ruhsal hem fiziksel açıdan büyük bir gerilim içinde olduğumdan, akşam saatlerinde artık görevim bittiği anda yere yığılacak durumdaydım. Ama az önce anlattığım saldırı hareketi planlandığında, kaygılarımla birlikte gücüm de öyle bir şahlanmıştı ki, hiç yorgunluk duymadan korkunç gecenin sürüncemeli sahnelerine sonunadek dayanabilmiştim. O anlarda kafam da vücudum da enerji yüklüydü. Son heyecan dolu anlar, korkular geçip gidince kelimenin tam anlamıyla kendimi koyuverdim. Pasifik'in serin rüzgârı yanan alnım okşuyordu. Açık deniz dal-

galarının geminin pruvasıyla oynaştığını duyuyordum. İğrenç adayı geride bıraktığımızda tüm duygularım da beni bıraktı, kendimden geçerek güverteye yığıldım.

Ancak Bill beni kolumdan tutup sarstığında onun sesiyle kendime gelebildim.

«Hey, Ralph çocuk, kalk artık oğul. Bundan böyle güvendeyiz. Zavallıcık sanırım bayılmış,» diyordu. Beni kollarında kaldırdı, güvertede dümen dolabının yakınında kat kat duran randa yelkeni gizinin üstüne bıraktı: «Burada uyu bakalım, oğul, toparlanırsın,» diye, önceden hiç tanık olmadığım bir sevecenlikle bir konyak şişesini dudaklarıma uzattı.

Ona minnetle bakarak bir iki yudum içtim. O anda da başımı kollarıma dayayıp derin bir uykuya daldım. Uzun süre uyumuşum. Uyandığımda güneş ufukta epey yükselmişti. Gözlerimi açmıştım ama kımıldayamadım. Eşsiz bir dinginliğin her yerimi kapladığını hissettim. Gözlerimin önünde ansızın parlayan güçlü okyanusun göz kamaştırıcı görkemine çakılmış, büyülenmiş öyle bir dinginlikti bu. Deniz hafifçe dalgalanan bir kristali andırıyordu. Yükselmekle birlikte henüz öğle sıcağını yaymamış olan güneşin yandan inen safran rengindeki ışıkları, denize yol yol vuruyordu. Masmavi gök de öylesine dingindi ki, deniz kuşlarının kanat çırpmaları bile bu dinginliği bozmuyordu. Bu rahatlatıcı görüntülere bakarak yattığım yerde daha ne kadar kalabilirdim, bilmiyorum. Ama bakışlarım Bill'e çevrildiğinde, geçmiştekiler ve içinde bulunduğumuz durum aklıma geldi ve yüreğim burkuldu. Bill, ayaklarımın dibinde güvertede oturuyordu. Uykudaymış gibi başı, dümenin üstünde duran koluna düşmüştü. Böylece dinleniyor gibi göründüğünden onu tedirgin etmek istemedim. Yine de dirseğime dayanıp doğrulurken çıkarttığım hafif ses, onu irkiltti ve çevresine bakındı:

«Hey, Ralph, sonunda uyandın, oğlum. Uzun süre derin derin uyudun,» dedi bana dönerek.

Yüzünü görür görmez heyecanla ayağa fırladım. Ölü gibi sararmıştı. Yüzüne düşen saçlarının lülelerinde kanlar donup kalmıştı. Avurtları çökmüştü. Yanaklarında da kan lekeleri görünüyordu. Bu lekeler gömleğinin önünde de vardı .Sırtındakilerin büyük bir bölümü parçalanmış, yer yer yırtılmış ve çamura bulanmıştı.

İçim sızlayarak: «Sana ne oldu böyle, Bill?» dedim. «Sen hastasın... Yaralanmış olmalısın.»

Bill benim o anda kalktığım yere koca vücudunu yerleştirirken derin ve tatlı bir sesle: «Öyle oğul, korkarım kötü yaralanmışım,» dedi. «Kamaradaki dolaptan bana bir yudum konyakla bir lokma ekmek getirmen için senin uyanmanı bekliyordum. Öyle tatlı tatlı uyuyordun ki, oğul, seni rahatsız etmeye kıyamadım. Ama şimdi kendimi pek iyi hissetmiyorum.»

O sözünü bitirmeden ben aşağı koşmaya başlamıştım. Birkaç dakikada konyak şişesi ve biraz bisküvi ile döndüm. Birkaç lokma yiyip konyakla karışmış sudan da kana kana içince biraz kendine gelir gibi oldu. Hemen de uykuya daldı. Uyanıncaya kadar onu kaygıyla gözledim. Yarasının niteliğini öğrenmek için sabırsızlanıyordum.

Bir saat kadar kestirdikten sonra gözlerini açtı: «İşte Ralph, biraz kestirmek iyi geldi gerçekten. Kendimi iki kat dirilmiş hissediyorum,» dedi.

Kalkmak için davrandı ise de yeniden yığıldı.

«Hayır, kalkma Bill,» dedim. «Ben yarana bakarım, hareketsiz yat. Sana burada güvertede rahat bir yatak yapacağım. Hemen de kahvaltı getireceğim. Ondan sonra bu yarayı nasıl aldığını bana anlatırsın. Haydi, yüreğini rahat tut.» Başını öte yana çevirdiğini görünce ekledim. «Kısa zamanda iyileşeceksin. Doktor değilim ama mükemmel bir hastabakıcı gibi bakacağım sana.»

Yanından ayrıldım. Geminin mutfağında ateş yaktım ve ateş çıtırdarken de iyi bir kahvaltı için gerekli malzemeyi kilerden aldım. Yarım saatten az bir za-

manda arkadaşımın yanına döndüm. Şimdi çok daha dirilmiş görünüyordu. İçinde bir fincan kahveyle birçok yumurta bulunan tepsiyi önüne koyduğumda bana nezaketle gülümsedi.

Yere, onun yanına otururken neşeli bir sesle konuştum: «Haydi bakalım Bill, girişelim şuna. Gerçekten ben de çok acıkmışım. Ama yaranı unuttum senin, dur, bir bakayım.»

Yaraya bir tabanca kurşunu neden olmuştu. Sağ yandaydı. Fazla kanamamıştı. Pek önemli bir yara olmamasını diledim ama Bill kafasını salladı: «Neyse, şimdi otur bakalım, Ralph. Sana her şeyi anlatacağım... Kayıktan ayrılıp ormanın içinde ilerlemeye başladığımız zaman umduğum gibi önceden silahı yerleştirdiğim yönde gittik. Adamların ayağı ipe takıldığı ve tetik oynadığı halde benim kötü şansım, patlamadı silah. Kavın nemlendiğinden ötürü patlamadığını sanıyordum. Çok zor durumda kalmıştım. O acele içinde silahı patlatmanın bir çaresini bulamıyordum. Yeni bir şey de aklıma gelmiyordu. Ama ne derler, buluşları gereksinmeler doğururmuş. Böylece dişlerimi sıktım ve beterin beterine hazırlanırken kafamda birden bir fikir doğdu. Yabanların üzerine atılmak için sabırsızlanan adamların arasından ayrıldım. Ayağımı taktım devrilmiş bir kütüğe, yüzüstü kapaklandım. Kuşkusuz bu arada benim karabina patladı! Bunun üzerine, yabanların kampından yaşamım boyu işitmediğim keskin çığlıklar yükseldi. Hemen kalkıp ötekilerle birlikte koşmaya başladım. Kaptan «Dur!» diye buyurdu. «Sen bunu isteyerek yaptın, alçak!» dedi. Ve korkunç bir küfür savurarak belinden silahını çekip göğsüme doğrulttu. Hemen yuvarlandım ve kendimi kaybetmişim. Ama kulaklarıma dolan korkunç çığlıklarla ayıldım. Zavallı yaratıklar tıpkı, büyük kano denize indirildiği sırada altında ezilirken bağırdıkları gibi bağırıyorlardı. Bu tür çığlıkları ancak o zaman işitmiştim. Yerimden fırlayıp çevreme bakındığımda ağaçların arasından az ötede bir ateşin parladığım gördüm. İşte

bu ışıkta başka bir şey daha gördüm: Bizim Kaptanla tayfaları ellerinden ve ayaklarından her birini bir direğe bağlamışlardı. Yerliler onların çevresinde şeytanlar gibi dansediyorlardı. Ancak bir an bakabilmiştim ki, adamlardan biri ben gözümü açıp kapayıncayadek Kaptanın göğsüne bir bıçak sapladı. Yine bir haykırış kulağımı çınlattı. Tıpkı beni kendime getiren haykırış gibi. Daha fazlasını beklemedim. Koşmaya başladım. Fundalıkları ayırarak ormanda koşuyordum. Yamyamlar beni görmüştü ama kayığa sıçramama engel olamadılar, bildiğin gibi.»

Bill, öyküsünü anlatırken çok yorulmuştu. Konuştuğu sırada da arada bir titriyordu. Bundan ötürü artık o konuyu o anda daha fazla kurcalamak istemedim. Onun düşüncelerini başka bir yöne aktarmaya uğraştım:

«Bill, artık bunları düşünmeyelim, geleceği düşünelim. Ama elbette ilk önce ne yapmamız gerektiğine karar vermeliyiz. Burada Yüce Pasifik'in ortasındayız. Gemimiz de iyi donatılmış. Gerçekten bizim gemimiz. Hiç kimse bizim kadar bu gemide hak iddia edemez. Tüm dünya önümüzde uzanıyor. Bak işte rüzgâr da çıkmak üzere. Dümeni ne yöne çevireceğimize hemen karar vermeliyiz.»

Arkadaşım: «Ralph, oğlum, benim için artık farketmez,» dedi. «Nereye gidersen gidelim ben memnun olurum. Korkarım benim zamanım az kaldı.»

«O halde rotayı Mercan Adası'na çevireyim,» dedim. «Bakalım benim sevgili dostlarım Jack, Peterkin ne durumdalar? Sanırım adanın adı yok ama, Kaptan bir kez haritada bana yerini göstermişti. Ondan sonra yerini işaretlemiştim. Şu anda nerede bulunduğumuzu iyice bildiğimize göre, rotayı çevirebilirim. Gemide çalışmaya gelince, itiraf edeyim, tek başıma yelken açamam ama, bize yetecek kadar yelken zaten açık. Eğer bir sağnak gelecek olursa, orta ve ön direklerin üst yelkenlerini ve uskala yakasım yardımsız kısmen indirebilir ve rüzgâr

geçinceye kadar uskunanın başını rüzgâra karşı tutarım. Böylece gemiyi fazla sarsmadan yönlendirmiş olurum. Eğer rüzgâr hafif hafif esmeyi sürdürürse, tek başıma yelkenleri hiza edebilmek için makaraları gabya kandilisasına bağlamak üzere karışık bir makara düzeni kuracağım. Doğrudur yarım günümü alır bu iş ama sorun değil. Güverteye seni rüzgârdan koruyacak bir siper yapacağım Bill. Eğer sen sadece iki saat dümenin yanında oturmak gücünü bulursan, o arada ben kestiririm. Zamanın geri kalan bölümünde seni dinlenmeye bırakacağım. Dümeni çevirecek güç bulamazsan, kahvaltını ve yemeklerini hazırladığım sırada bağlarım dümeni. Böylece aramızda pekâlâ idare ederiz. Zaten yakında Mercan Adası'na ulaşacağız.»

Ben konuşurken Bill belli belirsiz gülümsüyordu: «Ya fırtına patlarsa ne yaparsın?» diye sordu.

Bu soruyu hemen yanıtlamadım. Ne yapabileceğimi düşünmeye koyulmuştum. Sonunda elimi koluna koyarak dedim ki: «Bill, bir insan elinden geleni yapar, gerisini Tanrıya bırakır.»

Arkadaşım araştırır gibi yüzüme bakarak zayıf bir sesle: «Ah, Ralph, şu anda senin Tanrıya inandığın kadar ben de inanabilseydim,» dedi. «Ben ölüyorum, Ralph. Ne var ki, yüz kez ölümle yüz yüze gelmiş yine de meydan okumuşumdur, ama şimdi ölmekten korkuyorum. Öteki dünyaya gitmekten korkuyorum. Artık her şeyin sonu geldi, Ralph. Benim kurtulma şansım yok artık.»

Derin bir acıma duygusuyla: «Böyle konuşma!» dedim. «Senin için umut olduğuna eminim. Gerçi sana bunları söylerken İncil'deki cümleleri bir türlü anımsayamıyorum. Gemide İncil yok mu?»

«Yok. Son kez gemiye zorla bindirilen zavallı bir çocuğun yanında İncil vardı, öldü zavallıcık. Sanırım kötü davranılmasından ve korkudan öldü. O öldükten sonra da Kaptan İncil'i bulmuş, denize fırlatmıştı.»

Ben de o üzüntü ile İncil'imi batan gemide bıraktığımı düşünerek kendimi eleştirdim. Kafamdan şimşek

gibi bir fikir geçti: Ben Tanrı karşısında şu elini kana bulamış korsandan daha büyük bir günah işlemiştim. Çünkü Bill, bana kutsal kitabı okumadığını söylüyordu, ona kitabın kutsallığı öğretilmemişti. Oysa annem bana özenle onu okumayı öğretmişti. Kitap bende olduğu sürece de okumuştum. Ama neye yarar? Şimdi şu zavallı adama rahatlık verecek tek cümle aklımda kalmamıştı. Avutulmaya gereksinme duyduğu şu anda onu avutamıyordum. Çok üzgündüm. Metinden bir cümle bulabilmek için kafamın içini kazıyordum. Bunları daha önce neden düşünmediğime şaşırdım.

Yavaş bir sesle: «Bill, Tanrıya inanman yeter. Yeter, kurtulacaksın,» dedim.

«Evet Ralph, bunu daha önce misyonerlerden de duymuştum. Ama bundan böyle bana ne yararı olur ki? Bana göre değil bu. Benim gibilere göre değil.»

Artık ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Oysa bu dediklerim bana olduğu kadar ona da yararlıydı emindim. Gelgelelim sözlerimi kanıtlayacak kelimeler aklıma gelmiyordu.

Kısa bir duraksamadan sonra Bill, gözlerini gözlerime çevirdi: «Ralph, ben korkunç bir yaşam sürdüm. Çocukluğumdanberi denizciyim. Baba evinden ayrıldıktan sonra kötüden daha kötüye sürüklendim. Üç yıldır da korsanım. Ama bu işi kendim seçmiş değilim. Bu gemide kandırılarak bu işe sürüklendim. Korsanlığa zorlanıncaya kadar ilgisiz kaldım bu işe ama, sonunda onlara katılmam kaçınılmaz oldu. O tarihten sonra ellerim insan kanına bulandı. Yine bulandı, yine bulandı. Eğer anlatsam, o temiz kalbin donacaktır... Ama neden bunları sana anlatıyorum? Artık yararı yok, Ralph. Ben nasıl olsa hüküm giymişim.»

«Bill, gerçi kan kırmızı günah işlemişsin ama şimdi bütün bunlar ak olacak, yeter ki inan!» dedim.

Bill, dirseğine dayanarak doğruldu ve bağırdı: «Yeter ki inan!.. Kolay bir şeymiş gibi insanların inançtan çok kez söz ettiklerini duydum. Öyle ya, sanki bu bir

adama bir ip göstererek bunun benim ağırlığımı çekebileceğine inanıyorum, demek kadar kolaydır. Ama bir adamın bir uçurumun üstünde o ipe yapışıp kendini sallandırması bir başka şeydir.»

Konuşurken sözlerine katkıda bulunan hareketleri yapmak gücünün tükenmesine yetmişti. Derin bir iniltiyle arkasına yaslandı. Sanki bu adamın acılarına bir yakınlık duymuş gibi denizin yüzeyini yalayarak boğuk bir inilti geldi.

Bill, gözlerini açtı: «Bir bora çıkmak üzere oğul,» dedi. «Davran bakalım. Velestralya yelkenini hisa et. Ana direğin gizini indir. Kimi zaman bora birden patlar.» Ben zaten fırlamıştım ayağa. Şiddetli bir sağnağın üzerimize doğru geldiğini gördüm. Arkadaşımla konuşmaya kendimi verdiğimden dikkatimden kaçmıştı. Uskuna hâlâ ayna gibi denizde hareketsiz durduğu halde, Bill'in dediklerini hemen yaptım; ve memnunlukla gördüm ki, rüzgâr iskele yönünden pruvaya yüklenecekti; gemimiz yiyeceği tokata en elverişli durumdaydı. Yelkenleri kısaltmak üzere elimden geleni yaptıktan sonra, kıça dönüp dümenin başında yerimi aldım.

O sırada Bill'in sesini duydum: «Şimdi oğul, rüzgârı karşına al,» diyordu.

Birkaç dakika geçince de: «İncil'den aktardığın o kelimeleri yineler misin, evlât,» dedi.

Yineledim.

«Emin misin bunları İncil'de okuduğuna?» diye sordu.

«Kesinlikle eminim.»

Kelimeler dudaklarımdan ancak çıkmıştı ki, rüzgâr üzerimize çullandı. Dalga serpintileri güverteye saldırdı. Gemi bir süre yüreklice karşı koydu bu saldırıya; yükselen denize doğru bir savaş atı gibi fırladı. Bu arada bulutlar gökyüzünü karartmış, ulu dalgalar kabarmaya başlamıştı. Uskunada hâlâ fazla yelken açıktı. Fırtına hızlanarak gergin yelken iplerinin arasından çığlıkları, ıslıkları duyulmaya başlayınca direkleri devirme-

sinden ya da denize savurmasından korktum. Rüzgâr birden yön değiştirince, dalgalar pruvaya çarptı; gemi nerdeyse alabora olacak gibi yan yattı. Bacaklarımın üstünde zor duruyordum. Aynı anda Bill, armadura çeliğinin bağlandığı direğine tutunamayarak kaydı, sersemletici bir şiddetle tepe penceresine çarpttı. Şimdi yerde hemen yanı başımda yatıyordu. Bu darbeyle bayanıldığını anladım. Gelgelelim bir an için bile dümeni elimden bırakamıyordum. Ruhsal ve fiziksel bütün yatkınlığımı gemiyi yönetmekte yoğunlaştırmıştım. Bir saat kadar rüzgâr sağnağı bizi sürükledi durdu. Pruvanın keskin oluşu ve hava koşullarına tam uygun olarak açılmış yelkenlerimize borçlu olarak gemimiz yalnız göğüs vermekle kalıp çalkalanacak yerde dalgaları yara yara ilerledi ama burundan kıçına dek güverte de yıkanmıştı. Sonunda sağnak dinerek tedirgin denizin üstünde bizi sallamaya bıraktı.

Ellerimi yekeden kurtarabildiğim anda ilk işim Bill'i yerden kaldırıp yine katlanmış yelkenlerin üstüne yatırmak oldu. Sonra konyak şişesini getirmek üzere aşağıya koştum. Yüzünü, ellerini konyakla uğaladım. Birkaç damla da boğazına dökmeye çabaladım. Uzun süre de bu çabalarımda direndiğim halde bir sonuç alamadım. Isıtmak istediğim eli bırakınca tüm ağırlığı ile yere düştü. Elimi kalbinin üstüne koyup oturduğum yerde hareketsiz bekledim. Hiçbir kıpırdanış yoktu, kalbi durmuştu. Korsan ölmüştü artık.

BÖLÜM XXVIII

Derinlerde yapayalnız -Buluş için ana çekirdeğin gerekliliği Değerli bir kitap ele geçirildi -Doğal mucizeler- Yaşam tarihimde parlak bir gün.

Saygı karışık bir korkuyla kamarada tepedeki ışık penceresinin altında oturmuştum. Ölen arkadaşımın anlamını yitirmiş yüzüne bakıyordum. Bir yandan artık tarih olmuş geçmişi üzerinde düşüncelerim avâreleşirken, bir yandan kendi içinde bulunduğum durumu kaygıyla düşünüyordum. Yüce Pasifik'in ortasında denizcilikle ilgili yarım yamalak bilgilerimle tek başıma idim. Bu gemiyi yönetmek için de en azından sekiz kişi gerekirdi! Ama okuyucularımın sabrını taşırmamak için, arkadaşım öldükten sonra birkaç gün içinde neler duyup düşündüğümü ayrıntılarıyla buraya geçirmek istemiyorum. Yalnız şunu bildireyim: Ayaklarına bir top güllesi bağlayıp büyük bir üzüntüyle Bill'i denizin dibine gönderdim.

Bir hafta süreyle durgun ve dengeli bir rüzgâr esti. Rotam Kuzeybatı olduğundan, gitmek istediğim bölgeye doğru gemi hızla ilerledi. Yazık ki, gözlem yapamamıştım. Çünkü Kaptanın kadranat yekesi kamaradaydı. Yalnız, yamyamların adasından ayrıldığımızdanberi nerede bulunduğumuzu belirliyor, uskunanın ne kadar

rüzgâr altına kaydığını bildiğim için pek güçlük çekmeden Mercan Adası'na varabileceğimi umuyordum. Hele haritada yerini bilmem bana güven veriyordu. Bulunduğu yer de pek elverişliydi; bunu da pusula ile kerterize almıştım.

Artık hava da son derece güzel ve durağan olduğundan yelkenleri mevsim rüzgârlarına vermiş gabya yelkenlerini açmak hazırlığına girişmiştim. Bu çok zorlu bir savaşımdı. İlk girişimim tam anlamıyla başarısız oldu. Çünkü mekanikle ilgili konularda ayıp sayılacak kadar bilgisizimdir. Dilli makara ve palangaları zayıf bir ipe uyguladığımdan kaldırayım derken kopuverince kendim de lombar ağzına doğru sendelerken ayağım takılıverdi ve ana bumbaya çarptım, oradan kamaraya inen el merdiveninden yuvarlanıp aşağıya düştüm. Her yerim yara bere içinde kaldı. Bu yersiz kaza beni oldukça sersemletmişti. Yine de ölmediğime şükür ettim. İkinci denememde yine aynı kazaya uğramamak için daha kalın ipler ve makaralar seçtim. Uygulamada bir yanlış yapmamıştım ama, meydana getirdiğim sistem öyle ağır bir bloktu ki, kalın halat takımlarını kımıldatmam olanaksızdı. Oranlamasını düzeltmek zorunda kaldım. Bir yandan da kendimi eleştirmekten geri kalmıyordum. Gemide bulunduğum süre içinde şimdiyedek bütün bunları gözleyip inceleyerek pekâlâ öğrenebilirdim. Böylece bugün iş başa düştüğünde bu kadar yorucu ve usandırıcı deneylerden ders almama gerek kalmazdı.

Halat takımı hazırlanıp çalışır düzene girince günümün büyük bir bölümünü ana direğin tepesine gabya yelkenini çekmek aldı. Hem başka işlerle uğraşıp hem dümen kullanamayacağımdan, dümeni öyle bir durumda bağladım ki, arada bir göz atmakla gemiyi rotasında tutabilecekti. Böylelikle gerektiğinde şuraya buraya gidip gelebiliyor, gerektiğinde istediğim şeyleri almak için aşağıya inebiliyordum. Yemeğimi pişirip yemek olasılığına da kavuşmuştum. Ama geceleri uyumaya ayırdığım üç saat için bu planı uygulayamamaktaydım.

Ansızın bir rüzgâr çıkabilir, gemi rotasından ta uzaklara savrulabilirdi. Bundan ötürü üç saat uyuyabilmek için rüzgârı başa alıp gemiyi durdurmak zorundaydım. Dümeni bağlıyor ve yelkenleri öyle bir uyarlıyordum ki, bunlar tam aksi yönlere çevrili olduklarından gemi olduğu yerde kalıyordu. Gece dinlenmesinden sonra, geminin rotasını rüzgâr altına düşecek şekilde düzeltiyor ve yola koyuluyordum.

Kuşkusuz yine bir rüzgâr sağnağının çullanmasından kaygılanıyordum. Bunu da hesaba katarak tam hazırlık yapmıştım. Böyle koşullarda gabya yelkeninin askısını ve halatlarını aynı anda indirmekle bu yelkenleri hemen hemen hareketsiz bırakmış olacaktım. Ayrıca kamaradaki barometreyi dikkatle izlemek kararını vermiştim. Eğer barometrede birden bir düşme olursa, gafil avlanmamak üzere yelkenleri indirmek için karmakarışık düzenlerden işe başlayacaktım.

Böylece iki hafta süreyle hafif bir rüzgâr altında mutlu bir yolculuk yaptım. Mercan Adası'na gittikçe yaklaştığımı hesaplıyordum. Bu düşünce yüreğime sevinç yağdırıyordu.

Gemide inceden inceye bir araştırmadan sonra tek bir kitap buldum: Kaptan Cook'un gezilerinden bir ciltçik. Sanırım bu kitabı, yol göstermesi ve bu denizlerdeki yolculuklarında bilgi vermesi için korsan Kaptan gemiye getirmişti. Gerçekten çok hoş bir kitaptı. Yalnız yelken açtığım denize değgin ilginç bilgiler edinmekle kalmadım, aynı zamanda deneylerim sonucu edindiğim fikirlerin pek çoğunun kitaptakilere uyduğunu da gördüm. Bundan başka bu büyüleyici kitabı okuduğum ve günlük işlerimle uğraştığım sırada yalnız bir kez anlatmaya değer bir tuhaf olay meydana geldi: Gece üç saatlik uykumdan kalktığım zaman, hava hâlâ karanlıkken gemiyi mavi ateş gibi görünen bir suda yüzerken görünce hem şaşırdım, hem telâşlandım. Çoğu zaman, o güzel fosforlu ışık dikkatimden kaçmamıştı ama, bu

gece gördüklerim bambaşka bir şeydi. Tüm deniz bir bakıma süte benziyordu ve ilk bakışta ilgi çekecek kadar aydınlıktı.

Acele davranıp suya bir kova sallandırdım. Denizden birazcık su alıp incelemek üzere kamaraya götürdüm. Suyu ışığa yaklaştırdığımda o acaip görüntüsü yok oluyordu. Kamaranın lâmbasını söndürdüğüm zaman yine o ışık veren pırıltı beliriyordu. Buna çok şaşırmıştım. Sudan bir avuç alıp yere döktükten sonra da o ışıklı nesnenin avucumda kaldığını gördüm. Lambanın altına gidince de yine anında yokoldu. Karanlığa dalınca yine belirdi. Derken teleskopun kocaman camını çıkarıp avucumu inceledim. Avucumda belirli bir iki leke gördüm. Bunlar pelte gibi nesnelerdi. Öylesine minicikler ki, sadece gözle görülmüyorlardı. İlk önce hayran kaldığım bu fosforlu ışığa neden olan, bazı yaratıklardı kuşkusuz. Dünyanın her yanında görünen denizanası türünden yaratıklar olduğunu artık öğrenmiştim.

Yolculuğumun ondördüncü gününün akşamında, kestirirken keskin bir çığlıkla uyanarak fırladım. Çevreme bakınıp geminin üstünde haşmetle uçan albatrosu görünce hem şaşırdım, hem sevindim. Bunun Penguen Adası'nda gördüğüm albatros olabileceği aklıma geldi. Elbette böyle bir düşüncenin anlamı yoktu ama nedense öyle aklıma gelmişti işte. Bu fikre yapışmıştım. Kuşa eski bir dosta bakar gibi, daha sevecenlikle bakmaya başladım. Gün boyunca bana arkadaşlık etti albatros, gece basınca beni bıraktı.

Ertesi sabah dümenin başında hareketsiz duruyordum. Gece iyi uyumadığımdan gözkapaklarım ağırlaşmıştı. Günün iyice ağarmasını bekleyerek ufka bakarken alaca karanlık göğün karşısında kara bir bulut görür gibi oldum. Birden çıkacak fırtınaya karşı hep tetikte olduğum için geminin burnuna koştum. Kuşku yok, bu bir rüzgâr sağnağı başlangıcı. Dinlediğimde de fırtınanın uğultusunu işittim. Var gücümle benim hantal halat dü-

zenlerimle yelkenleri kısaltmak için savaşmaya koyuldum. Bir saate varmadan yarıya indirmiştim yelkenleri. Gabya yelkeninin iç sereni kalkmış, yelken bezleri destemora üzerine alınmış, ana direğin ve gabya yelkenleri hisa edilmiş, ıskata halatları çekilerek fıkva direğin gizleri ve uçan flok yelkeni indirilmişti. Ben bunlarla uğraşırken gün ağarmaktaydı. Bu arada işlerimi yaparken de arada bir karşıya bakıyordum. Tüm bu hazırlık en kötü bir oldubitti içindi. Yeniden ileri koşup geminin burnundan bakınca dalgaların uğultusunu daha belirli duydum. Yükselmekte olan güneşten bir ışık şeridi Pasifik'in üstünde pırıldadı. Ve ben... aman ne görmekteyim?.. Bu kıyıya çarpan dalgaların hiç kesilmeyen uğultusu! Şu dağ tepesi!.. Evet bir kez daha Mercan Adası'na varmıştım.

BÖLÜM XXIX

Bir top atışının etkisi - bir açıdan ıslak doğada mutlu bir birleşme - Geriye bakış ve açıklamalar - Korkunç bir dalış - Yeni plânlar - Mercan Adasının sonu.

Güzel Adamı hayranlıkla seyrettiğim sırada yüreğimi çarptıran karmaşık coşkuların etkisiyle nerdeyse güverteye düşüverecektim. Hâlâ millerce uzaktaydı ama, benim çizgilerini ayrıntılarıyla anımsadığım iki dağı seçmeme yetecek kadar da yakındı. İçimden gelen ilk dürtü bağırmak oldu. Eski kutlu yurduma sağlıkla dönebildiğim için şükrettim. İkinci dürtüm sıçramak, ellerimi çırpmak, haykırmak, güvertede bir aşağı bir yukarı dolaşmak oldu. Başka türlü coşkumu dizginleyemiyordum. Derken teleskopu almak üzere aşağı indim. Son aşamada bir sabırsızlıkla teleskopun büyütgeçlerini uyarlamak için boşuna o ndakikalık zaman geçirdim. Nerdeyse gözlerimin çevresindeki deriler yüzülecekti. Derken büyütgeçi fosforu incelemek için çıkardığım ve yerine yerleştirmediğim aklıma geldi.

Bundan sonra yine sabırsızlıkla yelkenlere baktım. Şimdi onları aceleyle mayna edişime üzülüyordum. Bir an için ana direğin yelkenlerinin gizini yine hisa etmeyi düşündümse de, bu işi tamamlamanın yarım günü alacağını hesapladım, oysa şimdiki yelkenlerle iki saatte

adaya varabileceğim aklıma gelince de yeniden yelken açmak fikrinden vazgeçtim.

Zamanın geri kalan bölümünü adaya varmak ve arkadaşlarımı görebilmek coşkusu içinde hazırlıkla geçirdim. Onların sabah altıdan önce kalkmadıklarını anımsamıştım. Şimdi saat üçtü. Onlar uyanmadan oraya varabileceğimi umuyordum. Bundan başka demir atma hazırlığına da girişmiştim. Mercan kayalarının ve lagonun derinliğini bildiğimden gemiyi içeri sokacak ve çardağın karşısına demirleyecektim. Bereket versin, demir grivaya asılıydı, kıyıda sarkıtılabileceği yer vardı. Aksi halde onu hiçbir şekilde kullanamayacaktım. Şimdi yalnızca ipleri kesmem gerekiyordu, kendi ağırlığıyla düşerdi. Bayrakların arasını araştırırken korkunç kara korsan bayrağını bulup direğe çektim. Bunu yaptığım sırada da bir fikir kafamda çaktı ve baruthaneye gittim. Kurusıkı atacak bir kovan getirip büyük pirinç topu da doldurdum. Yamyam adasında son kez yelken açtığımızda topu da son kez adada boşalttığımız anımsanmalı. Yeniden doldurmaya da gerek görmemiştim. Tüm yolculuk boyunca iyi ve kötü koşullarda top orada meydan okuyarak durmuştu. Ağzım iyice yağlayıp pruvadan ayrılmadan önce, ateş karıştırdığımız demiri kızması için alevlerin arasına soktum.

Artık her şey hazırdı. Beş millik sürekli bir rüzgâr esiyordu. Şimdi mercan kayalarından ancak çeyrek mil uzaktaydım, nerdeyse geçide girecektim. Gemi iç sulara çabucak kaydığı sırada yarılan dalgalara sevgiyle baktım. Sanki bu dalgalar adadan son kez ayrılıyormuşum duygusuyla ürpererek veda ettiğim zaman gördüğüm aynı dalgalardı. «Sualtı bahçesi»nin tam karşısına gelince, dümeni sıkıca bağladım. Uskuna hızlı bir dönüş yaptı, zarif bir şekilde eğildi ve tam çardağın karşısında yavaşladı. İleri doğru koşarak kıyıya yanaştım. Kızmış demiri aldım ve pirinç topun içine sokunca dağları bir atışla selamladım. Uykudakileri yankılarıyla uyandırdı.

Hemen etkisi görüldü bu atışın. Ses daha yankılanırken Peterkin çardaktan fırladı. Yarı çıplaktı. Gözleri hayret ve korkuyla yuvalarından uğramıştı. Bir bakış ve bir haykırışla yaban kedileri gibi fundaların arasına kaçtı. Ardından da Jack aynı sahneyi oynadı. Bir farkla ki, Jack'ın hareketleri o her zamanki tanık kürsüsünde duruyormuş izlenimini uyandıran hareketlerine pek benzemiyordu. Canla başla koşmakta Peterkin'den aşağı kalmadı.

Sevinçten deli olmuş gibi avazım çıktığı kadar bağırdım: «Heeey, çocuklar!.. Peterkin... Jack... Heeey, benim...»

Haykırışım tam zamanında yollarım kesmişti. Durup baktılar. Ben yeniden bağırınca sesimi tanıdıklarını anladım. İkisi birden uçarcasına kıyıya koşmaya başladı. Kendimi daha fazla tutamadım. Ceketimi sırtımdan fırlatınca, Jack denize atladığı anda ben de gemiden atladım. Bir dakika sonra suların derinliklerinde buluşmuştuk. Birbirimizin boynuna sarılmış her zamanki gibi diplere iniyorduk. Nerdeyse boğulacaktık. Hemen yüzeye çıkmaya savaştık. Peterkin sularda çırpınıyor, yaralı bir ördeğe benziyordu. Bir gülüyor, bir ağlıyordu; ve tuzlu sularla tıkanacak gibi oluyordu.

Karaya çıkışımdan sonraki sahneleri tüm ayrıntılarıyla aslına uygun olarak okuyucularıma aktarmam olanaksızdır. Rastgele birbirimize sarılıyor, kucaklaşıyorduk. Üstümüzden başımızdan sular akıyordu. Vahşi çığlıklara karışan rapsodiler söylüyorduk. Anlatmakla olmaz, ancak düşte canlandırılması daha kolay olur. Bundan ötürü öykünün bu bölümünün üstüne bir perde indireceğim. Üç günün öyküsünü ara ara belirteceğim.

Üç günün büyük bir bölümünde Peterkin, domuz, taro ve ekmek ağacı meyvesi kızartmaktan ve beni muzla, erikle, patates ve hindistancevizi ile beslemekten başka bir şey yapmadı. Bu arada ben de ona ve Jack'a, son ayrıldığımız andan bu günedek geçen olayları, o kor-

kunç ve olağanüstü serüvenleri anlatıyordum. Öyküm bitince yeniden anlatmamı istiyorlardı. İkinci kez anlattıktan sonra bir daha anlatmak zorunda kalıyor ve belirli olayları da bu arada yineletiyorlardı. Avatea'yı bekleyen felâketli sonuç onları çok etkilemişti. Peterkin, zavallı kızın «uzun domuz»a dönüşmesi fikrine bir türlü katlanamıyordu. Jack'a gelince dişlerini ve yumruklarını denize doğru sıkıyordu. O kavga sırasında Tararo'nun kafasını neden dağıtmadığına şimdi yanmaktaydı. Tek isteği günün birinde yumruğunu şefin burun kemiğine indirmekmiş. Peterkin'in dediği gibi sorularıyla sızdırabildiklerini sızdırdıktan ve beni iyice arıttıktan sonra benim burada bulunmadığım evrede olup bitenleri, özellikle mağaradan nasıl çıktıklarını anlatmalarını diledim.

«Evet haklısın, öğrenmelisin,» diye Jack anlatmaya başladı. «Seni alıp götürdükleri gün, sen mağaradan denize dalıp gittikten sonra dönmeni yarım saat kadar sabırla bekledik. Daha önce dönebileceğini pek ummuyorduk. Merak edeceğimizi bildiğin halde vaktinde dönmediğin için arkandan verdik veriştirdik. Ama aradan bir saat geçince telâşa kapıldık. Her şeyi göze alarak başına ne geldiğini öğrenmek için dalmaya karar verdim. Gelgelelim, zavallı Peterkin'e acıyordum. Çünkü bana tüm içtenliğiyle: 'Eğer geri gelmeyecek olursan ben yaşamım boyunca burada kalırım,' diyordu. Kendimi hiçbir şekilde tehlikeye atmayacağıma söz verdim. Çaresiz gitmeme razı oldu. Şu gerçeği de belirtmeliyim ki, Peterkin bence gerçekten çok yürekli.»

Peterkin o sırada yutmakta olduğu patatesin üstünden Jack'a baktı: «Ben de kendi hakkımda öyle düşünüyorum,» dedi.

Jack, anlatmasını sürdürdü: «Mağaradan çıkınca seslenişlerime yanıt vermediğinden nasıl donup kaldığımı anlayamazsın. Önce korsanların seni öldürmüş olacağını düşündüm. Cesedini ya çalıların arasına atmışlardı, ya da denize. Ama seni öldürmekle ne kazanacaklar-

dı? Derken seni kaçırmaları olasılığı aklıma daha yatkın geldi. O sırada da korsan gemisinin ufukta silinmek üzere olduğunu gördüm. Bir kayanın üstüne oturup ardından baktım, gemi ufukta yitinceyedek. Sana bir şey diyeyim mi Ralph, kardeşim, senin ardından ağladığım kadar ömrüm boyu ağlamamıştım, inan buna!»

Peterkin: «Sözünü kestiğim için beni bağışla, Jack. Herhalde bunda yanılıyorsun. Çünkü sen bana kaç kez söylemişsindir, bebekken bir ağlamaya başlarmışsın da...» dedi.

Jack: «Tut çeneni!» diye bağırdı. «Ne diyordum? Ha, gemi ufukta silinince hemen Peterkin'i kurtarmak için mağaraya daldım, ona gördüklerimi anlattım. Karşılıklı oturup uzun uzun konuştuk. Hiç değilse senin öldürülmediğine kesinlikle emin olmak için, sistemli bir şekilde ormanın içini taramaya karar verdik. Ama şimdi de senin yardımın olmadan Peterkin'i mağaradan çıkarmak sorunu karşımızda belirdi. Nasıl çıkacağını düşündükçe Peterkin sinir krizleri geçiriyordu. İtiraf etmeliyim ki, ben de korkuya kapılıyordum. Onu, seninle buraya getirdiğimiz gibi çarçabuk, tek başıma nasıl dışarı çıkaracağımı bilemiyordum. Kendisi yeminle söylemişti: Eğer biz getirirken birkaç saniye daha suyun altında bıraksaymışız, soluk alayım derken tuzlu suları yutacakmış. Ama bunun başka yolu da yoktu. Elimden geldiğince korkusunu yatıştırmaya çabaladım. 'Burada yaşayamazsın, Peterkin', dedim. 'Elbette yaşayamam, Jack, ben ancak burada ölebilirim, bunu da istemeyeceğine göre daha iyi bir yol öner bakalım.' diye yanıtladı. Bunun üzerine, derin bir soluk alıp kendisini bana teslim etmesini telkin ettim.

'Hindistancevizi bezinden büyük bir torba yapamaz mıyız? Başıma geçirirsin, boynumdan sıkıca bağlarsın, diye acı acı gülerek soruyordu. Böylece suyun altında bir kez soluk almam sağlanmış olur,' diyordu.

'Yararı yok bunun, dedim. Bir anda torbaya su dolar boğulursun. Bu iş olmaz, Peterkin. Eğer gerçekten

su altında olduğumuz sürece soluğunu tutamayacaksan, izin ver seni bayıltayım. Sen baygınken çıkarırım seni buradan,' dedim.

'Peterkin buna yanaşmadı. Bayıltmak için vururken ölçüyü kaçırırım diye korkuyordu. Olur a, ilk yumruğum yavaş iner de ikinci, üçüncü bir yumruk gerekir. Kuşkusuz bu da hiç hoş olmaz. Ya aksi durumda, yüzü hepten allak bullak olur, ya da belki ölüverir... Sonunda, soluğunu tutmayı denemesini ve kendisini bana bırakmasını istedim ve razı oldu. Daldık ama onu yarı yola götürmemiştim ki benimle savaşmaya, azgın bir boğa gibi tekmeler atmaya başladı. Ellerimden kurtuldu. Kafasını da tünelin tepesine çarptı. Çaresizlik içinde zorlu bir savaşımla onu yeniden mağaraya sokmak zorunda kaldım. Orada soluk soluğa fırladı yüzeye. Kısacası bir süre için aklını yitirmişti ve...»

Peterkin, öfkeyle bağırdı: «Hayır, hiçbir zaman... Yalnız soluğum kesilmişti o kadar. Eğer yeteri kadar aklım başımda olmasaydı seni öyle tekmeler miydim? Kollarına atılırdım.»

Jack: «Peki peki, öyle olsun!» diye gülümseyerek söylendi. «Sonuç olarak yine karşılıklı sorunu konuştuk. İnanıyorum ki, kafamda birden o parlak fikir doğmasaydı biz hâlâ orada bu işin tartışmasını yapmakla oyalanıyorduk.»

Peterkin, içini çekti: «Keşke öyle olsaydı! Ralph eğer senin geri döneceğini bilseydim, orada can ve yürekten isteyerek senin dönüşünü beklerdim. İçin için nasıl bir acı çektiğimi anlatamam sana. Neyse, sen konuş Jack!»

«Kafamda çakan fikir şuydu,» diye sözünü yürüttü Jack. «Peterkin'in ellerini ayaklarını iple bağlayacaktım. Onu hepten güçsüz bir duruma sokmak için de, bir metre kadar sağlam bir direğe sımsıkı saracaktım. Dosdoğru ve kaskatı durması için... Bunu önerdiğimde yüzünde beliren dehşeti görmeliydin, Ralph. Gerçi bunun tek şansı olduğunu kavramakta gecikmedi. Olabildiği kadar

çabuk işe başlamamı söyledi. 'Bu şaka değil, Jak, sana söylüyorum ,ne kadar çabuk yaparsan bu işi o kadar iyi olur', diyordu. Hemen ipleri ve elverişli sırığı sağladım. Mağaraya döndüm. Dediğim gibi kaskatı, dimdik bağladım onu sırığa, bu haliyle Mısır mumyasına benziyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, Mısır mumyalarının oldukça iyi bir temsilcisi haline geldi, eğer gerçekte böyle bir şey varsa... Yüzü ölü yüzü gibi soluktu.

«'Haydi işte' oldu, diye titrek bir sesle söylendi. 'Haydi hemen götür beni tünel deliğinin başına kadar. Dalmadan önce bekle derin bir soluk alayım. Soluk aldıktan sonra konuşamayacağıma göre, yüzümden gözlerini ayırma. Göz kırptığımı görünce o anda dalarsın', dedi ve 'Ahh!' diye derinden birkledibışdnJJJae SDT dedi ve derinden bir aaah, çekti: 'Yalvarırım uzun sürmesin,' diye ciddiyetle ekledi.

«İstediklerini yapacağıma kesin söz verdim. Onu mağaranın çıkışınadek yüzdürdüm. Geçidin ağzında durakladım: 'Haydi arkadaş, çek soluğunu içine!' dedim.

«Peterkin öyle bir hava çekti ki ciğerlerine, masaldaki kurbağayı düşünmekten kendimi alamadım. Hani kendisinin kocaman bir öküz olmasını istemiş de şişmiş. Neyse... yüzüne dikkatle bakıyordum. Derken sağ gözünü kırptı. Hemen tepetaklak daldım. Topuklarım üstünde doğrulup ok gibi fırladım geçitten. Yirmiye kadar sayıncayadek açık denizde yüzeye çıktık.

«Peterkin öyle bir hava çekmiş ki ciğerlerine, açığa çıktığımızda da bir mil uzaktan duyulacak gibi bir haykırışla boşalttı soluğunu. O anda duygularının nasıl değişiverdiğini görmeliydin. Karaya ulaşmamızı beklemedi. Hâlâ sımsıkı bağlı olduğu halde keyfinden bağırıp çağırmaya, şarkı söylemeye koyuldu. Sol kolumla yöneterek onu kıyıya ulaştırdım. Yine de bir sırtlanı kıskandıracak bir gülüşle güldü. Kazaya getirip şöylece kolumdan kaydırır gibi bir hareket yaparak bir anda kendine gelmesini sağladım.

«Bu mutlu kurtuluşun ardından da hemen senin cesedini aramaya koyulduk Ralph. Bu işe girişirken yüreklerimiz nasıl burkulmuştu bilemezsin. Günlerce aradık. Koyakları, aklanları karış karış aradık. Üç hafta sürdü adayı arayışımız. Sonunda senin öldürülmemiş olduğun kanısına vardık ve içimiz rahatladı. Ama bu kez de öldürülüp denize atılmış olman olasılığı aklımıza gelmişti. Kumsalı, lagonu taramaya başladık. Sonra da mercan kayalarının dışındaki tüm çevreyi dolandık.

«Bir gün kayaların üstündeyken Peterkin, aralara sıkışmış küçük kara bir şey bulunduğunu farketti. Çevredeki taşlardan farklı bir görüntüsü vardı. Hemen oraya koştuk. Küçük bir fıçı elimize geçti. Fıçının tepesini açınca, içinin barut dolu olduğunu gördük.»

«Onu size ben göndermiştim,» diye gülümsedim.

«Uçlan bakalım,» diye bağırarak Peterkin yerinden fırladı ve Jack'ın önünde durup avucunu açtı. «Haydi koy parayı avucuma, efendi! Aksi halde İngiltere'ye döner dönmez, borçluların kaldığı cezaevine ömür boyu kapattırırım seni.»

«Sana ancak bir borç senedi verebilirim,» diye güldü Jack. «Haydi otur şimdi uslu dur! Gerçek şu ki, Ralph, barut fıçısı elimize geçince, Peterkin bu fıçı ile senin bir ilişkin bulunduğuna değgin benimle bin İngiliz lirasına bahse girdi. Ben de seninle bir ilgisi yoktur diye bin İngilize onunla bahse girdim.»

«Peterkin kazandı o halde,» dedim. Ve onlara fıçının öyküsünü anlattım.

Jack konuşmayı sürdürdü: «Pek yararlı bulduk fıçıyı. Gerçi barutun bir kısmı hafifçe nemlenmişti. Eski silahı temizledik, parlattık. Şimdi arada bir Peterkin patlatıyor... Gelelim konumuza: Kayalıklarda da seninle ilgili hiçbir ize rastlamayınca, artık seni bir daha görmek umudunu yitirdik. Bundan sonra ada bizim için iç karartıcı bir yer oldu. Artık bizi gelip buradan kurtacak bir geminin yolunu gözlemeye başladık. Ama işte

yine karşınızdasın, arkadaş. Yine uyanık ve neşeli görünüyorsun ki, ben bu halini eskiden olduğu gibi çok seviyorum... Şimdiki durumumuza gelince; Güney denizindeki başka adaları da çok görmek istiyorum. İşte elimizin altında birinci sınıf bir uskuna bulunmakta ve bize engel olabilecek hiçbir şey yok.»

Peterkin: «Ben de aynı şeyi önermek istiyordum,» diye bağırdı. «Ben oyumu hemen yola koyulmak için kullanıyorum.»

Jack yanıtladı: «Pekâlâ öyleyse... Bana öyle geliyor ki, rotamız bizi Avatea'nın bulunduğu ada yönüne götürecektir. Onu 'uzun bir domuz' yapmaktan vazgeçirip sevdiği adamla evlendirmesi için Tararo'yu kandırmaya çalışacağız. Eğer onda minnet duygusunun bir kıvılcımı varsa, karşı durmaz. Kaldı ki, bir kez bu kızı savunmak için kendimizi ortaya attığımıza göre, şimdi de gerçek şövalyeler olarak onu özgürlüğüne kavuşturuncayadek bizim için rahat söz konusu olamaz. Şimdiyedek okuduğum tüm öykü kitaplarında, kahramanlar bakımından böyle bir işi yarıda bırakmak bağışlanmaz, onur kırıcı bir suçtur.»

Peterkin yanıtladı: «Senin okuduğun kitaplardaki kahramanları ben bilmem, üstelik de bana vız gelir. Emin olduğum bir şey varsa bu serüven çok eğlenceli olacaktır. Bundan ötürü sizin el altındaki adamınızım ben.»

Bu plan Jack'ın romantik ve atılgan karakterine tam anlamıyla denk düşüyordu. Kara kızı kurtarmayı aklına koyduğuna göre, bu işe girişmeden rahat edemeyecekti.

Konuyu uzun süre gündemde tutup tartıştıktan sonra: «Ama bu girişim çok tehlikeli, arkadaşlar. Bunu bile bile benimle gelecek misiniz?» dedi.

Peterkin ve ben bir ağızdan bağırdık: «Seninle gelmek mi?» dedik. Ayrıca: «Kuşkun mu var?» diye sordum.

Peterkin: «Bir an için bile kuşkulanamazsın,» dedi.

Böyle bir serüveni aklımıza koyduktan sonra adadan ayrılmak üzere hemen hazırlığa başladığımızı söylemem gereksizdir.

Her zaman uzun yolculuklara hazır bulundurulduğu için, geminin kileri her türlü yiyecekle tıkabasa doluydu. Pek az bir şeyler eklememiz gerekti. Adada çok bol olan hindistancevizi, ekmek ağacının meyvesi, taro, hint patatesi, erik ve patates aldık. Özellikle sevgili adamızın güzel kokusundan bir süre daha yararlanmak için taşıdık bunları.

Her şey hazır olunca da, zamanımızın büyük bir bölümünü geçirdiğimiz çeşitli yerlerle vedalaşmak istedik. Dağın tepesine tırmanıp oradan son kez yemyeşil korulara baktık. Kıyıyı kuşatan ak kumları, durgun lagonu, mercan kayalarının dalga kıran tepelerini seyrettik. Sonra Su Fışkırtan Kayalar'a yöneldik, bütün gün boşuna bir çabayla mızrak attığımız yeşil canavara eğildik baktık. Buradan Sualtı Bahçemiz'e koştuk. Son kez duru sularına dalış yaptık ve son kez Mercan kovuklarında sıçradık, zıpladık, oynadık. Arkadaşlarımdan önce ben fırladım denizden ve kendi elimle meydana getirdiğim minik havuza koştum, uzun uzun seyre daldım. Yüce yürekli Peterkin yokluğumda büyük bir özenle havuzumu korumuştu. Doğa bilimine meraklı olduğundan değil, benim canlı bir anıma saygı göstermek için havuzumu korumuş, özenle bakmıştı. Suyu duru ve kristal gibi saydamdı. Kırmızı, yeşil deniz yosunlarının renkleri parlak ve canlıydı. Kırmızı, mor, sarı, yeşil ve çizgi çizgi manisalaleleri çok gelişmiş, sanki eski sahiplerini kucaklamak istercesine kol salmışlardı. Havuzun içindeki çeşitli yaratık, sayısız deniz böceği, bütün bunlar canlı pırıl pırıl ve güzeldi. Yengeçler ise, Peterkin'in her zaman dediği gibi, gözü açık, küstah, dizginsiz, kavgacı görünüyordu. Gerçekten bütün bunlar o kadar güzel ve ilginçti ki, kendimi minik havuzumun başından zorlukla ayırabildim.

Son kez çadırımıza gidip bir kaç parça öteberimizi aldık. Örneğin, baltayı, kalem kutusunu, çakıyı, pirinç halkadan yaptığımız çengeli ve yelken iğnesini... Bunlar bu adaya dalgalarla fırlatıldığımızda yanımızdaydı. Ayrıca da, uzun çizmeleri, silâhı ve zaman zaman yaptığımız o acaip üstbaşım çoğunu aldık. Bunları kayığımıza taşıdık. Küçük bir demirağacı tahtasının üstüne de adlarımızı kazıdık:

JACK MARTİN
RALPH ROVER
PETERKİN GAY

Bu tahta parçasını da iç taraftan kayığın kıçına yapıştırıp öylece kayığı gemiye kaldırdık ve demir alındı. Demir almak öyle zahmetli işti ki, çok zaman uğraştık. Çapa yerinden kımıldatamayacağımız kadar ağırdı. Nitekim benim karmakarışık ettiğim mekanik araçlar, makaralar ve mandosların yardımı gerekti. Kıyıdan ayrıldığımızda güneş batmak üzereydi. Rüzgârın önüne katılıp mercan kayalarının geçitinden pek çabuk süzüldük. Akşam karanlığı çökünce gölgelere boğulduğundan kıyının ayrıntıları gözden siliniyordu. Gemimiz dalgaların üzerinde hafif hafif sekmekteydi. Dağ tepeleri ufukta bir nokta halinde kalıncaya dek eridi. Hem güneş, hem Mercan Adası, ikisi birlikte Pasifik'in geniş göğsüne gömülmüştü.

BÖLÜM XXX

Yolculuk - Ada ve tehlikenin hesaba katılmağa bile değmeyen bir şey olduğünü belirleyen tartışmalar - Fareler ve yerli öğretmen - Korkunç açıklamalar - Hristiyanlığın olağanüstü etkileri.

Yolculuğumuzun iki haftası çok ilginç ve olabildiği kadar rahat geçti. Rüzgâr genellikle mızıkçılık etmeden esti ve bizim rotamızı izlememizi kolaylaştırdı. Önce de belirttiğim gibi korsan gemiler, orsa seyrinde çok yeteneklidir. Bundan ötürü rüzgar altına pek düşmez. Bu nedenle kullanmakta hiç zorluk çekmedik. Jack iri yarı ve güçlüydü. Peterkin ise bir kedi yavrusu gibi hareketli. Buna karşın yine de böyle bir uskunayı yönetmek için bizler pek yetersiz bir ekip sayılırdık. Seçeneksizliğin yarattığı bunca zorlukla savaşmak deneyinden geçmemiş olsaydık da, biri bize böyle bir yolculuk yapmak önerisinde bulunsaydı, hemen geri çevirir ve bu öneride bulunanın deli olduğuna hükmederdik. Bu konuda çok kafa yordum ve şu sonuca vardım: İnsanlar bir şeyi denemeden o şeyin ne kadarını yapabileceklerini bilmez. Bundan ötürü, bir şeyi yapmak için girişimde bulunmadan önce umutsuzluğa kapılmamalıyız. Her zaman umutlu olmalıyız. Bizim davamız olumlu bir dava. Tanrıdan kutsamasını dilemekte idik.

Şimdilik yelkenlerimizi kolayca yönlendiriyoruz. Benim palanga yani, makara ve halatlardan meydana

gelen donanımların, bazı durumlarda da ayrıca çok işe yaradığını keşfettik. Gerçi Jack, benim makaralar ve halatlardan uydurduğum düzene çok güldü. Bir denizci gözüyle gerçekten gereksiz yapılmış hantal bir düzendi. Neyse, okuyucularımı bu yolculuğun bu tür ayrıntıları içine sokmayacağım. Üç haftalık hoş bir yolculuktan sonra Mango Adası'na vardığımızı söylemek yeterlidir. Bir konuşmamızda Bill, bana bu adayı iyice anlatmıştı da görür görmez tanıdım.

Ada karşımıza çıktığında gemiyi durdurup bir savaş konseyi kurduk.

Kamara penceresinin üstüne yanyana oturduğumuzda Jack: «Şimdi çocuklar, bu işin içine tepetaklak dalmadan önce, iyi ve kötü bütün yönlerini iyice düşünmeliyiz,» diye söze başladı. «Kuşku yok, sizler yüce yürekle her güçlüğü göze alarak benim yanımdan ayrılmamaya razı oldunuz. Buna karşılık benim de sizlere girişeceğimiz serüvenin tüm rizikosunu anlatmamam haksızlık olur.»

Peterkin bağırdı: «Sen rizikoları geç... Senin tehlikeden söz etmene şaşıyorum, Jack. İnsan tehlikeden sözetmeye başlarsa, onu büyütmeye de başlar. Tehlike göründüğünde de artık onunla savaşmaya gücü kalmaz, emzikteki çocuğa döner.»

Jack ağır bir ifadeyle: «Yok Peterkin, tehlikeyi göz arkası edemem,» dedi. «Size söz veririm ki bir kez harekete geçmek kararı verip de ne yapacağımızı da öğrenince artık rizikosunu filân düşünmeyiz. Ama karar vermeden, karşılaşacağımız tehlikelere gerektiği gibi bakmamız, incelememiz, çevresinde dolanmamız gereklidir. Eğer uzaktan bakarken ürküyorsak, yaklaşınca kaçacağımızdan kuşkunuz olmasın. Ralph, senin anlattıklarına göre adanın içi dışı yamyamlar ülkesiymiş değil mi? Onların da başlıca yasaları: Güçlü her zaman haklıdır, güçsüz okka altına gider, değil mi?»

«Evet öyle,» dedim. «Bana bunları Bill anlatmıştı. Adanın güney bölgesinde önemsiz bir kabilenin bulunduğu yere misyonerler temel atabilmiş. Yerlilerden bir öğ-

retmen göndermişler. Bu öğretmen de kabile Şefine Hıristiyanlığı kabul ettirmeyi başarmış. Ama bize yararlı olacak bir durum değil bu, tam aksine. Çünkü Şef Tararo kararlı bir dinsiz. Üstelik Hıristiyanlara zulüm ediyor. Hıristiyanlar ise ona karşı koyamayacak kadar azınlıkta ve zayıf. Tararo, yeni dinin propagandacıları gibi gördüğünden tüm beyazlara diş biliyor.»

Jack: «Yazık! Hıristiyan kabile zayıf olduğuna göre korkarım onların korumasına giremeyiz,» dedi. «Eğer Tararo, gemimizi ele geçirmeyi ya da bizi öldürmeyi aklına koyarsa, bizi onlardan zorla kopartıp alır. Yerli misyoner İngilizce biliyormuş demiştin değil mi?»

«Sanırım biliyormuş.»

Jack yanıtladı: «Öyleyse ben öneriyorum ki, adanın güneyine gidip orada demir atalım. Şu anda görüp gemiyi belleyemeyecekleri kadar uzaktayız. Böylece adanın güneyine farkedilmeden gidebiliriz. O dinsizler varlığımızı öğrenmeden önce, plânımızı hazırlamağa vaktimiz olur. Ama bunu yaparken başka imansız kabilelerin eline geçmek tehlikesi de var. Bize neler yaparlar, eğer bizim...»

Peterkin bağırdı: «Diri diri kızartıp yerler. Haydi çıkart ağzından baklayı, Jack. İşte o zaman senin deyiminle tehlikenin suratına dosdoğru bakmış oluruz.»

Jack: «Elbetteki beterin beteri bu!» dedi. «E, bu yolda hâlâ şansınızı denemeye hazır mısınız?»

«Ben zaten hazırlanmıştım, kararım çoktan verilmişti,» diye söylenerek kalktı Peterkin. Diz kapaklarının altından bağlı pantolonun ceplerine ellerini daldırmış, güvertede kurula kurula gezinmeye koyuldu. «Aslını ararsan Jack, ben Tararo'nun bizi yiyecek kadar nankör olduğunu sanmıyorum. Ben eminim ki, dilediğimiz her şeyi yapmaktan mutlu olacaktır. Bence bir an önce gitmemiz hakkımızda hayırlı olur.»

Peterkin, ileride göreceğimiz gibi, bir yaban adamının minnet duygusunu değerlendirirken yanılıyordu.

Gemi şimdi rüzgârın önüne katılmıştı. Ada boyunca epey yol aldıktan sonra dümeni Güneye kırdık; ve gü-

neş batmadan önce mercan kayalarının önünde bulduk kendimizi.

Biz döner dönmez kıyıdan bir kano kalkmıştı. Yanaşmasını bekledik. Kano rampa edince kırk yaşlarında görünen, yumuşak huylu olduğu yüzünden belli bir yerli gemiye çıktı. Hasır şapkasını eline alıp bizi eğilerek selâmladı. Temizpak, düzgün bir Avrupalı gibi giyinmişti. Jack'a yaklaşıp elini sıkarken:

«Hoş geldiniz, baylar!» dedi. «Sizleri Mango'da görmekten mutluyuz. Sizlere yürekten hoş geldiniz, diyoruz.»

Jack da onu selâmlarken sordu: «Siz işittiğim yerli misyoner öğretmen olmalısınız. Yanılıyor muyum?»

«Evet, öğretmenim. Bölgede Tanrının bir hizmetkârı olmaktan sevinç duyuyorum.»

Jack yanıtladı: «O halde görüşmek istediğim insan sizsiniz. Bu bir şanstır. Buyurun kamaraya, dostum. Size bir bardak şarap ikram edeyim. Sizinle uzun uzun görüşmek istiyorum. Adamlarım, (Peterkin'i ve beni işaret etti,) arkadaşlarınızla ilgilenecektir.»

Misyoner, Jack'ın peşinden kamaraya yürürken: «Ben şarap ya da herhangi bir şey içmem,» dedi.

«O halde suyumuz bol. Su içer, bisküvi yersiniz.»

Peterkin söylendi: «Bak hele! Bu olur soğukluk değil! Biz gerçekten adamları ha? Mademki öyle bari adamlığımızı gösterelim. Heey, sizler...» Diye tüm gördüklerine hayranlıkla bakan güvertedeki yerlilere bağırdı: «Buyurun bakalım!» Bir tepsi içinde kırık bisküvilerle bir maşrapa su verdi. Sonra ellerini yine pantolonun ceplerine sokup güvertede kurula kurula dolaşmaya ve yüksek perdeden ıslık çalmaya koyuldu.

Yarım saat geçmemişti ki, Jack ve öğretmen güvertede göründüler. Öğretmen bizlere sevinçli bir yüzle iyi akşamlar dileyerek kanosuna bindi. Kıyıya doğru kürek çekerek uzaklaştılar. O gidince Peterkin Jack'a yaklaşıp kasketine dokunarak selâm verdi: «Eeey, Kaptan! Adamlarına aktaracağın haberler var mı?» dedi.

«Evet!» diye bağırdı Jack. «Hazır olalım. Sen dümenle ilgilen ve ben mercan kayalarının arasından gemiyi geçirirken dilini tut! Öğretmen birinci sınıf bir adam gibi görünüyor... Lagonun içi kıyıya yakın yere demir atmaya elverişliymiş.»

Hafif bir rüzgâr altında lagonun içine demir atmak üzere uskuna yavaş yavaş ilerlerken Jack, Avaeta'nın hâlâ adada, dinsizlerin arasında yaşadığını açıkladı. O da Hıristiyan olmayı çok istiyormuş ama Tararo engelliyormuş. Onu sürekli gözaltında tutuyormuş. Sonra ekledi. «Bundan başka kızın Samoa adaları halkından olduğunu öğrendim. Avatea, şu adanın dinsiz yabanlarınca yakalanmadan çok önce, kendi adasına Londra'nın yetkili bir misyonerler derneğince Hıristiyanlık iletilmiş imiş. Avatea tam kaçırıldığı gün Hıristiyan olacakmış, engellenmiş. Öğretmenin anlattığına göre, kızın gönül verdiği adam Hıristiyan bir kabile şefiymiş. Bu adanın elli mil güneyindeki bir adada yaşarmış Avatea her ne pahasına olursa olsun oraya kaçmayı tasarlıyormuş. Anlıyorsunuz ya, tam zamanında gelmişiz. Ralph, sanırım sana Emo Adasında Tararo'nun sözünü ettiği adamdır bu. Ayrıca buradaki bütün bu dinsiz yabanlar, kabileler kendi aralarında durmadan savaşmakta imişler. Öbür gün de bir savaş olacakmış. Bu adanın Büyük Lideri Tararo imiş. Anlaşılıyor ki biz, öbür güne kadar bu rezil adamla görüşmelere başlayamayacağız.»

Kıyısına yanaştığımız köy, küçük bir koyun tepesine pek uyumlu bir biçimde kurulmuştu. Tropikaya özgü her tür ağaç, arkadaki sıra dağların tepelerine kadar göz doyurucu bir bollukta yükseliyordu. Bu dağlar Hıristiyanların bölgesiyle dinsiz şefin arasında sınırı oluşturmaktaydı. Yerleşim yeri denizden dağlara doğru hafif bir yokuş halinde yükselen arazinin üstündeki düzlüğe yayılıyordu. Küçücük evler kıyıdan metrelerce yukarıdaydı. Kıyıyı kuşatan sıra sıra yemyeşil kocaman ağaçlar, köyü denizin gözalıcı pırıltısından koruyordu. Köy evleri yaklaşık yüzelli metre uzunlukta dümdüz ve

geniş bir yolun iki yanına sıralanmıştı. Ve yine bu yolun her iki yanına, sıra sıra, hurma zambağı denen ağaçlar dikilmişti ki, tepelerinden sorguç gibi tüyler sarkıyor ve bu sorguçların arasından görünen goncalar sahneye bir başka zenginlik veriyordu. Evler bu ağaçların arasına çok düzenli yapılmıştı. Önlerindeki küçücük bahçeler özenle ekilmiş, yeşillendirilmişti. Yollarına da ak ve kara çakıl taşları döşenmişti. Her evin kapısı ve ortadaki geniş yanlarda camlı dar pencereleri vardı. Kimi kandil fındığı isiyle karaya, kimi de aşı boyasına boyanmıştı. Duvarların göz alıcı mercan badanasıyla tam çelişkide. En önemli yere güzel bir kilise yapılmıştı ki başlı başına merak uyandıran bir bina idi. Aşağı yukarı otuz metre uzunlukta on beş metre eninde. Sanki iki bin kişilik oturulacak yeri varmış gibi bir izlenim veriyordu. Altı çift kanatlı kapısı, oniki storlu penceresi dikkate çarpmaktaydı. Bize anlattıklarına göre, bu koca ve sağlam binayı iki ay içinde öğretmen yapmış. Üstelik demir çivileri de yok. Yerliler kendi taş ve kemikten baltalarıyla işe koyulmuşlar. Başkaca el araçları da yardımcı olmuş; onlar da Avrupa malı bir iki balta, o kadar. Bu güzel yerin çevresindeki her şey dingin ve göz doyurucuydu. Doğanın meydana getirdiği mercan iskelesine bir taş adımı uzaklıkta demiri denize indirirken o korkunç sahnelere tanık olmuş Emo Adası ile burasını oranlamaktan kendimi alamadım. Sonradan öğretmenin bana anlattığına göre, bu köyün insanları bir yıl önce Hıristiyan olmuşlar. Önceleri puta tapıcılığın en kıyıcı kurallarını uygulamakta imişler. «Dinin Tanrı demek olduğuna daha belli bir kanıt var mı?» demekten kendimi alamadım.

Küçük kayığımızdan inince bizi öğretmenle karısı candan selamladı. Kadın da yerliydi. Sırtında sade bir Avrupalı entarisi başında bir hasır şapka vardı. Kıyıya sıralanan yüzlerce halk ise, yerli bezden yapılma üst başlarıyla az çok örtülüydüler. Kimi erkekler bir tür panço giymişlerdi ve bacakları çıplaktı. Kimi kabaca

yapılmış pantolon giyiyordu. Gövdeleri çıplaktı. Başlarında da kumaştan ya da hasırdan şapkaları vardı. Çoğu erkek ve kadın, Avrupa taklidi kötü mü kötü giysileri içinde kaba ve gülünçtüler. Ama yine de şöyle ya da böyle, hepsinin sırtında bir şey vardı. Bizi gördüklerine sevindikleri anlaşılmaktaydı. Çevremizi kuşatmışlardı. Öğretmen evinin yolunu göstererek önümüze düştü. Olağanüstü görkemli bir yemeğe konduk: Kızarmış domuz ve adanın ürünü her çeşit yemiş ve sebze. Bu arada fareler keyfimizi çok kaçırdı. Evcil hayvanlar gibi, dört bir yanımızda dolanıyorlardı. Masanın başına oturduğumuzda, farenin biri Peterkin'in dirseğinin dibinden, örtünün kıyısından bize baktı. Peterkin bıçağının ucuyla burnuna vurup onu yere itti. Bu arada söylendi: «Bu canavarlara neden kapan kurmazsınız, bay Öğretmen? Sanırım pek hoşlanmıyorsunuzdur?»

Öğretmen gülümsedi: «Hayır, hoşlanmayız. Olanağını bulsak bunlardan kurtulmak bizi çok sevindirir. Gelgelelim adadaki tüm farelere kapan kurmak bizim de tüm vaktimizi alır.»

Jack sordu: «Demek sürüyle fare var?»

«Evet, her yerde kaynıyorlar. Kuzeydeki zavallı dinsizler, bunları pek lezzetli bulur. Benim halkım da eskiden yerdi, ama artık eskisi gibi yememekteler. Çünkü buraya son gelen misyoner, onları iğrenç bulduğunu söylemişti. Kuşkusuz fare yemenin günah sayılmadığını belirtti ama, İngiltere halkına fare yemek önerilse tiksineceklerini anlattı.»

Bu iyi yürekli adamın evinde bir saat bile oturamamıştık ki, farelerin çokluğu hakkında anlattıklarının doğru olduğunu kavradık. Fareler yerlerde düzinelerle cirit atıyordu. Biz yemek yerken iki adam onları kovalamakla görevlendirilmişti.

Peterkin, bir saygısız saldırgana vurmak üzere nişan alıp ıska geçerken söylendi: «Yazık ki bir kediniz yok!»

«Gerçekten birkaç kedimiz olmasını çok isterdik,»

dedi öğretmen. «Ama kedi bulmak çok zor. Gerçi domuzlar da çok iyi fare avcısıdır, ama ne çare hepsini birden avlayamıyorlar. Yine de kedilerden daha usta avcı olduklarını söyleyebilirim.»

Konuşurken Öğretmenin iyi huylu olduğunu ortaya vuran kara suratı içten bir gülüşle kırışmıştı. Gülümsediğini farkettiğimizi görünce de açıklama yaptı: «Rarotonga'ya götürdüğümüz ilk kedinin serüveni aklıma geldi de gülümsedim. Rarotonga Londra'dan gelen misyonerlerin merkezidir. Orası da buraya benzer. Fareler her yeri sarmıştır. Sonunda bir kedi iletildi adaya. Kocaman kara bir kedi. Farelerin arasında memnun oturacağına kayıplara karıştı. Dağlara kaçıp yaban kedisi gibi yaşadı. Arada bir geceleri yerlilerin evini ziyaret edermiş. Bir kısım yerli asıl yerleşim yerinden epeyce uzakta oturduğundan, bir kedinin adaya geldiğini bilmiyorlarmış. Onu görünce o kadar korkmuşlar ki, «Derinlikten Gelen Canavar» adını takmışlar. Karşılaşır karşılaşmaz korkudan deliye dönüp çil yavrusu gibi dağılıyorlarmış. Gecenin birinde, sanırım kedi arkadaş aradığından, şeflerden birinin evine gitmiş. Bu şef geçenlerde imana gelip okumayı, dua etmeyi de öğrenmeye başladı. Neyse, Şef uyurken uykusu kaçan karısı yanında oturmaktaymış. Bu sırada, dehşet içinde kapının yanında ateş gibi parıldayan iki göz görmüş ve gizemli bir ses duyup şaşırmış; korkudan da taş kesilmiş kadın. Sonra kocasını uyandırmış. Putlarım yakıp yeni dine girdiği için onu azarlamaya başlamış. İşte şimdi öc alınma saati geldi çattı ya: «Haydi kalk dua et, dua et!» diye bağırmış. Şef uyanmış ki, karşısında pırıldayan iki göz ve uğursuz bir ses... Tepeden inme bu olayın etkisinde, kendilerini şeytanın öcünden koruması için aceleden dili dolanarak bağıra bağıra Tanrıya dua edermiş. Bu seslerden çok ürken kedi hemen kaçmış oradan. Yakarışlarının kabul edildiğini gören Şef ve karısı birbirlerini kutlamışlar.»

Öğretmenin anlattığı bu öykü bizi çok eğlendirmişti. İngilizceyi çok güzel konuşuyordu. Karşımızdakinin

bir yerli olduğunu ancak renginden ve şivesindenden anlayabilirdik. Ertesi gün bu ilginç adamla muz, limon, ıhlamur ve daha da başka ağaçların bulunduğu bahçelerde, serin gölgeliklerde dolaşırken hem çok eğlendik, hem de çok şey öğrendik. Yabanların evleri arasında avarece dolaştık. Hepsini, canını dişine takmış taro yataklarında çalışırken ya da yerli bezi dokurken seyrettik. Bu arada Jack, Öğretmene sorular soruyordu. Aldığı yamtlarsa adamın geniş bilgisi olduğunu ortaya koyarak bizi şaşırtıyordu. Peterkin haklı olarak bir noktaya değindi: «Bunlar Jack'ın bildiklerinden çok daha fazla bir şeyler biliyorlar gibi görünüyor,» dedi.

Bu adamın bize ara ara verdiği geniş bilgiler arasında mercanların nasıloluştuğuna değgin gözlenimleri de vardı:

«Pasifik adaları üç ayrı tür ya da sınıftandır,» diye anlatıyordu. «Birincisi volkanik, dağlık ve yabandır. Kimi dağların çentik sivri tepeleri belki iki bin, ikibin beşyüz metreye, ta bulutlarm arasma dek yükselir. İkincisi, kristalleşmiş kireç taşındandır. Bunların deniz yüzeyinden yükseklikleri yetmiş seksen metre ile yüz ikiyüz metre arasmda değişir. Bu adalarda tepeler, ilk sırada sözünü ettiğim dağların tepeleri gibi yaban görüntülü, sarp değildir. Zengin bitkilerle örtülüdür, çok güzeldir. Sizin deniz kazasına uğrayıp sürüklendiğiniz Mercan Adası'nın bu ikinci sınıfa girdiğinden kuşkum yok. Bir kurama göre, volkanik patlamalardan ötürü bunlar denizin dibinden fırlamış adalardır ama yapıları ne volkaniktir, ne de mercandan oluşmadır. Üçüncü sınıf ise alçak mercan adaları yani atollerdir. Hemen hepsi lagonun ortasındadır. Sayısızdır bunlar.

«Mercan adalarının ve kayalarının nasıl oluştuğuna değğin çeşitli görüşler vardır. Bana en yakın görünen kuramı size anlatayım. Kendini bilime vermiş bir misyonerden dinlemiştim. Tuzlu suda çok miktarda kireç bulunduğu bilinen bir şeydir. Mercanın bileşiminin de kireçten oluştuğu bilinir. Sanıldığına göre poliplerin ya

da mercan böceklerinin kireci kendi vücutlarına çekme gücü vardır. İşte bu malzeme ile kendi hücrelerini ya da barınaklarını meydana getirirler. Bunu yapmak için bir yanardağın sivri noktasını ya da bir denizaltı dağının tepesini seçer kendi yapıtlarına başlarlar. Suların çok derinlerinde hiçbir zaman çalışmadıkları kesinleşmiştir. Denizaltındaki dağ tepelerinde çalışanlar, kuşkusuz dağın yamaçlarında ya da koyaklarda çalışanlardan önce su yüzüne çıkıyorlar. Böylelikle lagonu kuşatan mercan kayalarını ve ortasındaki adayı oluşturuyorlar. Bundan sonra lagonun içindeki bu olağanüstü binlerce böcek bir kez suyun yüzüne ulaştı mı, ölüyor. Derken kuşlar gelmeye başlıyor buralara ve tohumlar getiriyor. Bu tohumlar da kök salıyor, gelişiyor, yeşeriyor. İşte bu denizlerde gördüğünüz pek çok mercan adasının oluşumu böyle başlamakta, büyük adaları kuşatan mercan kayaları da aynı biçimde meydana gelmektedir. Bu sayısız sevimli adaları yapmak üzere doğanın yarattığı bu minicik mimarları düşündükçe,» diye sözlerini bağlamaya yöneldi Öğretmen, «insan Tanrı'nın yüceliğini anlamakta gecikmiyor.»

Bu duygularında öğretmeni onayladık. Jack'la benim Mercan Adası'nda kayaların oluşumu ile ilgili kişisel görüşlerimizin Öğretmenin anlattıklarına böylece denk düşmesinden de kıvanç duyduk.

Misyoner öğretmen bize ayrıca Hıristiyanlığın kendi kabilesine nasıl girdiğini şöyle anlattı:

«Misyonerler buraya ilk gönderildiğinde onları küçücük bir gemi getirmişti. Şimdi ölmüş bulunan kabile şefi, eşleriyle birlikte adaya bırakılan iki misyonere çok iyi davranılacağını vaadetmişti. Ama onları adaya bırakan küçük kayık gemiye döner dönmez, yerliler, konuklarına yapmadıklarını bırakmamışlar, neleri varsa el koymuşlar, türlü zorbalık yapmışlar. Bundan ötürü onları geri götürmek üzere kayık gönderildiği zaman hem erkeklerin, hem kadınların sırtında ne varsa paramparça bir haldeymiş.

«Bundan iki yıl sonra gemi yine adaya geldi. Ben de o gemideydim. Karaya tek başıma çıkmaya gönüllü oldum. Yanıma da hiçbir şey almamıştım. Karımı da bana ertesi yıl ulaştırmalarını dilemiştim ki, işte kendisi bu yıl geldi. Gördüğünüz gibi yanımdadır. Ben ilk karaya çıkacağım zaman dalgalar öylesine kabarmıştı ki, kayık yanaşamamıştı. Çaresiz sırtımdaki gömleğim ve pantolonumla, İncilim ve kutsal bir iki parça varlığımla denize atladım. Dalgaların tepesinde yüzerek kıyıyı buldum. Yerliler beni hemen karaya çıkarttı. Yanımda da almaya değer bir şey olmadığını görünce, beni kendi halime bıraktılar. O zaman beni beklememeleri ve gitmeleri için gemiye, arkadaşlarıma işaret verdim. Gittiler. Din konusunu yerlilere ilk açtığım zaman beni sessizce dinlediler ama kendi dilimize çevrilmiş İncil'den bazı dualar okuyunca da bana güldüler. Ondan sonra zaman zaman kötü davrandılar bana. Ben direndim, aralarında yaşamımı sürdürdüm. Onları günah işlemeye yönelik yaşamdan vazgeçirmek için, elimden geleni yaptım. Putlarım yakıp Tanrı'ya inanmalarını istedim.

«Ben karaya çıktıktan bir ay sonra Şef ölmüştü. Yani şimdiki Şefin babası. Şimdiki Şef kiliseye bağlı bir insan oldu. Burada alışılagelmiş bir töre vardır: Bir Şef öldü mü, karılarını da boğup birlikte gömerler. Bu töreyi bildiğimden belki böyle bir canavarlığı engelleyebilirim umuduyla hemen evine koştum. Yanlarına vardığımda karılarının ikisini öldürmüşlerdi bile. Üçüncüyü de öldürmek üzereydiler. Onu kurtarmak için yalvardım ama, zaten çok geçti, ölmüştü kadın. Dördüncü kadını kurtarmak üzere yine yalvardım, yakardım oğluna. Kısa bir aradan sonra duam kabul edildi. Gelgelelim aradan yarım saat geçmemişti ki, zavallı kadın, kendi deyimi ile, birlikte ölüp kocasına bağlılığını gösteremediği için pişman oldu. Kendisini boğmalarını diledi, yalvardı. İsteğini yerine getirdiler.

«Bu arada şefin oğlu kaşları çatık, gürlemeye hazır bir halde babasının evi önünde aşağı yukarı gidip geli-

yordu. İçeri girdiğinde ben de girdim. Ve büyük bir şaşkınlıkla babasının ölmediğini gördüm. Babası bir köşede hasırın üstünde oturmaktaydı. Yüzünde donmuş bir küskünlük görünüyordu.

«Babanız ölmemiş işte. Eşlerini neden boğdurdunuz?» dedim.

«Babam öldü,» diye yanıtladı oğlu. «Bu adam artık benim babam değildir. Şimdiden ölmüş sayılır. Diri diri gömülecektir.»

«O zaman Fiji Adaları yerlileri arasındaki töreyi anımsadım. Baştaki şef ihtiyarladı ya da hastalandı mı, şef adayı evladının babasını ortadan kaldırmaya hakkı vardır. Çünkü şef ölmüş sayılmaktadır. Bundan ötürü de diri diri gömülür. Şimdi genç Şef bu töreye uyuyordu. Tüm yakarılarıma karşın o gün ihtiyar Şef, gözlerimin önünde boğulan dört karısıyla aynı mezara diri diri gömüldü. Bu hali seyrederken yüreğim iniltilerle doluyordu. Bu insanların yüreklerini de yumuşatması için Tanrı'ya yalvarmaya başladım. Dualarım kabul edildi ki, hemen karşılığını aldım. Ölen babasının yerine geçen kabile Şefi, bir hafta sonra tanrılarını omuzuna yüklenmiş, ağırlığı altında inildeyerek bana geldi. Yükünü yere ayaklarımın dibine atıp benim yakmamı diledi.

«Ne kadar sevindiğimi anlarsınız. Hemen yerimden fırlayıp Şefi kucakladım. Gözlerinden sevinç yaşları akıyordu. Bir ateş yaktım, putları küle dönüştürdük. Hem de geniş bir halk kalabalığının ortasında... Bu törenden halk öylesine korkuya kapılmıştı ki, biz putları yakarken üzerimize öc yıldırımlarının yağmasını bekleyerek geriye çekilmiş bakıyorlardı. Bize bir şey olmadığını görünce de fikirleri değişti. Gerçek Tanrı'nın bizim Tanrı olduğunu düşünmeye başladılar. O günden sonra da bizim elçilik kalabalığı genişledi. Şimdi kabilede tek kişi yoktur ki evindeki putlarını yakmamış olsun. Tüm kabile din yolundadır. Ondan sonra nasıl ilerlediğimizi söylememe gerek yok. Siz görüyorsunuz,» diye eliyle

çevresinde geniş bir hareket yaptı. «Bu köy ve bu kilise bir yıl önce yoktu.»

Anlattıklarıyla çok ilgilenmiştik. Böyle kana susamış bir toplumu aydınlatmak üzere bu karanlıklar adalarına paha biçilmez iyilikler yapan şu misyonerler topluluğunu başarılı kılması için Tanrıya dua ettim. Başka kabilelerin bu putları yakan kabileye küstüğünü, burasını baştan başa yakmakla gözdağı verdiklerini, ama şimdiyedek bir şey yapmadıklarını anlattı: «Eğer bir kötülük yapmaya kalkarlarsa Tanrı bizden yanadır, bizi koruyacaktır,» dedi.

Jack, sordu: «Bu denizlerde misyonerlerin çok sayıda yerleşim merkezleri var mı?»

«Evet var. Londra'daki merkez Tahiti grubunda çok misyoner bulunduruyor ve o çevredeki adalar da, Fiji Adaları da Wesleyans grubunun yönetiminde. Başka gruplar içinde de Amerikan misyonerlerinin pek çok istasyonları bulunmakta. Ama, dostlarım, bunların dışında hâlâ yüzlerce ada var ki, yerlileri Tanrı'yı duymamış. Binlerce ve binlerce insan, yaşarken ve ölürken hâlâ o korkunç günahları işlemekte, size anlattığım cinayetleri yapmaktadır.» Yüzlerimizi birer birer inceleyerek: «Size güveniyorum, dostlarım, eğer İngiltere'ye dönecek olursanız, bu adalarla ilgili olarak işittiğiniz korkunç olayların, gerçeğin ta kendisi olduğuna onları inandırın,» diye sözünü sürdürdü. «En kötüsü anlattığınızda da gerçeğin ancak yarısını anlatabilmiş olacaksınız. Karanlıklarda işlenmiş öyle kötülükler vardır ki, bunlar dile getirilmemelidir. Onlara ayrıca anlatmalısınız ki...» Çevresine bakınarak gülümserken gözlerinde biriken minnet yaşları kömür karası yüzünden kayıyordu. «Evet, artık buranın kutsanmış bir yer olduğunu bildirmelisiniz.»

İstediklerini elbette yerine getireceğimizi söyleyerek ona güvence verdik. Köye doğru dönerken öğle olmuştu. Pırıl pırıl bembeyaz evcikleri işaret ettik.

«Kireç badanasından böyle görünüyorlar,» diye yanıtladı öğretmen. «Size anlattığım gibi, puta tapmaktan vazgeçtiklerinde, onları kendilerine ev yapmaya, şu gördüğünüz güzel kiliseyi yapmaya yönelttim. Çatısı çıkıp öteki bölümleri de bitince, denizden mercan getirmelerini istedim. Durmadan taşıdılar. Odun kestirdim, odun yığınlarının üzerine mercanları döktürüp odunları ateşe verdim.

«Zavallı halk şaşkınlık içinde bağırıyordu: 'Bakın! Bakın! Şu Hıristiyanlar ne olağanüstü insanlar! Taşları kızartıyorlar. Bundan böyle artık taro ya da ekmek ağacının yemişini yememiz gerekmeyecek. Taş yiyebileceğiz.'

«Mercanların yana yana incecik, yumuşak ve apak bir toz halinde azaldığını görünce büsbütün şaşırdılar. Sevinçle bağırıp çağırarak bu kireci suyla karıştırıp yüzlerine, vücutlarına sürdüler, beyaza boyandı tüm köy halkı; neşe içinde çığlıklar koyuveriyorlardı. Benim o arada başka bir iş yapmaya başladığımı görünce şaşkınlıkları daha da arttı. Eşyaya gereksinmem vardı. Önce bir torna yaptım. Tornada ilk yaptığım şey de bir kanepe ayağı oldu. Tahta ayak meydana çıkınca Şef hayranlık ve sevinçle ayağı yakaladığı gibi köyün içinde herkese göstererek dört döndü. Ahali hayran hayran seyrediyordu. Derken Şef, kanepenin ayağını ipe bağlayarak süs diye boynuna astı. Sonradan bana itirafta bulundu: Eğer Hıristiyan olmadan önce görseymiş bunu kendisine put yaparmış.»

Öğretmen sözünü bitirdiğinde kapısının önüne varmış bulunuyorduk. İşi olduğunu bildirerek bizi kendi keyfimizce eğlenmeye bıraktı.

Jack, birden bize dönüp ceketinin düğmelerini de ilikleyerek:

«Çocuklar, ben savaşı seyretmeye gidiyorum,» dedi. «Kan döküldüğünü görmekten özel bir zevk almam ama, şu adamların ne yaptıklarını, hareketlerini ve alışkanlıklarını incelemeliyim ki, eğer gerekirse bir şeyler bilerek,

yetkiyle konuşalım. Buradan ancak sekiz dokuz kilometre uzaklıktaymış. Herhalde gitmenin bir rizikosu yok. Olsa olsa serseri bir taş çarpar, ya da ıskalanmış bir ok gelir. Siz de var mısınız?»

Peterkin, «Hiç kuşkun olmasın,» dedi.

«Eğer rastlantı eseri bizi görürlerse koşarak kaçarız,» diye ekledi, Jack.

Peterkin bağırdı: «Aman Tanrım! Sen kaçacaksın ha? Ben senin kaçanı ayıpladığım sanırdım.»

«Ayıplarım ama yapılması gerekli bir görevim varsa iş değişir,» diye söylendi Jack durgunca. «Eğer döğüşmek görevim ise döğüşürüm de. Değilse, döğüşmek istemiyorsam, döğüşmeye niyetli değilsem kaçarım. Eğer bize saldırırlarsa, Peterkin'in sapma kadar korkak olarak adlandıracağı bir kişi olarak tabanları kaldırıp kaçacağım... Haydi gelin!»

BÖLÜM XXXI

Garip ve kanlı bir çatışma - Adama kendi yurdunda karşı çıkılıyor - Dehşet veren işkence sahneleri ve gelecek korkusu.

Savaş alanının yerini öğretmenden sormuştuk. İki saatlik bir yürüyüşten sonra belirtilen yere ulaştık. Fundalıklarda döğüşme tutkusunda olan başka bir çok ada halkının aksine bunlar, savaş alanı olarak çıplak bir tepeyi seçmişti. Bu Mango'lular açık arazide karşılaşmayı yeğliyorlardı. İki taraf kıran kırana savaşa girişmeden önce biz olay yerine varmıştık. Kayalara sürüne sürüne, yüreklilik sınırımızın tükendiği noktaya kadar vardık; ve yere yatıp gözetlemeye başladık.

İki tarafın savaşçıları arka arkaya dört sıra olmuş, karşılıklı duruyordu. İlk sırada bulunanların elinde mızrak vardı. İkinci sırada bulunanlar mızraklıları savunmak üzere ellerine topuzlu sopalardan almışlardı. Üçüncü sıradakiler gençten adamlardı, onlar sapanla döğüşecekti. Dördüncü sıralarda ise kadınlar vardı. Bunlar sepetlerinde hem sapanla fırlatılacak taşları getirmişler, hem de savaşçılar için yedek sopalar, mızraklar taşımışlardı. Biz geldikten az sonra iki taraf büyük bir öfkeyle birbirine saldırdı. Hareketlerinin bilgiye dayanan hiçbir yanı yoktu. Karşılıklı duran yabanlar birbirlerine doğru koştu ve genel bir kargaşa yaratarak kırıma giriş-

tiler. Bunlar şu anadek gördüğüm en korkunç kılıktaki insanlardı. Kafalarında çeşitli nesnelerden yapılma tüylerle süslenmiş son derece çirkin savaş başlıkları vardı. Ellerinden geldiğince korkunç görünebilmek amacıyla yüzlerini ve vücutlarını boyamışlardı. Ağır sopalarını sallarken sıçrıyorlar, bağırıyorlar, çığlıklar atıyorlar, birbirlerini yere deviriyorlardı. Daha önce böylesine şeytana benzeyen insanlar görmediğimi düşündüm.

Kocalarını savunmak için ayaklarının dibinden ayrılmayan, öfkeden kudurmuş kadınların hareketi bizi çok şaşırtmıştı. İri yarı genç bir kadın, kocasının sıkıştırıldığını, zora girdiğini ve yenileceğini görünce koca bir taş alıp düşmanın kafasına atmca adamı yere serdi. Gerçi pek uzun sürmedi savaş. Bizden uzakta bulunan takım bozguna uğrayıp yerde onsekiz arkadaşlarının ölüsünü bırakmıştı. Yenenler bunların kafalarını yarıp beyinlerinin bir parçasını bir yaprağın üstüne koyarak çekip gittiler. Sonradan öğrendiğimize göre insan kurbanlarından bir avans olarak bu beyinleri tapmağa götürüp tanrılarına armağan ederlermiş. Arkadan da öldürdüklerinin cesetlerini götürürlermiş.

Tanık olduğumuz kanlı sahnelerin verdiği derin bir üzüntüyle köye döndük.

Ertesi gün öğretmenle kahvaltı ettikten sonra planımızı uygulamak için hazırlığa giriştik. İlk önce Öğretmen bizi bu işten vazgeçirmek için çok uğraştı; Jack'a dönerek: «Bu canavar yabanların arasma girmenin ne kadar tehlikeli olduğunu bilmiyorsunuz. Ben de gerçekten Avetea'ya çok acıyorum ama onu kurtarmayı başaramayacağınızı biliyorum. Böyle bir girişimde kendiniz öleceksiniz,» dedi.

Jack, durgunca yanıtladı: «Haklı bir dava uğruna ölmekten korkmam ben.»

O konuşurken Öğretmen onaylamış gibi gülümsedi. Bu konuda biraz daha konuştuktan sonra çevirmen olarak bizimle birlikte gitmeye razı oldu. Gerçi Tararo ona

pek dostça davranmıyormuş ama, son zamanlarda saygılı olmaya başlamış.

Gemiye bindik. Adamın çevresinde dolanıp yamyam köyünün karşısında demir atmaya karar vermiştik. Köy halkını da gemiye doldurmuştuk. Pirinç topumuzu ortaya çıkartıp yabanları korkutacağımızı umuyorduk. Derken Öğretmen de gemiye geldi. Yelkenleri açıp yola koyulduk. İki saat sonra kayalıklar koca topun patlamasıyla titreşti. Selam atışı yaptıktan sonra İngiliz sancağını çekerek demir atmıştık. Kıyıdaki kaynaşma yerli halkı nasıl dehşete saldığımızı bize anlatmaya yetti. Ama kendilerine zarar vermeyecek bir öneride bulunacağımızı anlayınca denize bir kano indirip ihtiyatla küreklere asıldılar. Öğretmen ortaya çıktı ve dost olduğumuzu, Şefle görüşmek istediğimizi anlattı. Dönüp Şefi gemiye getirmelerini istedi.

Uzun süre sabırsızlıkla yanıt bekledik. Bu arada Öğretmen bize dini kabullenen adalarda nasıl bir değişiklik olduğunu anlatıyordu. Bu iyi haberleri işittikçe de bizim nasıl kıvanç duyduğumuzu görerek dinsel açıdan bizim kendi görüşlerimizle de ilgilendi, öğrenmek istedi.

İtiraf edeyim ki Öğretmen ciddi bir tavırla konuşurken ben için için kendimi suçlayarak verecek yanıt bulamıyordum. Peterkin de bu konulardan sanırım isteyerek kaçınıyordu. Jack ise, aksine, dinsel konularla çok ilgilenmiş görünmekteydi, merakla dinlediği yüzünden belli oluyordu. Öğretmenin sözlerini onaylıyor, derinliğine sorular soruyordu. Bu arada geminin tayfalığını yapan yerliler, şu anda işleri olmadığından yere çökmüşlerdi. Kendi dillerine çevrilmiş din kitapları ellerindeydi. Hep birlikte ilahiler söylüyorlardı. Az sonra Öğretmen de onlara katıldı.

Biz böyle oyalandığımız sırada denize yine bir kano indirildi. Az sonra birçok yaban gemiye çıktı. Biri Öğretmene yaklaşarak Tararo'nun bugün gelemeyeceğini bildirdi. Çünkü herne pahasına olursa olsun, ertelenme olasılığı bulunmayan tanrılarına adanmış dinsel bir tö-

rende bulunması zorunluymuş. Ayrıca da adadan ayrılmak üzere dost bir kabile şefiyle ilgilenmek istiyormuş. Bundan ötürü Öğretmen ve arkadaşlarından karaya çıkıp kendisini görmelerini dilermiş. Yanıt olarak Öğretmen Şefin dileğini hemen yerine getireceğimizi açıkladı.

Küçük kayığımıza binmek üzereyken Jack dedi ki: «Arkadaşlar, ben yanıma hiç silah almadım. Sizin de almamanızı öneririm. Artık hepten bu yaban adamlarının elindeyiz. Zaten en fazla yapabileceğimiz şey, eğer bize saldırırlarsa teslim olmadan önce birkaçını öldürmektir. Şu anda sanırım tek şansımız, aşağıdan almamıza bağlıdır. Siz ne dersiniz?»

Ben biraz da memnun, razı oldum. Peterkin, yabanların ödünü patlatmak amacıyla yanına aldığı karabinayı ve ayrıca atın eğerine sokulacak türden iki koca tabancayı yanıt olarak yere bıraktı. Bunun üzerine kayığa atlayıp küreklere asıldık.

Kıyıda çıplak yabanlardan oluşan bir kalabalık bizi karşılayıp kaba kaba bağırarak selamladı. Bizi bir eve, daha doğrusu bir sundurmaya ulaştırdılar. Bir domuz kızartılmış ve çeşitli sebzelerle bir şölen hazırlanmıştı. Yemek bitince Öğretmen bizi Şefe götürmelerini diledi. Onun bu isteği üzerine bir duraksama oldu. Yerliler kendi aralarında tartışıp bir karara vardılar ki içlerinden biri ayağa kalkarak Öğretmene bir şeyler söyledi.

Yerli susunca Jack sordu:

«Ne dedi bu adam?»

Öğretmen yanıtladı: «Şef şu anda kendi tapınağına Tanrısını görmeye gidiyormuş. Şimdi bizimle görüşemezmiş. Biraz sabırlı olalım, dostlarım.»

Jack ayağa kalkarak bağırdı: «Eğer beni görmeye gelmeyecekse, ben gider kendisiyle görüşürüm. Kaldı ki tapınaklarında nasıl bir tören yaptıklarını da merak ediyorum. Benimle gelir misiniz, arkadaşlar?»

Öğretmen başını salladı: «Ben gelemem. Dinsizlerin tapınağına gidip onların insanlık dışı ayinlerine tanık

olamam. Ben ancak o tapınağa alçakça hareketlerinden ve çılgınlıklarından ötürü onları suçlamak için gidebilirim.»

«Pekâlâ,» dedi Jack. «O halde ben yalnız gidiyorum. Çünkü ne yaptıklarını görmeden onları suçlayamam.»

Jack kalktı. Biz de gitmeye karar verdiğimizden onu izledik. Köyün arkasında yüksekçe bir arazide muz ağaçlarından bir koru vardı. Tepede bir grup demir ağacının gölgeliğinde tapmak dikkati çekiyordu. Köyün içinden geçerken, kaba saba kulübeler, sundurmalarla ve çırılçıplak, yaban görünüşlü adamlarla öğretmenin köyü arasında bir karşılaştırma yapmaktan kendimi alamadım. Öğretmenin deyimiyle kendi köyü «giyimli ve doğru yolda» idi.

Tepeye uzanan genişçe bir yoldan saptıksa da, arkadan bize gittikçe yaklaşan haykırışlarla durakladık; ve kıyıya, koruluğa çekilerek onların yaklaşmasını bekledik. Bunlar törene katılmak üzere yola koyulmuş bir alaydı. Çoğu heyecandan delirmiş gibi dansediyordu. Kara, kırmızı ve sarı boyaları yüzlerine ve çıplak vücutlarına buladıklarından çirkin mi çirkin ve tiksindirici idiler. Bu alayın ortasında bir grup insan üç ya da dört kalas taşıyordu. Bunların üzerine de sıra halinde bir düzine insan oturtulmuştu. Emo Adası'nda kurban edilen insanları anımsayınca elimde olmayarak titredim. Korkuyla Jack'a baktım.

«Jack, bu zavallı adamlara aklın almayacağı işkenceleri uygulayacaklar diye çok korkuyorum. Tapınağa gitmesek olur. Yalnız dehşete kapılmakla kalacağız ve kurbanlara hiçbir yararımız dokunmayacak. Çünkü korkarım öldürecekler onları,» dedim.

Jack'ın yüzünde acıma duygusu apaçık görünüyordu. Yavaş sesle yanıtladı: «Korkma, Ralph. Bu garipler uzun süre önce acı çekmekten kurtulmuş.»

O konuşurken irkilip baktım. Şimdi tam bizim bulunduğumuz yere yaklaştıklarından tahtanın üzerine sıralanmış insanların ölmüş olduklarını gördüm. Oturur

durumda tahtalara sıkıca bağlanmışlardı. Görmeyen gözlerle düşmanlarına, sanki bundan böyle kendilerine hiçbir yoldan acı veremeyecekleri için alaycı bir ifadeyle tepeden bakıyorlardı. Sonradan işi anladık: Bunlar dünkü savaşta öldürdükleri düşmanlarıymış. Şimdi ilk iş Tanrılarına takdim etmek sonra da yemek üzere onları götürüyorlardı. Bunların ardından iki kişi daha göründü. Ortalarında bir üçüncü adam daha vardı ki, elleri arkasında bağlıydı. Emin adımlarla yürüyordu. Yüzünde hiç umursamayan bir ifade vardı. Bunun, işlediği suçlardan ötürü hafif bir cezaya çarptırılmak üzere götürüldüğüne karar verdik. Bu törensel geçitin ardından bağırıp çağırarak kadınlar, çocuklar gelmekteydi. Biz de onların arasına karışıp birlikte yürüdük.

Birkaç dakika sonra tapınaktaydık. Tapmak yüksek ve helis biçiminde bir yapıydı. Bir yanı açıktı. Çevresine insan kemikleri, kafatasları saçılmıştı. İçinde bir masanın başında uzun kır sakallı yaşlı bir adam üç ayaklı bir iskemlede oturmuştu. Önünde tahtadan ve kemiklerden yapılma pek çok bıçak ve bambudan yapılma sivri uçlu çubuklar vardı ki, anlaşıldığına göre masa bir anatomi masasıydı. İleride bir yerde tanrılarına adanmış çeşitli öteberi duruyordu. Aralarında mızraklar, topuzlu sopalar dikkati çekiyordu. Sopalardan birine insan dişlerinin yapışıp kalmış olduğunu farkettim. Bu sopayı herhalde bir kurbanın ağzına indirmişlerdi.

Tapınağın önünde kırmızıya ve isle karaya boyanmış cesetler oturur durumdaydı. Dan-vosa (konuşmacı) ilerledi ve ellerini o cesetlerin başlarına koyup azarlayıcı bir sesle konuşmaya başladı. Alçak sesle ama alaycı bir ifadeyle konuşuyordu. Neler söylediğini anlamıyorduk; sesinin perdesi gittikçe yükseldi ve heyecanlandı. Sonunda ciğerlerinin tüm gücüyle bağırdı çağırdı. Cesetleri tekmeleyerek konuşmasını bitirince, halkın bağırışları ve kahkahaları arasında koşarak oradan kaçtı. Şimdi halk üşüşmüş, cesetleri kimi bacaklarından, kimi kollarından, kimi kafalarından yakalayıp dışarı çıkart-

mıştı. Ağaç kütüklerinin, taşların, batakların üstünden yorulup takattan kesilinceye kadar sürüklemişlerdi. Sonra tapınağa getirildi cesetler ve rahipler tarafından parçalandı ve parçalar pişirilmek üzere götürüldü.

Tapınağa yakın bir yerde bir ateş yakılmıştı. Kızarıncaya kadar ısıtıldı taşlar, sonra yere yayıldı. Isıyı hafifletmek için de üzerine kat kat yaprak serdiler. Bu fırma cesetler yerleştirip pişmeye bırakıldı.

Derken kalabalık çığlıklar ata ata bir tepeciğe daha doğrusu bir tümsek yere koşmaya başladı. Orada bir ev çatısının yerine yerleştirilmek üzere yapılmış olduğunu gördük. Dehşet tablolarından midemiz bulanarak ama yine de merakla büyülenmiş gibi biz de arkalarından otomat gibi koşuyorduk. Nerede olduğumuzun ne yaptığımızın pek farkına varmayarak korkulu bir rüya görüyormuşuz duygusuyla hareket ediyorduk.

Oraya varınca kalabalığın belirli bir noktada biriktiğini farkettik. Aralarına sokulup ne yaptıklarını görmek istedik. Geniş bir tahta ya da direk evin başka tahta bölümleri arasında yere uzatılmıştı. Ucuna yakın bir yerde yaklaşık iki buçuk metre derinlikte ve altmış yetmiş santim derinlikte bir çukur vardı. Biz bakınırken, elleri arkasında bağlı ve iki kişinin ortasında gördüğümüz adam getirildi. Şimdi ellerini çözmüşlerdi ama ayakları sımsıkı bağlıydı. Evin o geniş direği deliğin içine sokuldu, adam da yanına bırakıldı. Başı deliğin epeyce altında kalmıştı. Kolları ise direğin çevresinde kavuşturulmuştu. Artık delik doluncaya kadar toprak atmaya ve dolunca üstünü çiğnemeye başladılar. Sonradan öğrendik ki, bu tören hemen her zaman ya yeni bir tapınağa adak diye ya da yeni yapılacak bir Şef evine adak diye yapılırmış.

Jack, bu korkunç drama daha fazla dayanamayarak:

«Haydi gelin, yeteri kadar gördük,» diye bağırdı. «Yeterinden de fazlasını gördük... Haydi gidelim buradan.»

Öğretmenle buluşmak üzere aceleyle arkamızı dönüp yürüdüğümüz sırada Jack bembeyaz kesilmişti, yorgun görünüyordu. Yabanların işkence tutkusunu düşünerek ne derece tasalandığını anlıyordum. Avatea'yı bu acımasız adamların elinden kurtarmak için, onlara karşı kullanmaya hazır olduğu birkaç silahımızın yetersizliğini hesaplıyordu.

BÖLÜM XXXII

Beklenmedik bir keşif ve sonuçlarına yürekli ve umursamayarak meydan okuma - Kaçma plânları ve yüreklice kararlar.

Kıyıya dönünce arkadaşımıza gördüklerimizi anlattık. Öğretmen çok üzüldü, için için ağlıyordu. Uzun uzun konuşmamıza vakit kalmadan Tararo kıyıya geldi. Arkasındaki bir sürü insan, başlarının üstünde taşıdıkları sepetlerle sebze ve meyve getirmişlerdi.

Karşılamak üzere yürüdük. Çevirmenin aracılığıyla bizi görmekten mutlu olduğunu söyledi.

«Arkadaşlarımın benimle görüşmek istemelerinin nedenini öğrenebilir miyim?» dedi.

Öğretmen, Avatea'nın kurtulması için dilekte bulunmaya geldiğimizi anlattı.

Jack: «Söyleyin, bunu kendisinden istemeye hakkım vardır. Çünkü ben yalnız kızın değil, kendi adamlarının da hayatını kurtarmıştım,» dedi. «Kendisine anlatın ki, kızın dilediğini yapmakta özgür olmasını ve Hıristiyan dinine girmesine de izin verilmesini dilemeye gelmişiz.»

Bu sözler çevrildiğinde, Şefin kaşları çatıldı. İsteklerimizi yerine getirmeye yanaşmayacağı yüzünde açık-

ça okunuyordu: Yanıt vermekte epeyce zorluk çektiğini anladık.

Jack sordu:

«Ne diyor?»

«Üzgünüm ama, öneriyi kabul etmiyor. Arkadaşına adadığı kızı ona göndermekle yükümlü bulunduğunu, hatta bu sözün yerine getirilmesini bekleyerek şimdi Adada bir elçinin bulunduğunu da ileri sürüyor.»

Jack öfkesini yatıştırmak ister gibi dudağını ısırdı: «Söyleyin Tararo'ya, dileklerimi yerine getirmemesi kendisi için hayırlı olmaz,» dedi. Ve gözlerinde şimşekler çakarak ekledi: «Söyleyin ona, eğer kızı vermezse gemimin güvertesindeki koca top köyünü denize uçuracaktır.»

Öğretmen: «Hayır dostum, bunları ona söylemeyeceğim. Kötülüğü iyilikle alt etmeliyiz,» dedi.

Jack'ın öfkeli tavırlarından kuşkulanan Şef Öğretmene sordu: «Ne diyor, arkadaşım?»

Öğretmen: «Canı sıkıldı,» diye yanıtladı.

Tararo küçümseyen bir tavırla arkasını dönerek sepetleri getiren adamlara doğru yürüdü. Adamlar şimdi getirdiklerinin hepsini bir yığın halinde kıyıya bırakmışlardı.

«Ne yapıyorlar orada?» diye sordum.

«Sanırım, birine vermek niyetiyle getirdikleri hediyeleri yığıyorlar,» diye yanıtladı Öğretmen.

Bu arada iki adam genç bir kızı aralarında yederek sebze ve meyve yığınına yaklaştı ve kızı bu yığının üstüne oturttular. Biz şaşkınlık ve korkuyla bakakaldık. Karşımızda duran kızın Samoa'lı Avatea olduğunu tanımıştık.

Şaşkınlık ve gittikçe yoğunlaşan bir korkuyla olduğumuz yerde çakılmış kalmıştık.

Öğretmen, Jack'ı kolundan tutarak derin heyecanını yansıtan bir sesle fısıldar gibi konuştu: «Benim sevgili genç dostum, şu anda bile kızı kurban edebilirler.»

«Öyle mi?» diye heyecanla bağırarak, Jack öğretmeni itip yolunu kesmek istiyen iki yerliyi de savurunca koştu ve yığının öte yanına sıçrayınca Avaeta'yı kolundan yakaladı. Bir anda onu yığının üstünden indirip sırtını bir ağaca dayadı. Bu arada şaşkınlıktan taş kesilmiş, güçsüz kalmış bir yerlinin elinden topuzlu sopayı çekip almıştı. Başının üstünde sallıyordu sopayı. Yüzü öfkeyle yanıyordu. Bağırmaktan çok çığlığa benzer bir sesle: «Haydi yaklaşın bakalım tüm kabile. Siz istediniz bunu. En kötüsü neyse yapın...» dedi.

Bu meydan okuyuş karşılıksız kalmayacaktı. Orada bulunan tüm yerliler, ellerinde sopa ve mızraklarla Jack'a saldırdı. Eğer o anda Öğretmen koşup aralarına girmeseydi ve sesinin tüm gücüyle haykırmasaydı, yerliler, yürekli Jack'ın kanına bulanacaktı kesinlikle.

Öğretmen: «Ellerinizi indirin, savaşçılar!» diye haykırmıştı. «Bu konu sizi ilgilendirmez. Bu adamın yaşamasına ya da ölmesine Tararo karar verecektir.»

Yerlilerin saldırısı durdurulmuştu. Artık bilemem, o anda Öğretmenin üstünlüğünü kavrayıp boyun eğmelerinden midir, yoksa Jack'ın gerektiği anda yardımına koşup hayatını kurtarmış olmasından mıdır, Tararo etki altında kalarak ilerledi, elini sallayarak adamlarına: «Bırakın! Genç adamın hayatı bana aittir,» dedi. Sonra Jack'a dönerek sözünü sürdürdü: «Bana rehinsin artık. Özgürlüğün ve yaşamın benim elimdedir, teslim ol. Biz şu kıyıdaki kumlardan daha çoğuz. Sen bir kişisin, öleceksin!»

Öğretmen bunları çevirdiğinde, Jack: «Alçak!» diye bağırdı. «Ben ölebilirim ama, bil ki tek başıma ölmeyeceğim. Bu kızın kılına dokunmayacağına söz verinceye kadar da teslim olmayacağım.»

Bu sözler çevrilince Şef kibirli bir tavırla yanıtladı: «Çok kibirlisin ama budalasın! Buna karşın ben yine de, Avetea'nın hiç değilse üç gün için buradan gönderilmeyeceğini vadediyorum,» dedi.

Öğretmen yalvarırcasına Jack'a fısıldadı: «Bu anlaşmayı kabul et. Eğer bu çılgınca saldırıda ısrar edersen seni öldürürler, Avetea da yitirilmiş olur. Üç gün küçümsenmeyecek bir süredir.»

Jack, bir an duraladıktan sonra sopasını indirip öfkeyle yere attı. Kollarını göğsüne kavuşturdu ve sessizce başını önüne eğdi.

Onun boyun eğmesine Tararo memnun olmuş göründü. Öğretmene Jack'ın daha önce yaptığı yardımları unutmadığını, bundan ötürü onu serbest bırakacağını Jack'a açıklamasını istedi. Bir koşulu vardı, kendisi bu konu üzerinde düşünüp karar verinceyedek gemi burada kalacaktı.

Öğretmen bu sözleri çevirmek üzere, Avatea'nın bulunduğu yere doğru olanağı bulunduğu oranda kuşku uyandırmadan yaklaşmış ve kendi dillerinde kıza birkaç kelime fısıldamıştı. Bütün bu olup bitenler sırasında Avatea ağaca dayanmış, dimdik ve tam bir kayıtsızlık içinde duruyordu. Olaylarla hiç ilgilenmemiş görünüyordu. Kara gözlerinin bir bakışıyla öğretmene yanıt verdikten sonra gözlerini yine yere ayaklarının dibine eğdi.

Tararo kıza yaklaşıp elinden tuttu ve direnişiyle karşılaşmadan onu götürdü. Jack, Peterkin ve ben Öğretmeni de yanımıza katıp gemiye döndük.

Güverteye ayak basınca da hemen kamaraya indik. Jack büyük bir üzüntü içinde kendini kanepeye bıraktı. Öğretmen yanına oturup elini onun omzuna koydu: «Genç dostum, kendini öfkeye kaptırma,» dedi. «Önümüzde üç gün var. Zavallıyı tutsaklıktan kurtarmak için kendi gücümüzün yettiği yollardan birini seçebiliriz. Umutsuzlukla kendimizi koyuvermemeliyiz. Harekete geçmeliyiz.»

Jack, öfkeyle yerinde doğrulup saçlarını arkasına iterek bağırdı: «Harekete geçmek mi? Eli kolu bağlı bir insana harekete geçmekten söz etmek onunla alay etmektir. Ben nasıl harekete geçebilirim? Ben tek başıma

bir yabanlar ordusu ile de döğüşemem, evet.» Acı bir gülüşle ekledi. «Evet, onlarla döğüşürüm döğüşmesine ama Avatea'yı kurtaramam.»

«Sabırlı ol, dostum, şu anda duyguların el vermese de sabırlı ol. Sen kadere güvenmedikçe yalnız dua ile başarı sağlanmasını elbette bekleyemezsin. Eğer dinleyeceksen sana planımı anlatayım.»

Jcak, heyecanla: «Elbette dinlerim,» dedi. «Benim iyi dostum, sizin bir planınız olduğunu bilmiyordum. Anlatın... Şu kızı gemiye nasıl aktarabileceğimize değgin bir yol gösterebileceğinizi umuyorum. Hemen demir alır uzaklaşırız. Ama anlatın planlarınızı.»

Öğretmen dertli dertli gülümsedi: «Ah, benim dostum! Eğer demir alınırken en ufak bir ses duyulursa, o anda binlerce savaşçıyı güvertede bulursun. Şimdi bile, eğer Tararo'nun sana birazcık minnet duygusu olmasaydı, gemi çoktan elinizden alınırdı. Ama ben Tararo'yu iyi tanırım. Bütün puta tapanlar gibi o da yalancının biridir. Kızı vermeyi vadettiği Şef çok güçlü. Bundan ötürü Tararo ona verdiği sözü tutacaktır. Üç gün kıza hiçbir şey yapmayacağına söz verdi sana. Çünkü onu buradan alıp götürecek olanlar zaten üç günden önce hazırlanamazlar. Ama yine de seni bu üç gün için tutsak edebilirdi, etmedi. Tanrı bağışladı bize bu üç günü.»

Jack sabırsızlanarak konuştu: «Peki, ne yapmamızı öneriyorsunuz?»

«Planım çok tehlikeli ise de başka çare de bulamıyorum. Senin her türlü tehlikeye göğüs gereceğini bilmekteyim. Düşündüğüm şudur: Bu Adanın güneyinde elli mil uzaklıkta bir ada var. Ora ahalisi Hıristiyandır. İki yıl ya da daha fazla zaman geçti onlar Hıristiyan olalı. Orada en büyük Şef Avatea'nın sevgilisidir. Oraya bir kez varırsa Avatea kurtulur. Şimdi size şunu öneriyorum: Gemiden ayrılın. Böyle bir fedakârlıkta bulunabilir misiniz?»

Jack: «Dostum, ben eğer önemli bir işi başarmaya

karar vermişsem, o uğurda her fedakârlığı yaparım,» dedi.

Öğretmen gülümsedi: «O halde bu yerli yabanlar, senin bir kız uğruna bu gemiyi gönül rızasıyla gözden çıkaracağım akıllarına bile getirmezler. Bundan ötürü kız burada kaldığı sürece sizin de buradan ayrılmayacağınızı, bir şey yapmayacağınızı hesabederler. Bundan ötürü ben derim ki, kıyının el konmuş bölümünde yiyecek yığılıdır. Doldurursun küçük kayığı, atarsın Avatea'yı içine ve üçünüz küreklere asılır kızı Hıristiyan Adasına götürürsünüz.»

Peterkin: «Bravo!» diye bağırarak yerinden fırladı. ve öğretmenin eline yapışıp sıktı: «Efendim siz tam anlamıyla insansınız. Sizin bu kadar derinlemesine bir insan olduğunuzu bilmiyordum.»

«Bana gelince,» diye sözünü sürdürdü öğretmen. «Ben gemide kalacağım. Sizin gittiğinizi keşfedecekleri zamana kadar gemide kalacağım. Bana nereye gittiğinizi sorduklarında da yanıtlamayacağım.»

«Bunun sonu nereye varır?» diye sordu Jack.

«Bilmiyorum. Belki beni öldürürler ama...» Jack'a bakarak anlamlı bir gülüşle ekledi. «Ben de bir dava uğruna ölmekten korkanlardan değilim.»

Jack sordu: «Ama Avatea'yı nasıl ele geçireceğiz?»

«Belirli bir yerde bu gece onunla buluşmak üzere anlaştım. Sizi oraya götüreceğim. Sorunu orada tartışırız. Kız gözcülerinin arasından kolayca sıyrılabilecektir. Çünkü sıkı gözetim altında değil. Adadan kaçacağını hiç düşünmezler, buna eminim. Ama size önce de söylediğim gibi, çok tehlikeli bir iş bu. Açık denizde küçük bir kano ile elli millik yolu almak büyük bir yolculuk demektir. Kaldı ki adayı da bulamayabilirsiniz. Bulamazsanız o rotada en azından yüz yüzelli mil gitmeden başka bir adaya rastlayamazsınız. Eğer yolunuzu bulamaz da dinsiz yabanların bulunduğu başka bir adaya düşerseniz, Fijililerin yasasını biliyorsunuz. Kıyıya sü-

rüklenmiş biri ölüm hükmü giymiş demektir. Tüm bunları hesaba katın, dostlarım.»

Jack: «Ben hesaba katıyorum,» diye yanıtladı. «İş ki Avatea da böyle bir tehlikeyi göze alsın. Ben kesinlikle alırım. Benim arkadaşlarım da alır. Bundan başka...» Öğretmenin yüzüne dikkatle bakarak sözünü sürdürdü. «Sizin İnciliniz, yani İncilimiz der ki, başı dertte olan insan Tanrıya sığınır, rüzgârları yumruğunun içinde, suları da elinin çukurunda tutarmış.»

Artık karar verilen bu yolculuğun hazırlığına başlamıştık. Bize gerekecek şeyleri bir araya getirmeye, bize haftalarca yetecek kadar yiyeceği güvertede toplamaya koyulduk. Yolunu kesmeyecek ve tehlikeli olmayacak ölçüde kanoyu tıkabasa doldurmaya da karar vermiştik. Hareketimizden birkaç saat önce bunları kanoya yerleştirmek üzere hepsini bir yelken beziyle örttük. Gece kara perdesini sahnenin üstüne indirdiğinde kıyıya çıkmak üzere hazırlandık. İlk önce hepsinin önünde sıra sıra diz bükerek yerlileri ve öğretmeni selamladık. Öğretmen, görevimizde başarılı olmamız için dualar ederek bize katıldı. Kıyıya kürek çektik; ve kara derili öncümüzün ardına düştük. Köye yaklaşmak için bize geniş bir tur attırdı öğretmen ve randevu yerine vardık. Sık ağaçların kuytuluğunda beş dakika ancak beklemiştik ki, bize doğru gelen bir kara gölge kayarcasına yaklaştı.

Avatea yanımıza varınca Jack: «İşte geldi,» dedi. «Şimdi anlatın ona ne amaçla geldiğimizi de zaman kaybetmeyelim.»

Avatea alçak bir sesle: «Ben azıcık İngilizce anlarım,» dedi.

«Öyle mi?.. Nereden öğrendin İngilizceyi?» diye Jack hayretle sordu. «Sizi son gördüğümde taş gibi dilsizdiniz!»

Öğretmen yanıtladı: «Bu adaya geldiğindenberi bildiği kadarını benden öğrendi.»

Bunun üzerine planımızı tüm ayrıntılarıyla anlattık. Tehlikeleri saydık döktük. Kaçmak için neleri göze alması gerektiğini kendisine önceden haber vermek zorunluydu. Önceden düşündüğümüz gibi kız, buradan kurtulmak uğrunda her tehlikeye göğüs germeye hazırdı. Önüne serilen bu kurtuluş olasılığından ötürü sevinçliydi.

Jack sordu: «Demek bizimle gelmeye hazırsınız?»

«Evet, geleceğim.»

«O kadar uzun süre açık denizlerde yolculuk etmekten korkmuyor musunuz?»

«Hayır, korkmuyorum.»

Biraz daha konuştuktan sonra, Öğretmen dönmek zamanı geldiğini bildirdi. Avatea'ya iyi geceler diledik. Ertesi gece hava kararır kararmaz kanoyu koyun neresinde bulacağını tarif ettikten sonra aceleyle oradan ayrıldık. Yağlanmış sessiz küreklerimizi çekerek uskunayı bulduk. Avatea, Mango yabanlarının arasında kendisine zindanlık yapan kulübesine doğru yine kayarcasına uzaklaşmıştı.

BÖLÜM XXXIII

Kaçış - İzleniş - Umutsuzluk ve sonucu - Adama kendi yurdunda yine karşı çıkılıyor - Gözdağı veren müthiş tehlike ve şaşırtıcı bir şekilde giderilişi - Müthiş bir fırtına.

Tasarladığımız kaçış anı yaklaştıkça, planlarımız öğrenilirse diye doğallıkla korkumuz artıyordu. Ertesi günü sinir gerginliği içinde geçirdik. Kıyıya çıkıp sözde halkın yaşayışını, evlerini merak ediyormuşuz gibi köyün çevresinde dolaşmaya karar verdik. Bir gün önceki olaylara kayıtsızmışız gibi bir tavır takınmak başka herhangi bir davranışa oranla daha az kuşku uyandırır, diye düşünüyorduk. Biz böyle dolaşırken gemide Hıristiyan yerlilerle kalan öğretmenin yüksek perdeden sesi kulaklarımıza geliyordu. Hep birlikte ilâhiler, dualar okuyorlardı.

Sonunda uzun ve usandırıcı gün sona erdi. Güneş denize indi. Bu bölgede gurup vakti kısa sürer, önce de belirttiğim gibi karanlık birden çöker. Aceleyle kayığımıza birkaç battaniye attık. Kendimiz de içine atladık. Gemideki yerlilerle vedalaştıktan sonra, olabildiği kadar kıyıya yakın gitmeye özen göstererek lagonda yavaşça ilerledik. Yağlı küreklerimizle derin bir sessizlikte kürek çekiyorduk. Öyle ki, birkaç metre öteden bizi gören biri kayığımızı hayalet kayığı sanır, ya da karanlık sularda gölgeye benzetirdi. Havada en ufak bir esinti yoktu. Bereket versin, kıyıya çarpan dalgaların şıpırtısı

uzaktaki mercan kayalarında patlayan dalgaların uğultusu ile karışıyor, küreklerimizin suya dalarken çıkarttığı hafif şıpırtıyı bile boğuyordu. Uçurumun kara gölgesine sinmiş küçük kanomuza yaklaşık bir çeyrekte yanaştık. Kanomuzu önceden doldurmuş, hemen denize indirmek üzere burnunu çevirmiştik. Küçük kayığın dibi kumlara sürtünce bir el burnuna yapıştı, hayal gibi bir insan göründü.

Peterkin kıyıya atlarken fısıldadı: «Haaa... Sen misin Avatea?»

«Evet benim,» diye yanıtladı kız.

Jack: «Tamam... Şimdi yavaş...» dedikten sonra Öğretmene fısıldadı: «Kanoyu itmek için bana yardım ediniz. Peterkin sen de şu battaniyeleri kanoya aktar. Çok geçmeden gerekecektir. Avatea sen ortaya geç. Oldu işte.»

Öğretmen bir fısıltıyla sordu: «Her şey hazır mı?»

Peterkin: «Hayır, tam hazır değil,» dedi. «Ralph sen şu kürekleri tut, olabilirse bir yere bağla şunları. Bu yassı padıllardan hoşlanmıyorum. Ancak kendimizi emniyette bulursak onları kullanmayı deneyeceğim.»

«Tamam o halde. Bin de artık gidelim.»

Bir kez daha iyi yürekli Öğretmenin elini sıktık. Dua sesleri hâlâ kulaklarımızda, kıyıdan ok gibi uzaklaştık. Lagonun durgun sularında canla başla ve bütün gücümüzle hızlı hızlı kürek çektikten sonra açık denizin kabaran dalgaları üstünde kendimizi bulduk. Bütün gece ve bütün gün hemen hemen hiç konuşmadan ve hiç durmadan kürek çektik. Yalnız iki kez gücümüzü kazanmak için birkaç lokma bir şey yiyip birkaç yudum su içtik. Jack yola çıkmadan önce Adanın kerterizini almış küçük bir cep pusulası karşısında duruyordu. Kanonun rotası Güneydi. Şimdi gideceğimiz adayı bulmak şansımız büyük ölçüde dümencinin hiç kaydırmadan küçük teknemizi, sürekli tam rotasında tutmasına bağlıydı. Peterkin ve ben burunda kürek çekiyorduk. Avatea yorulmak bilmeden ortada çalışıyordu.

Denizin pırıldadığı kesimde güneş yavaş yavaş sulara dalmak üzere alçalırken Jack kısa küreğini yanına bırakıp durmamızı söyledi.

Ciğerlerine derin derin uzun bir soluk çekerek: «İşte şu kara şeytanlarla aramızı epeyce açtık. Şimdi keyfimizce yemeğimizi yiyip doğru dürüst uyuyabiliriz,» dedi.

Peterkin: «Duyun! Duyun! Bu soylu Jack neler söyledi!» diye bağırdı. «Bana bir yudum su ver, Ralph. Neyin var kızım senin? Güneş ışığında gözlerini kırpıştıran bir kara baykuşa benziyorsun.»

Avatea gülümsedi: «Uykum var.» Sanki bunu kanıtlamak ister gibi başını kanonun kenarına dayadı ve hemen derin bir uykuya daldı.

Peterkin alabildiğine gülümseyerek: «Bu alışılmamış manitalı uyku biçimi,» dedi. «Şunu uyandırıp önce bir şey yemesini söylesek ne dersiniz?» Sonra ciddi ve düşünceli bir tavırla ekledi: «Belki uyandırmadan ağzına yiyecek koyabiliriz. Baksanıza şu anda nasıl hoş bir şekilde açık duruyor. Hem öğreniriz bakalım, uyurken yutabiliyor mu? Eğer yutabiliyorsa, Ralph, sen şuraya karşısına geçer yavaş yavaş beslersin. Jack ve ben de bu arada tıkınırız. Doğrusu çok zaman kazanmış oluruz.

Peterkin'in bu fikrine gülmekten kendimi alamadım. Üzerinde düşününce gerçekten dikkate değer göründü ama yine de uygulamaya geçmedim. Uyku sırasında yemeğin gırtlak yerine nefes borusuna gidebileceğinden korkmuştum. Bunu Peterkin'e söyleyince bağırdı:

«Yanlış yere mi gidermiş? Neden? İnsan tek gözüyle bile Avatea'nın gırtlağından aşağı indiğini, nefes borusundan gitmediğini görür. Sen birdenbire aşırı bencil bir adam kesildin. Senin gırtlağın dışında dünyadaki tüm gırtlakların başka türlü olduğunu düşünüyorsan, iş değişir. Bu kadar lâf edeceğine Jack tümünü bitirmeden bana biraz domuz eti ver. En azından bir dakikalık lokma hakkımı yitirmiş durumdayım.»

Jack yavaşça: «Peterkin, sen saçmasapan bir adamsın,» dedi. «Hem de beş para etmez küçük bir külhanbeysin.» Bu arada soğuk domuz rostosunun arka bacağıyla birlikte kuyruğunu da Peterkin'e fırlatırken ekledi: «Şunu yine belirtmeliyim ki, elde olmayan koşullar sonucu kader seni karşıma çıkardı da seninle zorunlu ahbaplık kurdum. Eğer su yüzünde yürüyebilseydin, efendi, seni şimdi kanodan atardım.»

«İşte sivri dilin yüzünden uyandırdın kızı,» diye Peterkin, derin derin iç çeken kızı gösterdi. Kaşlarını çatmıştı. «Hayır, yalnız horlamış o kadar,» dedi. «Belki düşünde kara Apollosunu görüyordur. Ralph, lütfen patatesten bir dilim de bana bırak. Seninle Jack'ın arasında benim yemek şansım pek kalmadı. Porsiyonum azaldı... Eğer sen... a... aman...»

Sözlerinin yarısı uzun esnemesi sırasında güme gitti. Öylesine var gücüyle esnemişti ki, Jack ona yemeğini sabaha bırakmasını söyledi. Birkaç dakika önce Avatea'nın yaptığı gibi uyuyuvermesi, bana ister istemez, Avatea'nın manitalı uyku biçimini anımsattı.

Okuyucularım bu arada benim nasıl derin düşüncelere daldığımı belki anlayacaklardır. Bundan ötürü de uyku konusunda derinlere daldığıma da şaşmayacaklardır. Ertesi sabahadek kesintisiz uyudum. Ama bu süre içinde de tam uyuyabildim mi tam bilmiyorum. Buna karşın yine de uyanık kalmadığıma oldukça eminim.

Böylece bizler, gece bastırınca Okyanus'un durgun göğsünde bir gölge gibi yattık. Her yer durgun, karanlık ve sessizdi.

Tam ufuk ağarmaya ve Doğuda günün ilk ışıkları belirmeye başladığı sırada, Peterkin'in bir çığlığı bizi kendimize getirdi.

Jack doğrularak: «Ne oluyorsun?» diye bağırdı.

Peterkin, korku ve heyecanla parmağını uzatıp ufku gösterdi. Bakar bakmaz en büyüğünden bir savaş kanosunun bize yaklaşmakta olduğunu gördük.

Umutsuzluk ve öfke karışımı bir homurtuyla Jack kısa küreğine yapışırken pusulaya bir göz attı. Heyecanını sesinde belli etmeden: «Yola koyulun!» komutasını verdi. Bizi zorlamasına da gerek yoktu. Zaten kürekleri-mizi suya daldırmıştık. Ayna gibi denizde kanomuz bir yunus gibi kayarken, arkamızdan gelen bir bağırış hareketimizin dikkatten kaçmadığını bize anlattı.

Jack, umutlu bir sesle: «Kara gibi bir şey görüyorum,» dedi. «Bana öyle geliyor ki hâlâ adaya ulaşmak olasılığımız var. Eğer yanılmıyorsam bu adamlar bizi yakalamadan oraya varabiliriz. Bizim kanomuz hafif, ayrıca da kollarımız dinlenmiş.»

Hiç kimse yanıt vermedi. Doğrusunu söylemek gerekirse, yüze yakın savaşçı ile bizi izleyen kanodan kaçmak şansımız yoktu. Buna karşın yine de kaçmak için tüm gücümüzü kullanmak kararını vermiştik. Canımızı dişimize takmış öyle bir kürek çekiyorduk ki, izleyicilerimizle aramızı açmıştık. Savaş kanosu arkamızda çok uzakta kalmıştı, denizde bir leke gibi görünüyordu. Arada bir bağıran yabanların sesi sabah rüzgârıyla kulaklarımıza pek hafif geliyordu. Bundan ötürü bir iki saatlik bir zaman kazanabileceğimizi, bu süre içinde de karşımızdaki karaya varabileceğimizi umuyorduk. Ama bu umudumuz birdenbire kırıldı. Karşımızda kara sandığımız şey, göklere doğru yükselmeye başlayarak yoğun bir sis olduğunu kanıtlamıştı. Yüreklerimize çöken umutsuzluğu birbirimizin yüzünde okuduk. Ama yerinmeye bile pek az vaktimiz vardı. Tehlike öylesine büyüktü ki, çabamızı bir an bile gevşetmek olanaksızdı. Artık bize güç veren umut yıkılmıştı. Söylemesi garip ama, umutsuzluk, gücümüzü sağlayan tek etkendi. Sinirlerimiz öylesine kasılmıştı ki, yabanların bize yetişmesi saatler aldı. Ancak kaçma şansımızın gerçekte hiç kalmadığım görünce ve kürek çekmenin bundan böyle, bizi tüketmekten başka bir işe yaramayacağını anlayınca, kanomuzu yaklaşan düşmana karşı çevirdik ve kürek-lerimizi bıraktık.

Jack, yüzünde sessizce ve yaman bir kararlılıkla, yanımızda getirdiğimiz büyük küreklerden birini kaldırıp omuzuna aldı ve meydan okurcasına ayağa kalktı. Peterkin de öteki küreği yakalayıp kalkmıştı. Ama yüzünde öfkesinden hiçbir iz yoktu. Yüzü keyifle ışıldamadığı zamanlar, genellikle uysalca üzgün bir ifade alır. Ve şu anda Avatea'ya bakarken bu ifade daha derinleşmişti. Kız yüzünü dizlerindeki ellerine kapatmıştı. Ben ne yapacağıma karar veremeden kısa küreğimi iki elimle yakaladım.

Koca kano, keskin burnunda kaynaşan köpüklerle, derinlerin bir savaş atı gibi üzerimize geldi. Mızrakların ucu yükselen güneşin ışık çizgilerinde göz alıyordu. Her iki taraf da sessizdi. Bize doğru hızla gelirlerken, suların ıslık çaldığını işitiyor, savaşçıların kararmış bakışlarını görüyorduk. Bize on onbeş metre kala, kanonun burnundaki yabanlardan beş altısı ayağa kalktı. Padıllarını bırakıp mızraklarını aldılar. Jack'la Peterkin kürekleri kaldırdı. Kafamda delilik rüzgârları eserken ben de saldırıya hazır padılımı kaldırdım. Ama hiçbirimiz bir darbe indiremeden savaş kanosunun keskin burnu bize yandan yıldırım gibi çarpınca hepimizi denize fırlattı!

Bundan sonra neler olduğunu bilemiyorum, nerdeyse boğulacaktım. Kendime geldiğimde savaş kanosunun dibinde, elim ayağım sımsıkı bağlı, Peterkin ile Jack'ın arasında upuzun yatmaktaydım.

Bu durumda bütün gün yattık. Yabanlar bir saat kadar dinlendi ve gece basınca yine bir o kadar zaman mola verdiler. Oturdukları yerde uyuyorlarmış izlenimi bırakıyorlardı. Bu yolculuk sırasında ne bizim bağlarımızı çözdüler, ne aramızda konuşmamıza izin verdiler, ne de bir yudum su ve yiyecek uzattılar. Yemeğe pek aldırdığımız yoktu ama, kurumuş dudaklarımızı ıslatmak için bir yudum su gerekiyordu. Öyle sıkı bağlamışlardı ki ipleri, acı duyuyorduk. Biraz gevşetseler rahatlayacaktık. Hava da olağanüstü sıcaktı. Fırtına kopaca-

ğını düşünmeye başladım. Bu da acımıza acı katıyordu. Kaçtığımız adaya dönünce hiç değilse bundan kurtulduk.

Kıyıya çıkarılırken Avatea'yı gözucuyla gördük. Kanonun en arkasında oturuyordu. Ayakları bağlı değildi. Tutsak edenler bizi önlerine katarak Tararo'nun kulübesine yöneltti. Göz açıp kapatmadan vardık kulübeye. Tararo'yu yüzünde hiç hayıra yorulamayacak bir ifade ile otururken bulduk. Bizim Öğretmen arkadaş onun yanında ayakta duruyordu. İyilik yansıtan yüzünden kaygılandığı anlaşılıyordu.

Tararo öğretmene dönüp sordu: «Bu gençler nasıl olur da benim konukseverliğimi böyle kötüye kullanırlar?»

Jack, yanıtladı onu: «Biz onun konukseverliğini kötüye kullanmadık.» dedi Öğretmene. «Söyleyin ona, kendisi bize konukseverlik göstermiş değildir. Ben bu adaya Avatea'yı kurtarmak için geldim. Üzüldüğüm tek şey onu kurtaramamış olmaktır. Eğer yeni bir fırsat geçse elime, yine onu kurtarmaya çalışırım.»

Öğretmen kafasını salladı: «Olmaz genç dostum, bunları ona söylememem daha iyi olur. Çünkü onu öfkelendirmekten başka bir işe yaramayacaktır.»

Jack: «Aldırmıyorum ben. Eğer söylediklerimi aktarmayacaksanız, hiçbir şey söylemeyin. Çünkü aşağıdan alamam,» dedi.

Jack'ın sözleri kendisine çevrildiğinde Tararo'nun yüzü büsbütün karardı, gözleri öfkeyle yandı: «Haydi çekil, haddini bilmez delikanlı. Sana can borcum filan yok artık. Sen ve arkadaşların öleceksiniz,» dedi.

Konuşurken kalkmış adamlarına bir işaret yapmıştı. Üçümüzü de enselerimizden yakaladılar ve bizi şeflerinin kulübesinden çıkartıp köyün dışına ormana doğru götürdüler. Burada da kayaların arasında oyulmuş bir mağaraya tıkıp girişi dışarıdan örttüler. Koyu karanlıkta kaldık.

Bacaklarımızdaki bağları çözmüşlerdi ama, ellerimiz hâlâ bağlıydı. Mağaranın içinde raf gibi uzanmış bir seddin üzerine oturduk. Bir süre hiç konuşamadık.

Sonunda duygularımı daha fazla frenleyemedim: «Eyvah ki, eyvah... Sevgili dostlarım Jack, Peterkin, başımıza gelen bu iş nedir? Korkarım ölüme mahkûmuz,» dedim.

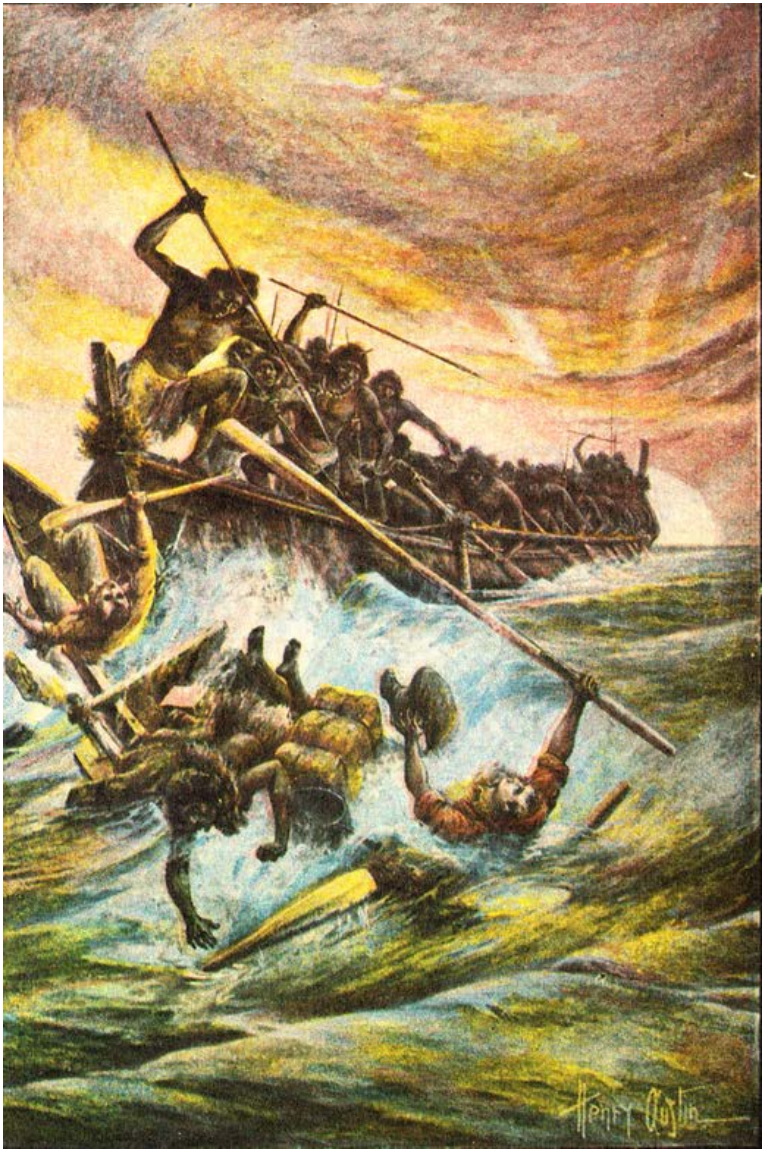
Jack, hafifçe titreyen bir sesle yanıtladı: «Bilmiyorum, bilmiyorum, Ralph. Hemen çileden çıkıvermek huyunda olduğumdan ötürü, kendimi suçluyorum. Hiç kuşku yok, burada bu acıklı duruma ben neden oldum. Belki Öğretmen bizim için bir şeyler yapabilir ama pek ummuyorum,» dedi.

Peterkin, derin derin içini çekti: «Yok, eminim, bize yardım edemez. Tararo öğretmene de ancak köpekleri kadar önem veriyor.»

«Doğrusunu söyleyeyim, bence de kurtulmak şansımız yok,» dedi. «Bizi ancak Tanrı kurtarabilir... Tanrı'nın kurtaracağını da umarım. Çünkü biz bu duruma kendi işlediğimiz bir suçtan ötürü düşmedik. Başı dertte bir kadının imdadına koşmaktır bizim suçumuz...»

Tam bu anda mağaranın ağzında bir gürültü sözümü sürdürmemi engelledi. Öndeki barikatı kaldırıyorlardı. Hemen üç adam içeri girdi. Bizi ceketlerimizin yakasından yakalayıp ormana daldılar. Yolda yürürken bağrışmalar duyuyorduk. Yerliler davul çalıyordu. Önce adamların bizi Tararo'nun kulübesine götüreceğini düşünmüştük, ama yanılmışız. Davul sesleri gittikçe arttı. Hemen ardından alay halinde yerlilerin bize doğru geldiklerini gördük. Bu alayın başına geçirdiler bizi ve böylece hep birlikte insanların kurban edildiği tapınağa doğru yürüdük.

Bu iğrenç yerde daha önce tanık olduğum sahneler aklıma gelince yüreğim dehşetle kasılıyordu. Tam o anda kurtuluşumuzu, pek az umut bağladığımız bir yer sağladı. Bütün gün havada olağanüstü bir baskı vardı. Alışılmamış bir sıcak ortalığı kasıp kavurmuştu. Gök-

HENRY COSTIN

yüzü birden korkunç bir kızıllıkla donandı ki bu fırtına habercisiydi. Tam o iğrenç tapınağa yaklaşıyorduk; bir şimşek çaktı ve ardından bir gökgürültüsüdür koptu. İri iri yağmur damlaları düşmeye başlamıştı.

Tropikal rüzgârlarını, fırtınalarını görmemiş olanlar, şu anda Mango Adası'nın üstünde patlayan kasırganın ne mene bir âfet olduğunu aslına yakın bile hayal edemezler. Biz daha tapınağa varmadan, sağır edici bir gürleyişle kasırga üstümüzde patlamış ve bunu izleyecek yıkımın ne olacağını bilen yerliler, mallarını kurtarmak için ormanda sağa sola dağılmıştı. Uluyan kasırganın ortasında bizi yalnız bırakmışlardı. Rüzgârın her çarpışıyla çevremizdeki ağaçlar, söğüt ağaçları imiş gibi eğiliyordu. Biz barınak arayacak yerde kaçmayı düşünüyorduk. O sırada Öğretmen elinde bir bıçakla bize koşup iplerimizi keserken: «Şükür Tanrıya!» dedi. «Zamanında yetiştim. Şimdi yakındaki bir kayalığa sığının.»

Bir an duraksamadan dediğini yaptık. Çünkü rüzgâr bir ıslık çaldı ve hemen ardından bir kez de gök gürledi ama doğayı allak bullak etti. Buna paralel olarak şiddetle çullanan kasırga ağaçları köklerinden söküp yere devirmişti. Yağmur örtü gibi iniyor, şimşekler gökyüzünde çatal çatal yılan gibi oynaşırken fırtınanın ulumaları arasında gökgürültüsü çatlaya patlaya dehşet salarak haşmetle yuvarlanıyordu.

Köydeki sahne şaşırtıcıydı. Birçok evin damı uçmuş, birçoğu da yerle bir olmuştu. Bu kargaşa ortasında yerliler, oradan oraya koşuşuyor ve o arada bir şeyler kurtarabiliyorlardı. Çoğu da bu yoketmek üzere çevrelerinde dönüp duran âfetten canlarını kurtarmaya bakıyordu. Karada böyle dehşet salan kasırga yüce okyanusta daha saldırgandı. Derinliklerden gelerek kabaran dalgaların tepeleri havada yükseldiğinde ak bir sisle örtülü gibi görünüyor, kıyıya çarpınca da sanki ada sarsılıyordu. Dalgaların saldırısı kıyıda son bulmamaktaydı. Bir dalgayı arkadan izleyen dalga, kıyıda yükseklere, daha yükseklere tırmandı. Okyanusun azgın suları ağaç-

ların arasına, fundalıklara, sonunda köye kadar uzandı ve köyü pıhtılaşmış gibi ak köpükler kapladı; şöyle bir yaladı ve süpürdü ortada ne varsa, sıra sıra yıkılan kulübelerden arta kalan ne varsa savurdu oradan oraya ve aldı, sürükledi götürdü. Bu korkunç olduğu oranda yüce bir görüntüydü. Etkisi altına alıyor, doğanın yüceliğini insanın beynine kazıyordu.

O gece ve ertesi gün fırtına öfkesini sürdürdüğü sürece zamanımızı bir mağaraya sığınarak geçirdik. Ertesi gece biraz hafifleyince, sabahleyin yiyecek bulabilmek için köye gittik. Açlıktan ölecek duruma gelmiştik ki bu duygu bize içinde bulunduğumuz tehlikeyi de kaçma isteğimizi de unutturmuş, kemiren midelerimizi susturmaktan başka bir şey düşünemez olmuştuk. Ama yiyecek bir şeyler bulunca, dağlara doğru kaçmak için çabalama istemi yine içimizde doğdu. Hemen uygulamaya kalkıştık. Derken, artık bizi aramaya koyulan yerliler, kendimizi sakına sakına dağa yollandığımızı görünce, üç savaşçı yakaladı bizi, bileklerimizi bağlayıp ilk koydukları mağaraya yine tıktılar.

BÖLÜM XXXIV

Mahpusluk - Yitmekte olan umudlar - Beklenmedik özgürlük ve birden fazla sevinç.

Uzun, upuzun bir ay bu karanlık ve boğucu mağaramızda kaldık ve bu zindanda her gün bir kez yemek getiren sessiz yabanınkinden başka yüz görmedik.

Tüm yaşamım boyunca bir ya da iki kez yüreğimin derinliklerinde çöreklenen koyu kaderin verdiği acıyı ancak ölüm dindirecektir, diye düşünmüşümdür. İşte şimdi de öylesine bir bunalıma düşmüştüm.

Tutsaklığımızın başlangıcında, mağaraya yakın her ayak sesini duyduğumuz zaman, cellâdımız geliyor korkusuyla yüreklerimiz çarpıyor, soğuk terler döküyorduk. Ama zaman ağır ağır sürüklenerek geçtikçe artık korkmamaya başladık ve korkunun yerini dayanılmaz bir özgürlük özlemi aldı. Artık mağarada kafesteki arslana dönmüştük. Derken bir umutsuzluğa kaptırdık kendimizi. Öylesine ki, yabanlar bizi hemen alıp götürsün, öldürsün diye gerçekten dayanılması zor bir istek tüm varlığımızı sardı. Ama bu ruhsal değişiklikler kısa sürelerde oluyordu, baskılarında zaman zaman kalıyorduk. Kimi zaman da apaydınlık anılarla sarmaşıyordu. Örneğin karanlık mağaranın raf gibi çıkıntısında yan yana oturup geçmişten keyifli keyifli söz ettiğimiz de

oluyordu. Hani o anlarda şu iç karartıcı durumumuzu nerdeyse unutuyor, geleceğe de pek seyrek değiniyorduk.

Birkaç kuru yaprakla dallardı yatağımız. Yemeğimiz de günde bir parçacık patates ve tarodan oluşuyordu.

«E, Ralph, nasıl uyudun bu gece?» diye Jack dertli bir sesle sordu. Yattığı yerde doğrulmuştu. «Dün geceki rüzgârla rahatsız oldun mu?»

«Hayır, bütün gece evimi gördüm düşümde,» dedim. «Annem bana gülümsüyormuş gibi geldi. İşaret etti, beni yanına çağırdı. Ama ben, zincire vurulu olduğumdan gidemedim.»

Peterkin araya girdi: «Ben de düş gördüm. Ben Mercan Adası'ndaki mutlu yuvamızı gördüm. Sualtı Bahçemiz'de yüzüyormuşuz. Derken yaban adamları bir çığlık attı, biz hemen Su Fışkıran Kayalar'ın oradaki mağaramıza saklandık. Nasıl olduysa oldu, o mağara değişti, bu yürek karartıcı mağara oldu. Gözlerimi açtım ki gerçek karşımda.»

Bu boğucu tutukluluk evresinde Peterkin'in sesinin tonu öylesine değişmişti ki, konuşanın o olduğunu bilmeseydim, anlamazdım onun sesi midir. Öyle kederli bir sesti. Onun her zaman işitmeye alıştığımız o neşeli sesine hiç benzememekteydi. Çok düşündüm bu konuyu, mutluluktan yoksun bırakılmak kısa sürede insanı nasıl etkiliyor. Bir zamanlar güneş nasıl parlaktı gökyüzünde, kısa zamanda nasıl kara bulutlarla gölgelendi! Kuşkum yok, Kutsal Kitabım olsaydı da bu konuyu okuyabilseydim, kimbilir ne kadar aydınlanacaktım. İnsanı avutan gerçeklerini belleğime kazımayı ihmal ettiğim için bir kez daha kendimi kınadım.

Ben bunları düşünürken Peterkin, yine o dertli sesiyle konuşarak mağaranın dinginliğini bozdu: «Aman Tanrım, acaba bir kez daha sevgili adamızı görebilecek miyiz?»

Titredi sesi, sonra elleriyle yüzünü örterek eğildi, ağlamaya koyuldu. O her zaman neşeyle kaynayan dostumu böyle gözyaşları dökerken görmek hiç alışmadığım bir şeydi. Onu avutmak için yanıyordum ama ne diyebilirdim? Ben de umutsuzdum. İki kez konuşmayı denedimse de kelime çıkmadı dudaklarımdan. Ben duraksarken Jack onun yanma çöktü, kulağına bir şeyler fısıldadı. Peterkin ona sokuldu ve başını göğsüne dayadı.

Böylece uzun süre sessiz kaldık. Derken, mağaranın önünde ayak sesleri işittik. Bu saatte düzenle gelişe öylesine alışmıştık ki, girene dikkat bile etmedik. Her zaman olduğu gibi bir çimçik yiyeceğimizi bırakıp gidecekti. Ama bunu yapacak yerde bir bıçakla Jack'a yaklaşması bizi şaşırttı. Bileklerini bağlayan ipleri kesti; sonra Peterkin'in, sonra benim. Belki beş dakika hareketsiz ve sessiz ayakta durduk kaldık. Şimdi bağdan kurtulmuş ellerimiz iki yanımızda öylece sarkıyordu. İlk aklıma gelen kaderimizin gelip çattığıydı. Önceden belirttiğim gibi karamsarlığın verdiği gerginlikle zaman zaman ölümü özlüyorduk ama, gerçekte şimdi birkaç adım kala ölüme, tüm yaşama sevgimin yüreğimde yeniden canlandığını ve böyle ansızın götürülüşümüzün verdiği o ürpertici ölüm korkusuyla karmaştığını hissediyordum.

Gerçi yanılmışım. İpleri kesen adam bize mağaranın çıkış yerini gösterince makineleşmiş gibi bu delikten açık havaya yürüdük. Çıkar çıkmaz da karşımızda Öğretmeni gördük, şaşırdık. Bir ağacın altında ayakta duruyordu. Ellerini önünde kavuşturmuş kara yanaklarına yaşlar süzülüyordu.

Dışarı ilk çıkan Jack'ı görünce ona doğru atıldı, kucaklarken bağırıyordu:

«Ah benim sevgili dostlarım, Tanrı'nın izniyle artık özgürsünüz!»

«Özgür mü?» dedi Jack.

«Evet özgürsünüz,» diye yineledi Öğretmen. Ellerimizi bırakıp bırakıp yeniden sıkıyor: «Evet istediğiniz yere gidip gelmekte özgürsünüz,» diyordu. «Tanrı tutsakların ipini çözdü ve onları özgür kıldı! Buraya bir misyoner gönderilmiş, Tararo Hıristiyan oldu. Yerliler şu anda bile putlarını yakmakta. Gelin sevgili dostlarım, bu muhteşem sahneyi görün.»

Biz doğru dürüst kendimize bile gelememiştik. Öyle uzun süre mağarada kurtulacağımız anın düşünü görmekle oyalanmıştık ki, bunun da hâlâ bir düşün canlı devamı olup olmadığından kuşkudaydık. Gözlerimizi ve beynimizi ışıl ışıl güneş kamaştırmıştı. Zindanımızın koyu karanlığından sonra bu ışık gözlerimi kör edecek gibiydi. Yüreklerimizi hızlı hızlı çarptıran karmakarışık duygularla sersemlemiştik. Ama kara dostumuzun adamlarını izleyerek ağaçların gölgesine girince ve papağanların söyleşilerini işitip bitkilerden yayılan çiçek kokularını ciğerlerimize çekince zindandan ve ölümden kurtuluşumuzun gerçek olduğu inancı bütün varlığımızı kapladı; ve gözlerimize yaşlar dolarak üçümüz bir ağızdan sesimizin vargücüyle sevinçle bağırdık.

O sırada yakında bulunan yerlilerden bir kısmı bağırışımızı yanıtlayarak bize doğru koştu ve iyiniyetlerini göstermek için ellerimizi sıktıktan sonra peşimize düştüler. Böylelikle bir tören alayı oluşturarak bizi Tararo'nun yanına götürdüler.

Orada karşılaştığım ilk sahneyi yaşadığım sürece unutmayacağım. Tararo evinin önünde kabaca yapılmış bir sıranın üstünde oturmaktaydı. Solunda bir yerli ayakta duruyordu. Giyiminden bunun bir öğretmen olduğu anlaşılmaktaydı. Şefin sağında ise, kibar tavırlı bir İngiliz vardı ki, görür görmez bir misyoner olduğunu anladım; yanılmamışım da. Uzun boylu, zayıf ve görünüşe göre kırkını aşmış bir adamdı. Seyrek kır saçları dökülmüş, alnı açılmıştı. Yüzünün ifadesi şimdiye kadar hiçbir insanda görmediğim kadar cana yakındı. Gri gözleri de açık yüreklilik, korkusuzluk, sevecenlik

ve dostlukla parlıyordu. Şefin önünde dümdüz bir alan vardı. Yakılmayı bekleyerek tahta totemler burada yığılı duruyordu. Alanın çevresinde binlerce yerli yeni bir sahneye tanık olmak için toplanmıştı. Bizi farkeden misyonerin yüzünde sevincini gösteren bir gülümseme belirdi. Bizi karşılamak üzere yaklaşıp ellerimizi içtenlikle sıktı:

«Sizlerle tanıştığıma çok sevindim, sevgili genç dostlarım,» dedi. «Benim dostum, yani sizin de dostunuz olan Öğretmen bana öykünüzü anlattı. Bütün kalbimle şükrediyorum Tanrıya. Beni gönderdi de sizleri kurtarabildim.»

Canla başla kendisine teşekkür ettikten sonra Tararo'nun duygularını bizden yana nasıl çelmeyi başardığını ve buna çok şaşırdığımızı söyledik.

«Bunu size daha uygun bir zamanda anlatırım,» diye yanıtladı. «Bu arada Şefe saygı göstermek zorunda olduğumuzu da unutmayalım. Sizinle görüşmek istiyor.»

Bu konuşmanın hemen ardından Tararo'ya yaklaştık. Tararo, sonunda Adaya Hıristiyanlığın geldiğini, kendisinin de bu dine girdiğini açıkladı. Bundan böyle özgür olduğumuzu ve dilediğimiz zaman gemimizle adadan gidebileceğimizi ve yolculuk için gerekli her türlü malzemenin sağlanacağını bildirdi. Sonra da ellerimizi dostça sıkıp burun sürtüştürmeyi de unutmadı.

Bu bizim için gerçekten çok iyi bir haberdi. Şefe ve misyonere minnetimizi açıklayacak kelimeleri zor buluyorduk.

Jack sordu: «Avaeta'ya ne oldu?»

Misyoner bir yerli grubunu işaret etti. Ortalarında duruyordu Avatea. Yanında da iri yarı ve ifadesi soylu genç bir adam vardı ki çevresindekilerin ona karşı tavrından üst düzeyde bir Şef olduğu anlaşılmaktaydı.

«İşte kızın sevdiği genç adam bu,» diye misyoner açıklama yaptı. «Bu sabah savaş kanosu ile Avatea ko-

nusunu Şefle görüşmeye geldi. Birkaç gün içinde evlenecekler. Sonra karısı ile birlikte adasına dönecek.»

«Bu gerçekten çok iyi bir haber,» diyerek Jack, Avatea'nın nişanlısına yaklaşıp elini sıktı: «Size mutluluklar dilerim, arkadaş. Size ve Avatea'ya,» dedi.

Jack konuşurken, genç adam onu elinden tutmuş misyonerlerle birlikte kabilesinin adamlarıyla kuşatılmış olarak Tararo'ya yaklaştı. Kız da onun ardından yürümüş, solunda durmuştu. Bu genç Şef, konuşanlara susmalarını emrederek şu demeci verdi. Misyoner çevirmenlik yapıyordu:

«Genç arkadaşlar, çok genç görünüyorsunuz ama, kafaca ve yürekçe büyük insanlarsınız. Ayrıca gözünüz de pek. Avatea ve ben sizlere çok şeyler borçluyuz. Bu büyük borcu da hiçbir zaman ödeyemeyeceğimizi biliyoruz. Ancak birkaç gün tanıdığınız bir insan için yaşamlarınızı tehlikeye attınız. Çünkü başı dertte bir kadındı. Hıristiyan olmanız ona yardımınız için yetti. Bu denizlerdeki adalarda yaşamakta olan bizler, gerçek Hıristiyanların her zaman böyle hareket ettiğini biliyoruz. Dinler sevgiye ve iyiliğe dayanır. Tanrıya şükrediyoruz ki, çok din adamı gönderildi buraya. Daha pek çok insanın puta tapmaktan kurtulmasını diliyoruz. Siz çok uzaklara gittiğinizde dualarımızda hep sizi ve yürekli arkadaşlarınızı anımsayacağız.»

Bu konuşmayı Jack bir denizci gibi yanıtladı. Yalnız Avatea uğrunda değil, şu gökkubbenin altında darda kalmış tüm kadınlar uğruna aynı şeyleri yapabileceğini ısrarla söyledi. Ama Jack'ın güçlü yanı konuşma yapmak değildi. Bundan ötürü sözlerini uzatmadı, hemen bitirdi. Şefin elini dostça sıktıktan sonra oradan çekildik.

Kalabalığa karıştığımızda Jack: «Arkadaşlar buraya gelmekteki amacımız sonunda başarı sağladığına göre, artık yapacak bir işimiz kalmadığından, hemen yola koyulmalıyız. Yaşasın İngiltere!»

Peterkin, yine şakacı, bir gözünü kırpmaya çabaladı ise de, zavallıcık son zamanlarda o kadar ağlamıştı ki, pek beceremedi. «Ben de aynı şeyi düşünüyordum, ama şu adam putlarını yakmadan önce kesinlikle bir yere gitmem,» dedi.

Peterkin'in istediği birkaç dakika sonra oldu. Ortaya yığılı putlar ateşe verilmişti. Alanda birikmiş binlerce yabanın sevinçli bağrışmaları arasmda Mangonun totemleri kül haline geldi.

BÖLÜM XXXV

SONUÇ

Ayrılık tüm insanların kaderidir. Dünya sürekli bir geliş gidişe sahne olduğundan, bugün için bir dostça selamla birleşen eller, sonunda titreyen dudaklardan «elveda» sözü döküldüğünde ayrılmaya mahkûmdur. Acaip bir düşüncedir ama bunu kafamızdan uzaklaştırabilir miyiz? Bunun üzerinde uzun uzun durup ders almaya değmez mi? Örneğin, birleşip bir daha hiç ayrılmayacağımız bir başka dünyayı sık sık bağlılıkla anımsamamız gerektiğini bize öğretmez mi?

Şu dünyada bir daha hiç göremiyeceğimiz kimbilir kaç insandan bir «Allahaısmarladık»la ayrılmışızdır. Zaman zaman dalar, bu konuyu düşünürüm de, eğer biz bu dünyadaki insanlarla ilişkilerimizin ne kadar kısacık bir zamana sığdığını kapsamlı olarak kavrayabilirsek, onlara daha iyi davranmaya, giderayak bile olsa onlara gülümsemeye (kaldı ki bu dünyada en uzun ilişkiler de giderayak söylenmiş bir kelimeden, bir bakıştan pek az farklıdır) kendimizi yöneltemez miyiz? Yaşamın hızlı savaşımında onlara sevecenlik duyduğumuzu bir iki gönül alıcı cümleyle, bakışlarımızla, hareketlerimizle pekâlâ iletebiliriz.

Güney Adaları denizlerinden ayrılmak zamanımız artık yaklaşıyordu. Garip gelebilir ama, Mango Adası yerlilerinden ayrılacağımız için derin bir üzüntü duyuyorduk. Çünkü toteme tapmaktan vazgeçtikten sonra ellerine düştüğümüz zaman bize amansızca davranışlarının bedelini ödemek ister gibi, şimdi tüm iyiniyetleriyle çevremizde dönüyorlardı. Bizler Öğretmene, Misyonere özellikle Avatea ve kocasına gittikçe artan bir sevgiyle bağlanmıştık.

Ayrılmadan önce Misyonerle de uzun uzun konuşmuştuk. Bu arada bize Rarotonga Adası'na giderken yerli yapımı gambotun, yaman bir fırtınada nasıl rotasından çıktığını ve bu Adaya sürüklendiğini anlatmıştı. İlkönce yerliler, onun, söylemek zorunluluğunu duyduğu şeyleri dinlememiş ve bir hafta karşı koyduktan sonra, Tararo başvurarak artık putlara tapmaktan vazgeçeceğini ve totemlerini yakacağını bildirmişti. Bunu içtenlikle istediğini de görmüştü. Kendi halkını da aynı yolu tutmaları için kandırmıştı. «Kandırmıştı» dedim, hayır, sadece öğüt vermişti halkına. Çünkü Tararo, toteme tapan tıpkı öteki kabile şefleri gibi, dediği dedik biriydi. Bu konuda isteklerine boyun eğilmesini buyurabilirdi ama, yeni dine girmeye kendisi bu kadar hazır olduğuna göre, bu yolda zor kullanmanın doğru olmadığını da kavramıştı. Bundan ötürü kendisi örnek olmakla yetinmiş ve kabilesi gönül rızası ile onu izlemişti.

Adada kaldığımız kısa sürede gemimizi onarımdan geçirip denize açılmak üzere hazırladık. Bu arada yerliler de misyonerin gözetiminde büyük, geniş ve rahat bir kilise yapımına girişmişti. Sıra sıra yeni evlerin planları hazırlanmıştı. Böylece Mango Adası'nın bu bölümü de kısa zamanda Adanın öteki ucundaki köy kadar verimli ve güzel olacaktı.

Avatea evlendikten sonra, çoğu yenecek şeylerden oluşan armağanlarla, kocasıyla birlikte uğurlandı adadan. Yerli öğretmenlerden biri de onlarla gitti. O da daha uzaktaki adaları ziyaret edecekti; ve eğer olanağını

bulursa ora halklarını da puta tapmaktan vazgeçirecekti.

İngiliz misyoner, halkı yüreklendirmek ve dini yaymak için haftalarca burada kalmak kararında olduğundan, Jack, Peterkin ve ben uskunanın kamarasında bir toplantı yaptık. Kamarayı bıraktığımız gibi bulmuştuk. Yerliler aldıkları her şeyi geri getirip yerlerine yerleştirmişlerdi. Artık yolculuğu geciktirmeme kararını aldık. Sevgili anavatanımızı görmek isteği yüreklerimizde yanıyordu. Daha fazla bekleyemezdik.

Yerliler bizi Tahiti'ye kadar götürmeyi önermişlerdi. Orada gemimizi yönetmeye yetecek kadar denizci bulacağımızı söylüyorlardı. Bundan ötürü önerilerini sevinçle kabul ettik.

Aydınlık ve durgun bir sabahtı, korsan gemisinin ak yelkenlerini açıp Mango Adası kıyılarından ayrıldığımızda, Misyoner ve binlerce yerli bize iyi yolculuklar dilemeye ve yelken açtığımızı görmeye kıyıya geldi. Gemi hafif ve elverişli rüzgârın önünde eğilince, lagonun üzerinde yelken bezlerinin bulutlarıyla kolayca kaydık.

Tam mercan kayalarının kanalından geçerken yerliler hep bir ağızdan bağrışarak bizi selamladı. Misyoner, mercan kayalarının üstüne çıkmış şapkasını sallıyordu. Seyrek kır saçları rüzgârla uçuşuyordu. Tek kelimesini işittik: «Elveda!» Bu tek kelimeyi de rüzgâr kulaklarımıza ulaştırmıştı.

Gece geminin kıç küpeştesinin üstüne oturmuş yüce denize ve yıldızlı gökyüzüne bakarken, garip bir üzüntü ile karışık sevinçle yüreklerimiz titredi. Sonunda vatanımızın yolunu tutmuştuk, ama arkamızda Pasifik Okyanusu'nun o güzelim ve pırıl pırıl mercan adalarını bırakıyorduk.

SON

BALLANTYNE

MERCAN ADASI

Sosyal Yayınlar
Dünya Çocuk Klasikleri